

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av lagen om strukturstöd till jordbruket, lagen om strukturstöd för renhushållning och naturnäringar och skolt-lagen samt av vissa lagar som har samband med dem

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att lagen om strukturstöd till jordbruket, lagen om strukturstöd för renhushållning och naturnäringar, skoltlagen och lagen om gårdsbrukets utvecklingsfond ändras. Det föreslås att lagen om finansiering av landsbygdsnäringar och lagen om stödjande av grundtorrläggning upphävs.

De lagändringar som föreslås hänför sig till reformen av Europeiska unionens gemensamma jordbrukspolitik för åren 2023—2027 och i anslutning till den till verkställandet av Finlands strategiska plan för den gemensamma jordbrukspolitiken under samma år. Det föreslås att det i lagarna ska göras sådana ändringar enligt vilka elektronisk stödansökan är den primära ansökningsformen. Det föreslås att det också med anledning av EU-lagstiftningen i en del av lagarna ska fogas preciseringar och kompletteringar till förutsättningarna för beviljande av stöd samt vissa preciseringar till stödvillkoren och för återkrav av stöd och till de administrativa förfaranden som gäller stöden. Det föreslås att gemensamma dikningsinvesteringar ska tas med bland investeringsstöden för gårdsbruk i lagen om strukturstöd till jordbruket och genom detta investeringsstöd ska grundtorrläggningsverksamhet stödjas i fortsättningen. I övrigt är de ändringar som föreslås i lagarna huvudsakligen tekniska preciseringar av uppdateringskaraktär närmast som följd av reformen.

Enligt regeringsprogrammet för statsminister Sanna Marins regering fortsätter arbetet för en smidigare reglering och tillsyn, vid beredningen inför programperioden skapas ett verktyg för att uppmuntra till generationsväxlingar inom jordbruket, och stödsystemet för renhushållning ska ses över och investeringsstöden för renhushållning tryggas. Propositionen baserar sig direkt på regeringsprogrammet.

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2023 och avses bli behandlad i samband med den.

Lagarna avses träda i kraft den 1 januari 2023.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
MOTIVERING	4
1 Bakgrund och beredning	4
1.1 Bakgrund	4
1.2 Beredning	5
1.2.1 Beredningen av EU-rättsakter	5
1.2.2 Beredning av planen	6
1.2.3 Beredningen av propositionen	7
2 EU-rättsaktens målsättning och huvudsakliga innehåll	8
2.1 Målsättning	8
2.1.1 Förordningen om strategiska planer	8
2.1.2 Den horisontella förordningen	9
2.2 Huvudsakligt innehåll	10
2.2.1 Förordningen om strategiska planer	10
2.2.2 Den horisontella förordningen	10
3 Nuläge och bedömning av nuläget	11
3.1 Allmänt	11
3.2 Lagen om strukturstöd till jordbruket	12
3.3 Lagen om strukturstöd för renhushållning och naturnäringar	12
3.3.1 Bedömning av verkställigheten av strukturstöd för jordbruk och renhushållning ..	14
3.4 Skoltlagen	15
3.5 Lagen om stödjande av grundtorrläggning	15
3.5.1 Bedömning av lagen om stödjande av grundtorrläggning	16
3.6 Lagen om finansiering av landsbygdsnäringar	17
4 Förslagen och deras konsekvenser	18
4.1 De viktigaste förslagen	18
4.2 De huvudsakliga konsekvenserna	20
4.2.1 Allmänt	20
4.2.2 Ekonomiska konsekvenser	21
4.2.2.1 Konsekvenser för statsfinanserna	21
4.2.2.2 Konsekvenser för myndigheterna	22
4.2.2.3 Konsekvenser för företagen	23
4.2.3 Konsekvenser för miljön	23
4.2.4 Språkliga konsekvenser	24
4.2.5 Samhälleliga konsekvenser	25
4.2.6 Konsekvenser för landsbygden	26
5 Alternativa handlingsvägar	26
5.1 Handlingsalternativen och deras konsekvenser	26
5.2 Handlingsmodeller som planeras eller används i andra medlemsstater	28
5.2.1 Investeringsstöd till jordbruket	28
5.2.2 Startstöd till unga jordbrukare	29
6 Remissvar	29
7 Specialmotivering	32
7.1 Lagen om strukturstöd till jordbruket	32

7.2 Lagen om strukturstöd för renhushållning och naturnäringar	51
7.3 Skoltlagen.....	62
7.4 Lagen om gårdsbrukets utvecklingsfond	63
8 Bestämmelser på lägre nivå än lag	63
9 Ikraftträdande och övergångsbestämmelser.....	65
10 Verkställighet och uppföljning	66
11 Förhållande till andra propositioner.....	67
11.1 Samband med andra propositioner.....	67
11.2 Förhållande till budgetpropositionen	67
12 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning	68
12.1 Inledning	68
12.2 Kravet på jämlikhet och principerna för god förvaltning.....	68
12.3 Skydd för privatlivet och skydd för personuppgifter	69
12.4 Egendomsskydd	69
12.5 Språkliga rättigheter	69
12.6 Bemyndigande att utfärda förordningar och föreskrifter	71
LAGFÖRSLAG	74
Lag om ändring av lagen om strukturstöd till jordbruket.....	74
Lag om ändring av lagen om strukturstöd för renhushållning och naturnäringar	90
Lag om ändring av skoltlagen	105
Lag om ändring av lagen om gårdsbrukets utvecklingsfond.....	107
BILAGA	108
PARALLELLTEXT	108
Lag om ändring av lagen om strukturstöd till jordbruket.....	108
Lag om ändring av lagen om strukturstöd för renhushållning och naturnäringar	134
Lag om ändring av skoltlagen	157
Lag om ändring av lagen om gårdsbrukets utvecklingsfond.....	159

MOTIVERING

1 Bakgrund och beredning

1.1 Bakgrund

Europaparlamentets och rådets förordningar om reformen av den gemensamma jordbrukspolitiken publicerades i december 2021. Reformen kommer att genomföras genom tre förordningar av Europaparlamentet och rådet. En av dessa tre förordningar som hänför sig till regeringens proposition till lag om ändring av lagen om en marknadsordning för jordbruksprodukter kommer inte att behandlas i samband med den regeringsproposition som behandlas här. De förordningar av Europaparlamentet och rådet vilkas ikraftträdande kommer att inverka på denna proposition är följande:

1) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/2115 <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=CELEX%3A32021R2115&qid=1646832950310> om fastställande av regler om stöd för de strategiska planer som medlemsstaterna ska upprätta inom ramen för den gemensamma jordbrukspolitiken (strategiska GJP-planer) och som finansieras av Europeiska garantifonden för jordbruket (EGFJ) och Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (Ejflu) samt om upphävande av förordningarna (EU) nr 1305/2013 och (EU) nr 1307/2013, nedan *förordningen om strategiska planer*; och

2) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/2116 <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=CELEX%3A32021R2116&qid=1646832868282> om finansiering, förvaltning och övervakning av den gemensamma jordbrukspolitiken och om upphävande av förordning (EU) nr 1306/2013, nedan *den horisontella förordningen*.

Genom reformen av den gemensamma jordbrukspolitiken (GJP) fick medlemsstaterna inom Europeiska unionen bättre möjligheter än tidigare att göra upp stödsystem som lämpar sig för respektive stats förhållanden. Också verkställigheten av systemen, utbetalningen av stöd, tillsynen och uppföljningen av resultaten kommer i högre grad att skötas av medlemsstaterna. I reformen mjukades EU-regleringen upp och medlemsstaterna fick ta ansvar för verkställigheten.

Respektive medlemsstat skulle senast vid utgången av 2021 lämna en nationell strategisk plan till kommissionen https://ec.europa.eu/info/food-farming-fisheries/key-policies/common-agricultural-policy/cap-strategic-plans_en för att uppnå de centrala målen med politiken.

I propositionen föreslås det att lagen om strukturstöd till jordbruket (1476/2007), lagen om strukturstöd för renhushållning och naturnäringar (986/2011, nedan *lagen om strukturstöd för renhushållning*), skoltlagen (253/1995) och lagen om gårdsbrukets utvecklingsfond (657/1966) ändras. Av dessa lagar ska närmast bestämmelserna i den förstnämnda ändras så att de motsvarar lagstiftningen för Europeiska unionens gemensamma jordbrukspolitik under den nya finansieringsperioden. Genom propositionen verkställs den finländska strategiska planen för den gemensamma jordbrukspolitiken, nedan *planen*, i fråga om strukturstöd till jordbruket. Lagen avses bli ändrad eller kompletterad också med de bestämmelser om påföljder och återkrav i enlighet med Europeiska unionens lagstiftning som gäller stöden och om vilka närmare bestämmelser enligt EU-rättsakter framöver ska utfärdas nationellt. I lagarna ska bestämmelserna till vissa delar uppdateras så att de motsvarar nuläget.

1.2 Beredning

1.2.1 Beredningen av EU-rättsakter

Europeiska kommissionen offentliggjorde ett meddelande om den gemensamma jordbrukspolitikens (GJP) framtid i november 2017 https://ec.europa.eu/agriculture/sites/agriculture/files/future-of-cap/future_of_food_and_farming_communicat och jordbruks- och fiskerådet diskuterade meddelandet på sitt möte i december samma år.

Europeiska kommissionen lämnade sitt förslag till förordningar om reform av den gemensamma jordbrukspolitikens (GJP) i juni 2018. Förslagen grundade sig på kommissionens meddelande om framtiden för livsmedel och jordbruk i vilket utveckling av en intelligentare och mer kris-tålig jordbrukssektor, förstärkning av miljö- och klimatåtgärder som främjar EU:s miljö- och klimatmål samt en starkare socioekonomisk status för landsbygden fastställdes som målsättningar för den framtida GJP.

Den gemensamma jordbrukspolitikens budgetram för de kommande sju åren ingick i kommissionens förslag till förordning av maj 2018 samt meddelandet ”En modern budget för ett EU som skyddar, försvarar och sätter medborgarna i centrum. Flerårig budgetram 2021–2027” https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/fi/IP_18_3570.

Kommissionens förslag till reform av jordbrukspolitikens omfattade totalt tre förslag till Europaparlamentets och rådets förordningar i olika delområden av den gemensamma jordbrukspolitikens.

Kommissionens förslag till reform av den gemensamma jordbrukspolitikens var följande:

1. Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=CELEX%3A32021R2115&qid=1646832950310> om fastställande av regler om stöd för de strategiska planer som medlemsstaterna ska upprätta inom ramen för den gemensamma jordbrukspolitikens och som finansieras av Europeiska garantifonden för jordbruket (EGFJ) och Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (Ejflu) samt om upphävande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1305/2013 och Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1307/2013;

2. Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om finansiering, förvaltning och övervakning av den gemensamma jordbrukspolitikens och om upphävande av förordning (EU) nr 1306/2013 <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=CELEX:52018PC0393>

3. Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om ändring av förordningarna (EU) nr 1308/2013 om upprättande av en samlad marknadsordning för jordbruksprodukter, (EU) nr 1151/2012 om kvalitetsordningar för jordbruksprodukter och livsmedel, (EU) nr 251/2014 om definition, beskrivning, presentation och märkning av, samt skydd av geografiska beteckningar för, aromatiserade vinprodukter, (EU) nr 228/2013 om särskilda åtgärder inom jordbruket till förmån för unionens yttersta randområden och (EU) nr 229/2013 om särskilda åtgärder inom jordbruket till förmån för de mindre Egeiska öarna <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=CELEX:52018PC0394>. I förslagen ingick också en konsekvensanalys (endast på engelska) <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52018SC0301>.

Finlands ståndpunkter till förslagen finns i statsrådets skrivelse av den 9 augusti 2018 (U 73/2018 rd) https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/KasittelytiedotValtiopivaasia/Sivut/U_73+2018.aspx samt kompletterande U-skrivelser av den 11 juli 2019 (UK

5/2019 rd), den 28 februari 2020 (UK 4/2020 rd), den 2 oktober 2020 (UK 30/2020 rd) och den 7 maj 2021 (UK 7/2021 rd).

I riksdagen behandlades ärendet i flera omgångar i stora utskottet, jord- och skogsbruksutskottet, miljöutskottet och finansutskottet samt i dess jordbruksdelegation. Under förhandlingarna behandlades ärendet flera gånger också i EU-ministerutskottet och i EU-beredningssektionerna.

I juni 2021 nåddes politisk enighet om grunderna för reformen av den gemensamma jordbrukspolitiken (GJP). Finland stödde den politiska överenskommelsen på jordbruks- och fiskerådets möte i juni 2021 och godkände texterna i förordningen i särskilda jordbrukskommittén i juli 2021. Förordningen om strategiska planer, den horisontella förordningen och ändringsförordningen till marknadsordningsförordningen publicerades den 2 december 2021.

För att genomföra Europaparlamentets och rådets förordningar gavs kommissionen behörighet att utfärda delegerade förordningar på lägre nivå och genomförandeförordningar. Med tanke på förslaget är följande förordningar viktigast:

Kommissionens delegerade förordning (EU) 2022/126 av den 7 december 2021 om komplettering av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/2115 med ytterligare krav för vissa interventionstyper som anges av medlemsstaterna i deras strategiska GJP-planer för perioden 2023–2027 enligt den förordningen samt om andelen för norm 1 för god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden (GAEC), nedan *delegerad förordning som kompletterar förordningen om strategiska planer*;

Kommissionens delegerade förordning (EU) 2022/127 av den 7 december 2021 om komplettering av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/2116 med bestämmelser om utbetalande organ och andra organ, ekonomisk förvaltning, avslutande av räkenskaper, säkerheter och användning av euron, nedan *förordning om utbetalande organ*;

Kommissionens genomförandeförordning (EU) 2022/128 av den 21 december 2021 om fastställande av tillämpningsföreskrifter för Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/2116 om utbetalande organ och andra organ, ekonomisk förvaltning, räkenskapsavslutning, kontroller, säkerheter och öppenhet, nedan *förordningen om ekonomisk förvaltning*.

1.2.2 Beredning av planen

Målet med beredningen av planen var att engagera intressenterna i stor utsträckning. Det inledande evenemanget för beredningen ägde rum i oktober 2018 varefter det nationella arbetet för att bereda planen inleddes. Uppgörandet av planen koordinerades av en strategigrupp som leddes av jord- och skogsbruksministern. Strategigruppen hade medlemmar från olika ministerier samt de viktigaste intressenterna. Strategigruppen styrde arbetet för att bereda planen.

I september 2018 tillsatte jord- och skogsbruksministeriet fyra arbetsgrupper att bereda planen: 1) gruppen som bereder åtgärder för utveckling av jordbruksproduktionen, 2) gruppen som bereder åtgärder för utveckling av landsbygden, 3) gruppen som bereder åtgärder för utveckling av marknaden och 4) gruppen som bereder förvaltning av åtgärderna. Därtill koordinerades beredningen av Ålands plan i en separat arbetsgrupp i samarbete med Ålands landskapsförvaltning. För planen beredde arbetsgrupperna framställningar om sina respektive sektors åtgärder samt förvaltningen. Medlemmarna i arbetsgrupperna var tjänstemän inom jord- och skogsbruksministeriet och andra ministerier samt representanter för Livsmedelsverket, regionförvaltningen och sektorspecifika intressenter. Förslaget om ändring av strukturlagstiftningen har behandlats i den arbetsgrupp som bereder åtgärder för utveckling av jordbruksproduktionen.

Utöver arbetsgruppernas möten ordnades för intressenterna från slutet av 2018 till början av 2020 workshoppar och diskussionsmöten för beredning av planen. Dessutom öppnades i tjänsten Dinåsikt.fi en enkät om reformen av EU:s jordbrukspolitik (CAP). I båda ovannämnda samlades bland annat information om i vilka frågor den nuvarande gemensamma jordbrukspolitiken har lyckats eller misslyckats samt samlades information om vilka behov som finns och idéer till åtgärder som kunde vidtas för att främja målen för den gemensamma jordbrukspolitiken under den finansieringsperiod som börjar 2023. Ytterligare information om workshopparna: Arbetsgrupper och [workshoppar](#) – Jord- och skogsbruksministeriet.

Därtill har jord- och skogsbruksministeriet ordnat flera webinarier och samråd, vidtagit olika kommunikationsåtgärder, deltagit i och ordnat olika evenemang i vilka aktörerna runt om i Finland har kunnat delta och ta del av beredningen av planen.

Planen var på remiss från den 2 juli till den 10 september 2021. I samband med att remissbehandlingen inleddes ordnades ett CAP-samråd. Totalt 367 utlåtanden lämnades. Remissinstanserna representerade alla målgrupper i CAP-planen. Utifrån utlåtandena preciserades och förtydligades CAP-planen.

Statsrådet godkände förslaget till Finlands plan den 16 december 2021 varefter det sändes till kommissionen för behandling. Kommissionen har skickat ett brev med observationer till Finland i mars 2022. Planen preciserades utifrån kommissionens observationer och den uppdaterade planen översändes till kommissionen den 20 juli 2022.

Kommissionen godkände den 31 augusti 2022 Finlands strategiska plan genom kommissionens genomförandebeslut om godkännande av Finlands strategiska plan för den gemensamma jordbrukspolitiken för perioden 2023–2027 i fråga om unionsstöd som finansieras av Europeiska garantifonden för jordbruket och Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (CCI: 2023F106AFSP001). https://agriculture.ec.europa.eu/cap-my-country/cap-strategic-plans/approved-csp_en

Länk till strategiplanen: <https://mmm.fi/documents/1410837/12210688/Suomen+viimeistely+CAP-suunnitelma+2023-2027.pdf/667bf7ab-8af6-0afa-8c8e-ef5022178292/Suomen+viimeistely+CAP-suunnitelma+2023-2027.pdf?t=1658396108940>

1.2.3 Beredningen av propositionen

Jord- och skogsbruksministeriet tillsatte den 9 mars 2020 ett lagstiftningsprojekt för beredning av regeringspropositionen (MMM024:00/2020) för lagstiftning om strukturstöd för jordbruk och renhushållning under finansieringsperioden 2021—2027.

Propositionen har beretts vid jord- och skogsbruksministeriet som tjänsteuppdrag.

I och med att beredningen framskridit har lagförslagen i propositionen behandlats i ”Strategigruppen för beredning av reformen av Europeiska unionens jordbruks- och landsbygdspolitik”, en arbetsgrupp som tillsatts av jord- och skogsbruksministeriet. Förvaltningen och intressenterna är väl företrädade i arbetsgruppen. Dessutom har revidering av lagen om stödjande av grundtorrläggning (947/1997) som i denna proposition genomförs genom att inkludera stödjande av grundtorrläggning i systemet för strukturstöd för jordbruket, behandlats i flera sammanhang under de senaste åren, senast i samband med närings-, trafik- och miljöcentralernas projekt om anordnande av uppgifter kring utnyttjande och skötsel av vattenresurserna (projektet VETO) i samband med vilken en utredning om utvecklingen av uppgifter i anslutning till grundtorrläggning och dikningsförrättning i närings-, trafik- och miljöcentralerna färdigställdes.

Ärendet har också behandlats i publikationen Riktlinjer för vattenhushållningen inom jord- och skogsbruket i en föränderlig miljö (Jord- och skogsbruksministeriets publikationer 2020:6) i vilken säkerställande och utveckling av understödet till grundtorrläggning lyfts fram som en central ekonomisk åtgärd för att uppnå målen för hållbar vattenhushållning. Som stöd för publikationen om riktlinjerna och som en del av regeringsprogrammets åtgärdsdel för vattenhushållning inom jord- och skogsbruket har jord- och skogsbruksministeriet och miljöministeriet också i samarbete upprättat ett arbetsprogram för vattenhushållning inom jord- och skogsbruket.

I samband med beredningen av regeringspropositionen ordnades förhandlingar med sametinget enligt 9 § i samlagslagen (974/1995) den 13 maj 2022.

Jord- och skogsbruksministeriet begärde utlåtanden om utkastet av närmare specificerade mottagare i sin begäran om utlåtande av den 15 juni 2022. Utlåtanden begärdes bland annat av fyra ministerier, Livsmedelsverket, Naturresursinstitutet, närings-, trafik- och miljöcentralerna och centrala intressenter. Remisstiden gick ut den 29 juli 2022 och 19 parter svarade på begäran om utlåtande. Begäran om utlåtande plus bilagor, utlåtandena och ett sammandrag av utlåtandena finns tillgängliga i statsrådets projektregister med koden MMM024:00/2020 (<http://valtioneuvosto.fi/hankkeet>).

2 EU-rättsaktens målsättning och huvudsakliga innehåll

2.1 Målsättning

2.1.1 Förordningen om strategiska planer

Förordningen om strategiska planer omfattar allmänna och särskilda bestämmelser om användningen av Europeiska garantifonden för jordbruket och Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling för att nå målen för GJP och de indikatorer som hänför sig till det. Enligt artikel 5 har förordningen följande allmänna mål:

- a) främja en smart, konkurrenskraftig, motståndskraftig och diversifierad jordbrukssektor som säkerställer livsmedelstryggheten på lång sikt,
- b) stödja och stärka miljöskyddet, inbegripet biologisk mångfald, och klimatåtgärder och bidra till uppnåendet av unionens miljö- och klimatrelaterade mål, bland annat dess åtaganden inom ramen för Parisavtalet,
- c) förbättra den socioekonomiska strukturen i landsbygdsområden.

Medlemsstaterna ska utarbeta en nationell plan som omfattar direktstöd till jordbruket, åtgärder för utveckling av landsbygden och åtgärder i vissa sektorer som kommissionen ska utvärdera och godkänna. Planen påminner till sin struktur om de nuvarande utvecklingsplanerna för landsbygden. Planen ska omfatta de åtgärder som finansieras genom EGFJ och Ejflu för att uppnå de specifika mål som avses i artikel 6 i den föreslagna förordningen. De specifika målen är följande:

- a) att stödja jordbruksinkomster som det går att leva på och jordbrukssektorns motståndskraft i unionen för att förbättra den långsiktiga livsmedelstryggheten och biologiska mångfalden inom jordbruket samt säkerställa den ekonomiska hållbarheten i unionens jordbruksproduktion,
- b) att öka marknadsorienteringen och gårdarnas konkurrenskraft, på såväl kort som lång sikt, med ett större fokus på forskning, teknik och digitalisering,

- c) att förbättra jordbrukarnas position i värdekedjan,
- d) att bidra till begränsning av och anpassning till klimatförändringar, inbegripet genom att minska utsläppen av växthusgaser och öka koldioxidbindningen, samt främja hållbar energi,
- e) att främja hållbar utveckling och effektiv förvaltning av naturresurser som vatten, mark och luft, bland annat genom att minska beroendet av kemikalier,
- f) att bidra till att få stopp på förlusten av biologisk mångfald och vända trenden, stärka ekosystemtjänster samt bevara livsmiljöer och landskap,
- g) att locka och understödja unga jordbrukare och nya jordbrukare och underlätta hållbar affärsutveckling i landsbygdsområden,
- h) att främja sysselsättning, tillväxt, jämställdhet, inbegripet kvinnors deltagande i jordbruket, social delaktighet och lokal utveckling i landsbygdsområden, inbegripet den cirkulära bioekonomin och hållbart skogsbruk,
- i) att se till att unionens jordbruk svarar bättre på samhällets krav på livsmedel och hälsa, inbegripet högkvalitativa, säkra och näringsrika livsmedel som producerats på ett hållbart sätt, minskning av matavfall samt bättre djurskydd och bekämpning av antimikrobiell resistens.

Därtill föreskrivs i artikel 6.2 i förordningen om strategiska planer att de mål som anges i punkt 1 ska kompletteras av och vara tätt sammanlänkade med det övergripande målet att modernisera jordbruket och landsbygdsområden genom att främja och utbyta kunskap, innovation och digitalisering i jordbruket och i landsbygdsområden samt genom att uppmuntra jordbrukare att ta till sig dessa, genom förbättrad tillgång till forskning, innovation, kunskapsutbyte och utbildning.

Planen ska grunda sig på en nationell analys av styrkor, svagheter, möjligheter och hot och en definition av de nationella behov och åtgärder som grundar sig på den. I förordningen om strategiska planer används termen interventionstyp som i praktiken betyder en åtgärd som stödet gäller. Till ordet interventionstyp hänvisas i denna proposition med termen åtgärd. Också till skillnad från artikel 3 (Definitioner) i förordningen om strategiska planer kallas interventioner i propositionen för åtgärder. De nationella mål som gäller de åtgärder medlemsstaten valt ska definieras genom att använda EU:s enhetliga resultatindikatorer. Uppnåendet av målen utvärderas på grundval av gemensamma indikatorer för output, resultat, effekt och kontext. EU har utfärdat författningar på lägre nivå och tillämpningsanvisningar som gäller indikatorerna och uppföljningsuppgifterna.

2.1.2 Den horisontella förordningen

Genom den horisontella förordningen utfärdas bestämmelser om finansiering, förvaltning och övervakning av den gemensamma jordbrukspolitiken. I förordningen finns bland annat bestämmelser om förvaltnings- och övervakningssystem som medlemsstaterna ska inrätta samt om förfaranden för inspektion och avslutande av räkenskaper samt kontroll av överensstämmelse.

2.2 Huvudsakligt innehåll

2.2.1 Förordningen om strategiska planer

Förordningen om strategiska planer omfattar allmänna och särskilda bestämmelser om användningen av Europeiska garantifonden för jordbruket och Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling för att nå målen för GJP och de indikatorer som hänför sig till det. Stommen för innehållet i Finlands strategiska plan för den gemensamma jordbrukspolitiken grundar sig på det detaljerade regelverket i förordningen om strategiska planer enligt de mål som anges ovan. Planen ska omfatta de åtgärder som finansieras genom EGFJ och Ejflu för att uppnå de specifika mål som avses i artikel 6 i den föreslagna förordningen. Planen ska grunda sig på en nationell analys av styrkor, svagheter, möjligheter och hot och en definition av de nationella behov och åtgärder som grundar sig på den.

Enligt artikel 73.2 (Investeringar) första stycket i förordningen om strategiska planer får medlemsstaterna endast bevilja stöd enligt denna artikel för sådana investeringar i materiella och immateriella tillgångar som bidrar till att uppnå ett eller flera av de specifika mål som anges i artikel 6.1 och 6.2.

2.2.2 Den horisontella förordningen

I den horisontella förordningen utfärdas bestämmelser om finansiering, förvaltning och övervakning av den gemensamma jordbrukspolitiken. Flera delar i förordningen kommer till sitt innehåll att motsvara de nuvarande bestämmelserna. De bestämmelser i den horisontella förordningen som är av betydelse med tanke på propositionen anges nedan.

I artikel 3 föreskrivs om de fall i vilka force majeure och exceptionella omständigheter får godkännas vid finansiering, förvaltning och övervakning av den gemensamma jordbrukspolitiken. I artikel 8 i förordningen föreskrivs om behörig myndighet, i artikel 9 om utbetalande organ och i artikel 12 om attesterande organ.

Enligt artikel 36 i den horisontella förordningen ska medlemsstaterna säkerställa att utgifter som finansieras inom ramen för EGFJ eller Ejflu inte finansieras från någon annan post i unionens budget. Enligt artikel 37 i förordningen får endast sådana utgifter enligt den horisontella förordningen för vilka det finns en motsvarande rapporterad output finansieras av unionen.

I artikel 51 i den horisontella förordningen föreskrivs om bevarande av handlingar och om ställande av dessa handlingar till kommissionens förfogande. Kommissionen får anta genomförandeakter för förvaring av uppgifter.

I artikel 56 i den horisontella förordningen föreskrivs om indrivning vid bristande efterlevnad av villkoren för stöd. Enligt artikel 56.1 ska belopp som medlemsstaterna driver in till följd av oriktigheter och andra fall där stödmottagare brister i efterlevnaden av villkoren för de åtgärder som avses i planerna och den ränta som de ger upphov till betalas till det utbetalande organet.

Enligt artikel 59.1 i förordningen ska medlemsstaterna samtidigt som de tillämpliga styrningssystemen respekteras, anta alla de lagar och andra författningar samt vidta de andra åtgärder som behövs för att säkerställa ett effektivt skydd av unionens ekonomiska intressen. Dessa handlar främst om att kontrollera att de insatser som finansieras är lagliga och korrekta på stödmottagnivå, säkerställa effektivt skydd mot bedrägerier, förebygga, upptäcka och korrigera

oriktigheter och bedrägerier, tillämpa sanktioner som är effektiva, proportionella och avskräckande i enlighet med unionsrätten eller, om detta inte är möjligt, nationell rätt, och väcka talan, om så behövs, samt driva in felaktiga utbetalningar samt ränta, och väcka talan om så behövs.

Enligt artikel 59.5 första stycket ska medlemsstaterna vidta lämpliga försiktighetsåtgärder som säkerställer att de tillämpade sanktionerna är proportionella och avpassas med hänsyn till den upptäckta bristande efterlevnadens allvar, omfattning, varaktighet eller upprepning. I artikel 59.5 andra stycket fastställs när inga sanktioner tillämpas. Till de sistnämnda hör till exempel situationer i vilka den bristande efterlevnaden beror på fel från en myndighets sida, på force majeure eller exceptionella omständigheter.

I artikel 60.1 i förordningen föreskrivs om regler om kontroller som ska utföras. Enligt artikel 60.1 ska de förvaltnings- och kontrollsystem som medlemsstaterna inrättar inbegripa systematiska kontroller som bland annat inriktas på de områden där risken för fel är störst. Medlemsstaterna ska säkerställa att den kontrollnivå som krävs för en effektiv hantering av riskerna för unionens ekonomiska intressen införs. Den berörda myndigheten ska göra stickprov från hela underlaget av sökande som, i förekommande fall, utgörs av ett slumpmässigt urval och ett riskbaserat urval.

I artikel 61 i förordningen föreskrivs om bristande efterlevnad av regler om offentlig upphandling. Om den bristande efterlevnaden rör unionsregler eller nationella regler om offentlig upphandling ska medlemsstaterna säkerställa att den del av stödet som inte ska betalas ut eller som ska dras in fastställs på grundval av hur allvarlig den bristande efterlevnaden är och i enlighet med proportionalitetsprincipen. Medlemsstaterna ska säkerställa att transaktionens laglighet och korrekthet bara påverkas upp till den del av stödet som inte ska betalas ut eller som ska dras in.

I artikel 62 i förordningen föreskrivs om en bestämmelse om kringgående. Utan att det påverkar tillämpningen av specifika bestämmelser i unionsrätten ska medlemsstaterna vidta effektiva och proportionella åtgärder för att undvika att bestämmelser i unionsrätten kringgås och särskilt säkerställa att inga förmåner som föreskrivs i jordbrukslagstiftning beviljas en fysisk eller juridisk person för vilken det konstaterats att de förutsättningar som krävs för att få sådana förmåner har skapats på ett konstlat sätt, i strid med målen för den lagstiftningen.

Enligt artikel 11 i den horisontella förordningen ges kommissionen befogenhet att anta delegerade akter och genomförandeakter som gäller utbetalande organ.

3 Nuläge och bedömning av nuläget

3.1 Allmänt

Bestämmelser om strukturstöd finns i lagen om strukturstöd till jordbruket, lagen om strukturstöd för renhushållning, skoltlagen och lagen om finansiering av landsbygdsnärings (329/1999, nedan *finansieringslagen*). På forskningsfinansiering i fråga om stöd enligt lagen om strukturstöd för renhushållning tillämpas också statsunderstödslagen (688/2001). Utöver i lagarna finns det bestämmelser om stödssystemen också i fem förordningar som utfärdats av statsrådet och cirka tio förordningar som utfärdats av ministeriet på grundval av lagarna. Förfarandena för beviljande, utbetalning och återkrav av strukturstöd regleras därtill genom flera föreskrifter och direktiv som utfärdats av Livsmedelsverket. Därtill finns bestämmelser om stödjande av grundtorrläggning i lagen om stödjande av grundtorrläggning.

3.2 Lagen om strukturstöd till jordbruket

Strukturstöd till jordbruket beviljas som startstöd till unga jordbrukare och investeringsstöd för gårdsbruk. Föremål för strukturstöd till jordbruket kan endast vara primärproduktion av jordbruksprodukter enligt bilaga I till FEUF.

Startstöd beviljas lantbruksföretagare som vid den tidpunkt då stödansökan blir anhängig är högst 40 år och som första gången börjar bedriva jordbruk som näringsidkare. Oftast söks startstöd i samband med generationsväxling på gården. Stödet riktas till de ospecificerade kostnader som anskaffning av gårdsbruksenheten och etablering av jordbruket ger upphov till.

Investeringsstöd beviljas för utveckling av effektiviteten och kvaliteten hos produktionsverksamheten inom jordbruket i sådana objekt som enligt särskilda bestämmelser är stödberättigande på de villkor som fastställs genom förordning av statsrådet. Merparten av investeringsstödet har beviljats för byggnadsinvesteringar i produktionsbyggnader som behövs för husdjurskötsel och växtodling. Stöd beviljas dock också för täckdikning av åkrar, investeringar i energiproduktion, byggnadsinvesteringar i lager samt investeringar som främjar tillståndet i miljön eller djurs välbefinnande.

Strukturstöd till jordbruket beviljas som understöd, räntestöd, statsborgen eller som en kombination av dessa. I samband med att startstödet beviljas som räntestödslån finns också en möjlighet till befrielse från överlåtelseskatt vid anskaffning av fastighet.

Understödsdelen av startstödet och största delen av investeringsstöden har beviljats delfinansierade med medel ur programmet inom ramen för vilket cirka 437 miljoner euro har varit tillgängligt för ändamålet under den innevarande programperioden. Under 2021–2022 har därtill medel för övergångsperioden på 137 miljoner euro varit tillgängliga, medan landsbygdsprogrammets stimulansmedel har utgjort 43,3 miljoner euro. De understöd och statsborgen som finansieras uteslutande nationellt beviljas ur gårdsbrukets utvecklingsfonds medel. Det tillgängliga beloppet av nationellt understöd har under programperioden uppgått till omkring 242 miljoner euro. Därtill har ett belopp på 15 miljoner euro varit tillgängligt för understöd som finansieras uteslutande med nationella medel 2021–2022.

Bevillningsfullmakter avseende räntestödslån har varit tillgängliga för 250 miljoner euro per år under programperioden. Utgifterna för räntestödet fördelas på en lång tidsperiod och är beroende av räntenivån. Under innevarande programperiod används privat finansiering på uppskattningsvis cirka 1,06 miljarder euro för investeringar och cirka 182 miljoner euro för etablering av jordbruk. Fram till utgången av 2021 beviljades stöd till omkring 12 500 investeringsprojekt och knappt 1 900 generationsväxlingar.

Bevillningsfullmakterna för statsborgen har uppgått till 10–18 miljoner euro årligen. Borgensutgifterna till följd av borgen har tills vidare varit mycket små och de borgensavgifter som tas ut för borgen av låntagarna har varit större än utgifterna, men i och med att de projekt som stöds blir större och fler ökar risken för borgensförluster.

3.3 Lagen om strukturstöd för renhushållning och naturnäringar

Stöd enligt lagen om strukturstöd för renhushållning beviljas endast inom det renskötselområde som definieras i renskötsellagen. Stöd för andra naturnäringar än renhushållning beviljas endast inom det så kallade naturnäringområdet i nordligaste Lappland. Finland och Sverige är de enda medlemsstaterna inom EU där renhushållning bedrivs. Trots att renhushållning nämns separat i

namnet på stödsystemet har renskötsel i författningar definierats som en naturnäring. I EU-lagstiftningen betraktas renhushållning som en del av jordbruket. Även om renskötsel ses som jordbruk har den ansetts till sin karaktär skilja sig från sedvanligt jordbruk i den mån att strukturutvecklingen av renhushållning har understötts via ett separat stödsystem.

Föremål för stöd enligt lagen om strukturstöd för renhushållning kan vara naturnäringsar såsom renskötsel, yrkesmässig jakt, bär- och svampplockning samt, med undantag för fiske och skogsbruk, annat sådant utnyttjande av naturresurser som baserar sig på naturens fortlöpande produktionsförmåga. Föremål för stöd kan också vara sådan konventionell jordbruksproduktion i liten skala vid sidan av andra naturnäringsar för vilken strukturstöd till jordbruket inte beviljas på grund av minimikravet på företagarinkomst (25 000 euro) eller när sökanden anses få den huvudsakliga delen av sin utkomst från renhushållning (minst 80 livrenar eller renhushållningens andel av företagarinkomsten enligt strukturstöd till jordbruket överskrider ensam den nämnda gränsen för företagarinkomst).

Stöd enligt lagen om strukturstöd för renhushållning beviljas också för bearbetning av en animalisk eller vegetabilisk produkt för den första försäljningen och investeringar i grundlig reparation av renbeteslags slakterier. Stöd för andra investeringar i slakterier, primär förädling och saluföring av produkter från renhushållning och andra jordbruksprodukter, serviceverksamhet i anslutning till naturnäringsar samt för utvidgande av verksamheten på en renhushållningslägenhet eller naturnäringslägenhet till att omfatta också annat än renhushållning eller någon annan naturnäring beviljas som företagsstöd för landsbygden. Fiske som hänför sig till renhushållning stöds genom EU:s havs- och fiskerifond med undantag för fiske och skogsbruk som stöds som särskild förmån med stöd av lagen om strukturstöd för renhushållning från stödsystemet för hållbart skogsbruk.

Stöd enligt lagen om strukturstöd för renhushållning beviljas som startstöd till unga näringsidkare, investeringsstöd till näringsidkare, investeringsstöd till renbeteslag, stöd för renbeteslags underhåll av stängsel, forskningsfinansiering och särskilda förmåner.

Startstöd till unga näringsidkare beviljas näringsidkare inom naturnäringsar som vid den tidpunkt då stödansökan blir anhängig är högst 40 år och som för första gången börjar bedriva naturnäring på en lägenhet. Stöd beviljas inte enbart näringsidkare inom andra naturnäringsar utom renhushållning, utan förutsättningen är att verksamheten bedrivs i samband med renhushållning. Stödet riktas till de ospecificerade kostnader som anskaffning av lägenheten och etablering av verksamheten ger upphov till.

Investeringsstöd till näringsidkare beviljas fysiska personer för byggnadsinvesteringar och anskaffning av lösöre som är nödvändiga i näringsverksamheten. Bestämmelser om föremålen för stödet utfärdas genom förordning av statsrådet. En betydande del av stödet har använts för anskaffning av snöskotrar och fyrhjulingar. Investeringsstöd till renbeteslag beviljas för byggande och grundlig reparation av stängsel som behövs i renskötsel samt för underhåll och elektrifiering av stängsel. Renbeteslagen beviljas också investeringsstöd för byggande av arbetsplatsbostäder, förbättring av data- och kommunikationsförbindelser, byggande av väg- och vattenförsörjningsanslutningar som behövs för utnyttjande av de byggda objekten samt anskaffning av behövligt lösöre för renskötseln.

De särskilda förmånerna gäller näringsidkarens möjlighet att använda statens jord- eller vattenområden utan separat ersättning med tillstånd av Forststyrelsen. Det kan vara fråga om att förlägga stödjepunkter för renskötsel, jakt eller fiske, fiskkällare och lagerbyggnader, rätt att ha sin boskap på bete och för den insamla hö och andra växter.

Forskningsfinansiering beviljas för forskning och utredningar som gäller verksamhetsförutsättningar för och utveckling av renhushållning och naturnäringsgar. Det handlar om en forskningsfinansiering som beviljas separat för renhushållning i tillägg till gårdsbrukets utvecklingsfonds övriga forskningsfinansiering.

Stöden enligt lagen om strukturstöd för renhushållning kan beviljas som understöd, räntestöd till räntestödslån, stöd i anslutning till statliga lån (ränteförmån, räntefrihet, amorteringsfritt år, uppskov med amorteringar, hel eller delvis befrielse från säkerhet), stöd i anslutning till statsborgen, förmån i anslutning till användningen av statens mark samt i samband med statliga lån och räntestödslån befrielse från överlåtelseskatt eller en kombination av dessa stödformer.

Stöden enligt lagen om strukturstöd för renhushållning finansieras främst ur gårdsbrukets utvecklingsfond. Understödsdelen av startstödet har emellertid betalats som delfinansierad med de medel ur programmet som reserverats för startstöd och av vilka cirka 0,25–0,5 miljoner euro har använts för ändamålet årligen. För investeringsstöd och stöd för bostadsbyggande enligt lagen om strukturstöd för renhushållning har använts totalt 1,84 miljoner euro per år, varav andelen av renbeteslagens investeringar har varit cirka 1,5 miljoner euro. För statliga lån har använts totalt cirka 0,4 miljoner euro per år, varav andelen lån inom startstöd har varit cirka 0,1 miljoner euro. Räntestödet för räntestödslånen ingår i statens budget i bevillningsfullmakten för räntestödslån inom ramen för strukturstöd för jordbruket. I praktiken har projekt enligt lagen om strukturstöd för renhushållning inte beviljats lån sedan 2020, eftersom de kreditinstitut som beviljar lånen med stöd har varit ovilliga att förbinda sig till de kostnader som ändringar i och underhåll av datasystemen med särskilda villkor enligt lagen om strukturstöd för renhushållning föranleder i proportion till efterfrågan på lån.

3.3.1 Bedömning av verkställigheten av strukturstöd för jordbruk och renhushållning

Strukturstöd för jordbruk har verkställts utifrån den nuvarande lagstiftningen sedan 2008. Lagen reviderades till behövliga delar för innevarande programperiod (RP 196/2014 rd) i början av 2015. Strukturstöden för jordbruk har ansetts vara ett fungerande och ändamålsenligt stödsystem och lagen har gjort det möjligt att vidta strukturåtgärder och styra medel till de stödobjekt som med tanke på landsbygdsprogrammet och de nationella målen är viktiga. Också stödvillkoren har i regel visat sig vara fungerande. Att projektet är stödberättigande först efter att ett beslut om stöd mottagits har i vissa fall, i synnerhet i mindre investeringar, upplevts som ett olämpligt och stelt förfarande som förhalar projektet. Den elektroniska stödansökan har under programperioden blivit vanligare år för år, och den är nu det förfarande som allmänt används vid ansökan.

Naturrekursinstitutet (Luke) genomförde 2020 en bedömning av stödformerna för jordbruksinvesteringar. I den konstateras att understöd är den enskilda stödform som ur stödmottagarens synvinkel ger den största ekonomiska fördelen. Utöver direktstöd leder understöd till besparingar i räntekostnader eftersom det minskar behovet av främmande kapital. Den ekonomiska fördel som enbart räntestöd för med sig är betydligt mindre, men stödet förbättrar ändå det investerande företags förmåga att klara av lånebetalningen. Med de nuvarande stödvillkoren blir statsborgen mycket dyr för stöddagaren. Borgen anses dock behövas och enligt bedömningen är det motiverat att fastställa borgen. I helheten med strukturstöd kan effekten av understöden inte fullt ut kompenseras med borgen, och således är en kombination av understöd och statsborgen den stödform som möjliggör lönsamma investeringar och täcker eventuella säkerhetsunderskott och som ur samhällets synvinkel är rätt kostnadseffektiv.

Strukturstöd för renhushållning har verkställts utifrån den nuvarande lagstiftningen sedan 2017. Lagstiftningen är relativt ny och enligt erfarenheterna har den i regel fungerat på ett ändamålsenligt sätt.

3.4 Skoltlagen

Syftet med skoltlagen är att främja levnadsförhållandena och utkomstmöjligheterna för skoltarna och inom skoltområdet samt att bevara och främja skoltkulturen. Åtgärder enligt skoltlagen vidtas i skoltområdet som omfattar Näämööområdet och Nellim-Keväjärviområdet.

Delaktig av stöd enligt skoltlagen kan en sådan skolt bli som bor stadigvarande inom skoltområdet och som, med beaktande av ekonomisk ställning, omständigheter och personliga egenskaper, är sådan att det bör anses ändamålsenligt att understöda hen. Detsamma gäller make till skolt.

Det ursprungliga syftet med skoltlagstiftningen var att anskaffa boplatser i Finland åt de skoltar som förflyttades från det överlåtna Petsamoområdet. Den nuvarande skoltlagen innehåller fortfarande bestämmelser om markförvärv och överlåtelse av mark till skoltar.

Skoltar som bedriver renhushållning beviljas investeringsstöd för renhushållning enligt lagen om strukturstöd för renhushållning. Fiske stöds enligt lagen om det nationella genomförandet av den europeiska förordningen om Europeiska havs- och fiskerifonden (1093/2014). Därtill kan fiskyngel som planteras ut i vattendrag i skoltområdet anskaffas med medel ur gårdsbrukets utvecklingsfond.

I enlighet med skoltlagen stöds skötseln av skoltfrågor, som omfattar byastämma, skoltråd och en förtroendeman för skoltarna som utses vart tredje år. Till förtroendemannen och den sekreterare som bistår hen betalas arvode och kostnadsersättning från gårdsbrukets utvecklingsfonds medel.

I skoltlagen ingår också särskilda förmåner för skoltar som bor inom skoltområdet och som gäller statens mark- och vattenområden. Skoltar har bland annat rätt att med skogsförvaltningsmyndigheternas tillstånd hålla fiskestugor på statens markområden utan särskild ersättning.

Enskilda skoltar har under de senaste åren beviljats stöd till ett totalt belopp på cirka 300 000 euro per år i genomsnitt. Stödbjekten har främst varit grundlig renovering av skoltarnas bostadsbyggnader. Stöden beviljas som understöd ur gårdsbrukets utvecklingsfond. Beloppet av statliga lån som beviljats ur fonden har under de senaste åren varit lågt.

De föreslagna ändringarna i skoltlagen är nödvändiga och av teknisk natur och de hänför sig till ingången av den nya finansieringsperioden. Eventuella andra behov av ändringar i skoltlagen bedöms vid behov separat.

3.5 Lagen om stödjande av grundtorrläggning

Stöd kan beviljas för grundtorrläggning enligt lagen om stödjande av grundtorrläggning och enligt förordningen om stödjande av grundtorrläggning (530/1998) ur gårdsbrukets utvecklingsfonds medel.

Syftet med fungerande torrläggning är att skapa gynnsamma växtförhållanden för odlingsväxter, minska näringsavrinningen till vattendrag samt möjliggöra användning av ändamålsenlig maskinutrustning. Grundtorrläggning är i de finländska förhållandena en förutsättning för att

skiftesspecifik lokal torrläggning ska fungera. En tillräcklig torrmån är viktig i synnerhet på våren och hösten. Orsaken till detta är klimat- och vattenförhållandena, jorden och topografin i Finland. I Finland finns 1,5 miljoner hektar dikade åkrar varav största delen har grundtorrlagts åtminstone en gång. Det största antalet fåror för grundtorrläggning anlades på 1950—1970-talen.

Stöd för grundtorrläggning kan beviljas vattenrättsliga sammanslutningar som avses i vattenlagen (587/2011) eller fastighetsägare för ett gemensamt grundtorrläggningsprojekt. Ett projekt som understöds ska medföra nytta huvudsakligen för odlad mark och för fler än en gårdsbruksenhet. För övrigt har stödtagarna inte avgränsats i bestämmelserna. Statligt stöd beviljas till högst 40 % i form av understöd med det anslag som avsatts i gårdsbrukets utvecklingsfonds dispositionsplan för detta ändamål. Stödets maximiandel kan höjas med högst 20 procentenheter om vattenskydds- och strukturlösningarna är särskilt dyra eller om kostnaderna ökar till följd av åtgärder som vidtagits på avrinningsområdet ovanför projektet. Kostnader på grund av sådana miljövårdsåtgärder som vidtas enligt prövning, såsom sedimenteringsbassänger och erosions-skydd kan ersättas till fullt belopp. Årligen har omkring 50 projekt beviljats stöd medan det totala beloppet av stöd har varit cirka 2,5—3 miljoner euro.

Närings-, trafik- och miljöcentralen i Södra Österbotten sköter på riksomfattande plan de expertuppdrag som hänför sig till hantering av vattenhushållning på åkrar, torrläggning och dikningsförrättning som avses i lagen om stödjande av grundtorrläggning och vattenlagen. Som stöd för skötseln av uppgifter i anslutning till torrläggning och dikningsförrättning har en gemensam riksomfattande verksamhetsmodell tagits fram i syfte att säkerställa jämlig betjäning av kunderna och verksamhetens kontinuitet vid personalomsättning samt för att göra bästa praxis tillgänglig för förvaltningen och kunderna. Den kompetens som hänför sig till skötseln av uppgiften har också upprätthållits i närings-, trafik- och miljöcentralerna i Sydöstra Finland, Egentliga Finland och Norra Österbotten.

Ansvarsområdet för näringar, arbetskraft och kompetens inom närings-, trafik- och miljöcentralerna har hand om handläggning av stödansökningarna, beviljande av understöd, handläggning av ansökningar om stödutbetalning och beslut om stödutbetalning. Ansvarsområdet för näringar, arbetskraft och kompetens övervakar därtill i samarbete med ansvarsområdet för miljö och naturresurser genomförandet av de projekt som beviljats stöd, underhåll av projekt samt iakttagande av finansieringsvillkoren för dem och beaktar även aspekterna kring vattenhushållningen, fiskerinäringen och miljön enligt kraven i lagstiftningen. Livsmedelsverket har hand om de uppgifter som hänför sig till bokföringen och betalningarna i anslutning till stöden för grundtorrläggning.

3.5.1 Bedömning av lagen om stödjande av grundtorrläggning

Torrläggningsfårornas skick har undersökts nationellt senast 1994. Det finns ingen exakt information om det aktuella skicket på riksomfattande plan. På grund av torrläggningsfårornas ålder och de aktuella understödsvolymerne kan man uppskatta att reparationsskulden i torrläggningssystemen är betydande, vilket betyder att torrläggningsfårorna borde istandsättas i större utsträckning än i dag. Eftersom det vid grundtorrläggning oftast är fråga om omfattande projekt med betydande kostnadseffekter bör grundtorrläggning fortsättningsvis stödas. Istandsättningen av torrläggningsfårorna ska göras på ett hållbart sätt som i högre mån än i dag beaktar produktionsförutsättningarna inom jord- och skogsbruket, vattenskyddet, naturens mångfald och den ekologiska kontinuiteten, fiskerinäringen samt beredskap för översvämningar och torka. På grund av klimatförändringen och övrigt förändringstryck har en hållbar vattenförvaltning på åkrar blivit ännu viktigare än förr. Det har blivit allt viktigare att bättre ta hänsyn till miljö- och vattenskyddsaspekter.

3.6 Lagen om finansiering av landsbygdsnäringsar

Finansieringslagen stiftades under de första åren av Finlands EU-medlemskap. Då lagen stiftades var ett av syftena med regeringspropositionen att förenhetliga de av EU delfinansierade och de nationella finansieringssystemen genom att samla de nationella bestämmelserna om dem i en enda lag. Lagen trädde i kraft 2000. Nu har lagens tillämpningsområde minskat avsevärt och därför har de åtgärder som ursprungligen ingick i lagen mestadels överförs till andra lagar.

Enligt 2 § 1 mom. i finansieringslagen tillämpas lagen på stöd som beviljas för vattendragsåtgärder eller investeringar som gäller förbättring av gårdsbruksenheters bostadsförhållanden eller bevarande av gårdsbruksenheters traditionella miljö. Enligt 2 § 3 mom. i lagen tillämpas på stöd för gårdsbruksenheters bostadsbyggnader och bevarande av gårdsbruksenheters traditionella miljö och på stöd i samband med frivillig skuldsanering som beviljas den som bedriver näringsverksamhet enligt lagen om strukturstöd för renhushållning och naturnäringsar (986/2011) eller skoltlagen (253/1995) vad som föreskrivs i de nämnda lagarna. Numera beviljas således stöd för förbättring av bostadsförhållanden i renhushållningslägenheter, naturnäringslägenheter och skoltlägenheter på grundval av lagen om strukturstöd för renhushållning eller skoltlagen. Inom naturnärings- och skoltområdet omfattar stödet för förbättring av bostadsförhållanden också en understödsdel. Inga ändringar föreslås i dessa i denna proposition.

Enligt 2 § 1 mom. i finansieringslagen tillämpas lagen dessutom på stöd som i samband med frivillig skuldsanering beviljas som stöd i anslutning till statliga lån som beviljats av medel ur gårdsbrukets utvecklingsfond, räntestödslån som beviljats av ett kreditinstituts medel eller i anslutning till statens försäljningsprisfordringar. Finansieringslagens 36 § om frivillig skuldsanering har aldrig trätt i kraft. Det var avsett att paragrafen skulle träda i kraft vid en tidpunkt som bestäms genom förordning av statsrådet men den har aldrig utfärdats. Upphävandet av lagen har således i praktiken ingen inverkan på det rådande läget i helheten gällande reglering av skuldsanering. Gårdsbrukssidkare, renhushållningssidkare och naturnäringsidkare har möjlighet att använda sig av ett förfarande antingen enligt lagen om skuldsanering för privatpersoner (57/1993) efter att ha avslutat näringsverksamheten eller enligt lagen om företagssanering (47/1993) för att fortsätta näringsverksamheten. På grund av det ovannämnda är det således inte längre ändamålsenligt att upprätthålla frivillig skuldsanering enligt en separat finansieringslag.

Med stöd av finansieringslagen beviljas stöd för bostadsbyggande för att förbättra bostadsförhållandena på gårdsbruksenheten för nybygge, tillbyggnad eller grundlig reparation av en byggnad som är avsedd för varaktigt boende. Räntestödslån är den enda stödformen. Stöd för bostadsbyggande kan beviljas om de förutsättningar som gäller till exempel näringsidkande, sökandens inkomster och storleken av bostaden uppfylls. För andra befolkningsgrupper utom primärproducenter och skoltar tillhandahålls numera inget stöd för byggande av ägarbostad som motsvarar jord- och skogsbruksministeriets stöd för bostadsbyggande. Allmänt hör stöd för bostadsbyggande till Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet (ARA) som lyder under miljöministeriets förvaltningsområde. Ansökningarna om stöd för bostadsbyggande har under de senaste åren varit mycket få. Under 2015–2019 var antalet ansökningar totalt 23 medan inga ansökningar gjordes 2020 och 2021. Stödet för bostadsbyggande har administrativt beviljats i det gamla datasystemet Rahtu som kommer att fasas ut planenligt före utgången av 2022. Om stödssystemet för bostadsbyggande ska hållas i kraft som ett separat system ska ansökan om stöd samt systemen för beviljande och utbetalning byggas i datasystemet Hyrrä.

Antalet löpande räntestödslån enligt finansieringslagen var 4 835 den 31 december 2021. Lånekapitalet var vid utgången av 2021 cirka 167 miljoner euro. De betalda räntestödsgottgörelserna uppgick 2021 till cirka 172 000 euro.

4 Förslagen och deras konsekvenser

4.1 De viktigaste förslagen

I fråga om strukturstöd för jordbruket föreslås det att definitionen av gårdsbruksenhet ska ändras. Ändringen grundar sig på EU-lagstiftningen vars definitioner ska följas i stödsystemet för strukturstöd för jordbruket.

I fråga om investeringsstöd för gårdsbruk föreslås en ändring i den tillåtna tidpunkten för inledning av åtgärder. Investeringsstöd för gårdsbruk ska inte beviljas för åtgärder som har inletts innan stödansökan har lämnats in. En motsvarande ändring föreslås också för investeringsstöd till näringsidkare, stöd för bostadsbyggande för näringsidkare, investeringsstöd till renbeteslag och forskningsfinansiering enligt lagen om strukturstöd för renhushållning. Inledande av åtgärder innan stödbeslut mottagits sker emellertid på stödtagarens egen risk. Enligt aktuell praxis får åtgärder inte inledas förrän stödbeslut har fattats. Den föreslagna ändringen möjliggörs av EU-lagstiftningen.

Enligt förslaget ska till lagen om strukturstöd till jordbruket fogas en ny paragraf med bestämmelser om förbud mot dubbelfinansiering. Stöd ska inte kunna beviljas för en åtgärd som beviljats annan offentlig finansiering, om detta leder till sådan dubbelfinansiering som avses i EU:s horisontella förordning. Dessutom föreslås det att det i lagen om strukturstöd till jordbruket och även i lagen om strukturstöd för renhushållning ska föreskrivas om begränsningar för beviljande av stöd. Enligt förslaget ska stöd inte kunna beviljas om sökanden under de tre kalenderår som föregår ansökan i sin verksamhet har visat uppenbar likgiltighet för iakttagandet av villkoren för stöd som tidigare beviljats enligt ifrågavarande lagar, eller om förutsättningarna för beviljande av stöd har skapats på konstlad väg. Enligt förslaget ska stöd inte heller beviljas om sökanden väsentligt har försummat offentligrättsliga eller privaträttsliga förpliktelser. Utöver de ovannämnda ska också det s.k. Deggendorfvillkoret utgöra ett hinder för beviljande av stöd. Detta skulle innebära existens av en indrivningsbestämmelse som gäller återkrav av olagligt och oförenligt statligt stöd. Enligt förslaget ska inte heller företag i svårigheter enligt EU-lagstiftningen kunna få stöd.

I fråga om strukturstöd till jordbruket har ett elektroniskt ansökningsförfarande varit i bruk sedan ingången av 2015. Som ändring föreslås ett förfarande enligt vilket ansökningarna framöver endast ska kunna lämnas in elektroniskt. Genom föreskrift av Livsmedelsverket ska det emellertid under vissa förutsättningar också vara möjligt att använda någon annan än en elektronisk ansökan. I fråga om lagen om strukturstöd för renhushållning föreslås fortfarande i första hand elektronisk ansökan, men det ska enligt förslaget vara möjligt att ansöka om stöd också med det nuvarande förfarandet på papper eller enligt det föreslagna förfarandet enligt vilket ansökan också kan lämnas in med en pdf-blankett som fylls i och som skickas via en skyddad e-postförbindelse till den som beviljar stödet.

Som en ny stödform för startstöd till unga jordbrukare föreslås statsborgen i tillägg till understöd och räntestöd. Det föreslås att utbetalningen av startstöd i form av understöd ska ändras så att sökanden i fortsättningen själv ska ansöka om utbetalning. Förfarandet initieras således inte längre av myndigheter. Ansökan om utbetalning av investeringsstöd i form av understöd ska enligt förslaget i fortsättningen ske uteslutande på elektronisk väg såsom ovan beskrivs i fråga om ansökan om strukturstöd.

En åtgärd som stöds enligt lagen om strukturstöd till jordbruket och lagen om strukturstöd för renhushållning ska i sin helhet genomföras inom två år efter att stödet beviljats. Fristen kan förlängas två gånger för högst ett år i sänder förutsatt att ansökan om förlängning har gjorts före

fristens utgång. Det föreslås att bestämmelsen ska ändras så att om ovannämnda frister inte kan iakttas, ges sökanden tillfälle att lämna in ansökan om förlängning av en åtgärd till närings-, trafik- och miljöcentralen inom rimlig tid efter utgången av fristen. Ansökan ska enligt förslaget kunna lämnas om orsaken till att fristen inte iakttagits är en allvarlig förändring i sökandens hälsotillstånd eller någon annan av sökanden oberoende, oväntad, oförutsedd händelse.

För att minska den administrativa bördan föreslås det att tillståndsförfarandet ska strykas i paragrafen om användning av stöd i både lagen om strukturstöd till jordbruket och lagen om strukturstöd för renhushållning. Vid överlåtelse av ägande- eller besittningsrätten till objektet för investering inom den i lagen avsedda fristen ska närings-, trafik- och miljöcentralens tillstånd inte längre förutsättas. Tillståndsförfarandet ska ersättas genom ett tillägg till stöd villkoren som gäller ovannämnda fall av överlåtelse av ägande- eller besittningsrätten. Motsvarande ändring föreslås i paragrafen om återkrav för att bedömning av tillståndsförfarandet i fortsättningen inte längre ska ingå i den. Det föreslås också att det till den nämnda paragrafen fogas nya grunder för återkrav som gäller så kallade ohederliga konkurser och bristande efterlevnad av bestämmelser om offentliga upphandlingar. Verkställigheten av återkravsbeslut ska enligt förslaget ändras så att det i så kallade kvittningssituationer inte längre förutsätts att beslutet har vunnit laga kraft. Bestämmelserna i lagen om strukturstöd för renhushållning ska förenhetligas med bestämmelserna i lagen om strukturstöd till jordbruket så att det minimibelopp som återkrävs ska höjas från nuvarande 25 euro till 100 euro.

Det föreslås att det till lagen om strukturstöd för renhushållning fogas en bestämmelse som möjliggör tillgång till information från Skatteförvaltningens enhet för grå ekonomi. Inga ändringar i sak behövs i lagen om strukturstöd till jordbruket eftersom i den hänvisas till den lag om stöd till utveckling av landsbygden under finansieringsperioden 2023–2027 som ska utfärdas. I den sistnämnda lagen ska också ingå en motsvarande bestämmelse om tillgång till information som ska fogas till lagen om strukturstöd för renhushållning. I det lagförslag som ingår i regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om förvaltning av den strategiska planen för den gemensamma jordbrukspolitiken och om stödjande av landsbygdens utveckling under finansieringsperioden 2023–2027 samt till vissa lagar som har samband med dem som nämns nedan i punkt 11.1 föreslås det att det ska föreskrivas om rätt att få utredningar från Enheten för utredning av grå ekonomi inom Skatteförvaltningen.

I samband med ändringen av lagen om strukturstöd till jordbruket föreslås det att gemensamma dikningsinvesteringar ska tas med som en åtgärd som stöds genom investeringsstöd för gårdsbruk. Stödet till grundtorrläggningssyftet i form av investeringsstöd ska utgöra en del av strukturstödssystemet för jordbruket. Samtidigt föreslås det att lagen om stödjande av grundtorrläggning ska upphävas. Enligt förslaget ska också finansieringslagen upphävas.

De föreslagna ändringarna i skoltlagen och lagen om gårdsbrukets utvecklingsfond är tekniska justeringar av hänvisningar. Ovannämnda föreslagna ändringar i lagen om strukturstöd för renhushållning har emellertid också konsekvenser för skoltlagen eftersom det i skoltlagen hänvisas till ovannämnda paragrafer i lagen om strukturstöd för renhushållning som enligt förslaget ska ändras.

4.2 De huvudsakliga konsekvenserna

4.2.1 Allmänt

I Finlands strategiska plan för den gemensamma jordbrukspolitiken beskrivs konsekvenserna av reformen av jordbrukspolitiken i Finland som helhet samt de val som gjorts utifrån behovsanalyser. I den strategiska planen beskrivs också närmare inverkan av de åtgärder som ingår i denna regeringsproposition.

Strukturomvandlingen inom jordbruket förväntas fortsätta. I Finland fanns 2021 cirka 46 000 gårdar och antalet förväntas sjunka till omkring 40 000 år 2030. Medan antalet gårdar minskar ökar deras storlek samtidigt som gammal produktionskapacitet avvecklas. För att upprätthålla produktionsnivån behövs investeringar för att ersätta den kapacitet som avvecklas. I proportion till omsättningen och lönsamheten förutsätter modernisering av produktionsbyggnaderna och tekniken betydande kapitalinvesteringar, och investeringsstödet spelar en viktig roll för att de ska realiseras.

Det årliga investeringsbehovet inom jordbruket är beroende på marknadsutvecklingen 222—295 miljoner euro i de investeringsobjekt som omfattas av investeringsstöd under finansieringsperioden 2014—2020. Detta är mindre än 2000—2015 på grund av att antalet djur kommer att minska. Mätt i euro är behovet av investeringar störst inom mjölkproduktionen. Å andra sidan ökar den kraftiga uppgången i byggnadskostnaderna under den senaste tiden kostnaderna för investeringar och därigenom också åtgången av stöd.

Samtidigt behövs nya unga företagare för att ersätta de företagare som lägger ner produktionen. På grund av att gårdarna blivit större har den ekonomiska risken behäftad med etablering av jordbruket ökat markant. Syftet med startstödet är att underlätta den ekonomiska börda som jordbruksföretaget leder till och för sin del främja möjligheterna att utveckla gården.

Strukturstödssystemet för jordbruket under den innevarande programperioden har ansetts vara en etablerad och fungerande helhet. Detta har också konstaterats i konsekvensbedömningen av programmet. Understöd, räntestöd och statsborgen har visat sig vara fungerande stödformer som kompletterar varandra. Understöd är viktigast av stödformerna i det hänseendet att det främjar vidtagandet av en åtgärd som stöds omedelbart och är relativt snabbt tillgängligt för stödtagaren. Räntestödets effekt visar sig å sin sida på längre sikt men det stöd som det innebär är en lika betydande förmån som understöd till samma belopp. Statsborgen är fortfarande en betydande stödform i synnerhet i stora byggnadsinvesteringar. Detta beror på den betydande ökningen av det ekonomiska värdet av de investeringar som görs på gårdarna och de lånebelopp som hänförs till dem. Samtidigt är säkerhetsvärdet av den egendom som används vid företagsverksamheten förknippat med särskilda faktorer eftersom den fastighet eller gårdens produktionsbyggnader som står som säkerhet ofta är belägna i glesbygder och lämpar sig som sådana endast för jordbruksproduktion eller är svåra att realisera av någon annan orsak. En annan påverkande faktor är den ökande betydelsen av arrendejord i produktionsverksamheten.

År 2021 var antalet renägare 4 298 och det största tillåtna antalet livrenar är 203 700. Antalet renägare har sjunkit länge och männens andel av renägarna har sjunkit i proportion snabbare än kvinnornas. Den årliga produktionen av renkött varierar till exempel på grund av naturförhållanden och rovdjursskador. Producentpriset på renkött har ökat under 2000-talet men å andra sidan har till exempel kostnaderna för extrautfodring stigit på grund av utmanande naturförhållanden. Den senaste tidens kostnadsökning inverkar betydligt också på lönsamheten inom renhushållning. Samtidigt utgör ökningen av investeringskostnaderna en utmaning också för renhushållningen.

4.2.2 Ekonomiska konsekvenser

Lagförslagen gäller strukturstödssystemet för jordbruket som genomförs dels med EU:s, dels med nationella medel, samt strukturstödssystemen för renhushållning och naturnäringar och skoltstöd som finansieras uteslutande med nationella medel.

4.2.2.1 Konsekvenser för statsfinanserna

Planen genomförs inom ramen för rambesluten för statsfinanserna samt de anslag som ingår i statsbudgeten. Propositionens konsekvenser för statsbudgeten uppstår på grund av finansieringen av investeringsstöd samt startstöd för unga jordbrukare och unga näringsidkare. Stöden beviljas som understöd, räntestöd, statsborgen eller som en kombination av dessa. I samband med startstöd för unga jordbrukare finns också en möjlighet till befrielse från överlåtelseskatt vid anskaffning av en fastighet. Startstöden för unga jordbrukare och merparten av understöden inom ramen för investeringsstöd för jordbruket finansieras med de medel som allokeras för genomförandet av CAP-planen. Det totala stödet för projekt som har beviljats stöd enligt lagen om stödjande av grundtorrläggning, som enligt förslaget ska upphävas, har varit omkring 2,5–3 miljoner euro per år. Projekten i fråga ska i fortsättningen stödjas som gemensamma dikningsinvesteringar med investeringsstöd för jordbruket.

Uppskattningsvis kommer cirka 528 miljoner euro av medlen enligt CAP-planen att användas för understöd inom ramen för start- och investeringsstöd under hela planperioden. Av det stöd som beviljas är 43 procent finansiering ur Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling medan den nationella finansieringsandelen är 57 procent. EU ersätter realiserade utgifter enligt medlemsstatens anmälan om utgifter, och den återbäring som mottas som en finansieringsandel från EU intäktsförs i statsbudgeten. Som statens slutliga utgift för programmet kvarstår med andra ord medlemsstatens finansieringsandel som ska betalas från momentet 30.10.40.

De understöd som finansieras uteslutande med nationella medel beviljas ur gårdsbrukets utvecklingsfonds medel. Understöden till renhushållning och naturnäringar och skoltstöden finansieras uteslutande med nationella medel. Som en del av försörjningstrygghetspaketet för jordbruket finansieras dessutom uteslutande med nationella medel investeringsunderstöd för alternativa energikällor och andra projekt som främjar försörjningstrygghet och som bidrar till gårdarnas självförsörjning och den gröna omställningen genom att stödja bland annat energiinvesteringar på gårdar, förändring av drivkraften i maskiner och biogaslagring på gårdar. Bevillningsfullmakterna fastställs årligen i gårdsbrukets utvecklingsfonds dispositionsplaner.

Också statsborgen som uteslutande finansieras med nationella medel ska beviljas ur gårdsbrukets utvecklingsfonds medel. Det utestående lånekapital för vilket statsborgen beviljats får samtidigt uppgå till högst 240 miljoner euro. Tills vidare har de borgensutgifter som föranleds staten av finansieringen av investeringar för jordbruket varit mycket små, vilket betyder att det belopp av avgifter för statsborgen som intäktsförs i fonden är större än de utgifter statsborgen ger upphov till. Då de åtgärder som beviljas stöd ökar i volym kommer också risken för borgensförluster att öka i framtiden. Framöver ska statsborgen också kunna beviljas som en del av startstödet.

Det räntestöd som finansieras uteslutande med nationella medel ska beviljas från budgetmomentet 30.10.41. I samband med beredningen av planen har bevillningsfullmakten för räntestödslån uppskattats vara 250 miljoner euro per år 2023–2027. Utgifterna för räntestödet fördelas på en lång tidsperiod och är beroende av räntenivån.

Målet är att under den kommande CAP-planperioden finansiera 1 275 generationsväxlingar eller ägarbyten som beviljas stöd och 9 230 investeringar som beviljas stöd.

De ändringar i stödvillkoren som nu föreslås har ingen direkt inverkan på statens utgifter eller det totala behovet av gårdsbrukets utvecklingsfonds medel eftersom strukturstöden beviljas inom ramen för de medel som är tillgängliga för ändamålet i statens budget och gårdsbrukets utvecklingsfonds dispositionsplan. Om det ansökta stödbeloppet överstiger det tillgängliga beloppet av medel ska de ansökningar som stöds väljas utifrån ett urvalsförfarande inom ramen för de medel som anvisats närings-, trafik- och miljöcentralerna.

4.2.2.2 Konsekvenser för myndigheterna

Inga ändringar föreslås i de centrala uppgifterna eller behörigheten hos myndigheterna i anslutning till administrationen av strukturstöden till jordbruket och renhushållningen och skoltstöden. Enligt förslaget ska närings-, trafik- och miljöcentralerna eller kommunerna inte få några nya uppgifter. Jord- och skogsbruksministeriet ska enligt förslaget fortfarande ansvara för hela stödsystemet medan Livsmedelsverket ska ansvara för systemet för administrationen och genomförandet av det. Bestämmelser om förvaltande myndighet, utbetalande organ och attesterande organ inom planen ska utfärdas genom en lag om administration av den strategiska planen för den gemensamma jordbrukspolitiken.

Livsmedelsverket och närings-, trafik- och miljöcentralerna ska ansvara för genomförandet av stödsystemen. Ingången av den nya CAP-planperioden kommer att ha betydande konsekvenser för datasystemet Hyrrä och utvecklingen av det. Till Livsmedelsverket har beviljats separata anslag för utvecklingen av datasystemen och det betyder att behövliga ändringar i datasystemen kan genomföras. Framöver kommer stödsystemen att genomföras inom förvaltningsområdets utgiftsram och inom ramen för personalresurserna för effektivitets- och resultatprogrammet eller något motsvarande kommande program.

De uppgifter som gäller prövning av begränsningarna för beviljande av stöd enligt de nya paragraferna som ingår i propositionens lagförslag om ändring av lagen om strukturstöd till jordbruket och lagen om strukturstöd för renhushållning kommer inte nämnvärt att öka arbetsmängden i närings-, trafik- och miljöcentralerna. Bland annat analys av fullgöranderapporter och de åtgärder de ger upphov till kommer att medföra ytterligare arbete. Fullgöranderapporterna ska upprättas av Enheten för utredning av grå ekonomi.

När stödjande av grundtorrläggning blir en del av strukturstödssystemet behövs utbildning och anvisningar för den personal i närings-, trafik- och miljöcentralerna som arbetar med stödet. Effektivt genomförande av stödet för gemensamma dikningsinvesteringar kommer att kräva särskild uppmärksamhet. Ansvarsområdet för näringar, arbetskraft och kompetens i närings-, trafik- och miljöcentralerna ansvarar för beviljande av nuvarande understöd enligt lagen om stödjande av grundtorrläggning medan Livsmedelsverket ansvarar för utbetalningen av stöd. I och med reformen kommer också stödet för grundtorrläggning att ingå i samma strukturstödssystem, som lyder under ansvarsområdet för näringar, arbetskraft och kompetens i närings-, trafik- och miljöcentralerna, som stödet för täckdikning, vilket förenhetligar stöden för grundtorrläggning inom jordbruket. Myndigheternas arbetsmängd kan således uppskattas förbli på samma nivå som i dag. Inom ansvarsområdet för näringar, arbetskraft och kompetens i närings-, trafik- och miljöcentralerna utgör behandlingen av stödansökningar en liten del (1 årsverke) av alla uppgifter kring beviljande och utbetalning av stöd till jordbruket som årligen kräver 70 årsverken.

I fortsättningen ska strukturstöd endast sökas elektroniskt via Hyrrä-systemet med undantag för stöd enligt lagen om strukturstöd för renhushållning i fråga om vilka ansökan fortfarande kan lämnas in på papper. Elektronisk kommunikation minskar det administrativa arbetet betydligt

när ansökningarna inte sparas manuellt och ansökningar på papper inte längre behöver behandlas. Av ansökningarna om direktstöd till jordbruket lämnades 95 procent in elektroniskt 2021. Samma år lämnades omkring 85 procent av ansökningarna om strukturstöd in elektroniskt. Företsättningararna är goda för en övergång till uteslutande elektroniskt ansökningsförfarande. Därtill anlitas vid uppgörande av ansökan om strukturstöd oftast rådgivare som har god beredskap att använda den elektroniska ansökan.

Framöver kommer också ansökan om stöd för gemensamma dikningsinvesteringar att övergå till den elektroniska Hyrrä-tjänsten i likhet med övriga investeringsstöd för jordbruket. På så sätt kan ansökan om stöd lämnas in effektivt och via ett modernt elektroniskt system som lantbruksföretagarna redan tidigare har använt för andra stöd.

4.2.2.3 Konsekvenser för företagen

I den kommande CAP-planen förblir helheten för strukturstöd mestadels oförändrad. De flesta ändringarna är små ur företagarens synvinkel och har som mål att förenkla systemet ur stödsökandens perspektiv bland annat i och med att stödnivåerna och stödvillkoren förenhetligas. Många av ändringarna som gäller stöd enligt lagen om strukturstöd för renhushållning och skoltstöd är främst tekniska med undantag för vissa ändringar som föreslås i lagen om strukturstöd för renhushållning genom vilka stödsystemet ska harmoniseras med lagen om strukturstöd till jordbruket.

I fortsättningen kan strukturstöd till jordbruket endast sökas elektroniskt. Merparten av strukturstöden har sökts elektroniskt redan under innevarande programperiod vilket innebär att ändringen endast berör en liten del av företagarna. I fråga om stöd enligt lagen om strukturstöd för renhushållning kvarstår enligt förslaget även möjligheten att söka stöd på papper.

En betydande enskild ändring jämfört med tidigare är att projektet ska kunna inledas genast efter att ansökan har lämnats in, och stödtagaren behöver inte vänta på att få stödbeslutet. Då projektet inleds innan stödbeslut mottagits går det lättare och snabbare att starta projekt. Samtidigt har den som genomför projektet möjlighet att påverka kostnaderna för projektet när lagstiftningen inte begränsar möjligheterna att till exempel utnyttja ett bra erbjudande. Det bör dock noteras att inledande av ett projekt innan stödbeslut meddelats ökar företagarens eget ansvar. Företagaren inleder projektet på egen risk innan stödbeslutet mottagits.

I fråga om startstöd ska det framöver vara möjligt att få statsborgen. I och med att gårdarna blir större har kravet på eget kapital för etablering av jordbruket ökat betydligt. Syftet med ändringen är att underlätta den ekonomiska börda som jordbruksföretaget leder till samt att skapa möjligheter för investeringar i början av verksamheten.

Företagaren ska i fortsättningen ansöka om utbetalning av startstöd. I och med ändringen kan stödtagaren planera ansökan av stödet enligt sina egna behov och till exempel göra skatteplanering.

4.2.3 Konsekvenser för miljön

De investeringar i jordbruket som hör till strukturstöden för jordbruket bidrar till att efterleva miljöambitionerna enligt CAP-planen. Byggnadsinvesteringarna inom strukturstödssystemet ska främja ändamålsenlig användning av återvinningsbara material och material som utnyttjar förnybara naturresurser samt uppmuntrar till olika lösningar som effektiviserar energianvändningen och som utnyttjar förnybar energi. Dessutom beaktas projektens miljökonsekvenser i alla investeringar, och i fråga om stora investeringar ska miljötillstånd sökas. Miljönytta kan till

exempel uppnås genom investeringar som effektiviserar gödselhanteringen, investeringar i grundtorrläggning av åkrar, täckdikning och reglerad dränering samt anläggande av rastgårdar som beaktar hanteringen av avrinning. Energiinvesteringarna på gårdarna kan bidra till att minska jordbrukets beroende av fossila energikällor och ge energibesparingar. I investeringsbesluten beaktas också inverkan på livsmiljön i landsbygden och landsbygdslandskapet.

Hållbar grundtorrläggning förbättrar miljöns tillstånd. Halten av näringsämnen och fasta ämnen i vattendragen minskar vilket förbättrar vattendragens och havskustens tillstånd. Lösningarna för hållbar grundtorrläggning är också ekologiskt sett bättre då de stöder naturens mångfald genom att de skapar olika livsmiljöer för djur och växter. Också landskapet blir mångsidigare. På många ställen är jordbruket den största belastaren av vattendragen. Hållbara metoder för grundtorrläggning bromsar bland annat vattnets gång från åkrar till vattendrag. Då belastas vattendragen mindre. De hållbara metoderna för grundtorrläggning bidrar till ökad växtlighet som också minskar erosionen och fasta ämnen som hamnar i vattendragen.

4.2.4 Språkliga konsekvenser

I samiska språklagen (1086/2003) föreskrivs om samernas rätt att använda sitt eget språk hos domstolar och andra myndigheter samt om det allmännas skyldighet att tillgodose och främja samernas språkliga rättigheter. Samernas språkliga rättigheter och skyldigheterna hos de myndigheter som omfattas av lagens tillämpningsområde är mer omfattande inom samernas hembygdsområde än utanför det. Med samernas hembygdsområde avses Enontekis, Enare och Utsjoki kommuner samt Lapin paliskunta benämnda renbeteslags område i Sodankylä kommun om vilka föreskrivs i 3 § 3 punkten i samiska språklagen och i 4 § i sametingslagen.

Enligt 4 § i samiska språklagen har en same rätt att i egen sak eller i ett ärende där han eller hon hörs använda samiska hos de myndigheter som avses i lagen. En myndighet får inte begränsa eller vägra beakta de språkliga rättigheter som följer av denna lag på den grund att en same även kan något annat språk, såsom finska eller svenska.

Samer har enligt 12 § i samiska språklagen rätt att i kontakt med myndigheters och offentligtgrättsliga institutioners ämbetsverk och övriga verksamhetsställen som är belägna inom samernas hembygdsområde efter eget val använda finska eller samiska. Samernas hembygdsområde omfattas av Lapplands närings-, trafik- och miljöcentrals verksamhetsområde.

Det föreslås att det i lagförslaget om ändring av lagen om strukturstöd för jordbruket i propositionen ska inkluderas obligatoriskt elektroniskt förfarande för ansökan om stöd. Stöd enligt lagen om strukturstöd till jordbruket och lagen om strukturstöd för renhushållning och utbetalning av stöden kan i dag sökas genom ett elektroniskt ansökningsförfarande i det så kallade Hyrrä-systemet. Ansökningsförfarandet kan skötas elektroniskt endast på finska och svenska, inte på samiska. Stöd enligt skoltlagen kan för närvarande inte sökas i det elektroniska systemet. Eftersom ansökningar på samiska inte kan lämnas in till Lapplands närings-, trafik- och miljöcentral via Hyrrä-systemet föreslås det att den föreslagna paragrafen om obligatoriskt elektroniskt ansökningsförfarande i lagen om strukturstöd till jordbruket inte ska inkluderas i lagen om strukturstöd för renhushållning. Enligt 5 § 1 mom. i lagen om tillhandahållande av digitala tjänster (306/2019) ska myndigheterna ge alla en möjlighet att med hjälp av digitala tjänster eller andra elektroniska dataöverföringsmetoder sända elektroniska meddelanden och handlingar som hänförelse till deras behov att uträtta ärenden. I propositionen föreslås ett förfarande i vilket de i den lagen nämnda andra elektroniska dataöverföringsmetoderna ska användas för att göra det möjligt att använda samiska vid ansökan om stöd.

4.2.5 Samhälleliga konsekvenser

Investeringsstöden till jordbruket och renhushållningen samt startstöd för unga jordbrukare och unga näringsidkare är samhälleligt betydelsefulla stöd till näringsverksamhet. De har främjat såväl verksamhetsförutsättningarna som produktiviteten och konkurrenskraften inom jordbruket och renhushållningen i Finlands varierande produktionsförhållanden. Mellan och inom landsbygdsområdena i Finland kan det förekomma betydande skillnader som till exempel beror på geografiska och historiska omständigheter.

Genom de föreslagna ändringarna kan man inverka på att konkurrenskraften inom jordbruket och renhushållningen bevaras och främjas i hela Fastlandsfinland. Med tanke på tryggande av landsbygdens livskraft begränsar sig inverkan inte enbart till näringsverksamhetens sysselsättande effekt och därigenom till att bevara landsbygdens bosättning, utan idkande av jordbruk och renhushållning främjar landsbygdens näringsverksamhet som helhet. Jordbruket erbjuder till exempel viktiga värden för landsbygdsturismen, såsom bland annat jordbrukets medverkan till att bevara landsbygdslandskapet och särskilt värdefulla traditionella miljöer. Jordbruket främjar också upprätthållandet av tjänster och infrastruktur på landsbygden.

De stödåtgärder som ingår i propositionen har således konsekvenser för hanteringen av de strukturförändringar som påverkar hela landsbygden och för landsbygdens livskraft. Ur stödsystemet finansieras det investeringsbehov som den kontrollerade strukturförändringen inom jordbruket ger upphov till.

Om målet är att behålla volymen inom jordbruksproduktionen nära den nuvarande nivån och trygga tillgången till inhemska livsmedel behövs mycket investeringar i upprätthållandet av produktionskapaciteten. Genom investeringarna ersätts den produktionskapacitet som avvecklas. Behovet av investeringar är störst inom nötkreatursskötsel samt svin- och fjäderfähusållning. Därtill krävs inom jordbruket allt mer investeringar i lösningar som främjar hållbara produktionsätt och minskar belastningen i miljön, effektiviserar gödselhanteringen och förbättrar vattenhanteringen, och dessutom ska djurens välbefinnande och biosäkerheten främjas. Ett av de viktigaste behoven är även lösningar som minskar jordbrukets beroende av fossila bränslen. Sådana investeringar kan vara bland annat energilösningar som grundar sig på förnybar råvara.

Det främsta målet med startstöd till unga jordbrukare är att underlätta den ekonomiska börda som etablering av jordbruket för med sig. Målet är att antalet nya företagare ska vara tillräckligt stort för att kontinuiteten i inhemsk matproduktion kan garanteras. Åren 2016–2021 beviljades startstöd till unga jordbrukare för totalt 1 881 gårdar. Detta innebär att antalet generationsväxlingar som årligen beviljas stöd är något över 300 i genomsnitt. Under den nya planperioden förväntas antalet generationsväxlingar som beviljas stöd stabilisera sig kring cirka 260 stycken per år.

Propositionen har inga direkta konsekvenser för jämställdhet mellan könen. Utgångspunkten för de stöd som ingår i propositionen är att göra det möjligt för båda könen att ha lika förutsättningar för att utveckla gårdens verksamhet och omständigheter. De fördelar och risker som hänförs till generationsväxling och utvecklingen av konkurrenskraften inom företagsverksamheten gäller såväl män som kvinnor som söker stöd. Majoriteten av företagen inom primärproduktionen är emellertid män.

Infrastrukturen för grundtorrläggning istandsätts för närvarande långsammare än den försämras, vilket betyder att reparationsskulden inom grundtorrläggning ökar hela tiden. Det försämrar verksamhetsförutsättningarna för jordbruket. Ökad istandsättning inom grundtorrläggning ger odlarna bättre skördar, vilket förbättrar verksamhetsförutsättningarna för jordbruket. Stödnivån

inom grundtorrläggning hålls på så gott som samma nivå som före ändringen. För vissa projekt, såsom miljövänliga åtgärder, har det varit möjligt att få mer stöd enligt lagen om stödjande av grundtorrläggning än genom lagen om strukturstöd till jordbruket. Å andra sidan ökar en enklare stödstruktur och avveckling av incitamentsfällor antalet objekt som kan beviljas stöd. Också arrendejordbrukarna, som tidigare inte har kunnat söka stöd för grundtorrläggning omfattas av stödet.

Då grundtorrläggningen av åkrar fungerar förbättrar det åkermarkens produktivitet och främjar på så sätt lönsamheten hos jordbruksnäringen samt förbättrar självförsörjningen och försörjningsberedskapen. Mer hållbara metoder inom grundtorrläggning minskar behovet av att upprätthålla fåror och förbättrar samtidigt hanteringen av risker för översvämningar och torka, vattenskyddet inom jordbruket och vattendragens tillstånd och därigenom flera sätt att använda vatten, såsom användning av vattendrag för rekreatiönsändamål.

4.2.6 Konsekvenser för landsbygden

Stöd enligt lagen om strukturstöd till jordbruket och lagen om strukturstöd för renhushållning kan betalas ut överallt i Finland och de är inte endast begränsade för landsbygdsområden. Regional och lokal finansiering beviljas efter prövning. Närings-, trafik- och miljöcentralerna ansvarar för beviljande av stöd i regionerna. Målet är att produktionsförutsättningarna ska vara desamma överallt i Finland.

De projekt som får stöd väljs genom ett urvalsförfarande som inte inbegriper några kriterier som gäller geografiskt läge. Lagförslaget har dock betydande konsekvenser för utvecklingen av landsbygdsområdena eftersom merparten av gårdarna är belägna i landsbygdsområden. Det främsta målet med investeringsstöden till jordbruket, startstödet för unga jordbrukare och stöden till renhushållningen är att möjliggöra utveckling av jordbruksproduktionen samt att bevara nivån av jordbruksproduktionen. Jordbruket har en viktig roll i att upprätthålla landsbygdens livskraft. Jordbruket skapar såväl direkta som indirekta sysselsättningsmöjligheter, bidrar för sin del till att bevara tjänster också i glesbygder samt upprätthåller och utvecklar den befintliga infrastrukturen.

5 Alternativa handlingsvägar

5.1 Handlingsalternativen och deras konsekvenser

I beredningsskedet har alternativa handlingsvägar behandlats. Direkt tillämpliga EU-förordningar skapar grunden för beredningen. Nationella författningar behövs till den del som det i EU-förordningarna inte föreskrivs om saker som är nödvändiga med tanke på genomförandet av CAP-planen eller om det är fråga om en sådan sak som i Finland ska föreskrivas på lagnivå eller om det på lagnivå måste finnas bemyndigande att utfärda författningar och föreskrifter på lägre nivå.

I samband med beredningen för finansieringsperioden 2023–2027 har kommissionens mål varit att lindra författningarna på EU-nivå särskilt i fråga om tillsyn och att ge medlemsstaterna mer ansvar. Kommissionens förordningar preciserar till vilken del nationella författningar behövs. Därtill ska det beaktas att bland EU-förordningarna förutsätter i synnerhet den horisontella förordningen och EU:s budgetförordning att medlemsstaterna ska ha ett effektivt system för administration och tillsyn för genomförandet. Detta krav förutsätter för sin del att det på lagnivå måste finnas tillräckligt omfattande författningar eller bemyndiganden att utfärda förordningar och föreskrifter i synnerhet i fråga om tillsyn.

Det främsta syftet med den nationella lagstiftningen är att möjliggöra genomförandet av strukturstöd till jordbruket i enlighet med CAP-planen. I och med att beredningen har framskridit har en ändring av redan befintliga bestämmelser bedömts i förhållande till stiftande av helt nya lagar. Utfärdande av helt nya lagar har ansetts vara ett bättre alternativ eftersom det då är möjligt att mer omfattande bedöma ändamålsenligheten av författningsstrukturen och att göra även andra än bara nödvändiga ändringar i författningarna.

I beredningsskedet har det ansetts vara ändamålsenligt att stifta en separat lag som gäller administration och separata substanslagar såsom under den nuvarande programperioden. Både i de EU-bestämmelser som gäller den nya finansieringsperioden och utifrån erfarenheter från den praktiska tillämpningen av bestämmelserna för den nuvarande programperioden har målet varit att förenkla och harmonisera bestämmelserna och genomförandet. I fråga om nationella bestämmelser har det ansetts vara ändamålsenligt att genomföra detta så att de allmänna genomförandeakterna gällande stöd för utvecklingsprojekt inom jordbruket och företagsstöd samt investerings- och startstöden inom jordbruket ska harmoniseras i så stor utsträckning som möjligt.

Ett alternativ till den aktuella författningsstrukturen där bestämmelserna om genomförande av lagen om strukturstöd till jordbruket och lagen om strukturstöd för renhushållning finns i två separata lagar är en total revidering av lagarna om strukturstöd i samband med vilken de två lagarna slås samman. I fråga om investerings- och startstöden gjordes under beredningen emellertid i stället för en totalrevidering av lagarna om strukturstöd till jordbruket endast nödvändiga ändringar i lagarna, och man avstod därför från en separat gemensam lag om genomförande. I lagberedningen har målet annars varit ett enhetligt förfarande i fråga om företagsstöden till jordbruket.

För att stödja grundtorrläggning granskades också andra alternativ vid beredningen av propositionen. För det första granskades möjligheten att fortsätta med det befintliga stödsystemet även framöver. Den nuvarande stödformen upplevs dock som föråldrad och de mål som satts upp senare, såsom anpassning till klimatförändringen och främjande av naturens mångfald uppmärksammas inte tillräckligt i det nuvarande systemet. En uppdatering av det nuvarande systemet ansågs inte heller vara ett tillräckligt eller förnuftigt alternativ. Också den oklara statusen för gårdsbrukets utvecklingsfond som fungerar som finansieringskälla och finansieringens kontinuitet i framtiden identifierades som riskfaktorer i detta alternativ.

Den andra alternativa stödformen som granskades var stödjande av grundtorrläggning som en icke-produktiv investering. Problemet med denna stödform var att stödet till grundtorrläggning framför allt anses vara ett produktivt stöd varvid till exempel anläggande av ett nytt dike sannolikt inte kan göras med ett icke-produktivt investeringsstöd. Ytterligare risker med denna stödform är anslagens begränsade belopp och att torrlägningsfårornas torrlägningskapacitet förblir en sekundär målsättning.

På grund av de många positiva effekterna av hållbar grundtorrläggning ansågs det mest ändamålsenliga alternativet vara att inkludera den som en del av strukturstödssystemet för jordbruket.

I fråga om kriterierna för de projekt som kan beviljas stöd granskades alternativet att föreskriva om dem som en del av CAP-stödlagarna. Stödjande av gemensamma dikningsinvesteringar som en del av stödåtgärden för investeringar som främjar miljöns tillstånd och hållbara produktions-sätt innebär också att de projekt som stöds ska främja de miljömål enligt CAP-planen och tillhörande nationell lagstiftning som gäller åtgärden i fråga. Detta förutsätter att kriterier ska fastställas för de projekt som stöds.

5.2 Handlingsmodeller som planeras eller används i andra medlemsstater

Medlemsstaterna förutsattes lämna in sina nationella CAP-strategiplaner till kommissionen före utgången av 2021. Planerna har utarbetats inom ramen för ett gemensamt EU-regelverk. Därför är medlemsstaternas planer och de valda åtgärderna mycket enhetliga. De största skillnaderna består i allokeringen av finansieringen, de valda stödnivåerna och kriterierna för stödet. För denna proposition har man granskat närmare de planerade investeringsstöden för jordbruket och startstöd till unga jordbrukare enligt Tysklands, Sveriges, Danmarks och Estlands nationella strategiska planer.

5.2.1 Investeringsstöd till jordbruket

Investeringsstöd till jordbruket beviljas i alla medlemsstater som var föremål för granskning. Urvalet av åtgärder i fråga om investeringsstöd till jordbruket är i Sverige och Tyskland mycket liknande som systemet i Finland. Urvalet av åtgärder i Tyskland omfattar investeringar i främjande av konkurrenskraften inom jordbruket, förbättring av deltagande på marknaden, främjande av resurseffektivitet, miljö- och klimatinvesteringar, främjande av djurs välbefinnande, förbättring av produktion och arbetsförhållanden och ökning av mervärde inom affärsverksamheten. I Tyskland kan investeringsstöd också beviljas för bevattningssystem. Stödnivån för projekten varierar mellan delstaterna och påverkas även av typ av investering och poängsättning av projektet. I poängsättningen beaktas särskilt projektens inverkan på till exempel miljön och klimatet. Stödnivån är 20–80 % av de godtagbara kostnaderna. Unga jordbrukare har möjlighet att få ett höjt investeringsstöd och därtill kan unga jordbrukare också få stöd för att skaffa ytterligare mark. Projekten väljs genom ett urvalsförfarande.

I Sverige kan investeringsstöd beviljas för investeringar som förbättrar konkurrenskraften, investeringar i bevattningsdammar, kalkfilterdiken, utveckling av vattenförsörjning samt för att diversifiera och utveckla livsmedelskedjan. I de investeringar som har bättre konkurrenskraft som mål stöds plantering av energiskog, dikningsprojekt, produktionsbyggnader, byggnadsinvesteringar för växthusproduktion, byggnader för renhushållning och ny teknik. Stödnivån varierar beroende på typ av investering mellan 30 och 100 % och stödet har en maximi- och miniminivå. Därtill har unga jordbrukare möjlighet till en höjd stödnivå. Stödnivån för bevattningsdammar är 30 % och för helt nya kalkfilterdiken 50 %. För åtgärder i fråga om vattenförsörjning kan stödet för stödberättigande kostnader uppgå till 100 %. I fråga om projekt för diversifiering och utveckling av livsmedelskedjan är stödnivån 40 %.

I Danmark finansieras inga investeringar som stärker lönsamheten och konkurrenskraften i jordbruket. Investeringsobjekt som beviljas stöd är vatten- och klimatprojekt, anläggande av våtmark, beskogning, anläggande av betesmark, anskaffning av miljö- och klimatteknik samt byggnad av bioraffinaderier. Stödtagare kan vara odlare, kommuner eller staten. Ersättningsnivån varierar mellan 20 och 100 % och ersättningarna bestäms utifrån ansökningar. Projekten väljs på grundval av deras kostnadseffektivitet.

I Estland kan investeringsstöd till jordbruket beviljas jordbrukare samt jordbrukarnas kommersiella sammanslutningar. Stödobjekt är investeringar som begränsar klimatförändringen och främjar anpassningen till den och förbättrar skyddet av vatten- och luftkvaliteten och markskyddet samt investeringar för bevarande av mångfald och för främjande av biosäkerhet av betesmarker och djurs välbefinnande. Stödnivån är 50–60 % och maximibeloppet av stöd är 500 000 euro.

I Estland kan man också söka stöd för ökning av driftskapital i syfte att förbättra stödtagarens tillgång till finansiering. Maximiunderstödet är 200 000 euro och för att få stöd förutsätts en

ekonomiskt sett hållbar verksamhet som bedöms utifrån den affärsplan som lämnas in tillsammans med ansökan om stöd. Stödet kan användas för anskaffning av fast egendom såsom maskiner, utrustning och byggnader, men också för anskaffning av immateriellt driftskapital. Objekt som stöds är bland annat anskaffning av djur, insatser som behövs för årlig sådd och anskaffning av arbetskraft. Unga jordbrukare kan också utnyttja stödet för anskaffning av ytterligare mark.

5.2.2 Startstöd till unga jordbrukare

Startstöd beviljas för grundande av företag i alla nationella CAP-strategiplaner som granskats. I Estland kan startstöd beviljas för att stödja investeringar som hänför sig till etablering samt för investeringar för inledande av vidareförädling av jordbruksprodukter. Maximibeloppet av stöd är 60 000 euro och minst 75 % av stödet ska allokeras till fast egendom. För att stöd ska beviljas förutsätts en affärsplan som upprättats av en extern konsult samt en ekonomisk plan på längre sikt enligt vilka planerna är realistiska och förnuftiga. Den som söker startstöd ska genomgå en informationsdag för företagare. De projekt som beviljas stöd väljs på grundval av urvalskriterier.

I Tyskland beviljas startstöd för grundande av företag samt för anskaffning av mark i anslutning till det. Stöd beviljas för etablering av jordbruk både inom och utanför familjen. Stödtagare kan vara en ung jordbrukare eller ett företag som leds av en ung jordbrukare som för första gången etablerar jordbruk. Av stödtagarna förutsätts utbildning och de ska lämna in en affärsplan och ett intyg om att gårdens verksamhet är oklanderlig. Stödbeloppet varierar mellan 10 000 och 100 000 euro beroende på delstat.

I Danmark och Sverige tillämpas ett krav på arbetskraft som en förutsättning för startstöd. I Danmark anses en gård på heltid vara ett företag där det årliga behovet av arbetskraft är minst 1 665 timmar medan det årliga behovet av arbetskraft på gårdar på deltid är 830 timmar. Startstödet för företagare på heltid är 100 000 euro (745 000 danska kronor) och 50 000 euro för företagare på deltid. I Sverige anses ett företag bedriva jordbruk på heltid när den årliga produktionspotentialen är 1 720 arbetstimmar och på deltid när produktionspotentialen motsvarar minst 860 arbetstimmar. Startstödet för gårdar på heltid är 28 000 euro (300 000 kronor) och 14 000 euro (150 000 kronor) för gårdar på deltid. Startstöd beviljas jordbrukare och trädgårdsodlare under 40 år och förutsättningar för stödet är bland annat storleken av ägarandelen, krav på utbildning och ett gällande köpeavtal. Stödtagaren får besluta hur startstödet används och det kan också användas för att öka det egna kapitalet.

6 Remissvar

Utkastet till proposition var på remiss från den 15 juni till den 29 juli 2022. Utlåtande lämnades av följande 19 parter: justitieministeriet, finansministeriet, miljöministeriet, Livsmedelsverket, Naturresursinstitutet, Enheten för utredning av grå ekonomi inom Skatteförvaltningen, 9 närings-, trafik- och miljöcentraler, Skoltarnas byastämman, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry, OP Gruppen och Paliskuntain yhdistys.

Utifrån remissyttrandena förtydligades strukturen av definitionen av gårdsbruksenhet (4 §) i lagen om strukturstöd till jordbruket. Paragrafen kompletterades också med en definition av förordningen om strategiska planer. I remissyttrandena ansågs statsborgen som ny stödform i startstödet till unga jordbrukare (6 §) vara ett bra och motiverat förslag, å andra sidan föreslogs det att denna stödform ska riktas i begränsade fall till de jordbrukare som på särskilda grunder behöver den. Paliskuntain yhdistys uttalade sig om statsborgen och konstaterade att det även i

samband med renhushållning borde vara möjligt att utnyttja statsborgen då det är fråga om startstöd. Det framhölls i utlåtandet i fråga också att denna sakhetlighet kan behandlas i samband med beredningen av författningar på lägre nivå.

Några remissinstanser tog ställning till att kravet på yrkesskicklighet raderas i 8 § i lagen om strukturstöd till jordbruket och ansåg att ändringen är bra. Finansministeriet ansåg dock att det är motiverat att bestämmelsen ändras vid den fortsatta beredningen av propositionen. Till denna del ändrades propositionen emellertid inte, utan specialmotiveringen har kompletterats i fråga om 8 §.

Flera remissinstanser understödde den föreslagna ändringen i 13 § i lagen om strukturstöd till jordbruket. I fortsättningen ska det vara möjligt att inleda ett projekt på eget ansvar efter att stödansökan lämnats in. Information om att man agerar på eget ansvar betonades.

Den föreslagna 14 b § i lagen om strukturstöd till jordbruket och den föreslagna 7 a § i lagen om strukturstöd för renhushållning som gäller begränsningar för beviljande av stöd kompletterades till följd av utlåtandet av Enheten för utredning av grå ekonomi inom Skatteförvaltningen. Granskningsperioden för skatter och avgifter i anslutning till offentlighetsrättsliga skyldigheter ska begränsas till tre år och granskningen ska också omfatta företagets ansvarspersoner och parter som äger över 25 procent. Därtill ska det också vara möjligt att vid beviljande av nytt stöd beakta försummelser i anslutning till stöd som beviljats tidigare enligt ovannämnda lagar. Också specialmotiveringen till 109 § i ändringen av lagen om strukturstöd för renhushållning som ingår i propositionen kompletterades genom att förtydliga myndigheternas rätt till information och utlämnande av information på eget initiativ. Punkten Samband med andra propositioner kompletterades med ett omnämmande av ett lagförslag genom vilket förteckningen över olika ändamål för fullgöranderapporter ska kompletteras med de ändamål som hänför sig till lagen om strukturstöd till jordbruket och lagen om strukturstöd för renhushållning.

Remissinstanserna understödde finansiering av gemensamma dikningsinvesteringar som en del av strukturstöden till jordbruket och reformen anses vara motiverad. Stödreformen anses ändå vara en stor och även utmanande förändring som också kommer att medföra ytterligare arbete för myndigheterna. Ändringen ansågs vid genomförandet förutsätta tillräcklig utbildning och tillräckliga anvisningar för alla parter. I utlåtandena föreslås det också att det för gemensamma dikningsinvesteringar ska utarbetas egna separata urvalskriterier eftersom de avviker avsevärt från andra strukturstödsinvesteringar. Att arrendejordbrukarna ska omfattas av stödet ansågs som positivt i likhet med att stödet ska ingå i samma stödhetlighet som täckdikning. Att en investering endast ska medföra nytta för jordbruksmarken gav upphov till både positiva och negativa utlåtanden. Ett positivt utlåtande om projektet av tillsynsmyndigheten enligt vattenlagen ses som ett bra förfarande eftersom det säkerställer uppfyllande av högre miljömål än enligt nationell lagstiftning, samtidigt efterlystes dock också preciseringsåtgärder på den punkten. För att garantera hållbarhet föreslås i utlåtandena bland annat att miljö- och klimathållbarhet ska beaktas i förordningar på lägre nivå så att urvalskriterierna för de projekt som stöds och kriterierna för beviljande av stöd ska gynna mer hållbara projekt. I gemensamma dikningsprojekt kan planeringen ta till och med flera år i anspråk innan ansökan blir anhängig, och i fråga om detta ansågs det i utlåtandena vara problematiskt att planeringskostnaderna är förknippade med en tidsgräns enligt ikraftträdandebestämmelsen för lagen om strukturstöd till jordbruket.

Finansministeriet tog i sitt utlåtande upp höjningen av bevillningsfullmakten för statsborgen enligt 18 § i lagen om strukturstöd till jordbruket och 41 § i lagen om strukturstöd för renhushållning samt det föreslagna tillägget till 6 § 2 mom. i lagen om strukturstöd till jordbruket enligt vilket statsborgen ska inkluderas som en del av startstödet för unga jordbrukare. Enligt finans-

ministeriets syn medför de föreslagna ändringarna en betydande utökning av statens borgensansvar och kostnadseffekter till följd av den, vilka framför allt beror på de ökade riskerna för borgensförluster, och framförde separata riktlinjer för saken. I anslutning till finansministeriets utlåtande konstateras att statsborgens betydelse som stödform i det rådande läget förväntas öka, och att den i utredningarna har bedömts vara en ändamålsenlig och kostnadseffektiv stödform också ur statsekonomisk synvinkel. Det föreslås att bevillningsfullmakten för statsborgen höjs för att den ska motsvara det uppskattade behovet 2023–2027. Den nuvarande dimensioneringen (110 miljoner euro) har planerats för att motsvara behovet under finansieringsperioden 2014–2020 och under övergångsperioden 2021–2022. I dimensioneringen ska därtill beaktas att statsborgen framöver också ingår som ett möjligt stödelement i startstödet för unga jordbrukare. På grund av det som anges ovan har propositionen inte ändrats.

Flera parter tog i sina utlåtanden upp slopandet av tillståndsförfarandet som föreslås i 20 § i lagen om strukturstöd till jordbruket. Flera parter föreslog att paragrafen ska kompletteras med en bestämmelse enligt vilken stödtagaren är skyldig att underrätta den som beviljar stödet om att egendom har sålts eller verksamheten lagts ned. Bestämmelser om anmälningsskyldighet ingår dock redan i 22 § 2 mom. i lagen om strukturstöd till jordbruket. I fråga om de ändringar som gäller återkrav (46 §) lyfte flera parter fram behovet att beakta en frist vid återkrav också i de fall att verksamheten har lagts ned innan den frist på fem år som föreskrivs i 20 § har gått ut. Propositionen har i fråga om 46 § ändrats till denna del.

Remissinstanserna ansåg att den ändring i 29 § (Att ansöka om stöd) i lagen om strukturstöd till jordbruket som gäller en övergång till uteslutande elektroniskt ansökningsförfarande är positiv. Ändringen ansågs göra beslutsprocessen snabbare och smidigare, dock så att systemen förutsätts vara välfungerande och tillförlitliga. Några remissinstanser menade att övergången till uteslutande elektronisk kommunikation ska genomföras utan undantag. Med detta hänvisades till Livsmedelsverkets bemyndigande enligt paragrafen att meddela föreskrifter om att möjliggöra ansökan på papper i de fall som fastställs i lagen. I praktiken kunde bemyndigandet till exempel tillämpas i situationer där ett stödsystem av typ krisstöd snabbt måste genomföras eller där antalet stödtagare på grund av det nya stödsystemet är lågt och det i den situationen inte är ekonomiskt eller tidsmässigt möjligt att modifiera det elektroniska systemet.

Remissinstanserna understödde ändringen av 35 § (Utbetalning av startstöd i form av understöd) i lagen om strukturstöd till jordbruket enligt vilken stödtagaren framöver själv ska ansöka om utbetalning. I utlåtandena betonades emellertid att det bör fästas särskild uppmärksamhet vid information och kommunikation om ändringen.

Den föreslagna 51 a § (Påföljder) i lagen om strukturstöd till jordbruket och motsvarande 103 a § i lagen om strukturstöd för renhushållning ändrades helt till sitt innehåll till följd av justitieministeriets och Livsmedelsverkets utlåtanden. Under den fortsatta beredningen har de påföljder som EU-rättsakterna förutsätter inriktats på betalningsfasen i stället för återkravsfasen. Vid beviljandet bedöms dessutom sökandens eventuella försummelser som gäller tidigare beviljade stöd.

Därtill kompletterades specialmotiveringen till 44 § (Inspektionsrätt) 3 mom. i förslaget till ändring av lagen om strukturstöd till jordbruket på grund av justitieministeriets utlåtande bland annat genom att klargöra EU-lagstiftningen i fråga om ärendet. Också 18 kap. i propositionen kompletterades med en beskrivning av samernas rättigheter till följd av justitieministeriets utlåtande.

Miljöministeriet betonade i sitt utlåtande att fokus vid verkställigheten av strukturstöden ska ligga vid uppnåendet av internationella och nationella miljömål. Därtill framhöll ministeriet att

konsekvensbedömningen av projekten borde utvecklas. I anslutning till miljöministeriets utlåtande konstateras att CAP-planen omfattar öronmärkt finansiering för investeringar som främjar miljöns tillstånd och hållbart produktionssätt i vilka understödsnivån dessutom är högre än i andra investeringar. Hur investeringarna genomförs följs under planperioden upp med EU:s gemensamma indikatorer för output, resultat och effekt, och behövliga åtgärder vidtas på grundval av resultaten. Utöver CAP-indikatorerna utvecklas uppföljningen och utvärderingen av strukturstödets genomslagskraft genom att effektivare än tidigare utnyttja de data som systemen tar fram. Miljöministeriet tog i sitt utlåtande också ställning till den önskade strukturuomvandlingen inom jordbruket. I fråga om den framhålls att det främsta syftet med strukturstödshelheten är att stödja utvecklingen av jordbruket. Urvalskriterierna för projekten inbegriper inte några kriterier som gäller geografiskt läge, utan i dem betonas projektens konsekvenser för produktionen, verksamhetens lönsamhet samt deras miljökonsekvenser. Det bör konstateras att lönsam produktion också kräver marknadsorientering. Miljöministeriet föreslog också några ändringar och preciseringar i författningstexten och lyfte fram frågor som ska beaktas vid beredningen av förordningar. I anslutning till detta kan det konstateras att CAP-planen har preciserats till följd av förhandlingar med kommissionen under våren och sommaren 2022 särskilt i fråga om de krav som gäller miljön.

Finansministeriet lyfte i sitt utlåtande fram behovet att komplettera propositionen i fråga om informationshanteringen. Med anledning av finansministeriets utlåtande kompletterades punkten 10 (Verkställighet och uppföljning).

I fråga om lagen om strukturstöd för renhushållning ansågs det vara en positiv ändring att en investering efter ändringen av 11 § kan inledas på egen risk efter att stödansökan lämnats in. Därtill konstaterades att det är viktigt att samiska språklagen beaktas i de föreslagna ändringarna i ansökan om stöd och att ansökningarna också kan lämnas in på samiska.

I utlåtandena ansågs det med tanke på lagen om strukturstöd för renhushållning vara viktigt att det föreskrivs på lagnivå om anmälningsskyldighet vid överlåtelse enligt 44 §. Bestämmelser om anmälningsskyldighet ingår dock redan i 97 § 1 mom. i lagen om strukturstöd för renhushållning. I utlåtandena framhölls också att 56 § i lagen om strukturstöd för renhushållning borde harmoniseras med lagen om strukturstöd till jordbruket. Vid den fortsatta beredningen av propositionen ändrades bestämmelsen så att stödet framöver betalas ut i två poster.

109 § (Rätt att få upplysningar samt utlämnande av information) i lagen om strukturstöd för renhushållning preciserades med anledning av utlåtandet av Enheten för utredning av grå ekonomi inom Skatteförvaltningen i fråga om rätt att få upplysningar om skatter. Med anledning av finansministeriets utlåtande kompletterades specialmotiveringen till 109 § i fråga om det sätt på vilket information lämnas ut.

7 Specialmotivering

7.1 Lagen om strukturstöd till jordbruket

2 §. Tillämpningsområde. Europeiska havs- och fiskerifondens namn har i samband med EU:s nya finansieringsperiod ändrats till Europeiska havs-, fiskeri- och vattenbruksfonden. Därför föreslås det att fondens namn i 2 § 2 mom. ändras i enlighet med det nya namnet.

I 3 mom. föreslås att hänvisningen till lagen om stödjande av landsbygdens utveckling (28/2014) ändras. Vid ingången av 2023 kommer denna lag att ersättas av lagen om stödjande av landsbygdens utveckling under finansieringsperioden 2023–2027. Det föreslås också att termen

i sista meningen i momentet ska uppdateras. Termen förberedelse för saluföring ändras till iordningställande för försäljning så att den följer gällande terminologisk praxis.

3 §. Förhållande till Europeiska unionens lagstiftning och program. Det föreslås att 1 och 2 mom. ändras så att de i fortsättningen innehåller en hänvisning till plan i stället för en hänvisning till program. De stödsystem som gäller strukturstöd till jordbruket 2023—2027 ingår i Finlands strategiska plan för den gemensamma jordbrukspolitiken. I fortsättningen är dokumentet således inte längre ett programdokument.

Det föreslås att paragrafens rubrik ändras så att ordet program ändras till ordet plan för att rubriken ska överensstämma med det föreslagna innehållet i 1 och 2 mom. Av författningstekniska skäl och för att bevara helheten föreslås det att ordalydelsen även i det gällande 3 mom. tas in som sådan i det nya 3 mom.

4 §. Definitioner. Det föreslås omformulering av hela paragrafen. Av författningstekniska skäl föreslås det att ordalydelsen i 1 mom. 1 och 3—7 punkten som blir 4—8 punkten, tas in som sådan i de nya bestämmelserna. Det föreslås att definitionerna i 2, 8 och 9 punkten i det gällande 1 mom. som blir 3, 9 och 10 punkten, ändras till sitt innehåll. I paragrafen tas det dessutom in två nya definitioner, en ny 2 och 11 punkt. På grund av dessa ändringar ändras numreringen av punkterna med definitioner på det sätt som beskrivs ovan.

I 2 punkten i den föreslagna paragrafen ingår en definition av förordning om strategiska planer. Med förordningen om strategiska planer avses Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/2115 om fastställande av regler om stöd för de strategiska planer som medlemsstaterna ska upprätta inom ramen för den gemensamma jordbrukspolitiken (strategiska GJP-planer) och som finansieras av Europeiska garantifonden för jordbruket (EGFJ) och Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (EJFLU) samt om upphävande av förordningarna (EU) nr 1305/2013 och (EU) nr 1307/2013.

Till denna förordning hänvisas i 3 punkten som nu är 2 punkten. I enlighet med artikel 3.2 i förordningen om strategiska planer avses med ett jordbruksföretag i den nämnda 3 punkten samtliga enheter som används för jordbruksverksamhet och drivs av en jordbrukare och som är belägna i en och samma medlemsstat. Enligt definitionen i 4 § (2 punkten) i den gällande lagen om strukturstöd till jordbruket avses med en gårdsbruksenhet en produktionsenhet som en jordbrukare leder och som används för att bedriva jordbruk samt bildas av en eller flera fastigheter eller delar av fastigheter eller av en eller flera produktionsbyggnader med mark och som är funktionellt och ekonomiskt självständig och förvaltas som en helhet på grundval av ägande eller hyra. I arbetet med att genomföra Finlands strategiska plan för den gemensamma jordbrukspolitiken ska följas bestämmelserna i förordningen om strategiska planer för den gemensamma jordbrukspolitiken, en av de helheterna är definitioner. I artikel 3.2 i förordningen om strategiska planer definieras jordbruksföretag på det sätt som anges ovan. I den föreslagna 4 § 3 punkten hänvisas till denna artikel i förordningen om strategiska planer. I praktiken går det således enkelt att hitta definitionen i lagen utan att separat behöva gå igenom Europaparlamentets och rådets förordning.

Enligt det gällande 4 § 2 mom. kan närmare bestämmelser om kännetecknen för en funktionellt och ekonomiskt självständig gårdsbruksenhet utfärdas genom förordning av statsrådet. EU:s lagstiftning är direkt tillämplig i medlemsstaterna, och preciserade bestämmelser kan inte utfärdas nationellt utan ett föreskrivet bemyndigande i en EU-förordning. När det gäller definitionen av ett jordbruksföretag har det inte utfärdats några bestämmelser om ett sådant bemyndigande.

Kravet på en funktionellt och ekonomiskt självständig produktionsenhet enligt den gällande definitionen av gårdsbruksenhet ingår inte i den definition som finns i förordningen om strategiska planer. Det gällande 2 mom. ska således inte längre ingå i den föreslagna 4 §.

I 14 b § för vilken det redogörs nedan ingår ett förbud mot att kringgå bestämmelserna om förutsättningar för stöd, vilket baserar sig på skyldigheten i artikel 62 i den horisontella förordningen. Definitionen av gårdsbruksenhet i förordningen om strategiska planer understryker också skyldigheten i den horisontella förordningen genom att med hjälp av administrativa kontroller och kontroller på plats och processen för att bevilja lägenhetssignum, förhindra verksamhet som avses i definitionen när det gäller till exempel att på ett konstlat sätt dela upp en gårdsbruksenhet i ändamålsenliga enheter i syfte att uppfylla villkoren för beviljande av stöd.

Vid ingången av 2023 kommer den gällande lagen om stödjande av landsbygdens utveckling att ersättas av lagen om landsbygdens utveckling under finansieringsperioden 2023–2027. Den föreslagna 4 § 9 punkten som ersätter den tidigare 8 punkten, uppdateras på grund av denna ändring. I 4 § 1 mom. 9 punkten i lagen om strukturstöd till jordbruket finns en definition av program. I fortsättningen är dokumentet inte längre ett programdokument utan en plan. Med en plan avses enligt den föreslagna 4 § 10 punkten en strategisk plan för den gemensamma jordbrukspolitiken enligt artikel 104 i förordningen om strategiska planer för den gemensamma jordbrukspolitiken. De stödåtgärder som ingår i planen ska finansieras med antingen EU-medel och nationella medel eller helt eller delvis med EU-medel.

I paragrafens nya 11 punkt föreslås definition av en så kallad horisontell förordning. Med den horisontella förordningen avses Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/2116 om finansiering, förvaltning och övervakning av den gemensamma jordbrukspolitiken och om upphävande av förordning (EU) nr 1306/2013.

5 §. Stödtagare. I paragrafen finns bestämmelser om mottagare av strukturstöd till jordbruket. Av författningstekniska skäl och för att bevara helheten föreslås det att ordalydelsen i det gällande 1 mom. tas in som sådan i det nya 1 mom.

I paragrafen föreslås ett nytt 2 mom. som utvidgar gruppen av mottagare av stöd. I framtiden kan stöd också beviljas en dikningssammanslutning enligt vattenlagen eller någon annan grupp av fastighetsägare eller arrenderättsinnehavare som kommit överens om gemensam dikning, förutsatt att medlemmarna i dikningssammanslutningen, fastighetsägarna och innehavarna av arrenderätt är lantbruksföretagare som avses i 1 mom. Med dikningssammanslutning avses i lagen om strukturstöd till jordbruket en vattenrättslig sammanslutning som inrättats för dikning enligt vattenlagen. Orsaken till ändringen är förslaget att utvidga systemet för investeringsstöd till jordbruket att också omfatta gemensamma dikningsinvesteringar. Den föreslagna ändringen gör det möjligt för dikningssammanslutningar som i huvudsak genomför gemensamma dikningsprojekt att få stöd. Trots att man oftast bildar en dikningssammanslutning när det gäller grundtorrlägningsprojekt, kan projekt också genomföras i form av så kallade avtalsdikningar. Därför föreslås det att även grupper av fastighetsägare eller innehavare av arrenderätt ska kunna få stöd. Paragrafens 1 mom. är dock bindande för båda sammanslutningarna, det vill säga att stöd kan beviljas stödberättigade lantbruksföretagare. Bestämmelser om medlemmar i en dikningssammanslutning finns i 23 § i vattenlagen som säger att medlemmar i en dikningssammanslutning är dess nyttotagare. Till dessa nyttotagare kan också höras till exempel ägare till bostadsfastigheter i det samfällda området och jordbrukare som inte uppfyller kravet på en stödberättigad lantbruksföretagare. I praktiken innebär detta att de medlemmar i en dikningssammanslutning som inte uppfyller definitionen av lantbruksföretagare inte omfattas av stödsyste-

met. Definitionen av mottagare av stöd ändrar dock inte vattenlagens bestämmelser om medlemmar i en dikningssammanslutning, vilket betyder att också medlemmar som inte har rätt till stöd kan vara medlemmar i sammanslutningen.

6 §. Startstöd till unga jordbrukare. Enligt den första meningen i det gällande 6 § 1 mom. kan startstöd beviljas unga jordbrukare som vid ansökningstidpunkten är 40 år eller yngre och som första gången börjar bedriva jordbruk som näringsidkare (*ung jordbrukare*). Detta inbegriper också situationer där en ung jordbrukare eller flera unga jordbrukare börjar bedriva jordbruk eller fortsätter jordbruket i form av en jordbrukssammanslutning och den unga jordbrukaren ensam eller tillsammans med andra svarar för gårdsbruksenheten som näringsidkare. I praktiken innebär detta att jordbrukaren ensam eller jordbrukarna tillsammans har bestämmanderätt i sammanslutningen. Det är fråga om en grupp som avses i planen (Ung jordbrukare, s. 223). Startstöd till unga jordbrukare kan beviljas var och en stödsökande förutsatt att denna uppfyller villkoren för stöd till unga jordbrukare. En jordbrukssammanslutning som beskrivs ovan bildar enligt nationell praxis och sin karaktär en beskattningssammanslutning som avser ett konsortium som två eller flera personer har bildat för att använda, bruka eller förvalta en fastighet.

I paragrafens 2 mom. föreslås en ny stödform, det vill säga statsborgen. Utöver att startstöd till unga jordbrukare beviljas i form av understöd och räntestöd kan det i fortsättningen också beviljas i form av stöd som ingår i statsborgen. Statsborgen är en kompletterande stödform i tillägg till understödet och räntestödet. I det rådande läget med höga produktionskostnader och instabilitet i Europa som bedöms fortsätta är statsborgen en allt viktigare stödform. Säkerhetsvärdet av den egendom som används vid företagsverksamheten inom jordbruket kan vara förknippat med riskfaktorer, såsom egendomens läge i glesbygden, vilket betyder att det kan vara svårt att realisera egendomen.

7 §. Investeringsstöd för gårdsbruk. Det föreslås precisering av bestämmelsen om bemyndigande i 7 § 4 mom. Enligt 3 § 3 mom. i lagen om strukturstöd till jordbruket utfärdas närmare bestämmelser om införandet och varaktigheten av stödsystemet genom förordning av statsrådet inom de gränser som Europeiska unionens lagstiftning om strukturstöd som delfinansieras av Europeiska unionen eller helt finansieras med nationella medel ställer samt inom ramen för de medel som i statsbudgeten eller i dispositionsplanen för gårdsbrukets utvecklingsfond anvisats för finansieringen av stödsystemet. Gårdsbrukets utvecklingsfond (Makera) är en fond som finns vid jord- och skogsbruksministeriet och som står utanför statsbudgeten. Fondens dispositionsplan innehåller maximibeloppet för de bidrag som enligt lagen om strukturstöd till jordbruket helfinansieras nationellt. I planen ingår inte någon närmare specifikation.

I det ovannämnda 3 § 3 mom. ingår allmänna bestämmelser om två olika finansieringskällor och verksamhet inom ramen för de anvisade medlen. De gällande bestämmelserna i lagen om strukturstöd till jordbruket om hur finansieringen av investeringsstöden fördelas mellan Makera och de anvisade budgetmedlen är oklara. I bestämmelserna ingår inte heller någon befogenhet att besluta om fördelningen av finansieringen mellan dessa finansieringskällor. Bestämmelser om finansieringskällor för investeringsstöd för gårdsbruk finns för tillfället i statsrådets förordning om styrning av investeringsstöd för gårdsbruk (241/2015). I 19 § 3 mom. i denna förordning finns bestämmelser om för vilka investeringsstöd används medel från det gällande programmet för utveckling av landsbygden i Fastlandsfinland som delfinansieras av EU, och för vilka stöd används helt nationella medel. Bestämmelserna innebär att finansieringen anvisas antingen ur budgeten eller ur gårdsbrukets utvecklingsfond.

För att fastställa en behörig instans föreslås det med stöd av vad som anförts ovan att 7 § 4 mom. ändras så att det till momentet fogas ett nytt bemyndigande för statsrådet. Enligt den föreslagna

bestämmelsen får det genom förordning av statsrådet också utfärdas bestämmelser om grunderna för fördelningen av den finansiering som avses i 3 § 3 mom. och om styrningen av bevilningsfullmakter eller anslag mellan olika finansieringskällor. I övrigt kvarstår det bemyndigande att utfärda förordning som i 4 mom. anvisats statsrådet oförändrat till innehållet, likaså det bemyndigande att utfärda förordning som anvisats jord- och skogsbruksministeriet.

8 §. Förutsättningar som gäller stödtagaren. Det föreslås att 2 mom. ändras så att det gällande kravet på stödmottagarens yrkesskicklighet lättas upp. Enligt den gällande bestämmelsen ska sökanden ha tillräcklig yrkesskicklighet för den företagsverksamhet som stöds. I fortsättningen ska detta inte krävas när det gäller investeringar som främjar miljöns tillstånd och hållbara produktionssätt, gårdsbruksenhetens energiinvesteringar eller en investering i djurens välbefinnande och biosäkerheten. Dessa investeringar är i allmänhet klart mindre än de investeringar som förbättrar konkurrenskraften och främjar modernisering av produktionen där kravet kvarstår. Således kan investeringarnas ekonomiska risk bedömas vara mindre. Därtill är det ändamålsenligt att främja miljö, hållbarhet, användning av förnybar energi, djurens välbefinnande och biosäkerhet på alla gårdsbruksenheter, även om utbildningskravet inte uppfylls.

Det ansågs inte ändamålsenligt att genom krav på yrkesskicklighet begränsa ovannämnda investeringar. Dessa investeringar stöder de mål som hänför sig till planen och främjande av grön omställning, produktionskvalitet och miljöambitioner på nationellt plan. Dessutom är de sett till den ekonomiska storleken ofta rätt små investeringar varvid den ekonomiska risken är mindre än i investeringar som hänför sig till konkurrenskraften och modernisering av produktionen. På alla projekt tillämpas dock ett urvalsförfarande, vilket betyder att stöd beviljas till de projekt som bäst uppfyller de urvalskriterier som ställts för dem.

9 §. Förutsättningar som gäller gårdsbruksenhetens läge och besittningen av den. Den föreslagna ändringen i 9 § 1 mom. och motiveringen till den motsvarar det som föreslås i specialmotiveringen till 3 §.

11 §. Affärsplan. Hänvisningen i 3 mom. till Landsbygdsverket föreslås bli ersatt med en hänvisning till Livsmedelsverket. Landsbygdsverket har gått samman med Livsmedelssäkerhetsverket (Evira) och heter i dag Livsmedelsverket.

13 §. Förutsättningar som gäller åtgärder som stöds. Det föreslås ändringar i paragrafens 1 mom. Enligt det föreslagna 1 mom. ska investeringsstöd för gårdsbruk inte beviljas för åtgärder som inlett före inlämnandet av stödansökan. Ändringen av momentet grundar sig på artikel 86.4 led 3 i förordningen om strategiska planer. Enligt gällande praxis ska man vänta på ett stödbeslut innan man kan inleda en åtgärd. I fortsättningen får sökanden på eget ansvar inleda de åtgärder som stödet gäller före stödbeslutet förutsatt att sökanden lämnar in en ansökan. Ett undantag är dock att nödvändiga planeringskostnader som hänför sig till en åtgärd kan stödjas trots att de uppstått före inlämnandet av stödansökan. I artikel 86 i förordningen om strategiska planer ingår dock bestämmelser som begränsar dessa kostnader. Enligt artikel 1 b ska stöd inte kunna beviljas för kostnader som uppkommit före den 1 januari 2023. I samband med bestämmelsen om ikraftträdande i detta lagförslag finns en bestämmelse om detta.

I paragrafen föreslås ett nytt 2 mom., och de gällande 2—4 mom. blir nya 3—5 mom. I det gällande 3 mom. föreslås också ändringar.

Systemet med strukturstöd gäller jordbruk såsom det också framgår av bestämmelserna om stödmottagare i 5 §. Därför föreslås det i det nya 2 mom. att den nytta som en gemensam dikningsinvestering medför ska gälla jordbruksmarken. Syftet med denna formulering är också att

undvika att stödet överlappar skogsbrukets incitamentsystem. Avsikten är att rikta det föreslagna stödet till ett större område än bara en gårdsbruksenhet. Därför föreslås det att stödet ska medföra nytta för fler än en gårdsbruksenhet.

Det föreslås att i 3 mom. som på grund av det föreslagna nya 2 mom. blir 4 mom., tas in bestämmelser om förutsättningar för en gemensam dikningsinvestering. Om den åtgärd som stöds innefattar en gemensam dikningsinvestering ska sökanden lägga fram en dikningsplan om dikningsprojektet i enlighet med 5 kap. 15 § i vattenlagen. Den statliga tillsynsmyndighet som avses i vattenlagen ska ha gett ett positivt utlåtande om planen. Ett ytterligare krav för ett positivt utlåtande är att åtgärden främjar miljöns tillstånd. Syftet med kravet på en dikningsplan är att se till att myndigheten får information om de gemensamma dikningsinvesteringar som får stöd och att vissa grundläggande förutsättningar för planeringen av projekten uppfylls. Syftet med den statliga tillsynsmyndighetens positiva utlåtande är att se till att ett dikningsprojekt som beviljas stöd har miljöfrämjande inverkan. I den nationella vattenlagen förutsätts inte att dikningsprojekt ska främja miljöns tillstånd, utan det krävs endast förslag till åtgärder för att förebygga eller minska projektens negativa konsekvenser för miljön. En gemensam dikningsinvestering kan således ses som en del av stödåtgärden Investeringar som främjar miljöns tillstånd och hållbara produktionssätt på gårdarna. Kravet på de investeringar som stöds genom denna åtgärd är att de har högre miljömål än den nationella lagstiftningen, i detta fall vattenlagen, förutsätter. I enlighet med stödåtgärdens krav innebär främjandet av miljöns tillstånd i detta fall att den investering som får stöd ska bidra till införandet av miljövänligare produktionssätt och teknik med målet att ha en gynnsam effekt på till exempel markens produktivitet, användningen av näringsämnen, säker användning av växtskyddsmedel, vattenhushållningen, återvinningen och återanvändningen av näringsämnen, effektiv hantering av gödsel eller på minskningen av utsläpp av växthusgaser. När det gäller gemensamma dikningsinvesteringar innebär positiva effekter till exempel minskad näringsbelastning från åkrar till vattendragen eller naturens starkare biologiska mångfald. I praktiken innebär detta lämpliga vattenvårdskonstruktioner eller naturenliga planeringslösningar för att hålla näringsämnen och fasta partiklar kvar och för att öka vattnets genomströmning. Gränsen mellan naturenligt vattenbygge och traditionella vattenvårdskonstruktioner är ibland ganska diffus. Vattenvårdskonstruktioner som siktar till att minska eller förebygga nackdelarna med dikning är till exempel sedimenteringsbassänger, slamgropar, rördammar, grävningsavbrott, bottendammar, våtmarker och ytavrinningsfält. Med naturenligt vattenbygge vill man däremot bevara och återställa egenskaper i naturmiljöer och öka vattnets genomströmningstid. Målet med dessa åtgärder är både att minska negativa konsekvenser och jämna ut variationen i vattenmängderna, vilket inverkar till exempel på översvämningar, torka, vattenkvalitet och erosion i vattendragen nedanom. Olika sätt att bevara egenskaper i naturmiljöer vid dikesarbeten inom jordbruket är bland annat man anlägger tillräckligt stora våtmarker, bevarar och återställer dikenas krökar och anlägger skyddszoner och översvämningsterasser. Genom förordning av statsrådet utfärdas närmare bestämmelser om de åtgärder som anses främja miljöns tillstånd.

En godtagbar dikningsplan med bland annat ett kostnadsförslag, kostnadsspecifikationer och beskrivningar av projektets konsekvenser är ett av de grundläggande kraven för att få stöd på samma sätt som i den gällande lagen om stöd för grundtorrläggning, vilket innebär att nuvarande praxis fortsätter på ett liknande sätt som hittills. Nu ska dock en dikningsplan som avses i vattenlagen vara ett villkor för stödet trots att en sådan plan enligt vattenlagen inte är nödvändig för projektet. Enligt 5 kap. 5 § 1 mom. i vattenlagen ska en dikningsplan göras upp om dikningen kräver tillstånd av tillståndsmyndigheten, ett beslut som fattats vid en dikningsförrättning eller om ärendets art eller omfattning i övrigt kräver det. Avsikten är att detta ska förbli oförändrat. I praktiken innebär den föreslagna ändringen att för avtalsdikningar som stöds krävs direkt en likadan dikningsplan som för projekt som behandlas vid en dikningsförrättning. I detta fall behöver dikningsplanen dock inte fastställas enligt 5 kap. 16 § i vattenlagen, utan den statliga

tillsynsmyndigheten enligt vattenlagen ska granska planens lagenlighet i samband med den process för att lämna ett positivt utlåtande som regleras i denna paragraf.

Av författningstekniska skäl föreslås det att ordalydelsen i 2 och 4 mom. som blir 3 och 5 mom., tas in som sådan i de nya bestämmelserna. Om den åtgärd som stöds förutsätter ett myndighets-tillstånd, är det enligt det föreslagna 3 mom. en förutsättning för beviljande av stöd att tillståndet visas upp. Det föreslagna 5 mom. ska fortfarande innehålla ett bemyndigande för både statsrådet och jord- och skogsbruksministeriet att utfärda förordning, dock med ett nytt bemyndigande för statsrådet att utfärda förordning i anslutning till gemensamma dikningsinvesteringar.

14 §. Förutsättningar som gäller stödets finansiering och belopp. Det föreslås att 2 mom. ändras så att hänvisningen till program ersätts med en hänvisning till plan. De stödssystem som gäller strukturstöd till jordbruket 2023—2027 ingår i Finlands strategiska plan för den gemensamma jordbrukspolitik. I fortsättningen är dokumentet således inte längre ett programdokument.

14 a §. Förbud mot dubbelfinansiering. I lagen föreslås en ny 14 a § med bestämmelser om ett förbud mot dubbelfinansiering. Enligt paragrafen kan stöd som avses i lagen om strukturstöd till jordbruket inte beviljas för en åtgärd som beviljats annan offentlig finansiering om detta leder till dubbelfinansiering enligt artikel 36 i den horisontella förordningen. Paragrafen grundar sig på den skyldighet som enligt artikel 36 hör till en medlemsstat. Paragrafen ger rätt till nödvändiga återkrav om det efter att stödet har beviljats kommer fram att sökanden fått stöd eller inte har meddelat att sökanden ansökt om stöd för samma åtgärd från någon annan finansieringskälla än EJFLU som ingår i unionens allmänna budget.

14 b §. Begränsningar för beviljande av stöd. I lagen föreslås en ny 14 b § med bestämmelser om begränsningar för att bevilja stöd.

I det föreslagna 1 mom. 1 punkten föreslås bestämmelser om de konsekvenser som påverkar beviljandet av nytt stöd när sökanden inte följt villkoren för de tidigare beviljade stöden. Stöd kan inte beviljas om den som ansöker om stöd under det pågående kalenderåret eller under de tre föregående kalenderåren före ansökan om stöd i sin verksamhet upprepade gånger har visat uppenbar likgiltighet för att följa villkoren för stöd som sökanden tidigare fått med stöd av denna lag. Därigenom ska också sökandens tillförlitlighet bedömas när nytt stöd beviljas.

Enligt artikel 59.1 i den horisontella förordningen (Skydd av unionens ekonomiska intressen) ska medlemsstaterna, samtidigt som de tillämpliga styrningssystemen i samband med den gemensamma jordbrukspolitik respektas, anta alla de lagar och andra författningar samt vidta de andra åtgärder som behövs för att säkerställa ett effektivt skydd av unionens ekonomiska intressen. I artikel 59 d i förordningen anges att dessa lagar, bestämmelser och åtgärder särskilt ska vara förknippade med tillämpande av sanktioner som är effektiva, avskräckande och proportionella i enlighet med unionsrätten eller, om detta inte är möjligt, nationell rätt, och väcka talan, om så behövs. Dessutom enligt artikel 59.5 första stycket ska medlemsstaterna vidta lämpliga försiktighetsåtgärder som säkerställer att de tillämpade sanktionerna är proportionella och avpassas med hänsyn till den upptäckta bristande efterlevnadens allvar, omfattning, varaktighet eller upprepning. Den begränsning av beviljande av stöd som föreslås i 1 mom. 1 punkten kan samtidigt anses vara den ovan beskrivna påföljden som den horisontella förordningen förutsätter eftersom en situation enligt den föreslagna 1 mom. 1 punkten innebär en karens för beviljande av stöd. Karensen tillämpas om den som ansöker om stöd under det pågående kalenderåret eller under de tre föregående kalenderåren före ansökan om stöd i sin verksamhet upprepade gånger har visat uppenbar likgiltighet för att följa villkoren för de stöd som tidigare beviljats sökanden med stöd av lagen om strukturstöd till jordbruket. Påföljden kan anses vara proportionell och avpassad med hänsyn till den upptäckta överträdelsens allvar och upprepning.

I det föreslagna 1 mom. 2 punkten finns bestämmelser om ett förbud mot att kringgå bestämmelserna om förutsättningarna för beviljande av stöd. Enligt punkten kan stöd enligt lagen om strukturstöd till jordbruket inte beviljas om förutsättningarna för beviljande av stöd har skapats på konstlad väg, i strid med målen för lagen om strukturstöd till jordbruket och det uppenbara syftet med arrangemanget har varit att kringgå bestämmelserna om beviljande av stöd för att eftersträva orättmätig ekonomisk vinning. Stöd kan således inte beviljas till exempel en sökande som med hjälp av fingerade arrendekontrakt eller andra motsvarande dokument lämnat felaktig information om gårdsbruksenhetsens besittning i syfte att få stöd. Bestämmelsen ger också rätt till nödvändiga återkrav om det efter beviljandet av stödet upptäcks att sökanden handlat på det ovan beskrivna sättet. Den föreslagna 1 mom. 2 punkten i paragrafen grundar sig på skyldigheten enligt artikel 62 i den horisontella förordningen.

Lagen om strukturstöd till jordbruket innehåller inte något krav på huruvida den som ansöker om stöd har fullgjort sina offentlighetsrättsliga skyldigheter. Problem vid fullgörandet av de offentliga skyldigheterna kan dock återspegla risken för grå ekonomi. Enligt det föreslagna 1 mom. 3 punkten ska stöd inte beviljas om den som ansöker om stöd väsentligen har försummat sina registrerings-, anmälnings- eller betalningsskyldigheter i anslutning till skatter, lagstadgade pensions-, olycksfalls- eller arbetslöshetsförsäkringsavgifter eller avgifter som Tullen tar ut eller har väsentliga betalningsstörningar eller om sökanden har skulder som ska drivas in genom utsökning och som med avseende på sökandens betalningsförmåga är större än ringa eller skulder som har återsänts från utsökningen med ett intyg över medellöshetshinder, om inte beviljandet av stöd av särskilda skäl anses ändamålsenligt. Utgångspunkten vid beviljandet av stöd är att mottagaren av stöd skött sina offentlig- och privaträttsliga åtaganden på behörigt sätt. Beviljandet av stöd ska dock inte vägras på den grunden att försummelsen av skyldigheterna är obetydlig. Bedömningen av om försummelsen är obetydlig ska göras från fall till fall, men i bedömningen ska man beakta en bedömning av försummelsens karaktär som gjorts av den myndighet som konstaterat försummelsen. Då kan försummelsens karaktär bedömas till exempel i euro, dock med beaktande av om försummelsen upprepats eller om försummelsen uppenbart har varit medveten. Därtill kan stödmottagarens initiativtagande när det gäller att rätta till försummelsen fallspecifikt vara av betydelse. Stöd kan av särskilda skäl beviljas också trots att försummelsen av åtagandena är betydande om det till exempel har upprättats en bindande betalningsplan för skötseln av åtagandena och planen redan en tid har följts. Av särskilda skäl kan stöd också beviljas när försummelsen av åtagandena på grund av exceptionella omständigheter är betydande och sökanden har lagt fram en tillräcklig redogörelse för en aktuell betalningsplan. Med exceptionella omständigheter avses bland annat oförutsedda och plötsliga förändringar i förhållandena som man inte har kunnat förbereda sig på. Det är dock mycket ovanligt att stöd beviljas när försummelsen av åtagandena är betydande och beviljandet ska då alltid grunda sig på en motiverad och dokumenterad bedömning från fall till fall. På samma sätt som i 1 punkten handlar det även i denna punkt om bedömning av sökandens tillförlitlighet.

Enligt det föreslagna 1 mom. 4 punkten kan stöd inte beviljas om den som ansöker om stöd på grundval av ett tidigare kommissionsbeslut som förklarar ett stöd olagligt och oförenligt med den inre marknaden är föremål för ett oreglerat återbetalningskrav som avses i artikel 1.4 a i kommissionens förordning (EU) nr 651/2014 genom vilken vissa kategorier av stöd förklaras förenliga med den inre marknaden enligt artiklarna 107 och 108 i fördraget (den allmänna gruppundantagsförordningen). Detta villkor bygger på den så kallade Deggendorf-klausulen som går ut på att medlemsstaternas myndigheter inte lämnar stöd till en aktör som har fått stöd som strider mot reglerna om statligt stöd förrän företaget har återbetalat eller betalat in hela det olagliga och oförenliga stödbeloppet på ett låst konto.

Enligt det föreslagna 1 mom. 5 punkten i paragrafen ska stöd inte beviljas om den sökande är ett företag i svårigheter på det sätt som avses i EU:s regler för statligt stöd. Med företag i svårigheter avses ett företag i svårigheter enligt artikel 2.18 i kommissionens gruppundantagsförordning. Begränsningen har under den pågående programperioden gällt både struktur- och företagsstöd.

Begränsningen som föreslås i 1 mom. 1 och 3 punkten gäller enligt det föreslagna 2 mom. även när den som ansöker om stöd är en juridisk person. Granskningen av denna begränsning gäller verkställande direktören och dennes ställföreträdare, medlemmar och suppleanter i styrelsen, medlemmar och suppleanter i förvaltningsrådet och jämförbara organ samt ansvariga bolagsmän och andra som hör till den högsta ledningen. Begränsningen gäller också en person som direkt eller indirekt innehar minst 25 procent av aktierna i ett aktiebolag eller den rösträtt som aktierna medför eller motsvarande äganderätt eller beslutanderätt i någon annan sammanslutning än ett aktiebolag.

15 §. Val av åtgärder som stöds. När det kommer till motiveringen till förslaget till ändring i 1 mom. i paragrafen, enligt vilket momentet i fortsättningen ska innehålla en hänvisning till plan i stället för program, hänvisas det till specialmotiveringen till 3 § 1 mom.

De ändringar som föreslås i 2 mom. baserar sig på formuleringarna i GJP-planen. Enligt GJP-planen är urvalskriterierna projektets konsekvenser för ekonomin och konkurrenskraften hos det företag som får stöd samt konsekvenserna för miljön, klimatet och produktionsförhållandena. Innehållet i den gällande bestämmelsen ska kompletteras med de ovan redogjorda urvalskriterierna. Utöver en hållbar användning av naturresurser ska också den helhet som utgörs av konsekvenserna för miljön och klimatet beaktas.

Det föreslås att i 3 mom., i tillägg till sammanslutningar av lantbruksföretagare, tas in diknings-sammanslutningar eller andra grupper av fastighetsägare eller innehavare av arrenderätt, varvid man vid bedömningen av de grunder som avses i 2 mom. 1 och 2 punkten också ska granska företagsverksamheten hos de medlemmar eller delägare som hör till dessa sammanslutningar och grupper. Det föreslagna tillägget i paragrafen jämför de aktörer som genomför gemensamma dikningsinvesteringar med andra sammanslutningar. Dessutom ska hänvisningen till föregående moment ändras.

Urvalskriterierna för startstöd till unga jordbrukare är enligt GJP-planen företagsverksamhetens ekonomiska förutsättningar, gårdsbruksenhetens produktionsförutsättningar och utvecklingsåtgärder och verksamhetens hållbarhet. Dessa ska i fortsättningen beaktas vid valet av åtgärder som ges stöd enligt 15 § 4 mom. Om ansökan gäller startstöd till en ung jordbrukare ska man vid valet av åtgärder som ges stöd enligt de gällande bestämmelserna beakta de faktorer som inverkar på de ekonomiska förutsättningarna för den företagsverksamhet som stöds.

16 §. Kreditgivare. Hänvisningen till Landsbygdsverket föreslås bli ersatt med en hänvisning till Livsmedelsverket. Landsbygdsverket har gått samman med Livsmedelssäkerhetsverket (Evira) och heter i dag Livsmedelsverket.

18 §. Förutsättningar för beviljande av statsborgen. Det föreslås att 1 mom. ändras så att det utestående lånekapitalet för vilket statsborgen beviljats får samtidigt uppgå till högst 240 miljoner euro. I dag är det 110 miljoner euro. Det föreslås att lånekapitalet ökas för att det ska motsvara det uppskattade behovet 2023–2027. Det gällande kapitalbeloppet är planerat att motsvara behovet under finansieringsperioden 2014–2020 och övergångsperioden 2021–2022. Vidare ska man beakta att statsborgen i fortsättningen är en eventuell stödform också när det gäller startstöd till unga jordbrukare.

19 §. Tiden för genomförande av åtgärder. I paragrafen finns bestämmelser om tiden för att genomföra åtgärder bland annat så att om stöd för en bygginvestering har beviljats på basis av ett sådant tillstånd enligt markanvändnings- och bygglagen (132/1999) som inte har vunnit laga kraft, ska fristen räknas från den tidpunkt då tillståndsbeslutet har vunnit laga kraft. Utöver tillstånd enligt markanvändnings- och bygglagen föreslås det att 1 mom. också ska omfatta tillstånd enligt vattenlagen. Orsaken därtill är förslaget att även gemensamma dikningsinvesteringar ska betraktas som verksamhet som stöds med strukturstöd till jordbruket. Dylika dikningsprojekt kan behöva tillstånd enligt vattenlagen, och därför ska frågan beaktas också när det utfärdas bestämmelser om tidsfrister.

I 2 mom. ingår bestämmelser om möjligheten att ansöka om förlängning av tiden för att genomföra en åtgärd. En ansökan om förlängning ska lämnas in innan genomförandetiden på två år löper ut eller före utgången av den särskilt fastställda tidsfristen. En förutsättning är att arbetet med att genomföra åtgärden har inletts enligt den ursprungliga tidsplanen och att det finns ett godtagbart skäl för att förlänga fristen. Fristen kan förlängas två gånger för högst ett år i sänder. Det föreslås att momentet ändras så att närings-, trafik- och miljöcentralen ges en möjlighet att vid allvarliga omständigheter som drabbat sökanden behandla och godkänna förlängningen trots att ansökan om förlängning är försenad. Möjligheten är dock begränsad. Ansökan ska lämnas in inom rimlig tid efter utgången av tidsfristen. En rimlig försening innebär att ansökan lämnas in inom några veckor, inte månader, efter utgången av tidsfristen. En förutsättning för förlängningen är att den söks på grund av en allvarlig förändring i sökandens hälsotillstånd eller någon annan av sökanden oberoende, oväntad, oförutsedd händelse eller något annat oöverstigligt hinder. Till exempel normala väderförhållanden som allmänt kan förutses, såsom instabilt höstväder, är i detta sammanhang inte en sådan oväntad oförutsebar orsak. Om en åtgärd framskrider långsammare än planerat och om orsakerna därtill under normala förhållanden inte är någon överraskning för stödmottagaren, kan det i dessa fall anses vara möjligt att lämna in ansökan i god tid före utgången av tidsfristen.

När det kommer till motiveringen till förslaget till ändring i 3 mom., enligt vilket momentet i fortsättningen ska innehålla en hänvisning till plan i stället för program, hänvisas det till specialmotiveringen till 3 § 1 mom.

20 §. Villkor för användning av stöd. I 2 mom. finns bestämmelser om investeringarnas så kallade varaktighetstid. Objektet för en investering som ges stöd ska användas för företagsverksamheten enligt stödbeslutet under hela den tid som anges i 2 mom. Enligt momentet är varaktighetstiden fem år från att den sista posten av ett stöd i form av understöd har betalats ut, och om stödet hänför sig till ett lån, från att lånet eller den sista låneposten har lyfts. Objektet för investeringen får inte under denna tid varaktigt eller i betydande grad användas för andra ändamål än den företagsverksamhet som stödet avser. Undantag från denna förutsättning kan dock sökas med tillstånd som beviljas av närings-, trafik- och miljöcentralen. Om ägande- eller besittningsrätten till objektet för den investering som stöds överläts på någon annan före utgången av den ovannämnda tidsfristen, ska tillståndet sökas före överlåtelsen. En förutsättning för tillståndet är att mottagaren av överlåtelsen uppfyller villkoren för beviljande av stöd och att karaktären av den företagsverksamhet som stöds inte förändras väsentligt. Ett problem med beviljandet av tillstånd är dock förutsättningen att tillståndet ska sökas före överlåtelsen. Om tillstånd inte söks före överlåtelsen, förutsätter den gällande lagen om strukturstöd till jordbruket att det beviljade stödet återkrävs. Enligt 46 § 1 mom. 5 punkten i lagen om strukturstöd till jordbruket är närings-, trafik- och miljöcentralen skyldig att avbryta utbetalningen av stödet och återkräva stödet om mottagaren av stöd utan närings-, trafik- och miljöcentralens tillstånd, innan den frist som nämns i 20 § gått ut, har överlåtit den företagsverksamhet eller det investeringsobjekt som stöds. När det gäller överlåtelser kan man av misstag ha glömt varaktighetskravet

att söka tillstånd på förhand, och även en obetydlig försening vid ansökan om tillstånd har lett till återkrav av stödet, trots att villkoren för beviljande av stöd övrigt har uppfyllts.

Med stöd av det ovan redogjorda föreslås det att 20 § 2 mom. ändras så att närings-, trafik- och miljöcentralens tillståndsprocess avvecklas och i stället tas in motsvarande förutsättningar som gäller som villkor för investeringsstödet. Enligt det föreslagna 2 mom. ska kravet på varaktighetstid kvarstå. Det föreslås dock att momentet ändras så att ägande- eller besittningsrätten till objektet för den investering som stöds får dock överlåtas på någon annan före utgången av den ovannämnda fristen, förutsatt att mottagaren i stället skaffar sådan motsvarande egendom eller genomför ett sådant företagsarrangemang genom vilket mottagaren uppfyller villkoren för beviljande av stöd och karaktären av den verksamhet som stöds inte förändras väsentligt. Med motsvarande egendom avses inte här anskaffning av ny egendom, utan egendom som på behörigt sätt kan användas för den företagsverksamhet som är föremål för stödet. En förutsättning för ett företagsarrangemang är att företagsformen uppfyller villkoren för stödmottagare enligt 5 § i lagen om strukturstöd till jordbruket. Syftet med bestämmelsen är fortfarande att se till att stödet riktas till primärproduktionen inom jordbruket och dess strukturutveckling samt till aktörer som uppfyller villkoren för beviljande av stöd.

Också i 3 mom. föreslås en motsvarande ändring som i 2 mom. Enligt det föreslagna momentet får den företagsverksamhet som stöds inte läggas ned eller inskränkas väsentligt innan fem år har förflutit från betalningen av den sista posten av ett stöd i form av understöd och, om stödet hänförs till ett lån, från att lånet eller den sista låneposten har lyfts. Ägande- eller besittningsrätten till objektet för den investering som stöds får dock överlåtas på någon annan före utgången av den ovannämnda fristen, förutsatt att mottagaren i stället skaffar sådan motsvarande egendom eller genomför ett sådant företagsarrangemang genom vilket mottagaren uppfyller villkoren för beviljande av stöd och karaktären av den verksamhet som stöds inte förändras väsentligt. Syftet med denna bestämmelse är också att se till att stödet riktas till primärproduktionen inom jordbruket och dess strukturutveckling samt till aktörer som uppfyller villkoren för beviljande av stöd. Bestämmelser avhjälper också de situationer där man uppfyllt villkoren för beviljande av stöd, men av misstag missat varaktighetskravet att söka tillstånd på förhand, vilket lett till återkrav av stöd.

Enbart ändring, delning eller fusion av en sammanslutning som är stödtagare eller försäljning av aktier eller verksamhetsöverlåtelse som avser aktierna i en sammanslutning betraktas inte som nedläggning av verksamheten, eftersom de förpliktelser som hänförs till understödet, såsom användningstiden för egendomen, anses övergå till den aktör som fortsätter verksamheten. En förutsättning är dock att stödtagaren uppfyller villkoren för beviljande av stöd.

Stödmottagaren ska omedelbart upplysa närings-, trafik- och miljöcentralen om ovan redogjorda förändringar i förhållandena. Denna upplysningsskyldighet baserar sig på 22 § 2 mom. i lagen om strukturstöd till jordbruket.

Med anledning av ändringarna i 2 och 3 mom. föreslås det att 46 § i lagen om strukturstöd till jordbruket ändras. De föreslagna ändringarna framgår av specialmotiveringen till den sistnämnda paragrafen.

Det föreslås inte några ändringar i 4 och 5 mom., men de ingår i ändringarna i paragrafen för att bevara lagstiftningshelhetens tydlighet.

Hänvisningen till Landsbygdsverket i 6 mom. föreslås bli ersatt med en hänvisning till Livsmedelsverket. Landsbygdsverket har gått samman med Livsmedelssäkerhetsverket (Evira) och heter i dag Livsmedelsverket.

21 §. Bokföringsskyldighet. När det kommer till förslaget till ändring i 3 mom. och motiveringen till ändringen, hänvisas det till specialmotiveringen till 3 § 1 mom.

27 §. Överföring av lån och ändring av lånevillkor. Hänvisningen i 4 mom. till Landsbygdsverket föreslås bli ersatt med en hänvisning till Livsmedelsverket. Landsbygdsverket har gått samman med Livsmedelssäkerhetsverket (Evira) och heter i dag Livsmedelsverket. Samtidigt ändras Livsmedelsverkets bemyndigande att meddela föreskrifter.

28 §. Information om möjligheten att ansöka om stöd. Hänvisningen till Landsbygdsverket föreslås bli ersatt med en hänvisning till Livsmedelsverket. Landsbygdsverket har gått samman med Livsmedelssäkerhetsverket (Evira) och heter i dag Livsmedelsverket.

29 §. Att ansöka om stöd. I paragrafen föreslås bestämmelser om ansökan om stöd. Enligt 1 mom. ska ansökan om stöd göras elektroniskt via den för ändamålet avsedda nättjänsten. Nättjänsten för ansökan om stöd är en del av den informationsresurs för livsmedelsförvaltningen som avses i lagen om livsmedelsförvaltningens informationsresurs (560/2021). Inloggning i tjänsten kräver stark elektronisk autentisering. Sökanden identifieras med stark autentisering på det sätt som föreskrivs i lagen om stark autentisering och betrodda elektroniska tjänster (617/2009).

I fråga om strukturstöd till jordbruket har en elektronisk ansökan använts sedan ingången av 2015. Framöver ska ansökningar endast kunna lämnas in elektroniskt. Andelen elektroniska ansökningar om strukturstöd har under tiden för den gällande lagen om strukturstöd och den pågående EU-programperioden ökat hela tiden. År 2021 var andelen elektroniska ansökningar om stöd för jordbruksinvesteringar cirka 85 procent och andelen ansökningar om startstöd till unga jordbrukare ungefär 91 procent. Av de 2 958 ansökningar som kom in lämnades endast 432 stycken in i pappersform. Flest ansökningar i pappersform lämnades in i början av programperioden som nu lider mot sitt slut eftersom den elektroniska ansökan inte genast kunde användas till alla delar.

Användningen av den elektroniska ansökan har ökat kraftfullt under den pågående programperioden. En orsak därtill är sökandenas åldersstruktur. Med tanke på sökande av stöd har det tagits stora framsteg när det gäller de elektroniska systemens användbarhet, tillgänglighet och tillförlitlighet. I början av den pågående programperioden 2015 var andelen ansökningar i pappersform cirka 52 procent, år 2021 omkring 10 procent. Stödsökande ansöker i regel också nästan alltid om arealbaserade stöd eller stöd som baserar sig på antalet djur som under den nya finansieringsperioden, när det gäller EU-finansierade stöd, enligt EU-lagstiftningen endast ska sökas elektroniskt. Enligt 5 § i lagen om strukturstöd till jordbruket (stödtagare) kan stöd beviljas fysiska personer och privaträttsliga sammanslutningar som bedriver eller börjar bedriva jordbruk som sin näring på en gårdsbruksenhet. Strukturstödet riktas till näringsidkare som i den nuvarande verksamhetsmiljön kan anses ha tillräckliga tekniska färdigheter och förmåga att använda e-tjänster. I samband med ansökan om stöd finns det också en möjlighet att använda rådgivningstjänster. Kravet på att använda e-tjänster kan således anses vara ett skäligt villkor för näringsidkaren vid ansökan om stöd.

I 2 mom. föreslås bestämmelser om undantag från att använda e-tjänsten för att ansöka om stöd. Trots att e-tjänsten är det huvudsakliga sättet att ansöka om stöd, ges i momentet en möjlighet att förbereda sig på situationer där det är motiverat att få lämna in en stödansökan i pappersform. Enligt momentet ges Livsmedelsverket rätt att meddela föreskrifter om ansökan om stöd på något annat sätt än via e-tjänsten. Brådska vid verkställandet av ett stödsystem kan bero på till exempel att man snabbt måste införa ett system av typ krisstöd. Att antalet ansökningar är lågt kan igen bero på att antalet mottagare av stöd på grund av stödsystemet är litet. Då är det inte

ekonomiskt eller tidsplanmässigt motiverat att modifiera det elektroniska systemet för att det ska lämpa sig för stödsystemet. Med någon annan därmed jämförbar särskild orsak avses bland annat situationer där en stark autentisering som lagen kräver inte är möjlig för någon grupp av sökande.

I 3 mom. föreslås ett bemyndigande för Livsmedelsverket att meddela föreskrifter.

Det föreslås att rubriken Ansökan om stöd ändras till Att ansöka om stöd.

30 §. Frist för ansökan om stöd. Det föreslås att paragrafens rubrik ändras. Frist för ansökan om stöd beskriver bättre innehållet i paragrafen än den nuvarande rubriken Ansökan om stöd. Hänvisningen i 2 mom. till Landsbygdsverket föreslås bli ersatt med en hänvisning till Livsmedelsverket. Landsbygdsverket har gått samman med Livsmedelssäkerhetsverket (Evira) och heter i dag Livsmedelsverket.

35 §. Utbetalning av startstöd i form av understöd. Enligt det gällande 35 § 1 mom. betalas startstöd i form av understöd till unga jordbrukare utan särskild ansökan. Det föreslås att momentet ändras så att utbetalningen av startstöd inte ska ske på initiativ av myndigheten, utan ansökan om utbetalning av startstöd ska göras via den nättjänst som avses i 29 § 1 mom. Enligt det momentet ska ansökan om stöd göras elektroniskt via en nättjänst som är en del av den informationsresurs för livsmedelsförvaltningen som avses i lagen om livsmedelsförvaltningens informationsresurs. Den föreslagna ändringen ger mottagaren av stöd en möjlighet att självständigt bestämma tidpunkten för utbetalning av stödet med beaktande av till exempel beskattningen. Utbetalningen av stöd sker sålunda smidigt vid önskad tidpunkt. När sökanden själv gör ansökan om utbetalning uppdateras sökandens kontakt- och utbetalningsuppgifter samtidigt. Det föreslagna förfarandet harmoniserar dessutom förvaltningens praxis i förhållande till andra strukturstöd till jordbruket, och minskar samtidigt också det administrativa arbetet när sökandena självmant lämnar in sina ansökningar om utbetalning av stöd. Stödet betalas fortfarande ut i två poster.

Det föreslås att i anslutning till 1 mom. ska det i det gällande 2 mom. tas in en komplettering som går ut på att stödmottagaren i samband med ansökan om utbetalning av den första posten av startstödet till unga jordbrukare lägger fram en utredning om etablering av jordbruket. Detta gäller situationer där startstödet har beviljats före etableringen av jordbruket.

Det föreslås att bemyndigandet för statsrådets att utfärda förordning i 3 mom. ändras. Hänvisningen till fristen för att lägga fram en utredning enligt 2 mom. som inte längre behövs ska tas bort från bemyndigandet. Fristen behövs inte längre eftersom sökanden ska bifoga utredningen till sin ansökan om utbetalning. Hänvisningen i 3 mom. till Landsbygdsverket föreslås bli ersatt med en hänvisning till Livsmedelsverket. Landsbygdsverket har gått samman med Livsmedelssäkerhetsverket (Evira) och heter i dag Livsmedelsverket.

36 §. Utbetalning av investeringsstöd i form av understöd. Av författningstekniska skäl föreslås det en översyn av paragrafen, även om den inte ändras i sin helhet. Investeringar som främjar miljöns tillstånd och hållbara produktionssätt enligt systemet med investeringsstöd omfattar i fortsättningen också gemensamma ovan redogjorda dikningsinvesteringar. På utbetalningen av stödet tillämpas således förfaranden enligt denna paragraf.

Det föreslås att det gällande 36 § 1 mom. ändras så att ansökan om utbetalning av investeringsstöd i form av understöd i fortsättningen ska kunna göras endast elektroniskt. Till paragrafen fogas också ett nytt 2 mom. som i fråga om utbetalningar motsvarar 29 § 2 mom. som det redogörs för ovan. I 2 mom. ges Livsmedelsverket rätt att meddela föreskrifter om ansökan om stöd

på något annat sätt än via nättjänsten. När det kommer till motiveringar hänvisas det till vad som anförts i samband med 29 § 2 mom.

På grund av det nya momentet är de gällande 2–6 mom. i fortsättningen 3—7 mom. Hänvisningen till Landsbygdsverket i det gällande 6 mom., som blir 7 mom., föreslås bli ersatt med en hänvisning till Livsmedelsverket. Landsbygdsverket har gått samman med Livsmedelssäkerhetsverket (Evira) och heter i dag Livsmedelsverket.

37 §. Utbetalning av stöd i form av understöd. Hänvisningen till Landsbygdsverket föreslås bli ersatt med en hänvisning till Livsmedelsverket. Landsbygdsverket har gått samman med Livsmedelssäkerhetsverket (Evira) och heter i dag Livsmedelsverket.

38 §. Tillstånd att lyfta lån. Enligt den första meningen i det gällande 38 § 2 mom. kan av ett lån som stöds på en gång lyftas högst en andel som motsvarar de faktiska kostnaderna. Det föreslås att innehållet i momentet preciseras. I fortsättningen kan det enligt meningen ovan av ett lån som stöds på en gång lyftas högst en andel som motsvarar räntestödslånets belopp av de godtagbara kostnader som ingår i ansökan om tillstånd att lyfta lån. Den föreslagna formuleringen ändrar inte rådande praxis utan förtydligar hur lånet kan lyftas i förhållande till de godtagbara kostnaderna.

Hänvisningen i 4 mom. till Landsbygdsverket föreslås bli ersatt med en hänvisning till Livsmedelsverket. Landsbygdsverket har gått samman med Livsmedelssäkerhetsverket (Evira) och heter i dag Livsmedelsverket.

39 §. Betalning av räntestöd. Hänvisningen i 3 och 4 mom. till Landsbygdsverket föreslås bli ersatt med en hänvisning till Livsmedelsverket. Landsbygdsverket har gått samman med Livsmedelssäkerhetsverket (Evira) och heter i dag Livsmedelsverket.

40 §. Lämmande av uppgifter för uppföljning. Det föreslås att bestämmelsen i paragrafen om skyldigheten att lämna uppgifter preciseras. Enligt det föreslagna 1 momentet utvidgas skyldigheten så att man i fortsättningen har rätt att av mottagaren av stöd få sådana nödvändiga utredningar och uppföljningsuppgifter som avses i artikel 7 i och i bilaga I till förordningen om strategiska planer för att kunna följa upp stöden och bedöma stödets genomslagskraft. Utöver närings-, trafik- och miljöcentralen har också jord- och skogsbruksministeriet och Livsmedelsverket i fortsättningen rätt att få dessa uppgifter. Enligt artikel 7 i förordningen om strategiska planer ska uppfyllelsen av förordningens allmänna och särskilda mål utvärderas på grundval av de gemensamma indikatorerna för output, resultat, effekt och kontext i bilaga I till den förordningen. Stödmottagarens skyldighet att på begäran för närings-, trafik- och miljöcentralen lägga fram utredningar om genomförandet av affärsplanen kvarstår. Bestämmelser om detta ingår i fortsättningen i paragrafens 2 mom. Innehållet i de uppgifter som behövs för utredningar och uppföljning bestäms i EU-lagstiftningen.

I det föreslagna 3 mom. finns bestämmelser om ett bemyndigande för statsrådet att utfärda förordning och för Livsmedelsverket att meddela föreskrifter.

41 §. Uppföljning av lån som stöds. Hänvisningen till Landsbygdsverket i 1 och 2 mom. föreslås bli ersatt med en hänvisning till Livsmedelsverket. Landsbygdsverket har gått samman med Livsmedelssäkerhetsverket (Evira) och heter i dag Livsmedelsverket.

42 §. Informationssystem för uppföljning. Det föreslås att på det informationssystem som används för att följa upp stöd enligt lagen om strukturstöd till jordbruket tillämpas vad som före-

skrivs i 45 § 1 och 3 mom. i lagen om stödjande av landsbygdens utveckling under finansieringsperioden 2023–2027. Den nya lagen avses träda i kraft den 1 januari 2023. I den nämnda paragrafen föreslås bestämmelser om både informationssystemet och om de uppgifter som ska föras in i systemet elektroniskt. De handlingar som upprättas i samband med skötseln av uppgifter enligt lagen om strukturstöd till jordbruket och de register som dessa ger upphov till ska således utgöra en del av livsmedelsförvaltningens informationsresurs. Bestämmelser om förvaltningen och användningen av de register som hör till informationsresursen och om behandlingen av kunduppgifter finns i lagen om livsmedelsförvaltningens informationsresurs. Till skillnad från systemet med stöd enligt lagen om strukturstöd till jordbruket, ska räntestöd eller statsborgen som till karaktären skiljer sig från understöd, inte beviljas när det gäller systemet med stöd enligt lagen om stödjande av landsbygdens utveckling. Bestämmelserna om att förvara uppgifter om strukturstöd i informationssystemet ska därför motsvara bestämmelserna i 43 § i lagen om strukturstöd till jordbruket utan en hänvisning till 2 mom. i lagen om stödjande av landsbygdens utveckling.

43 §. Förvaring av uppgifter. Det föreslås att paragrafen ändras så att utöver hänvisningen till program ska till paragrafen fogas en hänvisning till plan. De stödsystem som gäller strukturstöd till jordbruket 2023–2027 ingår i Finlands strategiska plan för den gemensamma jordbrukspolitikerna eller planen. Hänvisningen till Programmet för utveckling av landsbygden i Fastlandsfinland 2014–2020 eller programmet, behövs även i fortsättningen eftersom skyldigheten att spara de uppgifter som ingår i informationssystemet för stöd fortsätter också efter programperiodens slut.

44 §. Inspektionsrätt. I den gällande 44 § finns bestämmelser om jord- och skogsbruksministeriets, Landsbygdsverkets och närings-, och miljöcentralernas rätt att förrätta inspektioner. Hänvisningen i den gällande paragrafen som blir 1 mom., föreslås bli ersatt med en hänvisning till Livsmedelsverket. Landsbygdsverket har gått samman med Livsmedelssäkerhetsverket (Evira) och heter i dag Livsmedelsverket.

Enligt skäl 48 i ingressen till och artikel 59 i den horisontella förordningen bör medlemsstaterna vidta de åtgärder som är nödvändiga för att säkerställa ett effektivt skydd av unionens finansiella intressen, och i synnerhet försäkra sig om att verksamhet som finansieras genom EGFJ och EJFLU verkligen genomförs, och på ett korrekt sätt. Artikel 1 i den horisontella förordningen (Tillämpningsområde) innehåller bestämmelser om de regler som ska fastställas i förordningen. Dessa regler gäller bland annat de förvaltnings- och kontrollsystem som ska införas av medlemsstaterna. Det föreslås att i den gällande 44 § tas in ett nytt 2 mom. med bestämmelser om att förrätta de inspektioner som hör till Livsmedelsverkets inspektionsrätt och om den strategi och plan som hänför sig till att genomföra inspektionerna. Det föreslagna 3 mom. innehåller bestämmelser om den inspektionsrätt som ges Europeiska unionens organ.

Det föreslagna 3 mom. innehåller bestämmelser om den inspektionsrätt som ges Europeiska unionens organ. Detta kan gälla till exempel kommissionen, Europeiska byrån för bedrägeribekämpning (OLAF), Europeiska revisionsrätten och Europeiska åklagarmyndigheten. Bestämmelsen är i huvudsak informativ eftersom bestämmelser om organens behörighet att sköta uppgifter som också omfattar inspektionsrätt, ingår i förordningarna nedan. Vid tillämpningen av stödsystemet enligt lagen om strukturstöd till jordbruket ska man iaktta Europeiska unionens lagstiftning, såsom de förordningar som avses i 4 § 2 och 11 punkten i den föreslagna lagen, det vill säga förordningen om strategiska planer och den horisontella förordningen samt kommissionens förordningar, tillämpningsbestämmelser och anvisningar utfärdade med stöd av dem. Inspektionsrätten omfattar också en rätt att få upplysningar för vilket redogörs nedan.

Kommissionens generaldirektorat för jordbruk och landsbygdsutveckling (GD Agri) tar hand om administrationen av den gemensamma jordbrukspolitiken tillsammans med medlemsstaternas godkända utbetalande organ och ansvarar i sista hand för den gemensamma jordbrukspolitiken. GD AGRI har till uppgift att försäkra sig om att medlemsstaternas förvaltnings- och kontrollsystem fungerar. Bestämmelser om kommissionens rätt att få tillgång till handlingar och information om kontroller och inspektioner finns i artiklarna 49—52 i den horisontella förordningen.

OLAF genomför administrativa utredningar om olaglig verksamhet som påverkar EU:s budget och om allvarliga fall av missbruk i EU:s institutioner. OLAF förvaltar systemet för hantering av oriktigheter (IMS). Systemet innehåller information från medlemsländerna om sådana oegentligheter och bedrägerier som riktar sig mot unionens ekonomiska intressen. OLAF:s rätt att få information grundar sig på artikel 8 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU, EURATOM) nr 883/2013 om utredningar som utförs av Europeiska byrån för bedrägeribekämpning (Olaf) och om upphävande av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1073/1999 och rådets förordning (Euratom) nr 1074/1999. Den sistnämnda förordningen förutsätter dock att medlemsstatens nationella rätt tillåter att handlingar och uppgifter lämnas ut. I det föreslagna 44 § 3 mom. föreskrivs om denna rätt för OLAF genom inspektionsrätten.

Bestämmelser om Europeiska revisionsrättens rätt att få information finns i artiklarna 57, 255 och 257 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU, Euratom) 2018/1046 om finansiella regler för unionens allmänna budget, om ändring av förordningarna (EU) nr 1296/2013, (EU) nr 1301/2013, (EU) nr 1303/2013, (EU) nr 1304/2013, (EU) nr 1309/2013, (EU) nr 1316/2013, (EU) nr 223/2014, (EU) nr 283/2014 och beslut nr 541/2014/EU samt om upphävande av förordning (EU, Euratom) nr 966/2012, det vill säga budgetförordningen.

Europeiska åklagarmyndigheten (EPPO) inledde verksamheten som oberoende åklagare i juni 2021. EPPO har befogenhet att undersöka brott som riktar sig mot EU:s budget, såsom bedrägerier och korruption, väcka åtal och överföra mål för avgörande till de behöriga domstolarna i de 22 medlemsstater som deltar i Europeiska åklagarmyndigheten. Bestämmelser om att få uppgifter ingår i kap. VII (Behandling av information) och VIII (Dataskydd) och artikel 110 i rådets förordning om genomförande av fördjupat samarbete om inrättande av Europeiska åklagarmyndigheten (EU) 2017/1939.

I det nya 4 mom. finns ett bemyndigande för statsrådet att utfärda förordning.

45 §. Inspektion. Det föreslås att i förteckningen över inspektionsobjekt i 1 mom. också tas upp konstruktioner. Definitionen av investering i lagens 4 § 5 punkt omfattar också konstruktioner. Syftet med den föreslagna ändringen är att ändra bestämmelsen om inspektion så att den är förenlig med definitionen av investering.

Hänvisningen i 3 mom. till Landsbygdsverket föreslås bli ersatt med en hänvisning till Livsmedelsverket. Landsbygdsverket har gått samman med Livsmedelssäkerhetsverket (Evira) och heter i dag Livsmedelsverket.

45 a §. Återbetalning av stöd. I lagen föreslås en ny paragraf som gäller återbetalning av stöd. Det handlar om stödmottagarens skyldighet att självant betala tillbaka stödet eller en del av det. Skyldigheten att betala tillbaka stödet eller en del av det gäller situationer där stödmottagaren fått stöd på felaktiga grunder, till för stort belopp eller uppenbart utan grund. Stödmottagaren ska också betala tillbaka hela stödet eller en del av det om stödet inte kan användas på det sätt som förutsätts i stödbeslutet. Återbetalningen ska göras omedelbart. Om det belopp som ska betalas tillbaka är högst 100 euro, behöver det inte betalas tillbaka. Enligt det föreslagna nya 2

mom. gäller skyldigheten att återbetala stödet dock inte skillnaden mellan stöd som beviljats enligt kalkylerade grunder och de faktiska kostnaderna. Också då ska ett uppenbart ogrundat eller felaktigt stöd betalas tillbaka.

Utöver den föreslagna nya 45 a § föreslås det att det till lagen fogas en ny 51 a § (Minskat stöd och påföljder). Med anledning av dessa ändringar och ändringen av rubriken för 46 § föreslås det att även rubriken för 11 kap. för tydlighetens skull ändras till Återbetalning av stöd, upphörande med utbetalning av stöd, återkrav samt minskat stöd och påföljder.

46 §. Upphörande med utbetalning och återkrav av stöd. Det föreslås att den gällande formuleringen avbrytande av utbetalning i det inledande stycket i 1 mom. ändras till upphörande med utbetalning av stöd. Denna föreslagna ändring beskriver slutresultatet entydigare än den gällande formuleringen. I det inledande stycket i 1 mom. konstateras närings-, trafik- och miljöcentralens skyldighet att upphöra med utbetalningen av stödet och återkräva det. När det kommer till de olika grunderna för återkrav är det i praktiken också möjligt att inte återkräva hela stödet. Detta beror till exempel på innehållet i 3 punkten som går ut på att stödet ska återkrävas om stöd villkoren inte har iakttagits. Om bristerna i efterlevnaden av villkoren är obetydliga, är det oskäligt att återkräva hela stödet. Förutom det som anförs ovan föreslås det att även paragrafens rubrik ändras så att den ligger i linje med de föreslagna ändringarna.

Av författningstekniska skäl föreslås det att hela paragrafen ändras och i samband med det förblir innehållet i vissa bestämmelser oförändrat. I denna proposition föreslås inga ändringar i de gällande punkterna 1—4 i 1 mom.

Det föreslås att 1 mom. 5 punkten ändras så att den i fortsättningen motsvarar den ändring som föreslås i 20 §. I specialmotiveringen till 20 § har redogjorts för avvecklingen av närings-, trafik- och miljöcentralens gällande tillståndsprocess. Denna process ska i fortsättningen ersättas av bestämmelser i stöd villkoren som ingår i de föreslagna ändringarna i 20 §. Enligt den föreslagna 5 punkten är närings-, trafik- och miljöcentralen skyldig att upphöra med utbetalningen av stödet och återkräva det om stödtagaren har överlåtit eller lagt ned eller väsentligt begränsat den företagsverksamhet som stöds eller överlåtit det investeringsobjekt som stöds före utgången av den frist som anges i 20 § och ny motsvarande egendom inte har skaffats i stället för den överlåtna eller företagsarrangemang inte har genomförts i enlighet med den nämnda paragrafen. Jämfört med de gällande bestämmelserna föreslås det att punkten inte endast avser överlåtelse av företagsverksamhet utan också situation där den företagsverksamheten har lagts ned eller har väsentligt begränsats. Att punkten också omfattar situation där den företagsverksamhet har lagts ned baserar sig på att nuvarande praxis fortsätter. Den gällande EU-lagstiftningen tillåter också ovannämnda så att det inte förutsätter återkrav av utbetalt stöd när villkoren uppfylls. Att laga ned med verksamhet avser i detta sammanhang inte upphörande med verksamhet genom konkurs. Den tidsfrist som avses i 20 § är fem år.

Med stöd av 1 mom. 6 punkten ska en grund för att upphöra med utbetalningen och återkräva stödet vara att stödmottagaren har försatts i konkurs före utgången av tidsfristen enligt 20 § och ett sådant gäldenärsbrott som avses i 39 kap. i strafflagen (39/1889) har begåtts i stödmottagarens verksamhet. Enligt förslaget ska enbart försättande i konkurs inte betraktas som en grund för återkrav, och en konkurs som bedöms som sedvanlig ska inte leda till några ytterligare åtgärder. Ett beslut om återkrav som föranleds av att mottagaren av stöd har försatts i konkurs ska återtas om det bestäms att försättandet i konkurs ska återgå eller det upphävs till följd av besvär. Till den del ett gäldenärsbrott än så länge bara utreds när stödmottagaren försatts i konkurs, ska fordran bevakas och ärendet vid behov avgöras genom beslut om återkrav när brottmålet har avgjorts.

I 6 och 7 punkten i momentet, i fortsättningen 7 och 8 punkten, föreslås inga ändringar.

Grunderna för återkrav föreslås få ett nytt 2 mom. Enligt detta moment ska återkravet enligt 1 mom. 5 punkten gälla den andel av beloppet av det utbetalda stödet som fås genom att den andel som motsvarar egendomens användningstid eller företagsverksamhetens driftslivslängd dras av från tiden enligt 20 §. Förslaget jämkar återkravet av utbetalt stöd som fallspecifikt kan blir mycket högt i fråga om stora investeringar.

I paragrafen föreslås ett nytt 3 mom. med bestämmelser om underlåtelse att följa lagstiftningen om offentlig upphandling. Enligt momentet betalas stödet inte ut eller också upphör utbetalningen av stödet och det stöd som redan betalats ut ska i enlighet med artikel 61 i den horisontella förordningen återkrävas för den upphandling som strider mot bestämmelserna. Bestämmelsen grundar sig på den skyldighet för medlemsstaterna som anges i artikel 61 i den horisontella förordningen. Om den bristande efterlevnaden enligt artikel 61.1 i den horisontella förordningen rör unionsregler eller nationella regler om offentlig upphandling ska medlemsstaterna säkerställa att den del av stödet som inte ska betalas ut eller som ska dras in fastställs på grundval av hur allvarlig den bristande efterlevnaden är och i enlighet med proportionalitetsprincipen. Enligt artikel 61.2 i den horisontella förordningen ska medlemsstaterna säkerställa att den bristande efterlevnaden påverkar transaktionens laglighet och korrekthet bara upp till den del av stödet som inte ska betalas ut eller som ska dras in.

Det gällande 2 mom. blir 4 mom. på grund av de nya moment som föreslås ovan. I bestämmelsen föreslås dock också en precisering som handlar om att ett belopp som inte innehåller ränta i fortsättningen kan efterskänkas. Det minsta belopp som kan tas ut är fortfarande 100 euro.

Det gällande 3 mom. blir 5 mom. på grund av de nya moment som föreslås ovan. Det föreslås att paragrafen preciseras terminologiskt så att termen återbetalning av stöd inte längre används utan ändras till stödet betalas tillbaka.

47 §. Dröjsmålsränta på belopp som återkrävs. För att förtydliga den helhet som lagens 47 § och 50 § utgör, fogas till båda paragraferna en preciserande mening. I början av lagens 47 § läggs till meningen ”Om det belopp som återkrävs inte betalas senast på den förfallodag som avses i 50 § 1 mom.” Lagens 50 § 1 mom. om förfallodag föreslås bli kompletterad på samma sätt så att förfallodagen är 60 dagar efter dagen för återkravsbeslutet.

Ordet ränta i paragrafens rubrik föreslås bli ändrat till ordet dröjsmålsränta. Ändringen beskriver paragrafens innehåll på ett bättre sätt.

50 §. Beslut om återkrav och om upphörande med utbetalning. Det föreslås att 1 mom. ändras enligt samma grunder som det anges i specialmotiveringen till 46 §. Den gällande formuleringen beslut om avbrytande av utbetalning av stöd ändras till beslut om upphörande med utbetalning av stöd. I momentet föreslås också samma tillägg för vilket redogörs i specialmotiveringen till 47 §. Av författningstekniska skäl och för att bevara helheten föreslås det att ordalydelsen även i det gällande 2 mom. tas in som sådan i det nya 2 mom.

På grund av ändringen av 1 mom. föreslås det att paragrafens rubrik ändras så att terminologin motsvarar den föreslagna ändringen.

51 §. Verkställighet av återkravsbeslut. Det föreslås att bestämmelsen i 1 mom. om ett lagakraftvunnet beslut stryks. Kravet på laga kraft har försvårat och försenat genomförandet av kvittning enligt paragrafen, i vissa fall rentav förhindrat möjligheten till kvittning. Hänvisningen till

Landsbygdsverket föreslås bli ersatt med en hänvisning till Livsmedelsverket. Landsbygdsverket har gått samman med Livsmedelssäkerhetsverket (Evira) och heter i dag Livsmedelsverket.

Enligt det gällande 51 § 2 mom. kan beslut om återkrav verkställas genom utsökning efter att beslutet har vunnit laga kraft. På verkställigheten av beslut tillämpas dessutom bestämmelserna i lagen om verkställighet av skatter och avgifter (706/2007). I 2 mom. föreslås en ny bestämmelse om preskription av återkravsfordringar. Förslaget grundar sig på EU-domstolens dom av den 7 april 2022 (Förenade målen IFAP mot LM C-447/20 och BD mot Autoridade Tributária e Aduaneira tributa C-448/20 ECLI:EU:C:2022:265). Enligt domen ska artikel 3.2.1 i rådets förordning (EG, Euratom) nr 2988/95 om skydd av Europeiska gemenskapernas finansiella intressen tolkas så att den utgör ett hinder för den nationella lagstiftningen som går ut på att den enligt de nationella bestämmelserna föreskrivna verkställighetstiden börjar löpa från dagen för beslutet om återbetalning av utan grund utbetalda belopp eftersom tidsfristen ska löpa från den dag då beslutet blir slutligt. Enligt 20 § i lagen om verkställighet av skatter och avgifter som tillämpas på verkställighet av återkravsbeslut preskriberas en offentlig fordran dock fem år efter ingången av året efter det år då den påfördes eller debiterades. På grund av EU-domstolens dom föreslås i 2 mom. ett tillägg enligt vilket en återkravsfordran preskriberas fem år efter ingången av året efter det år då beslutet om återkrav har vunnit laga kraft.

51 a §. Minskat stöd och påföljder. Paragrafen innehåller bestämmelser om minskat stöd och påföljder. Påföljderna baserar sig på medlemsstaternas skyldighet i artikel 59 i den horisontella förordningen. Enligt artikel 59.1 i den horisontella förordningen (Skydd av unionens finansiella intressen) ska medlemsstaterna, inom ramen för den gemensamma jordbrukspolitiken, anta de lagar och andra författningar och vidta alla andra åtgärder som behövs för att säkerställa ett effektivt skydd för unionens ekonomiska intressen. Enligt artikel 59 d) ska dessa lagar, författningar och åtgärder särskilt hänföra sig till att tillämpa sanktioner som är effektiva, avskräckande och proportionella i enlighet med unionsrätten eller, om detta inte är möjligt, nationell rätt, och väcka talan, om så behövs.

Vid administrativa kontroller eller andra kontroller som utförs i samband med behandlingen av en ansökan om utbetalning kan det uppdagas brister i genomförandet av den åtgärd som stödet gäller. Med administrativ kontroll avses myndighetsbehandling av en ansökan om utbetalning. Om en myndighet upptäcker att den åtgärd som stöds inte har genomförts i enlighet med en godkänd plan eller om den som ansöker om stöd har uppgett icke stödberättigande kostnader, betalas stödet inte ut eller minskas det stöd som betalas. Stödtagaren kan drabbas av en annan åtgärd på grund av allvarliga brister som myndigheten har upptäckt. I värsta fall utbetalas inget stöd alls. Denna påföljd kommer i fråga i en situation där stödtagaren till exempel har använt det beviljade stödet till något nästan helt annat än det som stödbeslutet förutsatte. Minskning av stöd kommer i sin tur i fråga i en situation där sökanden till vissa delar har deklarerat icke stödberättigande kostnader. Men även i den sistnämnda situationen kan graden av allvar variera. I de situationer som nämns ovan beaktas vid bestämmandet av påföljderna i enlighet med artikel 59.5 i den horisontella förordningen hur allvarlig, omfattande, bestående och återkommande försummelsen är.

Dessutom föreskrivs i 2 mom. också om undantag från påförande av påföljder. I momentet hänvisas i fråga om tillämpande av undantag vid påförande av påföljder till situationer som avses i artikel 59.5 andra stycket a, b och c i den horisontella förordningen. Påföljder påförs inte heller i andra situationer som är jämförbara med dem som avses i den ovannämnda horisontella förordningen. Artikel 59.5 andra stycket a i den horisontella förordningen gäller force majeure och exceptionella omständigheter. I dessa fall bevarar den som ansöker om stöd sin rätt till stöd. I de situationer som avses i artikel 59.5 andra stycket b och c i den horisontella förordningen tillämpas inte sanktionen, men stödet minskas dock till den del som sökanden inte har rätt till

det. I situationer enligt punkt b beror den bristande efterlevnaden på fel från den behöriga myndighetens eller någon annan myndighets sida, och felet kunde inte rimligen ha upptäckts av den person som berörs av den administrativa sanktionen. I de situationer som avses i punkt c kan den berörda personen på ett för den behöriga myndigheten tillfredsställande sätt visa att denne inte bär skulden för bristande efterlevnad av de skyldigheter som avses i punkt 1 i denna artikel, eller den behöriga myndigheten kan på annat sätt övertygas om att den berörda personen inte bär skulden.

I det föreslagna 3 mom. finns en bestämmelse om ett bemyndigande för statsrådet att utfärda förordning.

52 §. Godkännande av kreditinstitut. Hänvisningarna till Landsbygdsverket i 3 och 4 mom. föreslås bli ersatta med hänvisningar till Livsmedelsverket. Landsbygdsverket har gått samman med Livsmedelssäkerhetsverket (Evira) och heter i dag Livsmedelsverket.

54 §. Kreditgivarens upplysnings- och biståndsskyldighet. Hänvisningarna till Landsbygdsverket i 3 och 4 mom. föreslås bli ersatta med hänvisningar till Livsmedelsverket. Landsbygdsverket har gått samman med Livsmedelssäkerhetsverket (Evira) och heter i dag Livsmedelsverket.

55 §. Avgifter för statsborgen. Hänvisningarna till Landsbygdsverket i 2 och 3 mom. föreslås bli ersatta med hänvisningar till Livsmedelsverket. Landsbygdsverket har gått samman med Livsmedelssäkerhetsverket (Evira) och heter i dag Livsmedelsverket.

56 §. Förverkligande av statens borgensansvar. Hänvisningarna till Landsbygdsverket i 1 och 2 mom. föreslås bli ersatta med hänvisningar till Livsmedelsverket. Landsbygdsverket har gått samman med Livsmedelssäkerhetsverket (Evira) och heter i dag Livsmedelsverket.

61 §. Rätt att få upplysningar och utlämnande av information. Hänvisningen till Landsbygdsverket föreslås bli ersatt med en hänvisning till Livsmedelsverket. Landsbygdsverket har gått samman med Livsmedelssäkerhetsverket (Evira) och heter i dag Livsmedelsverket. På grund av numreringen av paragraferna i den nya lagen om stödjande av landsbygdens utveckling som träder i kraft vid ingången av 2023 och som det redogörs för i specialmotiveringen till 4 § (Definitioner) ändras hänvisningen till 64 § till en hänvisning till 57 §.

70 §. Övergångsbestämmelse om informationssystemet för övervakning. Paragrafen föreslås bli upphävd som obehövlig. Innan lagstiftningen om behandling av kunduppgifter inom landsbygdsnäringsförvaltningen träder i kraft ska det enligt paragrafen på upprätthållandet och användningen av register som ingår i det informationssystem för övervakning som avses i 42 § samt på offentligheten och sekretessbeläggningen av registeruppgifterna tillämpas vad som föreskrivs i lagen om landsbygdsnäringsregistret (1515/1994). Lagen i fråga har upphävts genom lagen om landsbygdsnäringsförvaltningens informationssystem (284/2008). Den sistnämnda lagen har igen upphävts genom lagen om livsmedelsförvaltningens informationsresurs som trädde i kraft den 1 juli 2021. I den gällande 42 § i lagen om strukturstöd till jordbruket hänvisas till 50 § 1 mom. i lagen om stödjande av landsbygdens utveckling, och i ändringen av det hänvisas det till lagen om livsmedelsförvaltningens informationsresurs.

7.2 Lagen om strukturstöd för renhushållning och naturnäringar

2 §. Tillämpningsområde. Hänvisningen i 3 mom. föreslås bli ändrad till en hänvisning till lagen om stödjande av landsbygdens utveckling (28/2014). Vid ingången av 2023 kommer denna lag att ersättas med lagen om stödjande av landsbygdens utveckling under finansieringsperioden 2023—2027.

Europeiska havs- och fiskerifondens namn har i samband med EU:s nya finansieringsperiod ändrats till Europeiska havs-, fiskeri- och vattenbruksfonden. Därför föreslås det att fondens namn i 2 § 5 mom. ändras till Europeiska havs-, fiskeri- och vattenbruksfonden.

6 §. Definitioner. Det föreslås att definitionen i 1 mom. 17 punkten ändras. I den gällande lagen om strukturstöd för renhushållning och naturnäringsar finns flera bestämmelser om Landsbygdsverket som behörig myndighet. Landsbygdsverket har gått samman med Livsmedelssäkerhetsverket (Evira) och heter i dag Livsmedelsverket. I lagen bör därför göras flera tekniska ändringar som gäller myndighetens namn. Av denna orsak föreslås det att namnet Landsbygdsverket i 6 § 1 mom. 17 punkten ändras till Livsmedelsverket.

I 1 mom. föreslås en ny 18 punkt med en definition av en så kallad horisontell förordning. Med den horisontella förordningen avses Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/2116 om finansiering, förvaltning och övervakning av den gemensamma jordbrukspolitiken och om upphävande av förordning (EU) nr 1306/2013.

7 §. Föresättningar som gäller stödets finansiering och belopp. Det föreslås att 2 mom. ändras så att hänvisningen till program ersätts med en hänvisning till plan. De stödssystem som gäller strukturstöd till jordbruket 2023—2027 ingår i Finlands strategiska plan för den gemensamma jordbrukspolitiken. I fortsättningen är dokumentet således inte längre ett programdokument.

7 a §. Begränsningar för beviljande av stöd. I lagen om strukturstöd för renhushållning och naturnäringsar föreslås en ny 7 a § med bestämmelser om begränsningar för beviljande av stöd.

I det föreslagna 1 mom. 1 punkten föreslås bestämmelser om de konsekvenser som påverkar beviljandet av nytt stöd när sökanden inte följt villkoren för de tidigare beviljade stöden. I 1 mom. 2 punkten finns bestämmelser om förbud mot att kringgå bestämmelserna om förutsättningarna för stöd. Enligt det föreslagna 1 mom. 3 punkten ska stöd inte beviljas om den som ansöker om stöd väsentligen har försummat sina registrerings-, anmälnings- eller betalnings-skyldigheter i anslutning till skatter, lagstadgade pensions-, olycksfalls- eller arbetslöshetsförsäkringsavgifter eller avgifter som Tullen tar ut eller har väsentliga betalningsstörningar eller om sökanden har skulder som ska drivas in genom utsökning och som med avseende på sökandens betalningsförmåga är större än ringa eller skulder som har återsänts från utsökningen med ett intyg över medellöshetshinder, om inte beviljandet av stöd av särskilda skäl anses ändamåls-enligt. Enligt 1 mom. 4 punkten ska stöd inte beviljas om den sökande är föremål för ett oregrerat betalningskrav på grundval av ett tidigare kommissionsbeslut som förklarar ett stöd olagligt och oförenligt med den inre marknaden enligt artikel 1.4 a i den allmänna gruppundantagsförordningen. Enligt 1 mom. 5 punkten i den föreslagna paragrafen ska stöd inte beviljas om den sökande är ett företag i svårigheter på det sätt som avses i EU:s regler för statligt stöd. Den begränsning som avses i 1 mom. 1 och 3 punkten i den föreslagna paragrafen gäller enligt det föreslagna 2 mom. även när den som ansöker om stöd är en juridisk person.

När det gäller motiveringen hänvisas det till specialmotiveringen till 14 b § i lagen om strukturstöd till jordbruket (7.1 punkten).

11 §. Inledande av en åtgärd som stöds. Det föreslås att 1 mom. ändras så att de stöd som anges i momentet inte beviljas för åtgärder som inletts före inlämnandet av ansökan om stöd. Med avvikelse från vad som föreskrivs ovan får stöd dock beviljas för nödvändiga planeringskostnader som hänför sig till den åtgärd för vilken stöd söks och som uppkommit innan stödansökan lämnats in. Enligt gällande praxis ska man vänta på ett stödbeslut innan man kan inleda en åtgärd. I fortsättningen kan sökanden på eget ansvar inleda de åtgärder som stödet avser innan stödbeslutet fattas, dock under förutsättning att stödansökan lämnas in. Ett undantag är de ovan

redogjorda planeringskostnaderna, trots att de uppkommit före inlämnandet av ansökan om stöd. En begränsning som gäller de sistnämnda kostnaderna utgör dock tidpunkten för ikraftträdandet av detta lagförslag. För planeringskostnader som uppstått före ikraftträdandet kan inte beviljas stöd. I samband med bestämmelsen om ikraftträdande i detta lagförslag finns en bestämmelse om detta. Det föreslås att denna praxis också tas in i lagen om strukturstöd till jordbruket.

14 §. *Val av åtgärder som stöds.* Det föreslås att 1 mom. ändras så att hänvisningen till program ersätts med en hänvisning till plan. De stödssystem som gäller strukturstöd till jordbruket 2023—2027 ingår i Finlands strategiska plan för den gemensamma jordbrukspolitiken. I fortsättningen är dokumentet således inte längre ett programdokument.

15 §. *Näringsidkande.* Hänvisningen i 1 mom. till Landsbygdsverket föreslås bli ersatt med en hänvisning till Livsmedelsverket. Landsbygdsverket har gått samman med Livsmedelssäkerhetsverket (Evira) och heter i dag Livsmedelsverket.

16 §. *Sökandens inkomster.* I 3 mom. görs en motsvarande teknisk ändring för vilken det redogjorts i specialmotiveringen till 15 §.

40 §. *Bedömning av räntan på räntestödslån.* I paragrafen görs en motsvarande teknisk ändring för vilket det redogjorts i specialmotiveringen till 15 §.

41 §. *Maximibeloppet av statsborgen.* I paragrafen föreslås en ändring som går ut på att det utestående lånekapitalet för vilket statsborgen beviljats får samtidigt uppgå till högst 240 miljoner euro. I dag är det 110 miljoner euro. Det föreslås att lånekapitalet ökas för att det ska motsvara det uppskattade behovet 2023—2027. Det gällande kapitalbeloppet är planerat att motsvara behovet under finansieringsperioden 2014—2020 och övergångsperioden 2021—2022.

43 §. *Tiden för genomförande av åtgärder.* I 2 mom. ingår bestämmelser om möjligheten att ansöka om förlängning av tiden för att genomföra en åtgärd. En ansökan om förlängning ska lämnas in innan genomförandetiden på två år löper ut eller före utgången av den särskilt fastställda tidsfristen. En förutsättning är att arbetet med att genomföra åtgärden har inletts enligt den ursprungliga tidsplanen och att det finns ett godtagbart skäl för att förlänga fristen. Fristen kan förlängas två gånger för högst ett år i sänder. Det föreslås att momentet ändras så att närings-, trafik- och miljöcentralen ges en möjlighet att vid allvarliga omständigheter som drabbat sökanden behandla och godkänna förlängningen trots att ansökan om förlängning är försenad. Möjligheten är dock begränsad. Ansökan ska lämnas in inom rimlig tid efter utgången av tidsfristen. En rimlig försening innebär att ansökan lämnas in inom några veckor, inte månader, efter utgången av tidsfristen. En förutsättning för förlängningen är att den söks på grund av en allvarlig förändring i sökandens hälsotillstånd eller någon annan av sökanden oberoende, oväntad, oförutsedd händelse eller något annat oöverstigligt hinder. Till exempel normala väderförhållanden som allmänt kan förutses, såsom instabilt höstväder, är i detta sammanhang inte en sådan oväntad oförutsebar orsak. Om en åtgärd framskrider långsammare än planerat och om orsakerna därtill under normala förhållanden inte är någon överraskning för stödmottagaren, kan det i dessa fall anses vara möjligt att lämna in ansökan i god tid före utgången av tidsfristen.

44 §. *Villkor för användning av stöd.* I 2 mom. finns bestämmelser om investeringarnas så kallade varaktighetstid. Objektet för en investering som ges stöd ska användas för den verksamhet eller det ändamål som fastställs i stödbeslutet under hela den tid som anges i 2 mom. Varaktighetstiden är fem år. Objektet för en investering som stöds får inte varaktigt eller i betydande grad användas för andra ändamål än den näringsverksamhet eller den verksamhet hos ett renbeteslag som stöds och användningsändamålet för den bostadsbyggnad som stöds får inte ändras

innan fem år har förflutit från betalningen av den sista posten av ett stöd i form av understöd eller, om stödet ansluter sig till ett lån, från att lånet eller den sista låneposten har lyfts. Undantag från denna förutsättning kan dock sökas med tillstånd som beviljas av närings-, trafik- och miljöcentralen. Om ägande- eller besittningsrätten till objektet för den investering som stöds överlåts på någon annan före utgången av den ovannämnda tidsfristen, ska tillståndet sökas före överlåtelsen. En förutsättning för tillståndet är att mottagaren uppfyller villkoren för beviljande av stöd och att karaktären av den verksamhet som stöds inte förändras väsentligt.

Ett problem med beviljandet av tillstånd är dock förutsättningen att tillståndet ska sökas före överlåtelsen. Om tillstånd inte söks före överlåtelsen, förutsätter den gällande lagen om strukturstöd för renhushållning och naturnäringar att det beviljade stödet återkrävs. Enligt 95 § 1 mom. 5 punkten i lagen om strukturstöd till renhushållning och naturnäringar är närings-, trafik- och miljöcentralen skyldig att avbryta utbetalningen av stödet som avses i kap. 5—8 och återkräva stödet om mottagaren av stöd utan närings-, trafik- och miljöcentralens tillstånd har överlåtit den näringsverksamhet eller det investeringsobjekt som stöds eller en bostadsbyggnad för vilken har beviljats bostadsfinansiering innan den frist som nämns i 44 § 2 mom. löpt ut. När det gäller överlåtelser kan man av misstag ha glömt varaktighetskravet att söka tillstånd på förhand, och även en obetydlig försening vid ansökan om tillstånd har lett till återkrav av stödet, trots att villkoren för beviljande av stöd övrigt har uppfyllts.

I anslutning till vad som redogjorts ovan föreslås det att 44 § 2 mom. ändras så att närings-, trafik- och miljöcentralens tillståndsprocess avvecklas och i stället tas in motsvarande förutsättningar som gäller som villkor för stöd. Enligt det föreslagna 2 mom. ska det gällande kravet på varaktighetstid kvarstå. Det föreslås att momentet ändras så att ägande- eller besittningsrätten till objektet för den investering som stöds får dock överlåtas på någon annan före utgången av den ovannämnda fristen, förutsatt att mottagaren i stället skaffar sådan motsvarande egendom som inte väsentligt förändrar karaktären av objektet för den investering som stöds, eller genomför ett sådant arrangemang genom vilket mottagaren uppfyller villkoren för beviljande av stöd och karaktären av den verksamhet som stöds inte förändras väsentligt. Med motsvarande egendom avses inte här anskaffning av ny egendom, utan egendom som på behörigt sätt kan användas för den verksamhet som är föremål för stödet.

Också i 3 mom. föreslås en motsvarande ändring som i 2 mom. ovan. Enligt den föreslagna ändringen får den näringsverksamhet eller övriga verksamhet som stöds inte läggas ned eller inskränkas väsentligt innan fem år har förflutit från betalningen av den sista posten av ett stöd i form av understöd och, om stödet ansluter sig till ett lån, från att lånet eller den sista låneposten har lyfts. Den näringsverksamhet som stöds eller ägande- eller besittningsrätten till medel som hänför sig till näringsverksamheten får dock till stor del överlåtas på någon annan före utgången av den ovannämnda fristen, förutsatt att mottagaren i stället skaffar sådan motsvarande egendom som inte väsentligt förändrar karaktären av objektet för den investering som stöds, eller genomför ett sådant arrangemang genom vilket mottagaren uppfyller villkoren för beviljande av stöd och karaktären av den verksamhet som stöds inte förändras väsentligt.

Syftet med denna bestämmelse är också att se till att stödet riktas rätt och till aktörer som uppfyller villkoren för beviljande av stöd. Bestämmelser avhjälpes också de situationer där man uppfyllt villkoren för beviljande av stöd, men av misstag missat varaktighetskravet att söka tillstånd på förhand, vilket lett till återkrav av stöd.

Med anledning av ändringarna i 2 och 3 mom. föreslås det att 95 § i lagen om strukturstöd för renhushållning och naturnäringar ändras. De föreslagna ändringarna framgår av specialmotiveringen till den sistnämnda paragrafen.

Det föreslås inte några ändringar i 4 mom., men det ingår i ändringarna i paragrafen för att bevara lagstiftningsheltens tydlighet.

47 §. Information om möjligheten att ansöka om stöd. Hänvisningen till Landsbygdsverket föreslås bli ersatt med en hänvisning till Livsmedelsverket. Landsbygdsverket har gått samman med Livsmedelssäkerhetsverket (Evira) och heter i dag Livsmedelsverket.

48 §. Att ansöka om stöd. I paragrafen föreslås bestämmelser om ansökan om stöd. Enligt 1 mom. ska ansökan om stöd göras elektroniskt via den för ändamålet avsedda nättjänsten. Nättjänsten för ansökan om stöd är en del av den informationsresurs för livsmedelsförvaltningen som avses i lagen om livsmedelsförvaltningens informationsresurs. Inloggning i tjänsten förutsätter stark elektronisk autentisering. Sökanden identifieras med stark autentisering på det sätt som föreskrivs i lagen om stark autentisering och betrodda elektroniska tjänster (617/2009). Enligt momentet kan stödansökan också göras på en blankett som fastställts för ändamålet. Ansökan kan lämnas in via en skyddad e-postförbindelse på en pdf-blankett som fylls i eller på papper. Det sistnämnda ska undertecknas.

Alla sökande har dock i praktiken inte möjlighet att ansöka om stöd via nättjänsten. Om det inte är möjligt för en sökande att använda elektroniska dataöverföringsmetoder eller om en stark autentisering inte är möjlig i samband med ansökan, ska sökanden fortfarande kunna göra ansökan på en pappersblankett som ska undertecknas. Om en sökande använder en ansökningsblankett på samiska kan sökanden göra ansökan om stöd antingen på en pappersblankett eller på en pdf-blankett som sökanden fyller i. Pdf-blanketten sänds till Närings-, trafik- och miljöcentralen i Lappland via en skyddad e-postförbindelse. Orsaken är att trots att handläggningen av stöden sker i informationssystemet Hyrrä, finns det ingen samisk språkversion i systemet. Såsom det konstaterats ovan ska myndigheten enligt 5 § 1 mom. i lagen om tillhandahållande av digitala tjänster ge alla en möjlighet att sända elektroniska meddelanden och handlingar som hänför sig till deras behov av tillgång till tjänster med hjälp av digitala tjänster eller andra elektroniska dataöverföringsmetoder. Enligt 4 § i lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet (13/2003) avses med elektronisk dataöverföringsmetod telefax och teltjänster, såsom elektroniska blanketter, elektronisk post och rätten att använda elektroniska datasystem. Den skyddade e-postförbindelsen är i detta fall en möjlighet att använda e-tjänster på samiska. När en ansökan lämnas in via en e-postförbindelse används enligt 1 mom. en ifyllbar pdf-blankett.

Villkoren för en ansökan som görs på en pdf-blankett eller i pappersform är desamma som för en elektronisk ansökan.

Sedan hösten 2017 har det varit möjligt att ansöka om strukturstöd för renhushållning och andra naturnäringar på elektronisk väg. År 2021 var andelen elektroniska ansökningar 65,8 procent. Ansökningsomgången för 2022 inleddes den 16 september 2021, och enligt uppgift från våren 2022 var andelen elektroniska ansökningar 84 procent.

Av författningstekniska skäl föreslås det en översyn av 2 och 3 mom., trots att de inte ändras. Hänvisningen i 4 mom. till Landsbygdsverket föreslås bli ersatt med en hänvisning till Livsmedelsverket. Landsbygdsverket har gått samman med Livsmedelssäkerhetsverket (Evira) och heter i dag Livsmedelsverket. I 4 mom. ingår fortfarande ett bemyndigande för Livsmedelsverket att meddela föreskrifter.

Paragrafens rubrik Ansökan om stöd föreslås bli ändrad till Att ansöka om stöd.

49 §. Frist för ansökan om stöd. Hänvisningen i 2 mom. till Landsbygdsverket föreslås bli ersatt med en hänvisning till Livsmedelsverket. Landsbygdsverket har gått samman med Livsmedels-säkerhetsverket (Evira) och heter i dag Livsmedelsverket.

Paragrafens rubrik Ansökan om stöd föreslås bli ändrad till Frist för ansökan om stöd.

52 §. Förhandlingar med sametinget. I 4 mom. görs en motsvarande teknisk ändring för vilken det redogjorts i specialmotiveringen till 49 § 1 mom.

56 §. Utbetalning av startstöd i form av understöd. Enligt det gällande 56 § 1 mom. betalas startstöd i form av understöd till unga näringsidkare utan särskild ansökan. Enligt förslaget till ändring av momentet ska utbetalningen av startstöd i fortsättningen ske på initiativ av mottagaren av stöd, inte myndigheten. Stödmottagaren ska i fortsättningen i första hand ansöka om utbetalning av stödet elektroniskt via den för ändamålet avsedda nättjänsten. Ansökan om stöd kan dock också göras på en blankett som fastställts för ändamålet. Ansökan kan lämnas in via en skyddad e-postförbindelse på en pdf-blankett som fylls i eller på papper. Det sistnämnda ska undertecknas. Det föreslås att denna praxis införs genom att i 48 § 1 mom. i lagförslaget tas in en bestämmelse om en hänvisning. Den föreslagna ändringen innebär att samma praxis tillämpas både vid ansökan och vid utbetalning av stöd. Den föreslagna ändringen ger mottagaren av stöd en möjlighet att självständigt bestämma tidpunkten för ansökan om stöd med beaktande av till exempel beskattningen. Utbetalningen av stöd sker sålunda smidigt vid önskad tidpunkt. När sökanden själv gör ansökan om utbetalning uppdateras sökandens kontakt- och utbetalningsuppgifter samtidigt. Det föreslagna förfarandet harmoniserar dessutom förvaltningens praxis i förhållande till andra strukturstöd till jordbruket, och minskar samtidigt också det administrativa arbetet när sökandena självmant lämnar in sina ansökningar om utbetalning av stöd. I fortsättningen ska stödet betalas ut i två poster, alltså inte längre i högst två årliga poster. Denna praxis förenhetligas med 35 § i lagen om strukturstöd till jordbruket.

I 3 mom. görs en motsvarande teknisk ändring för vilken det redogjorts i specialmotiveringen till 49 § 2 mom.

57 §. Utbetalning av investeringsstöd, stöd för bostadsbyggande och stöd till renbeteslag för underhåll av stängsel som beviljas i form av understöd. Det föreslås att 1 mom. ändras genom en hänvisning till det förfarande som ingår i 48 § 1 mom. Utbetalning av de stöd som paragrafen avser kan sökas elektroniskt via den för ändamålet avsedda nättjänsten. Enligt det moment som man hänvisar till kan ansökan om stöd också göras på en blankett som fastställts för ändamålet. Ansökan kan lämnas in via en skyddad e-postförbindelse på en pdf-blankett som fylls i eller i pappersform. Det sistnämnda ska undertecknas. När det gäller motiveringen hänvisas det till det som har framförts i samband med specialmotiveringen till 48 §.

I 4 mom. görs en motsvarande teknisk ändring för vilken det redogjorts i specialmotiveringen till 49 § 2 mom.

58 §. Utbetalning av stöd i form av understöd. I paragrafen görs en motsvarande teknisk ändring för vilken det redogjorts i specialmotiveringen till 49 § 2 mom.

61 §. Tillstånd att lyfta lån. I 4 mom. görs en motsvarande teknisk ändring för vilken det redogjorts i specialmotiveringen till 49 § 2 mom.

65 §. Överföring av lån och ändring av lånevillkor. I 5 mom. görs en motsvarande teknisk ändring för vilken det redogjorts i specialmotiveringen till 49 § 2 mom.

66 §. *Användning av ränteförmåner för statliga lån och av andra stöd i anslutning till lån samt stöd som ingår i statsborgen.* I 4 mom. görs en motsvarande teknisk ändring för vilken det redogjorts i specialmotiveringen till 49 § 2 mom.

67 §. *Beviljande av lån ur gårdsbrukets utvecklingsfonds medel till kreditgivare.* I paragrafens alla 3 moment görs motsvarande tekniska ändringar för vilka det redogjorts i specialmotiveringen till 49 § 2 mom.

68 §. *Redovisning av statliga lån.* I 2 mom. görs en motsvarande teknisk ändring för vilken det redogjorts i specialmotiveringen till 49 § 2 mom.

69 §. *Ersättning för kreditgivarens kostnader.* I 2 mom. görs en motsvarande teknisk ändring för vilken det redogjorts i specialmotiveringen till 49 § 2 mom.

70 §. *Förmedling av statliga lånemedel.* I paragrafens 1—3 och 5 moment görs motsvarande tekniska ändringar för vilka det redogjorts i specialmotiveringen till 49 § 2 mom. Av författningstekniska skäl föreslås det att ordalydelsen i det gällande 4 mom. tas in som sådan i det nya 4 mom.

71 §. *Betalning av räntestöd.* I 3 och 4 mom. görs motsvarande tekniska ändringar för vilka det redogjorts i specialmotiveringen till 49 § 2 mom.

73 §. *Statens ansvar.* I 4 mom. görs en motsvarande teknisk ändring för vilken det redogjorts i specialmotiveringen till 49 § 2 mom.

74 §. *Gottgörelser för statliga lån.* I 4 av paragrafens 5 moment görs motsvarande tekniska ändringar för vilka det redogjorts i specialmotiveringen till 49 § 2 mom. Av författningstekniska skäl föreslås det att ordalydelsen i det gällande 4 mom. tas in som sådan i det nya 4 mom.

75 §. *Behandlingstiden för ansökan om gottgörelse och dröjsmålsräntor på gottgörelser.* I paragrafen görs en motsvarande teknisk ändring för vilken det redogjorts i specialmotiveringen till 49 § 2 mom.

89 §. *Uppföljning av affärsplaner.* I 2 mom. görs en motsvarande teknisk ändring för vilken det redogjorts i specialmotiveringen till 49 § 4 mom.

90 §. *Uppföljning av statliga lån, räntestödslån och lån som omfattas av statsborgen.* I paragrafens båda moment görs motsvarande tekniska ändringar för vilka det redogjorts i specialmotiveringen till 49 § 2 mom.

92 §. *Förvaring av uppgifter.* I paragrafen görs en motsvarande teknisk ändring för vilken det redogjorts i specialmotiveringen till 49 § 2 mom. Hänvisningen till Programmet för utveckling av landsbygden i Fastlandsfinland 2014—2020, det vill säga programmet, behövs även i fortsättningen eftersom skyldigheten att spara de uppgifter som ingår i informationssystemet för stöd fortsätter också efter programperiodens slut. Paragrafen innehåller i fortsättningen också en hänvisning till plan utöver den nuvarande hänvisningen till program.

93 §. *Inspektionsrätt.* I den gällande 93 § ingår bestämmelser om jord- och skogsbruksministeriets, Landsbygdsverkets och närings-, och miljöcentralernas rätt att förrätta inspektioner. Hänvisningen i den gällande paragrafen som i fortsättningen är 1 mom. föreslås bli ersatt med en hänvisning till Livsmedelsverket. Landsbygdsverket har gått samman med Livsmedelssäkerhetsverket (Evira) och heter i dag Livsmedelsverket.

I specialmotiveringen till 44 § i lagen om strukturstöd till jordbruket hänvisas till den horisontella förordningen. Det som framförs i specialmotiveringen kan också tillämpas på stöd enligt lagen om strukturstöd för renhushållning och naturnäringar. Kommissionen gav utkast till nya regler för statligt stöd till jordbruket den 10 januari 2022. När kommissionen tillämpar och tolkar reglerna i fråga om de särskilda stödsystemen beaktar kommissionen reglerna för den gemensamma jordbrukspolitiken. Detta beror på konsekvensprincipen som också tillämpas på nationellt helfinansierade stöd i förhållande till reglerna för den gemensamma jordbrukspolitiken. Det föreslås att i den gällande 93 § tas in ett nytt 2 mom. med bestämmelser om förrättandet av de inspektioner som hör till Livsmedelsverkets inspektionsrätt och om den strategi och plan som hänför sig till att genomföra inspektionerna.

Det föreslagna 3 mom. innehåller bestämmelser om den inspektionsrätt som ges Europeiska unionens organ. När det gäller motiveringen hänvisas det till specialmotiveringen till 44 § i lagen om strukturstöd till jordbruket (7.1 punkten).

I det nya 4 mom. finns ett bemyndigande för statsrådet att utfärda förordning.

94 §. Utförande av inspektioner. I 3 mom. görs en motsvarande teknisk ändring för vilken det redogjorts i specialmotiveringen till 93 § 1 mom.

94 a §. Återbetalning av stöd. I lagen föreslås en ny paragraf som gäller återbetalning av stöd. Bestämmelsen handlar om stödmottagarens skyldighet att självant betala tillbaka stödet eller en del av det. Skyldigheten att betala tillbaka stödet eller en del av det gäller sådana situationer där stödmottagaren fått stöd på felaktiga grunder, till för stort belopp eller uppenbart utan grund. Stödmottagaren ska också betala tillbaka hela stödet eller en del av det om stödet inte kan användas på det sätt som förutsätts i stödbeslutet. Återbetalningen ska göras omedelbart. Om det belopp som ska betalas tillbaka är högst 100 euro, behöver det inte betalas tillbaka. Enligt det föreslagna nya 2 mom. gäller skyldigheten att återbetala stödet dock inte skillnaden mellan stöd som beviljats enligt kalkylerade grunder och de faktiska kostnaderna. Också då ska ett uppenbart ogrundat eller felaktigt stöd betalas tillbaka.

Utöver den föreslagna nya 94 a § föreslås det att det till lagen fogas en ny 103 a § (Minskat stöd och påföljder). Till följd av dessa ändringar och ändringen av rubriken för 95 § föreslås det att också rubriken för 23 kap. för tydlighetens skull ändras till Återbetalning av stöd, upphörande med utbetalning av stöd, återkrav samt minskat stöd och påföljder.

95 §. Upphörande med utbetalning av stöd och återkrav av stöd. Av författningstekniska skäl föreslås det att hela 95 § ändras, men vissa bestämmelser ska bli oförändrade till sitt innehåll. I denna proposition föreslås det inte ändringar i den gällande 1—4 punkten i 1 mom. och inte heller i det gällande 4 mom. som blir 6 mom. Det föreslås att det gällande 2 mom. som blir 4 mom., ändras så att man i fortsättningen kan avstå från att återkräva ett belopp som är högst 100 euro i stället för nuvarande 25 euro. Paragrafens rubrik föreslås också bli ändrad så att den motsvarar de föreslagna ändringarna.

I övrigt hänvisas det i fråga om de föreslagna ändringarna till specialmotiveringen till 46 § i lagen om strukturstöd till jordbruket.

102 §. Beslut om återkrav och om upphörande med utbetalning. Det föreslås att den gällande formuleringen avbrytande av utbetalning i 1 mom. ändras till upphörande med utbetalning av stöd. Denna föreslagna ändring beskriver slutresultatet entydigare än den gällande formuleringen. Förutom det som anförs ovan föreslås det att även paragrafens rubrik ändras så att den är förenlig med den föreslagna ändringen.

103 §. Verkställighet av återkravsbeslut. Det föreslås att bestämmelsen i 1 mom. om ett lagakraftvunnet beslut stryks. Kravet på laga kraft har försvårat och försenat genomförandet av kvittning enligt paragrafen, i vissa fall rentav förhindrat möjligheten till kvittning. Hänvisningen till Landsbygdsverket föreslås bli ersatt med en hänvisning till Livsmedelsverket. Landsbygdsverket har gått samman med Livsmedelssäkerhetsverket (Evira) och heter i dag Livsmedelsverket.

Enligt det gällande 103 § 2 mom. kan beslut om återkrav verkställas genom utsökning efter att beslutet har vunnit laga kraft. På verkställigheten av beslut tillämpas dessutom bestämmelserna i lagen om verkställighet av skatter och avgifter (706/2007). I 2 mom. föreslås en ny bestämmelse om preskription av återkravsfordringar. Förslaget grundar sig på EU-domstolens dom av den 7 april 2022 (Förenade målen IFAP mot LM C-447/20 och BD mot Autoridade Tributária e Aduaneira tributa C-448/20 ECLI:EU:C:2022:265). Enligt domen ska artikel 3.2.1 i rådets förordning (EG, Euratom) nr 2988/95 om skydd av Europeiska gemenskapernas finansiella intressen tolkas så att det utgör ett hinder för den nationella lagstiftningen som går ut på att den enligt de nationella bestämmelserna föreskrivna verkställighetstiden börjar löpa från dagen för beslutet om återbetalning av utan grund utbetalda belopp eftersom tidsfristen ska löpa från den dag då beslutet blir slutligt. Enligt 20 § i lagen om verkställighet av skatter och avgifter som tillämpas på verkställighet av återkravsbeslut preskriberas en offentlig fordran dock fem år efter ingången av året efter det år då den påfördes eller debiterades. På grund av EU-domstolens dom föreslås i 2 mom. ett tillägg enligt vilket en återkravsfordran preskriberas fem år efter ingången av året efter det år då beslutet om återkrav har vunnit laga kraft. Av författningstekniska skäl föreslås det en fullständig översyn av 3 mom., även om det inte ändras.

103 a §. Minskat stöd och påföljder. I lagen föreslås det en ny 103 a § som innehåller bestämmelser om minskat stöd och påföljder. Stöden enligt lagen om strukturstöd för renhushållning och naturnäringsringar ingår inte i planen, och de finansieras nationellt. Stöden enligt lagen om strukturstöd för renhushållning och naturnäringsringar baserar sig dock på kommissionens beslut om statligt stöd, och det kan inte anses vara motiverat att inte utfärda motsvarande bestämmelser om påföljder i fråga om stöd som hänför sig till den lagen. Eftersom syftet har varit att harmonisera bestämmelserna i lagen om strukturstöd till jordbruket och lagen om strukturstöd för renhushållning och naturnäringsringar, är den föreslagna nya paragrafen ändamålsenlig.

Att ta in bestämmelser om påföljder i lagen om strukturstöd för renhushållning och naturnäringsringar grundar sig på medlemsstaternas skyldighet enligt artikel 59 i den horisontella förordningen. Enligt artikel 58.1 i den horisontella förordningen (Skydd av unionens finansiella intressen) ska medlemsstaterna, inom ramen för den gemensamma jordbrukspolitik, anta de lagar och andra författningar och vidta alla andra åtgärder som behövs för att säkerställa ett effektivt skydd för unionens ekonomiska intressen. Enligt artikel 58 d) ska dessa lagar, författningar och åtgärder särskilt hänföra sig till att tillämpa sanktioner som är effektiva, avskräckande och proportionella i enlighet med unionsrätten eller, om detta inte är möjligt, nationell rätt, och väcka talan, om så behövs.

När det gäller motiveringen till den föreslagna paragrafen hänvisas det till specialmotiveringen till 51 § i lagen om strukturstöd till jordbruket.

105 §. Kreditgivarens upplysnings- och biståndsskyldighet. Hänvisningen i 2 och 3 mom. till Landsbygdsverket föreslås bli ersatt med en hänvisning till Livsmedelsverket. Landsbygdsverket har gått samman med Livsmedelssäkerhetsverket (Evira) och heter i dag Livsmedelsverket.

106 §. Avgifter för statsborgen. I 2 och 3 mom. görs en motsvarande teknisk ändring för vilken det redogjorts i specialmotiveringen till 105 § 2 och 3 mom.

107 §. Realisering av statens borgensansvar. I 1 och 2 mom. görs en motsvarande teknisk ändring för vilken det redogjorts i specialmotiveringen till 105 § 2 och 3 mom. Av författningstekniska skäl föreslås det att ordalydelsen i det gällande 3 mom. tas in som sådan i det nya 3 mom.

109 §. Rätt att få upplysningar och utlämnande av information. Av författningstekniska skäl och på grund av det föreslagna nya momentet föreslås det en fullständig översyn av hela paragrafen. I 1 mom. föreslås endast en teknisk ändring som gäller myndighetens namn. Det föreslås att hänvisningen till Landsbygdsverket ersätts med en hänvisning till Livsmedelsverket. Landsbygdsverket har gått samman med Livsmedelssäkerhetsverket (Evira) och heter i dag Livsmedelsverket.

I paragrafen föreslås ett nytt moment som blir 2 mom., med bestämmelser om rätten för de myndigheter som avses i 1 mom. att utan avgift få skatteuppgifter av Skatteförvaltningen. De uppgifter som fås av andra myndigheter och aktörer som sköter offentliga uppdrag kan gälla fullgörandet av registrerings-, anmälnings- och betalningsskyldigheter i anslutning till lagstadgade pensions-, olycksfalls- och arbetslöshetsförsäkringsavgifter samt uppgifter om verksamhet, ekonomi och kopplingar. Ett villkor är dock att uppgifterna ska vara nödvändiga för att stödet ska kunna beviljas och betalas ut eller för att användningen av stödet ska kunna övervakas. Rätten att få uppgifter är nödvändig i synnerhet för att kunna bedöma de begränsningar för beviljande av stöd som anges i den föreslagna 7 a §. Med stöd av bestämmelsen är det möjligt att få uppgifter ur Skatteförvaltningens register, socialförsäkringsmyndigheternas register och andra myndigheters register.

En av Skatteförvaltningens enheter är enheten för utredning av grå ekonomi. Fullgöranderapporter från enheten för utredning av grå ekonomi ska användas för att utreda om stödmottagaren i samband med ansökan om stöd eller ansökan om utbetalning av stöd väsentligen har försummat sina skyldigheter att betala skatter eller andra offentligt rättsliga avgifter. En risk för missbruk är kopplad till ansökan och användning av stöd och därför är det viktigt att försäkra sig om att stödmottagaren och dess ansvarspersoner agerar på behörigt sätt vid beviljandet, utbetalningen och övervakningen av användningen av stöd. Därför måste de behöriga myndigheterna absolut i samband med processen för att bevilja, betala ut och övervaka användningen av stödet utreda hur de sökande fullgjort sina offentliga skyldigheter. Det kan inte anses ändamålsenligt att bevilja eller betala ut stöd i lägen där stödsökanden väsentligen försummat sina skyldigheter att betala skatt eller andra offentligt rättsliga avgifter. Om sökanden är till exempel en juridisk person och eftersom verksamheten speciellt i fråga om små och medelstora företag starkt vilar på arbetsinsatsen och pålitligheten hos företagaren själv samt de ansvariga personerna i företaget, bör granskningen av skötseln av skyldigheterna inte begränsas till enbart företaget, utan granskningen bör vid behov också inbegripa den andra och tidigare företagsverksamhet som de ansvariga personerna i företaget bedrivit. Med stöd av paragrafen kan uppgifter fås såväl om sökanden och mottagaren av stöd som om de ansvariga personerna i deras organisation och om dessa personers verksamhet. Ansvariga personer av detta slag är till exempel styrelseledamöterna, verkställande direktören samt de ansvariga och tysta bolagsmännen i ett företag. Uppgifter kan fås också om dessa personers övriga företagsverksamhet och om understöd som beviljats för den samt om skatteskulder, lönegarantiskulder och andra förfaranden som hänför sig till företagsverksamheten. Motsvarande rätt att få uppgifter gäller också i fråga om andra sökande och mottagare av stöd oberoende av deras juridiska form. Rätten att få uppgifter behövs för att de aktörer som avses i 1 mom. ska kunna utföra sina uppgifter på behörigt sätt.

I lagen ingår också ett uttryckligt omnämnande av att uppgifterna ska lämnas av Skatteförvaltningen utan ersättning. Av till exempel skattemyndigheten kan man begära uppgifter om huruvida ett företag vid tidpunkten för ansökan om eller utbetalning av stöd har skatter eller andra offentligt rättsliga avgifter som förfallit till betalning. Dessutom kan uppgifter begäras till

exempel av utsoknings-, tull- och polismyndigheterna. Olika myndighetsuppgifter kan även begäras med hjälp av fullgöranderapporter som utarbetas av Skatteförvaltningens enhet för utredning av grå ekonomi. Det har inte varit möjligt att få fullgöranderapporter med stöd av tidigare lagstiftning, vilket har gjort det svårare att göra nödvändiga utredningar. En begäran om uppgifter ska alltid specificeras och uppgifternas användningsändamål anges. Uppgifter som fått på detta sätt får inte användas för något annat ändamål än det som anges i begäran. Bestämmelser om verksamheten vid Skatteförvaltningens enhet för utredning av grå ekonomi finns i lagen om Enheten för utredning av grå ekonomi (1207/2010).

I det gällande 2 mom. som blir 3 mom., föreslås en ändring som gäller myndighetens namn för vilket redogörs i 1 mom. I momentet görs dessutom en teknisk ändring genom vilken det till momentet fogas ett omnämnande om en aktör som sköter offentliga förvaltningsuppgifter. Förslaget till ändring ändrar inte bestämmelserna i momentet, utan gör innehållet i momentet konsekvent med början av meningen i momentet.

Det föreslås att hänvisningen i det gällande 3 mom. som blir 4 mom., ändras på grund av det nya momentet.

I paragrafen föreslås inga bestämmelser om på vilket sätt uppgifterna ska lämnas ut. Enligt 22 § 1 mom. i lagen om informationshantering inom den offentliga förvaltningen (906/2019) ska myndigheterna genomföra regelbundet återkommande och standardiserad elektronisk överföring av information mellan informationssystem via tekniska gränssnitt om den mottagande myndigheten enligt lag har rätt till informationen. Avsikten är att i 6 § i lagen om enheten för utredning av grå ekonomi också ta in lagen om strukturstöd till jordbruket och lagen om strukturstöd för renhushållning och naturnäringar, vilket innebär att den mottagande enligt lagarna ovan behöriga myndigheten har rätt att få uppgifter. Regelbundet återkommande och standardiserad elektronisk överföring av information kan genomföras på något annat sätt om det inte är tekniskt eller ekonomiskt ändamålsenligt att genomföra eller använda ett tekniskt gränssnitt. En myndighet kan också i andra situationer öppna ett tekniskt gränssnitt för en myndighet som har rätt till information. Lagen om livsmedelsförvaltningens informationsresurs tillämpas på stöd som beviljas med stöd av lagen om strukturstöd till jordbruket, lagen om strukturstöd för renhushållning och naturnäringar och skoltlagen. Lagens 8 § innehåller bestämmelser om utlämnande av information till andra myndigheter och till internationella organ trots sekretessbestämmelserna. Enligt 1 mom. i paragrafen har en myndighet rätt att på eget initiativ lämna ut uppgifter till vissa myndigheter som bekämpar grå ekonomi. När det gäller de ekonomiska konsekvenserna för att lämna ut uppgifter går det inte att i detta skede ge någon preliminär uppskattning av volymen. Att bedöma nivån på volymen för begäran om att lämna ut uppgifter är svårt eftersom bestämmelsen är ny, och det har tidigare inte varit möjligt att använda de fullgöranderapporter som bestämmelsen tillåter i samband med strukturstöd till jordbruket.

I regeringens proposition med förslag till lagar om förvaltning av den strategiska planen för den gemensamma jordbrukspolitiken och om stödjande av landsbygdens utveckling under finansieringsperioden 2023–2027 samt till vissa lagar som har samband med dem ingår ett lagförslag till ändring av 6 § i lagen om Enheten för utredning av grå ekonomi (se punkt 11.1). I 1 mom. föreskrivs om det användningsändamål för vilka fullgöranderapporter kan användas. Genom lagförslaget fogas till 6 § 1 mom. en ny 31, 32 och 33 punkt. Enligt 32 punkten kan fullgöranderapporter användas för att bistå med beviljande, utbetalning och övervakning av stöd enligt lagen om strukturstöd till jordbruket och lagen om strukturstöd för renhushållning och naturnäringar. Bestämmelsen bidrar till att bekämpa grå ekonomi och främja en korrekt användning av understödsmedel.

Det finns inget behov av att göra den ändring som ingår i det ovan beskrivna nya 2 mom. i lagen om strukturstöd till jordbruket. I 61 § i lagen om strukturstöd till jordbruket hänvisas till lagen om stödjande av landsbygdens utveckling under finansieringsperioden 2023—2027. Avsikten är att en motsvarande bestämmelse om rätten att få uppgifter av Skatteförvaltningen tas in i den sistnämnda lagen.

114 §. Tekniskt bistånd. Det föreslås att paragrafen upphävs eftersom medlen för tekniskt bistånd används för att främja förvaltningen av GJP-planen. Tekniskt bistånd används således inte för att genomföra lagen om strukturstöd för renhushållning och naturnäringar eftersom stödsystemen enligt den lagen inte ingår i Finlands strategiska plan för den gemensamma jordbrukspolitiken.

127 §. Avvikande förfaranden. Hänvisningen i 2 mom. till Landsbygdsverket föreslås bli ersatt med en hänvisning till Livsmedelsverket. Landsbygdsverket har gått samman med Livsmedelssäkerhetsverket (Evira) och heter i dag Livsmedelsverket.

7.3 Skollagen

2 a §. Förhållande till Europeiska unionens lagstiftning och plan. Ordet program i paragrafens rubrik föreslås bli ändrat till ordet plan. De stödsystem som gäller strukturstöd till jordbruket 2023—2027 ingår i Finlands strategiska plan för den gemensamma jordbrukspolitiken. I fortsättningen är dokumentet således inte längre ett programdokument. Av författningstekniska skäl och för att bevara helheten föreslås det att ordalydelsen i hela paragrafen tas in som sådan i den nya paragrafen.

8 §. Vissa stödåtgärder enligt annan lagstiftning. Det föreslås att hänvisningen till lagen om stödjande av landsbygdens utveckling i 3 mom. ska ändras. Vid ingången av 2023 kommer denna lag att ersättas med lagen om stödjande av landsbygdens utveckling under finansieringsperioden 2023—2027.

Lagen om det nationella genomförandet av den europeiska förordningen om Europeiska havs- och fiskerifonden (1093/2014) i paragrafens 4 mom. har upphävts genom lagen om Europeiska havs-, fiskeri- och vattenbruksfonden (997/2021). I 4 mom. görs en ändring som gäller lagens rubrik.

55 §. Verkställighetsmyndigheter. Hänvisningen i 1 mom. till Landsbygdsverket föreslås bli ersatt med en hänvisning till Livsmedelsverket. Landsbygdsverket har gått samman med Livsmedelssäkerhetsverket (Evira) och heter i dag Livsmedelsverket.

55 a §. Rätt att få upplysningar samt utlämnande av information. I paragrafen görs en motsvarande ändring för vilken det redogörs i specialmotiveringen till 55 § 1 mom.

65 §. Närmare bestämmelser och föreskrifter. I paragrafen görs en motsvarande ändring för vilken det redogörs i specialmotiveringen till 55 § 1 mom.

Specialmotiveringen till lagen om strukturstöd för renhushållning och naturnäringar innehåller motiveringarna till de föreslagna ändringarna i 11 § (Inledande av en åtgärd som stöds), 43 § (Tiden för genomförande av åtgärder), 48 § (Stödansökan, paragrafens rubrik föreslås bli ändrad till Att ansöka om stöd), 57 § (Utbetalning av investeringsstöd, stöd för bostadsbyggande och stöd till renbeteslag för underhåll av stängsel som beviljas i form av understöd), 93 § (Inspekt-

ionsrätt) och i 109 § (Rätt att få upplysningar samt utlämnande av information). Dessa föreslagna ändringar gäller också skoltlagen på grund av hänvisningarna i skoltlagen till de aktuella paragraferna i lagen om strukturstöd för renhushållning och naturnäringar.

7.4 Lagen om gårdsbrukets utvecklingsfond

2 §. Hänvisningen till finansiella bidrag i 19 § i lagen om förvaltning av utvecklingsprogrammen för landsbygden föreslås bli ersatt med en hänvisning till en motsvarande paragraf i lagen om förvaltning av den strategiska planen för den gemensamma jordbrukspolitiken som avses träda i kraft den 1 januari 2023.

2 a §. Hänvisningarna till Landsbygdsverket i 2 mom. föreslås bli ersatta med hänvisningar till Livsmedelsverket. Landsbygdsverket har gått samman med Livsmedelssäkerhetsverket (Evira) och heter i dag Livsmedelsverket.

3 §. Hänvisningen till den gällande lagen om stödjande av landsbygdens utveckling i 4 mom. föreslås bli ersatt med en hänvisning till lagen om stödjande av landsbygdens utveckling under finansieringsperioden 2023–2027 som avses träda i kraft den 1 januari 2023.

I punkt 3.4 redogörs för bakgrunden till upphävning av finansieringslagen, vilket föreslås i propositionen. I 3 § 4 mom. i lagen om gårdsbrukets utvecklingsfond hänvisas till finansieringslagen. Det föreslås att denna hänvisning stryks ur lagen om gårdsbrukets utvecklingsfond. Hänvisningen i momentet avser finansieringslagens syften när medlen i gårdsbrukets utvecklingsfond (Makera) används. Hänvisningen påverkar inte enskilda stödmottagares rättigheter, och den föreslagna upphävningen förutsätter därför inga andra ändringar än att hänvisningen stryks ur lagen om gårdsbrukets utvecklingsfond.

8 Bestämmelser på lägre nivå än lag

I lagförslagen i propositionen ingår bestämmelser med befogenhet att ge normer på lägre nivå och de är mestadels sådana som inte kommer att ändras i fråga om befogenhetens innehåll utan i dem görs endast en teknisk justering, som till exempel att namnet Landsbygdsverket ändras till Livsmedelsverket. En del av normgivningsbefogenheterna ingår i lagförslagen eftersom de har inkluderats i lagförslaget enligt samma ordalydelse som i den gällande lagen för att bevara författningsteknisk tydlighet. De bestämmelser där befogenheten är ny eller vars innehåll i fråga om befogenheten ändras beskrivs nedan.

De bestämmelser i vilka befogenheterna ska ändras eller kompletteras är 7 § 4 mom., 13 § 5 mom., 27 § 4 mom., 29 § 2 och 3 mom., 35 § 3 mom., 36 § 2 mom., 40 § 3 mom. samt 44 § 4 mom. i lagförslaget om ändring av lagen om strukturstöd till jordbruket. I lagförslaget ska också ingå en ny 51 a § med bemyndigande för statsrådet att utfärda förordningar. En ny bestämmelse om befogenheter ska fogas till 93 § 4 mom. i lagen om strukturstöd för renhushållning och en ny 103 a § ska innehålla bemyndigande för statsrådet att utfärda förordningar.

Enligt 7 § 4 mom. i lagförslaget om ändring av lagen om strukturstöd till jordbruket utfärdas genom förordning av statsrådet bestämmelser om den verksamhet som stöds med investeringsstöd, om godtagbara kostnader, om investeringsstödet nivå och maximibelopp samt om stödets form inom de gränser som anges i Europeiska unionens lagstiftning. Genom förordning av statsrådet får det också föreskrivas om grunderna för den fördelning av finansieringen som avses i 3 § 3 mom. och om fördelningen av bevilningsfullmakter eller anslag mellan olika finansieringskällor. Bestämmelser om godtagbara enhetskostnader utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet. Det föreslagna momentet motsvarar det nuvarande bemyndigandet

att utfärda förordningar enligt lagen om strukturstöd till jordbruket utökat med ett bemyndigande för statsrådet att utfärda förordningar om grunderna för fördelningen av finansieringen och om allokeringen av bevillningsfullmakter eller anslag mellan olika finansieringskällor.

Till 13 § 5 mom. i lagförslaget om ändring av lagen om strukturstöd till jordbruket ska fogas ett nytt bemyndigande för statsrådet att utfärda förordningar om gemensamma dikningsinvesteringar. Enligt det nya bemyndigandet ska genom förordning av statsrådet föreskrivas om de åtgärder som anses främja miljöns tillstånd när en gemensam dikningsinvestering ingår i den åtgärd som stöds. Syftet med de närmare bestämmelserna är att säkerställa att ett dikningsprojekt som stöds främjar miljöns tillstånd för att den gemensamma dikningsinvesteringen ska kunna betraktas som en del av stödåtgärden för investeringar som främjar miljöns tillstånd och hållbara produktionssätt på gårdar. Av de investeringar som stöds genom denna stödåtgärd ska förutsättas högre miljökrav jämfört med kraven enbart i nationell lagstiftning, alltså i detta fall vattenlagen.

Livsmedelsverkets rätt att meddela närmare föreskrifter enligt 27 § 4 mom. i lagförslaget om ändring av lagen om strukturstöd till jordbruket ska ändras. Livsmedelsverkets rätt att meddela närmare föreskrifter enligt momentet ska ändras till villkorlig. Enligt bestämmelsen får Livsmedelsverket meddela närmare föreskrifter om de blanketter som ska användas för tillståndsförfarandet. Livsmedelsverket har redan i flera år haft en blankett för ändamålet som inte behöver uppdateras.

Enligt 29 § 2 mom. i lagförslaget om ändring av lagen om strukturstöd till jordbruket får Livsmedelsverket med avvikelse från 1 mom. meddela närmare föreskrifter om att ett visst stöd eller vissa stöd söks på annat sätt än i det elektroniska systemet, om detta förutsätts på grund av brådskan vid verkställandet av stödssystemet, att antalet ansökningar är lågt eller av någon annan därmed jämförbar särskild orsak. Denna nya normgivningsbefogenhet är avsedd för mycket exceptionella situationer i vilka Livsmedelsverket för att säkerställa ansökan om stöd kan genomföra ansökan också på annat sätt än genom elektronisk ansökan. Livsmedelsverket ska inte besluta vilka de ifrågavarande stödssystemen är utan dess befogenhet gäller endast det sätt på vilket stöd i praktiken ska sökas. Enligt 3 mom. i samma paragraf kan Livsmedelsverket utfärda närmare föreskrifter om de blanketter som används vid ansökan om stöd, de dokument som ska fogas till ansökan, förfaranden för elektronisk ansökan samt det sätt på vilket planen och utredningar ska presenteras. Det sistnämnda motsvarar för övrigt det gällande bemyndigandet att utfärda förordningar som ingår i lagen om strukturstöd till jordbruket dock med tillägg för ett bemyndigande att utfärda förordningar som gäller de dokument som ska fogas till ansökan.

Enligt 35 § 3 mom. i lagförslaget om ändring av lagen om strukturstöd till jordbruket utfärdas närmare bestämmelser om utbetalning av startstöd i form av understöd genom förordning av statsrådet. Livsmedelsverket får meddela närmare föreskrifter om utredning om etablering av jordbruket. Det föreslagna momentet motsvarar för övrigt det gällande bemyndigandet att utfärda förordningar som ingår i lagen om strukturstöd till jordbruket, men statsrådets bemyndigande att fastställa fristen för lämnandet av en utredning om att jordbruk etableras har strukits i momentet som onödigt.

Enligt 36 § 2 mom. i lagförslaget om ändring av lagen om strukturstöd till jordbruket får Livsmedelsverket med avvikelse från 1 mom. meddela närmare föreskrifter om att utbetalning av stöd söks på annat sätt än i det elektroniska systemet, om detta förutsätts på grund av brådskan vid verkställandet av stödssystemet, att antalet ansökningar är få eller av någon annan därmed jämförbar särskild orsak. Det föreslagna momentet är ett nytt tillägg till lagen och ger Livsmedelsverket bemyndigande att utfärda föreskrifter i de situationer som specificeras i lagen. Denna

normgivningsbefogenhet är avsedd för mycket exceptionella situationer i vilka Livsmedelsverket för att säkerställa utbetalningen av stöd kan genomföra ansökan om utbetalning också på annat sätt än genom elektronisk ansökan. Livsmedelsverket ska inte besluta vilka de ifråga-vaande stödsystemen är utan dess befogenhet gäller endast det sätt på vilket utbetalningen av stödet i praktiken ska genomföras.

Enligt 40 § 3 mom. i lagförslaget om ändring av lagen om strukturstöd till jordbruket får närmare bestämmelser om utredningarnas och uppföljningsuppgifternas innehåll och om hur de ska presenteras utfärdas genom förordning av statsrådet. Bemyndigandet att utfärda förordningar är nytt. Statsrådet är författningsnivå, eftersom det inte anses vara lämpligt att jord- och skogsbruksministeriet eller Livsmedelsverket får utfärda bestämmelser eller föreskrifter som delvis gäller dem själva. Enligt den nämnda paragrafen ska Livsmedelsverket dessutom meddela närmare föreskrifter om innehållet i affärsplanen och om det sätt på vilket den ska presenteras samt om hur den ska lämnas till närings-, trafik- och miljöcentralen.

Enligt det nya 4 mom. i 44 § i lagförslaget om ändring av lagen om strukturstöd till jordbruket får närmare bestämmelser om sättet att förrätta de inspektioner som avses i 2 mom. utfärdas genom förordning av statsrådet. I det nämnda 2 mom. föreskrivs för Livsmedelsverket en ny förpliktelse som gäller riskanalys och slumpmässigt urval vid inspektionen och uppgörande av en inspektionsstrategi och en inspektionsplan. I 93 § 4 mom. i lagen om strukturstöd för renhushållning ingår ett motsvarande bemyndigande för statsrådet att utfärda förordningar som det ovannämnda.

I den nya 51 a § som föreslås till lagen om strukturstöd till jordbruket och den nya 103 a § som föreslås till lagen om strukturstöd för renhushållning ingår bemyndigande för statsrådet att utfärda förordningar. Enligt bemyndigandet får närmare bestämmelser om grunderna för minskning av stöd och om beräkningen av minskningar och påföljder utfärdas genom förordning av statsrådet. Det kan till exempel vara fråga om att definiera minskningar och påföljder i tabellform, vilket bidrar till att kategorisera liknande fall på ett enhetligt sätt.

9 Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

Lagarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2023.

I lagförslagen 1 och 2 ingår en övergångsbestämmelse enligt vilken ändringen inte inverkar på behandlingen av de ansökningar som är anhängiga då lagen träder i kraft, inte heller på de stöd som beviljats innan lagen trätt i kraft. I båda ovannämnda lagförslag ingår också en annan övergångsbestämmelse enligt vilken stöd inte kan beviljas för sådana planeringskostnader som avses i lagförslaget om kostnaderna har uppkommit före den 1 januari 2023.

Genom lagförslag 1 upphävs lagen om finansiering av landsbygdsnärings- och lagen om stödjande av grundtorrläggning. Den nuvarande lagen om stödjande av grundtorrläggning är föråldrad. I lagen föreskrivs om genomförande av ett grundtorrlägningsprojekt som statsarbete samt om statligt lån för det. Statsarbeten och stöd i form av statligt lån som beviljas för dem har emellertid avskaffats 2012, och i dag genomförs alla projekt av sammanslutningar som utgörs av nyttohavare, och de kan alltså ansöka om understöd för dem.

Författningarna om grundtorrläggning måste revideras också eftersom systemet inte längre är förenligt med EU:s akter som gäller statligt stöd. Redan under den föregående programperioden 2014–2020 krävde den omfattande reformen av EU:s statliga stöd att förhandsanmälan, dvs. notifiering ska göras om stödåtgärder i fråga om stöd för grundtorrläggning. Kommissionen godkände slutligen stödet för grundtorrläggning i enlighet med de nya villkoren för statligt stöd

i juli 2015 men fäste i ansökningsskedet uppmärksamhet vid att stödet för täckdikning och grundtorrläggning eventuellt är överlappande och vid huruvida stödtagnarna är berättigade till stöd samt stödets negativa miljökonsekvenser (fysikaliska förändringar och försämring av vattentillståndet). I fortsättningen ska grundtorrläggning enligt förslaget stödjas som gemensamma dikningsinvesteringar som en del av investeringsstöd till jordbruket. Författningsgrunden är då densamma som vid stödjande av lokal torrläggning inom jordbruket, dvs. täckdikning och reglerad dränering. Också det huvudsakliga målet med grundtorrläggning, alltså främjande av verksamhetsförutsättningarna för jordbruket samt största delen av villkoren och åtgärderna för stödet är liknande som i fråga om investeringsstöd till jordbruket.

I anslutning till den sistnämnda lagen ingår i lagförslag 1 övergångsbestämmelser som gäller ansökningar som är anhängiga och gällande stöd.

I fråga om vissa sakhelheter i finansieringslagen är det nödvändigt att föreskriva övergångsbestämmelser på grund av upphävandet. Lånetiden för räntestödslån var 30 år och en del av dessa lån är fortfarande i kraft, vilket framgår av punkt 3.6. Enligt den föreslagna bestämmelsen om upphävande och ikraftträdande upphävs finansieringslagen genom lagen om strukturstöd till jordbruket. På ärenden som är anhängiga vid ikraftträdandet av ändringslagen tillämpas de bestämmelser i finansieringslagen som gällde vid ikraftträdandet. Även i fråga om uppskov, överföring, indragning, uppsägning och återkrav av stöd och statliga lån som baserar sig på finansieringslagen iakttas de bestämmelser i finansieringslagen som gällde vid ikraftträdandet av ändringslagen.

I fråga om finansieringslagen kan de ärenden som är anhängiga till exempel vara förknippade med ett räntestödslån för en byggnadsinvestering och en besvärprocess som gäller miljötillståndet för byggnaden. Om besvärprocessen omfattar alla rättsinstanser kan den pågå i flera år. Genom lagen om ändring av lagen om införande av en lag om ändring av lagen om finansiering av landsbygdsnärings (924/2016) fogades 1 a § (Betalningslättnader för lån) till ovannämnda lag om införande av lagen. Enligt den fogade paragrafen tillämpas på betalningslättnaderna för de lån som beviljats med stöd av finansieringslagen samma villkor och förfaranden som på lån enligt lagen om strukturstöd till jordbruket. Antalet år med betalningslättnader för lån som beviljats med stöd av finansieringslagen ökades då till åtta. Ändringen gällde då retroaktivt alla de lån som hade beviljats med stöd av finansieringslagen. Det är skäl att fortsätta praxisen enligt nämnda 1 a § och därför ska uppskov inkluderas i ikraftträdandebestämmelsen. Överföring av stöd kan bli aktuell till exempel vid generationsväxlingar och det är därför viktigt att den ingår i ikraftträdandebestämmelsen. I fråga om indragning, uppsägning och återkrav av stöd är det möjligt att dessa fall ännu förekommer efter att lagen upphävts eftersom lånetiden är 30 år. Antalet räntestödslån enligt finansieringslagen var ännu 4 835 och i fråga om dem är det möjligt att situationer som avses ovan ännu kan förekomma.

10 Verkställighet och uppföljning

Verkställigheten av lagarna är till största delen något som Livsmedelsverket och närings-, trafik- och miljöcentralerna ansvarar för. För att verkställigheten av lagarna ska löpa så smidigt som möjligt genast vid ikraftträdandet är det meningen att samarbetet med Livsmedelsverket ska vara intensivt för att utbildningarna och anvisningarna på bästa möjliga sätt ska kunna stödja lagarnas verkställighet. Dessutom är nära samarbete med Livsmedelsverket när det gäller att utveckla informationssystemen en förutsättning för att verkställigheten ska komma i gång smidigt. De ändringar som ska göras i datasystemet Hyrrä som används vid ansökan och administration av stöden måste slutföras för att ansökan av stöd kan inledas. Detta accentueras också eftersom ansökan om stöd i fråga om strukturstöden till jordbruket ska göras uteslutande på elektronisk väg.

Lagen om livsmedelsförvaltningens informationsresurs som trädde i kraft den 1 juli 2021 gäller också helheten med strukturstödslagar. Vid lagberedningen av nämnda lag och i den proposition som hänför sig till den (RP 262/2020 rd) har helheten kring informationshantering behandlats på ett omfattande sätt. Strukturstödshelheten hanteras under den kommande finansieringsperioden i det nuvarande informationssystemet, dvs. det ovannämnda Hyrrä-systemet. Genom lagförslagen i propositionen kommer den funktionella strukturen hos datasystemshelheten inte att ändras eftersom det är fråga om att uppdatera den nuvarande lagstiftningen om strukturstöd till jordbruket. I propositionen sakhelheter i anslutning till ansvar eller skyldigheter inom informationshantering kommer inte heller att ändras.

Avsikten är att efter lagarnas ikraftträdande på olika sätt följa upp hur de fungerar. Olika utvärderingar som hänför sig till utvärderingen av genomförandet av den strategiska planen för den gemensamma jordbrukspolitiken gagnar också utvärderingen av hur pass väl de nu föreslagna lagarna fungerar. När planen genomförs utarbetas en utvärderingsplan som omfattar hela finansieringsperioden och omspannar alla specifika mål. I utvärderingen granskas hur de fastställda genomslagsmålen har uppnåtts. I utvärderingsplanen beskrivs utvärderingar som planerats med avseende på olika teman. Med stöd av förordningen om strategiska planer berättar medlemsstaten i sina årliga prestationsrapporter hur planen har genomförts under det föregående räkenskapsåret. Kommissionen godkänner prestationsrapporterna. Vartannat år, 2024 och 2026, granskas prestationerna på grundval av hur resultatindikatorerna har utfallit. Efter finansieringsperiodens slut görs en utvärdering i efterhand av den strategiska planen.

Inspektioner som utförs av nationella inspektörer och EU-institutionernas inspektörer tjänar även uppföljningen av verkställigheten.

11 Förhållande till andra propositioner

11.1 Samband med andra propositioner

Samtidigt som denna regeringsproposition behandlas i riksdagen behandlas också regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om förvaltning av den strategiska planen för den gemensamma jordbrukspolitiken och om stödjande av landsbygdens utveckling under finansieringsperioden 2023–2027 samt till vissa lagar som har samband med dem. Hänvisningar till det lagförslag om stödjande av landsbygdsutveckling under finansieringsperioden 2023–2027 som ingår i regeringspropositionen finns i alla fyra lagförslag i denna proposition. Till den sistnämnda lagen finns hänvisningar också annanstans i lagförslaget om ändring av lagen om strukturstöd till jordbruket via den definition om lag om utvecklingsstöd som införts i lagförslaget. Propositionerna har således sådant samband att det är ändamålsenligt att behandla dem samtidigt. Också det att stödsystemen i båda lagförslagen ingår i Finlands strategiska plan för den gemensamma jordbrukspolitiken talar för att de ska behandlas samtidigt. I ovannämnda proposition ingår också ett lagförslag som gäller ändring av 6 § i lagen om Enheten för utredning av grå ekonomi. Enligt det nämnda lagförslaget ska fullgöranderapporter kunna användas till stöd för beviljande, utbetalning och övervakning av stöd enligt lagen om strukturstöd till jordbruket och lagen om strukturstöd för renhushållning. Avsikten är att dessa regeringspropositioner ska behandlas i riksdagen under höstsessionen 2022 och att de lagförslag som ingår i ovannämnda regeringspropositioner ska träda i kraft den 1 januari 2023.

11.2 Förhållande till budgetpropositionen

Propositionen hänför sig till statens budgetproposition för 2023 och avses bli behandlad i samband med den. För åtgärder enligt propositionen har till statsbudgetens moment 30.10.40 (*Start- och investeringsbidrag till jordbruket*) budgeterats bevillningsfullmakter på 127 miljoner euro

och anslag på 57,8 miljoner euro och till momentet 30.10.41 (*Räntestöd för näringsverksamhet på landsbygden*) har budgeterats bevilningsfullmakter på 250 miljoner euro och anslag på 15 miljoner euro.

12 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning

12.1 Inledning

Propositionen har fem anknytningspunkter till de grundläggande fri- och rättigheterna enligt grundlagen, nämligen kravet på jämlikhet enligt 6 §, skydd för privatlivet enligt 10 §, egendomsskydd enligt 15 §, språkliga rättigheter enligt 17 § och principerna för god förvaltning enligt 21 §.

12.2 Kravet på jämlikhet och principerna för god förvaltning

Enligt lagförslaget om ändring av lagen om strukturstöd till jordbruket ska strukturstöd till jordbruket sökas uteslutande elektroniskt i den nättjänst som är avsedd för ansökan. Vid ansökan om understöd enligt den gällande lagen om strukturstöd till jordbruket har elektronisk ansökan varit det främsta ansökningssättet men det har också varit möjligt att lämna in ansökan på en blankett. Bestämmelsen om elektronisk ansökan enligt lagförslaget om ändring av lagen om strukturstöd till jordbruket innebär i praktiken att man avstår från ansökan på papper. Undantag är de situationer där Livsmedelsverket får befogenhet att av särskilda orsaker göra det möjligt att lämna in ansökan på papper.

Grundlagsutskottet har ansett att bestämmelserna gällande övergången till elektronisk kommunikation ska bedömas med perspektiv på principerna för god förvaltning enligt 21 § i grundlagen samt jämlikhet enligt 6 § i grundlagen (GrUU 32/2018 rd). Enligt 21 § 1 mom. i grundlagen har var och en rätt att få sin sak behandlad av en myndighet som är behörig. Rättsskyddet enligt 21 § i grundlagen omfattar också rätt för var och en att få sin sak behandlad på behörigt sätt.

Grundlagsutskottet har i sitt utlåtande (GrUU 32/2018 rd) hänvisat till regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ett bostadsdatasystem (RP 127/2018 rd) och i synnerhet till motiven till lagstiftningsordning enligt vilka e-tjänster som enda möjlighet också har samband med bestämmelsen om jämlikhet i 6 § i grundlagen, eftersom redskap för elektronisk kommunikation faktiskt inte nödvändigtvis är tillgängliga för alla. Det har under de senaste åren blivit betydligt mycket vanligare att använda e-tjänster i fråga om strukturstöd till jordbruket. År 2015 var andelen ansökningar om strukturstöd på papper omkring 52 procent, jämfört med endast cirka 10 procent 2021. De som söker strukturstöd söker i regel nästan alltid också stöd som grundar sig på areal eller antal djur. Dessa stöd ska under den kommande finansieringsperioden enligt EU-lagstiftningen sökas uteslutande elektroniskt när det är fråga om stöd som finansieras av EU. Enligt 5 § (Stödtagare) i lagen om strukturstöd till jordbruket kan stöd beviljas fysiska personer och privaträttsliga sammanslutningar som bedriver eller börjar bedriva jordbruk som sin näring på en gårdsbruksenhet. I det rådande ekonomiska läget har lantbruksföretagare i praktiken inte möjlighet att låta bli att söka stöd för åkerarealer eller djurstöd. I denna referensram, där lantbruksföretagarna de facto söker stöd för åkerarealer eller djurstöd elektroniskt, har de också beredskap, alltså tillgång till e-tjänster, och den kunskap som krävs för att söka också strukturstöd till jordbruket på elektronisk väg. E-tjänster som enda möjlighet leder med andra ord inte till att lantbruksföretagarna hamnar i olika ställning gentemot varandra. Kravet på elektronisk kommunikation kan med hänsyn till det ovannämnda anses vara en rimlig förutsättning för lantbruksföretagarna vid ansökan om stöd. Övergången till elektronisk ansökan kan inte heller anses försämra lantbruksföretagarnas möjlighet att få sin stödansökan behandlad av en myndighet. Således kan också rätten för var och en att få sin sak behandlad på behörigt

sätt som omfattas av rättsskyddet enligt 21 § i grundlagen inte anses bli äventyrad. Lantbruksföretagarna kan inom den nuvarande referensramen också anses ha lika möjligheter att söka strukturstöd till jordbruket i relation till bestämmelsen om jämlikhet i 6 § i grundlagen.

12.3 Skydd för privatlivet och skydd för personuppgifter

Det föreslås att det till 109 § i lagen om strukturstöd för renhushållning ska fogas en ny bestämmelse enligt vilken jord- och skogsbruksministeriet, Livsmedelsverket samt närings-, trafik- och miljöcentralen har rätt att få upplysningar av Skatteförvaltningen. I praktiken är det fråga om Skatteförvaltningens enhet för utredning av grå ekonomi. Motsvarande rätt kommer också att fogas till lagen om strukturstöd till jordbruket genom den hänvisning som beskrivs i specialmotiveringen till 109 §. Grundlagsutskottet har bedömt bestämmelserna om myndigheternas rätt att trots sekretess få och lämna ut information med avseende på skyddet för privatliv och personuppgifter i 10 § 1 mom. i grundlagen och då noterat bland annat vad och vem rätten att få information gäller och hur rätten är kopplad till nödvändighetskriteriet. Myndigheternas rätt att få och att lämna ut information har kunnat gälla ”behövliga uppgifter” för ett visst syfte, om lagen ger en uttömmande förteckning över vad uppgifterna ska innehålla. Om innehållet däremot inte anges i form av en förteckning, ska det i lagstiftningen ingå ett krav på att ”informationen är nödvändig” för ett visst syfte (GrUU 7/2019 rd). Ovannämnda bestämmelser i lagförslaget som gäller ändring av lagen om strukturstöd för renhushållning uppfyller detta krav eftersom bestämmelserna är kopplade till nödvändighetskriteriet då uppgifterna är nödvändiga för att bevilja och betala ut stödet eller övervaka användningen av stödet.

12.4 Egendomsskydd

De föreslagna ändringarna i lagen om strukturstöd till jordbruket och lagen om strukturstöd för renhushållning gäller endast nya stöd och lån som beviljas efter lagändringen. Villkoren för de stöd som beviljats tidigare ändras inte eftersom en övergångsbestämmelse om saken kommer att fogas till lagen om ändring av både lagen om strukturstöd till jordbruket och lagen om strukturstöd för renhushållning. På grund av detta inverkar förslaget inte på stödagarnas egendomsskydd som avses i 15 § i grundlagen.

12.5 Språkliga rättigheter

Enligt 17 § 3 mom. i grundlagen har samerna såsom urfolk samt romerna och andra grupper rätt att bevara och utveckla sitt språk och sin kultur. Enligt bestämmelsen utfärdas också bestämmelser om samernas rätt att använda samiska hos myndigheterna genom lag. Samernas språkliga rättigheter är således allmänt tätt kopplade till rätten att bevara och utveckla sitt språk och sin kultur som tryggas genom bestämmelsen. I samiska språklagen föreskrivs om samernas rätt att använda sitt eget språk hos domstolar och andra myndigheter samt om det allmänna skyldigheten att tillgodose och främja samernas språkliga rättigheter. Samernas språkliga rättigheter och skyldigheterna hos de myndigheter som omfattas av lagens tillämpningsområde är mer omfattande inom samernas hembygdsområde än utanför det. Med samernas hembygdsområde avses Enontekis, Enare och Utsjoki kommuner samt Lapin paliskunta benämnda renbeteslags område i Sodankylä kommun om vilka föreskrivs i 3 § 3 punkten i samiska språklagen och i 4 § i sametingslagen.

Enligt 4 § i samiska språklagen har en same rätt att i egen sak eller i ett ärende där han eller hon hörs använda samiska hos de myndigheter som avses i lagen. En myndighet får inte begränsa eller vägra beakta de språkliga rättigheter som följer av denna lag på den grund att en same även kan något annat språk, såsom finska eller svenska. Samer har enligt 12 § i samiska språklagen rätt att i kontakt med myndigheters och offentlighetsrättsliga institutioners ämbetsverk och övriga

verksamhetsställen som är belägna inom samernas hembygdsområde efter eget val använda finska eller samiska. Samernas hembygdsområde omfattas av Lapplands närings-, trafik- och miljöcentralers verksamhetsområde. Enligt 49 § (Att ansöka om stöd) 3 mom. i lagen om strukturstöd för renhushållning är Lapplands närings-, trafik- och miljöcentral behörig myndighet för ansökan om stöd.

Förfarandet med ansökan om och handläggning av strukturstöd till jordbruket sköts i det så kallade Hyrrä-systemet. För närvarande kan stöd enligt lagen om strukturstöd till jordbruket och lagen om strukturstöd för renhushållning sökas elektroniskt i Hyrrä-systemet. Stöd enligt skoltlagen kan inte sökas i det elektroniska systemet utan de ska sökas med en pappersansökan. Ansökningar enligt lagen om strukturstöd för renhushållning och skoltlagen kan på samiska endast lämnas in på papper, antingen per post eller genom att lämna in dem till Lapplands närings-, trafik- och miljöcentral.

I lagen om strukturstöd för renhushållning föreslås inte obligatoriskt elektroniskt ansökningsförfarande såsom i fråga om lagen om strukturstöd till jordbruket. I den föreslagna lydelsen av bestämmelsen i lagen om strukturstöd till jordbruket blir en samiskspråkig sökande tvungen att använda finska eller svenska eftersom endast en version på finska och svenska finns tillgänglig för elektronisk ansökan. Såsom framhållits i specialmotiveringen till 48 § i lagen om strukturstöd för renhushållning, ska myndigheterna enligt 5 § 1 mom. i lagen om tillhandahållande av digitala tjänster ge alla en möjlighet att med hjälp av digitala tjänster eller andra elektroniska dataöverföringsmetoder sända elektroniska meddelanden och handlingar som hänför sig till deras behov att uträtta ärenden. En fungerande e-tjänst är synnerligen viktig vid utvecklingen och utökningen av digitala tjänster inom förvaltningen, och det är inte i linje med samernas språkliga rättigheter eller kravet på jämlikhet enligt 6 § i grundlagen att denna servicekanal inte är tillgänglig för samiskspråkiga sökanden. I och med den föreslagna ändringen av 48 § i lagen om strukturstöd för renhushållning ska det enligt förslaget i fråga om ansökan om stöd enligt den lagen vara möjligt att använda skyddad e-postförbindelse som en alternativ elektronisk dataöverföringsmetod för ansökningar på samiska. Den föreslagna ändringen av 48 § möjliggör i fortsättningen lämnande av ansökan med en pdf-blankett som fylls i och som skickas via en skyddad e-postförbindelse. Dessa blanketter ska också finnas tillgängliga på samiska. Stöd ska fortfarande också kunna sökas elektroniskt på finska eller svenska i nättjänsten Hyrrä som är avsedd för ändamålet. Också ansökan på papper ska fortfarande kunna användas. I Hyrrä-systemet är det inte möjligt att göra ansökan på samiska eftersom datasystemet saknar en samiskspråkig version.

Den föreslagna ändringen av 48 § i lagen om strukturstöd för renhushållning kan anses förbättra samernas möjlighet att använda samiska vid ansökan om stöd då en elektronisk dataöverföringsmetod finns tillgänglig. Det är också möjligt att den ovan avsedda möjligheten sänker tröskeln för att använda det egna språket vid ansökan om stöd. Detta kan i detta sammanhang således delvis anses stärka samernas rätt att bevara sitt språk. Språkfrågan stöder för sin del också utövandet av den samiska kulturen i vilken renhushållning ingår som en central näring. Också de långa avstånden och det låga antalet verksamhetsställen – Rovaniemi och Kemi – sett till regionens geografiska storlek betonas inom samernas hembygdsområde i synnerhet när det i dag är möjligt att använda samiska endast i samband med en pappersansökan.

Enligt 121 § 4 mom. i grundlagen har samerna inom sitt hembygdsområde språklig och kulturell autonomi enligt vad som bestäms i lag. I sametingslagen finns bestämmelser om samernas kulturella autonomi inom sitt hembygdsområde i ärenden som angår deras språk och kultur. Propositionen ingriper inte i samernas språkliga och kulturella autonomi, utan den handlar om en sakhelhet som hänför sig till det riksomfattande stödssystemet.

12.6 Bemyndigande att utfärda förordningar och föreskrifter

I 80 § i grundlagen finns bestämmelser om utfärdande av förordningar och delegering av lagstiftningsbehörighet. Enligt 1 mom. kan republikens president, statsrådet och ministerierna utfärda förordningar med stöd av ett bemyndigande i grundlagen eller i någon annan lag. Enligt 2 mom. kan även andra myndigheter genom lag bemyndigas att utfärda rättsnormer i bestämda frågor, om det med hänsyn till föremålet för regleringen finns särskilda skäl och regleringens betydelse i sak inte kräver att den sker genom lag eller förordning. Tillämpningsområdet för ett sådant bemyndigande ska vara exakt avgränsat.

När rätten att delegera lagstiftningsbehörighet bedöms fäster man, enligt grundlagsutskottets vedertagna praxis, generellt stort avseende vid att bemyndigandet ska vara exakt och noga avgränsat (RP 1/1998 rd, s. 131/II–132/I och GrUU 11/1999 rd). Delegeringen av lagstiftningsbehörighet begränsas i 80 § 1 mom. i grundlagen enligt vilka bestämmelser om grunderna för individens rättigheter och skyldigheter samt om frågor som enligt grundlagen i övrigt hör till området för lag ska utfärdas genom lag. Den som utfärdar förordningar kan likväl genom lag bemyndigas att utfärda närmare bestämmelser om detaljer med anknytning till individens rättigheter och skyldigheter.

Om det inte särskilt anges vem som ska utfärda en förordning, utfärdas den av statsrådet. Sedan den nya grundlagen stiftades har större avseende än tidigare fästs vid regleringen av grunderna för individens rättigheter och skyldigheter. Den som utfärdar förordningar kan genom lag bemyndigas att utfärda närmare bestämmelser om mindre detaljer som gäller individens rättigheter och skyldigheter. I fråga om bestämmelser om bemyndiganden i lag har grundlagsutskottet i sin utlåtandep Praxis särskilt krävt exakta och noggrant avgränsade regler (GrUU 19/2002 rd och GrUU 40/2002 rd). I sin utlåtandep Praxis har grundlagsutskottet även understrukit att bestämmelser om till exempel grunderna för individens rättigheter och skyldigheter samt om frågor som enligt grundlagen i övrigt hör till området för lag inte får utfärdas genom förordning av statsrådet (GrUU 16/2002 rd).

När man bedömer huruvida statsrådet eller ett ministerium ska bemyndigas att utfärda förordningar har utgångspunkten i samband med grundlagsreformen varit att statsrådets allmänna sammanträde ska utfärda förordningar om vittsyftande och principiellt viktiga ärenden samt sådana andra ärenden vars betydelse kräver det. Denna princip framgår av 67 § i grundlagen, där det föreskrivs om beslutsfattandet i statsrådet. Grundlagsutskottet har i sin utlåtandep Praxis också lyft fram att en utgångspunkt i fråga om 80 § 1 mom. i grundlagen är att ministerier närmast kan bemyndigas att utfärda förordningar om frågor av teknisk natur och frågor som har ringa samhälls- eller politisk betydelse (GrUU 33/2004 rd). I lagförslagen föreslås bemyndiganden att utfärda förordningar i regel för statsrådet, och de motsvarar de bemyndiganden som redan nu ingår i gällande lagar.

I 80 § 2 mom. i grundlagen föreskrivs om delegering av lagstiftningsbehörighet till andra myndigheter än ministerier. Enligt bestämmelsen kan även andra myndigheter genom lag bemyndigas att utfärda rättsnormer i bestämda frågor, om det med hänsyn till föremålet för regleringen finns särskilda skäl och regleringens betydelse i sak inte kräver att den sker genom lag eller förordning. Tillämpningsområdet för ett sådant bemyndigande ska vara exakt avgränsat.

Ett särskilt skäl att föreskriva om en behörighet för en myndighet att utfärda föreskrifter föreligger enligt förarbetena till grundlagen (RP 1/1998 rd, s. 134/I) närmast när det är fråga om en sådan teknisk reglering av smärre detaljer som inte inbegriper prövningsrätt i någon större utsträckning. Grundlagsutskottet har i sitt utlåtande (GrUU 28/2008 rd) ansett det möjligt att ge

någon annan än ett ministerium behörighet att utfärda föreskrifter, när den verksamhet som lagstiftningen gäller är förknippad med många sådana yrkesmässiga särdrag som utskottet i sin praxis har ansett vara att betrakta som särskilda skäl enligt 80 § 2 mom. i grundlagen. Det är ändamålsenligt och motiverat att ge Livsmedelsverket behörighet att utfärda föreskrifter. Den behörighet att utfärda föreskrifter som föreslås för Livsmedelsverket hänför sig till bestämning av detaljer som är av teknisk natur. Dessutom är de frågor som regleras klart avgränsade. Man kan anse att det finns sådana särskilda skäl till den föreslagna regleringen som gäller föremålet för den.

Enligt grundlagsutskottets utlåtande (GrUU 16/2009 rd) har ett statligt verk kunnat utfärda närmare föreskrifter när det närmast handlat om tekniska bestämmelser och utfärdandet är motiverat med hänsyn till regleringsobjektets natur, den snabba tekniska utvecklingen och den expertis som regleringen kräver. Grundlagsutskottet har i sitt utlåtande (GrUU 48/2005 rd) också konstaterat att bemyndigandena i det lagförslag som var föremål för utlåtandet (regeringens proposition till riksdagen med förslag till luftfartslag) i första hand var begränsade till tekniska frågor som kräver expertis på området. Den behörighet att utfärda föreskrifter som Livsmedelsverket ska ges enligt lagförslagen begränsar sig till frågor vars betydelse i sak inte kräver reglering genom lag eller förordning. Grundlagsutskottet har i sin utlåtandep Praxis framhållit att bestämmelserna i 80 § 2 mom. i grundlagen redan i sig direkt begränsar tillämpningen av de föreslagna fullmactsbestämmelserna och att bemyndigandet att utfärda föreskrifter därmed bör tolkas restriktivt (GrUU 52/2001 rd och GrUU 24/2002 rd). Livsmedelsverkets behörighet att utfärda föreskrifter är i lagförslagen exakt avgränsad till detaljer inom en bestämd fråga, och den är av teknisk natur. Behörigheten inbegriper inte heller någon betydande utövning av prövningsrätt.

I lagförslagen i propositionen ingår bestämmelser med befogenhet att ge normer på lägre nivå och de är mestadels sådana som inte kommer att ändras i fråga om befogenhetens innehåll utan i dem görs endast en teknisk justering, som till exempel att namnet Landsbygdsverket ändras till Livsmedelsverket. En del av normgivningsbefogenheterna ingår i lagförslagen eftersom de har inkluderats i lagförslaget enligt samma ordalydelse som i den gällande lagen för att bevara författningsteknisk tydlighet.

7 § 4 mom., 13 § 5 mom., 27 § 4 mom., 29 § 2 och 3 mom., 35 § 3 mom., 36 § 2 mom., 40 § 3 mom. samt 44 § 4 mom. i lagförslaget om ändring av lagen om strukturstöd till jordbruket är de bestämmelser i den gällande nämnda lagen som enligt förslaget ska ändras eller kompletteras. En ny bestämmelse om bemyndigande för statsrådet att utfärda förordningar ingår i 93 § 4 mom. i lagförslaget om ändring av lagen om strukturstöd för renhushållning. Dessutom ska i lagförslaget om ändring av lagen om strukturstöd till jordbruket ingå en ny 51 a § och i lagförslaget om ändring till lagen om strukturstöd för renhushållning ingå en ny 103 a § med bemyndigande för statsrådet att utfärda förordningar. Innehållet i dessa beskrivs ovan i punkten Bestämmelser på lägre nivå än lag. Ovannämnda bestämmelser om bemyndiganden att utfärda förordningar kan anses vara exakta och noga avgränsade till sitt tillämpningsområde och genom dem utfärdas endast närmare bestämmelser om detaljer med anknytning till individens rättigheter och skyldigheter. Den behörighet att utfärda föreskrifter som ska ges Livsmedelsverket gäller å sin sida detaljer som är av teknisk natur.

På de grunder som anges ovan kan det anses att de föreslagna bemyndigandena att utfärda förordningar och föreskrifter uppfyller kraven enligt 80 § 2 mom. i grundlagen.

På de grunder som anges ovan kan lagförslagen behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Kläm

Eftersom förordningen om strategiska planer och den horisontella förordningen innehåller bestämmelser som föreslås bli kompletterade genom lagar, föreläggs riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag

om ändring av lagen om strukturstöd till jordbruket

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i lagen om strukturstöd till jordbruket (1476/2007) 70 §,

ändras 2 § 2 och 3 mom., 3–5 §, 6 § 2 mom., 7 § 4 mom., 8 § 2 mom., 9 § 1 mom., 11 § 3 mom., 13 §, 14 § 2 mom., 15 och 16 §, 18 § 1 mom., 19 §, 20 § 2–6 mom., 21 § 3 mom., 27 § 4 mom., 28 och 29 §, rubriken för 30 § och 30 § 2 mom., 35–37 §, 38 § 2 och 4 mom., 39 § 3 och 4 mom., 40–44 §, 45 § 1 och 3 mom., rubriken för 11 kap., 46, 47, 50 och 51 §, 52 § 3 och 4 mom., 54 § 2 och 3 mom., 55 § 2 och 3 mom., 56 § 1 och 2 mom. och 61 §,

av dem 2 § 2 och 3 mom. sådana de lyder i lag 29/2014, 3 och 4 §, 6 § 2 mom., 7 § 4 mom., 8 § 2 mom., 9 § 1 mom., 11 § 3 mom., 14 § 2 mom., 21 § 3 mom., 29 §, 30 § 2 mom., 35 och 36 §, 38 § 2 och 4 mom., 40, 42 och 43 §, 45 § 3 mom., 47 § och 61 § sådana de lyder i lag 1187/2014, 13 § sådan den lyder i lag 417/2018, 18 § 1 mom. sådant det lyder i lag 252/2021, 19 § sådan den lyder i nämnda lag 29/2014 och i lagarna 598/2009 och 1507/2009, 20 § sådan den lyder i sistnämnda lag och lagarna 499/2011 och 1412/2016, 27 § 4 mom., 37 § och 44 § och 54 § 2 och 3 mom. sådana de lyder i nämnda lag 1507/2009, 46 § och 50 § sådana de lyder i de nämnda lagarna 1507/2009 och 1187/2014, samt

fogas till 5 § ett nytt 2 mom., till lagen nya 14 a, 14 b, 45 a och 51 a § som följer:

2 §

Tillämpningsområde

Denna lag tillämpas dock inte på stöd eller ersättningar som beviljas jordbrukare för upphörande med produktionsverksamhet. Lagen tillämpas inte heller på stöd som finansieras med medel från Europeiska unionens strukturfonder eller Europeiska havs-, fiskeri- och vattenbruksfonden.

Bestämmelser om stöd som beviljas för förädling och marknadsföring av jordbruksprodukter samt för utvidgande av gårdsbruksenheters verksamhet till att omfatta också annat än jordbruk finns i lagen om stödjande av landsbygdens utveckling under finansieringsperioden 2023—2027 (/20). På iordningställande av jordbruksprodukter för försäljning som vidtas på en gårdsbruksenhet tillämpas emellertid denna lag.

3 §

Förhållande till Europeiska unionens lagstiftning och plan

Denna lag tillämpas på beviljande, betalning, övervakning, inspektion och återkrav av stöd som Europeiska unionen delfinansierar, om inte något annat följer av Europeiska unionens lagstiftning. Denna lag kompletterar Europeiska unionens lagstiftning och, om de medel som används för att finansiera stödet ingår i en plan, villkoren i den planen.

Vid beviljande av stöd tillämpas vad som i Europeiska unionens lagstiftning föreskrivs om förutsättningar och begränsningar för beviljande av statligt stöd inom jordbrukssektorn, om inte något annat följer av Europeiska kommissionens beslut om godkännande av en plan.

Närmare bestämmelser om hur Europeiska unionens lagstiftning om statligt stöd ska tillämpas på stödsystem enligt denna lag får utfärdas genom förordning av statsrådet. Bestämmelser om införande av och varaktigheten hos stödsystemet utfärdas genom förordning av statsrådet inom de gränser som Europeiska unionens lagstiftning om strukturstöd till jordbruket som delfinansieras av Europeiska unionen eller helt finansieras med nationella medel ställer samt inom ramen för de medel som i statsbudgeten eller i dispositionsplanen för gårdsbrukets utvecklingsfond anvisats för finansiering av stödsystemet.

4 §

Definitioner

I denna lag avses med

1) *jordbruk* åkerbruk, husdjursskötsel, växthusproduktion, trädgårds- och plantskoleodling, pålsdjursuppfödning, renhushållning, biodling, yrkesmässig jakt, bär- och svampplockning samt annan produktion av sådana produkter som avses i bilaga I till fördraget om Europeiska unionens funktionssätt,

2) *förordningen om strategiska planer* Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/2115 om fastställande av regler om stöd för de strategiska planer som medlemsstaterna ska upprätta inom ramen för den gemensamma jordbrukspolitiken (strategiska GJP-planer) och som finansieras av Europeiska garantifonden för jordbruket (EGFJ) och Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (Ejflu) samt om upphävande av förordningarna (EU) nr 1305/2013 och (EU) nr 1307/2013,

3) *gårdsbruksenhet* gårdsbruksenhet enligt artikel 3.2 i förordningen om strategiska planer samtliga enheter som används för jordbruksverksamhet och drivs av en jordbrukare och som är belägna i en och samma medlemsstat,

4) *åtgärd som stöds verksamhet* som har samband med etablering eller bedrivande av jordbruk och för vilken stöd har sökts eller beviljats,

5) *investering* uppförande, utvidgande, grundlig reparation eller förvärv av en byggnad, konstruktion eller anläggning samt annat förvärv av materiella eller immateriella anläggningstillgångar,

6) *offentligt stöd* finansiering som beviljats av Europeiska unionen, staten eller ett annat offentligt organ eller någon annan förmån med ett värde som kan bestämmas i pengar,

7) *stöd* finansiering som i statsbudgeten eller i dispositionsplanen för gårdsbrukets utvecklingsfond anvisas för förbättring av jordbruksstrukturen och som beviljas som understöd eller räntestöd för räntestödslån eller som en borgensförbindelse på statens vägnar eller en kombination av dessa,

8) *stöd i anslutning till lån* stöd som beviljas som räntestöd för räntestödslån, som borgensförbindelse på statens vägnar eller som en kombination av dessa,

9) *lagen om utvecklingsstöd* lagen stödjande av landsbygdens utveckling under finansieringsperioden 2023–2027 (/20),

10) *plan* en strategisk plan för den gemensamma jordbrukspolitiken enligt artikel 104 i förordningen om strategiska planer och vars stödåtgärder finansieras antingen med Europeiska unionens medel och nationella medel eller helt med nationella medel eller helt med Europeiska unionens medel,

11) *den horisontella förordningen* Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/2116 om finansiering, förvaltning och övervakning av den gemensamma jordbrukspolitiken och om upphävande av förordning (EU) nr 1306/2013.

5 §

Stöddagare

Stöd kan beviljas fysiska personer och privaträttsliga sammanslutningar som bedriver eller börjar bedriva jordbruk som sin näring på en gårdsbruksenhet (*lantbruksföretagare*). Dessutom kan stöd beviljas privaträttsliga sammanslutningar av vars delägare eller medlemmar över hälften är fysiska personer och vars syfte är att främja samarbetet mellan delägarna eller medlemmarna i deras produktionsverksamhet inom jordbruket (*sammanslutning av lantbruksföretagare*).

Stöd kan beviljas dikningssammanslutningar eller andra sammanslutningar av fastighetsägare och innehavare av arrenderätt som avtalat om gemensam dikning om medlemmarna i dikningssammanslutningen, fastighetsägarna och innehavarna av arrenderätt är lantbruksföretagare enligt 1 mom. Med dikningssammanslutning avses i denna lag en sådan vattenrättslig sammanslutning för dikning som avses i vattenlagen (587/2011).

6 §

Startstöd till unga jordbrukare

Startstöd till en ung jordbrukare kan beviljas som lika stora poster eller som en procentuell andel av de godtagbara kostnaderna för stödobjektet eller som en kombination av dessa. Stödets form, nivå och maximibelopp kan bestämmas utifrån målområdet, produktionsgrenen eller stödets målgrupp med beaktande av de syften som nämns i 1 §, den marknadssituation som råder inom produktionsgrenen och de disponibla medlen för finansiering av stödet. Stödet kan beviljas som understöd, räntestöd, statsborgen eller som en kombination av dessa.

7 §

Investeringsstöd för gårdsbruk

Genom förordning av statsrådet utfärdas bestämmelser om den verksamhet som stöds med investeringsstöd, om godtagbara kostnader, om investeringsstödet nivå och maximibelopp samt om stödets form inom de gränser som anges i Europeiska unionens lagstiftning. Genom förordning av statsrådet får det också föreskrivas om grunderna för den fördelning av finansieringen som avses i 3 § 3 mom. och om fördelningen av bevillningsfullmakter eller anslag mellan olika finansieringskällor. Bestämmelser om godtagbara enhetskostnader utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

8 §

Förutsättningar som gäller stöddagaren

En förutsättning för beviljande av stöd är att sökanden har tillräcklig yrkesskicklighet för den företagsverksamhet som stöds. Detta förutsätts dock inte om det handlar om investeringar som

främjar tillståndet i miljön och hållbara produktionssätt, gårdsbruksenheters energiinvesteringar eller investeringar som främjar djurs välbefinnande och biosäkerheten.

9 §

Förutsättningar som gäller gårdsbruksenhetens läge och besittningen av den

En gårdsbruksenhet som stöds ska vara belägen i Finland och, om det är fråga om planbaserat stöd, inom planens tillämpningsområde. Om sökanden är en sammanslutning ska denna ha sin hemort inom Europeiska unionen.

11 §

Affärsplan

Närmare bestämmelser om investeringar som förutsätter en affärsplan utfärdas genom förordning av statsrådet. Livsmedelsverket meddelar närmare föreskrifter om innehållet i affärsplanen och om det sätt på vilket planen ska presenteras samt om de blanketter som ska användas vid utarbetandet av planen.

13 §

Förutsättningar som gäller åtgärder som stöds

Investeringsstöd för gårdsbruk beviljas inte för åtgärder som redan inletts innan stödansökan har lämnats in. Med avvikelse från vad som föreskrivs får dock stöd beviljas för nödvändiga planeringskostnader som hänför sig till den åtgärd för vilken stöd söks och som uppkommit innan stödansökan lämnats in. Startstöd till unga jordbrukare kan beviljas om stöd har sökts inom 24 månader från det att jordbruket etablerades.

Om en åtgärd som stöds innefattar en gemensam dikningsinvestering ska investeringen medföra nytta för jordbruksmarken och för fler än en gårdsbruksenhet.

Om en åtgärd som stöds förutsätter att myndighetstillstånd utverkas måste ett sådant tillstånd uppvisas innan stöd beviljas.

Om en åtgärd som stöds innefattar en bygginvestering ska sökanden dessutom lägga fram en byggnadsplan av vilken det framgår hur funktionell, lämplig och miljöanpassad investeringen är. Om en åtgärd som stöds innefattar en gemensam dikningsinvestering ska sökanden lägga fram en i 5 kap. 15 § i vattenlagen avsedd dikningsplan om dikningsprojektet. Den åtgärd som stöds ska förordas av den statliga tillsynsmyndighet som avses i vattenlagen i ett utlåtande för vilket förutsätts att åtgärden främjar miljöns tillstånd.

Genom förordning av statsrådet föreskrivs det närmare om situationer där en åtgärd anses vara inledd, om byggnadsplanens innehåll samt om de åtgärder som anses främja tillståndet i miljön när en gemensam dikningsinvestering ingår i den åtgärd som stöds. Genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet kan det föreskrivas om tekniska, ekonomiska och funktionella samt säkerhets- och miljörelaterade omständigheter som gäller en bygginvestering.

14 §

Förutsättningar som gäller stödets finansiering och belopp

Stöd kan inte beviljas till den del som andelen offentligt stöd av de godtagbara kostnaderna för den åtgärd som stöds överstiger det maximibelopp för offentligt stöd som föreskrivs i Europeiska unionens lagstiftning. När det är fråga om planbaserat stöd får den offentliga finansieringens andel av stödet inte överskrida maximibeloppet av den planenliga offentliga finansieringen.

14 a §

Förbud mot dubbelfinansiering

Ett i denna lag avsett stöd kan inte beviljas för en åtgärd som beviljats annan offentlig finansiering, om detta leder till sådan dubbelfinansiering som avses i artikel 36 i den horisontella förordningen.

14 b §

Begränsningar för beviljande av stöd

Ett i denna lag avsett stöd kan inte beviljas, om

1) den som ansöker om stöd under innevarande kalenderår eller de tre kalenderår som föregår ansökan i sin verksamhet upprepade gånger har visat uppenbar likgiltighet för iakttagandet av villkoren för stöd som tidigare beviljats enligt denna lag,

2) förutsättningarna för beviljande av stödet har skapats på konstlad väg, i strid med målen för denna lag och det uppenbara syftet med arrangemanget har varit att kringgå bestämmelserna om beviljande av stöd för att eftersträva orättmätig ekonomisk vinning,

3) den som ansöker om stöd under året för ansökan eller under de tre föregående kalenderåren väsentligen har försummat sina registrerings-, anmälnings- eller betalningsskyldigheter i anslutning till skatter, lagstadgade pensions-, olycksfalls- eller arbetslöshetsförsäkringsavgifter eller avgifter som Tullen tar ut eller har väsentliga betalningsstörningar, eller har skulder som är föremål för utsökning och som med avseende på sökandens betalningsförmåga är större än ringa, eller skulder som har återsänts från utsökningen med ett intyg över medellöshetshinder, om inte beviljandet av stöd av särskilda skäl anses ändamålsenligt,

4) den som ansöker om stöd är föremål för ett oreglerat betalningskrav på grundval av ett tidigare kommissionsbeslut som förklarar ett stöd olagligt och oförenligt med den inre marknaden enligt artikel 1.4 a i kommissionens förordning (EU) nr 651/2014 genom vilken vissa kategorier av stöd förklaras förenliga med den inre marknaden enligt artiklarna 107 och 108 i fördraget,

5) det är fråga om ett företag i svårigheter; med företag i svårigheter avses ett företag i svårigheter enligt artikel 2.18 i kommissionens förordning som nämns i 4 punkten.

Om den som ansöker om stöd är juridisk person gäller begränsningarna i 1 mom. 1 och 3 punkten verkställande direktören och dennes ställföreträdare, medlemmar och suppleanter i styrelsen, medlemmar och suppleanter i förvaltningsrådet och jämförbara organ, ansvariga bolagsmän och andra som hör till den högsta ledningen. Det som föreskrivs ovan gäller också personer som direkt eller indirekt innehar minst 25 procent av aktierna i ett aktiebolag eller av den rösträtt som aktierna medför, eller motsvarande ägande- eller bestämmanderätt om det är fråga om en annan sammanslutning än ett aktiebolag.

15 §

Val av åtgärder som stöds

Inom de gränser som nämns i 14 § 1 mom. beviljas stöd i första hand för åtgärder som avsevärt främjar syften som nämns i 1 § och, om stödet ingår i en plan, för sådana syften som anges i planen.

Om ansökan gäller investeringsstöd för gårdsbruk ska man när man väljer vilka åtgärder som ska stödjas beakta

- 1) åtgärdens inverkan på ekonomin och konkurrenskraften hos det företag som stödet gäller,
- 2) åtgärdens inverkan på den stödtagande gårdsbruksenhetens produktionsförhållanden i fråga om arbetsmiljön och djurs välbefinnande samt ett hållbart utnyttjande av naturtillgångar, miljön och klimatet.

Om sökanden är en sammanslutning av lantbruksföretagare, en dikningssammanslutning eller en annan sammanslutning av fastighetsägare eller av innehavare av arrenderätt ska bedömningen av de grunder som avses i 2 mom. 1 punkten utsträckas till medlemmarnas eller delägarnas företagsverksamhet.

Om ansökan gäller startstöd till en ung jordbrukare ska man när man väljer vilka åtgärder som stöds beakta

- 1) de ekonomiska förutsättningarna för företagsverksamheten,
- 2) gårdens produktionsförutsättningar,
- 3) gårdens uppgivna utvecklingsinsatser och verksamhetens hållbarhet.

Genom förordning av statsrådet föreskrivs närmare om grunderna för valet av åtgärder som stöds.

16 §

Kreditgivare

Stöd i anslutning till lån kan beviljas för lån av en kreditgivare som Livsmedelsverket godkänt i enlighet med 52 §.

18 §

Förutsättningar för beviljande av statsborgen

Statsborgen kan beviljas inom ramen för det maximala lånekapital som årligen fastställs i dispositionsplanen för gårdsbrukets utvecklingsfond. Det utestående lånekapital för vilket statsborgen beviljats får samtidigt uppgå till högst 240 miljoner euro. Vid beräkningen av det ovan nämnda beloppet beaktas också kapitalet för sådana lån som med stöd av bestämmelser som gällt före ikraftträdandet av denna lag har beviljats för förbättring av jordbrukets struktur och där utgifterna för realisering av borgensansvaret betalas med medel från gårdsbrukets utvecklingsfond.

19 §

Tiden för genomförande av åtgärder

En åtgärd som stöds ska i sin helhet genomföras inom två år efter att stödet beviljats. En kortare frist kan dock sättas ut för genomförandet av åtgärden, om detta är motiverat med hänsyn till det sätt på vilket åtgärden genomförs eller verksamhetens art. Om stöd för en bygginvestering har beviljats på basis av ett sådant tillstånd enligt markanvändnings- och bygglagen (132/1999) eller enligt vattenlagen som inte har vunnit laga kraft, ska fristen räknas från den tidpunkt då tillståndsbeslutet har vunnit laga kraft. Om stöd för anskaffning av lösöre har beviljats i samband med en bygginvestering och anskaffningen inte kan göras innan bygginvesteringen slutförts, ska fristen räknas från det att bygginvesteringen är slutförd.

Närings-, trafik- och miljöcentralen kan på ansökan som har gjorts innan fristen gått ut förlänga den frist som avses i 1 mom. En förutsättning är att genomförandet av den åtgärd som stöds har inletts inom den frist som nämns i 1 mom. och att det finns något godtagbart skäl att förlänga fristen. Fristen kan förlängas två gånger för högst ett år i sänder. Om en ansökan om förlängning av en åtgärd lämnas in inom rimlig tid efter utgången av den frist som avses i 1 mom., får närings-, trafik- och miljöcentralen behandla den, om orsaken till att fristen inte iakttagits är en allvarlig förändring i sökandens hälsotillstånd, någon annan av sökanden oberoende, oväntad, oförutsedd händelse eller något annat oöverstigligt hinder.

När investeringsstöd eller startstöd beviljas med medel som delvis finansieras av Europeiska unionen kan tiden för genomförandet av investeringen eller tiden för utbetalning av startstödet eller en annan frist som avses i 1 mom. fortsätta eller, under de förutsättningar som föreskrivs i 2 mom., förlängas utöver den tid inom vilken medlen i den plan eller i det program från vilket stödet beviljats ska användas. En förutsättning för detta är att resten av stödet kan betalas ur gårdsbrukets utvecklingsfond eller helt och hållet med nationella medel som anvisats ur ett anslag i statsbudgeten.

Närmare bestämmelser om den frist som bestäms för genomförande av åtgärder som stöds och om förlängning av fristen får utfärdas genom förordning av statsrådet.

20 §

Villkor för användning av stöd

Objektet för en investering som stöds får inte varaktigt eller i betydande grad användas för andra ändamål än den företagsverksamhet som stödet avser innan fem år har förflutit från betalningen av den sista stödposten och, om stödet ansluter sig till ett lån, från det att lånet eller den sista låneposten har lyfts. Ägande- eller besittningsrätten till objektet för den investering som stöds får dock överlåtas på någon annan före utgången av den ovannämnda fristen, förutsatt att stödtagaren i stället skaffar sådan motsvarande egendom eller genomför ett sådant företagsarrangemang genom vilket karaktären av den verksamhet som stöds inte förändras väsentligt och mottagaren uppfyller villkoren för beviljande av stöd.

Den företagsverksamhet som stöds får inte läggas ned eller inskränkas väsentligt innan fem år har förflutit från betalningen av den sista posten av ett stöd i form av understöd och, om stödet ansluter sig till ett lån, från det att lånet eller den sista låneposten har lyfts. Ägande- eller besittningsrätten till den företagsverksamhet som stöds får dock överlåtas på någon annan före utgången av den ovannämnda fristen, förutsatt att stödtagaren i stället skaffar sådan motsvarande egendom eller genomför ett sådant företagsarrangemang genom vilket karaktären av den verksamhet som stöds inte förändras väsentligt och mottagaren uppfyller villkoren för beviljande av stöd.

Som en överlåtelse enligt 2 och 3 mom. betraktas inte att objektet för den investering eller företagsverksamhet som stöds övergår genom arvsrättsligt förvärv eller generationsväxling i samband med att stöd betalats för upphörande med att bedriva jordbruk eller stöd beviljats för etablering av jordbruk.

Genom förordning av statsrådet utfärdas närmare bestämmelser om hur upphandlingen ska genomföras när de EU-tröskelvärden som avses i 1 mom. inte överskrids samt om upphandlingar över 30 000 euro som inte behöver annonseras. Närmare bestämmelser om annonserings- och upphandlingsförfarandet samt upphandlingsdokument som ska förvaras utfärdas genom förordning av statsrådet.

Livsmedelsverket kan meddela närmare föreskrifter om innehållet i anbudsförfrågan och offentlighörandet av den, handläggningen av anbud och avtalssätten.

21 §

Bokföringsskyldighet

Stödtagaren ska förvara bokföringsmaterialet i fråga om den åtgärd som stöds så som föreskrivs i 2 kap. 9 och 10 § i bokföringslagen. Om det är fråga om stöd som ingår i en plan som delfinansieras av Europeiska unionen, ska det material som anknyter till bokföringen förvaras minst tre år efter det att Europeiska kommissionen planenligt betalar unionens sista finansieringsandel.

27 §

Överföring av lån och ändring av lånevillkor

Genom förordning av statsrådet föreskrivs närmare om situationer där det förutsätts tillstånd för ändring av lånevillkor samt om den tid inom vilken tillstånd ska utverkas. Livsmedelsverket kan meddela närmare föreskrifter om de blanketter som ska användas för tillståndsförfarandet

28 §

Information om möjligheten att ansöka om stöd

Livsmedelsverket ska i lämplig omfattning informera om möjligheten att ansöka om stöd, om fristen för ansökan om stöd, om ansökningsförfarandet samt om de viktigaste förutsättningarna och villkoren för beviljande av stöd.

29 §

Att ansöka om stöd

Stöd ska sökas elektroniskt via en nättjänst som utgör en del av den informationsresurs för livsmedelsförvaltningen som avses i lagen om livsmedelsförvaltningens informationsresurs (560/2021). Sökanden autentiseras genom stark autentisering på det sätt som föreskrivs i lagen om stark autentisering och betrodda elektroniska tjänster (617/2009).

Livsmedelsverket får med avvikelse från 1 mom. meddela närmare föreskrifter om att ett visst stöd eller vissa stöd söks på annat sätt än i det elektroniska systemet, om detta förutsätts på grund av brådska vid verkställandet av stödsystemet, att antalet ansökningar är få eller av någon annan därmed jämförbar särskild orsak.

Livsmedelsverket får meddela närmare föreskrifter om de handlingar som ska fogas till ansökan, om förfarandet vid ansökan samt om det sätt på vilket planerna och utredningarna ska presenteras.

30 §

Frist för ansökan om stöd

Närmare bestämmelser om fristen för ansökan om stöd får utfärdas genom förordning av statsrådet. Livsmedelsverket får meddela närmare föreskrifter om hur mottagandet och behandlingen av stödansökan ska ordnas tekniskt, om de anteckningar som ska göras i ansökningshandlingarna samt om överföringen till informationssystemet av stödansökningar som gjorts på en blankett.

35 §

Utbetalning av startstöd i form av understöd

Ansökan om utbetalning av startstöd i form av understöd till unga jordbrukare ska göras via en i 29 § 1 mom. avsedd nättjänst. Stödet betalas ut i två poster.

En förutsättning för betalning av den första posten är att stödtagaren uppvisar en utredning om etablering i samband med utbetalningsansökan, om startstödet har beviljats före etableringen av jordbruket.

Närmare bestämmelser om utbetalning av startstöd i form av understöd utfärdas genom förordning av statsrådet. Livsmedelsverket får meddela närmare föreskrifter om den utredning som avses ovan.

36 §

Utbetalning av investeringsstöd i form av understöd

Ansökan om utbetalning av investeringsstöd i form av understöd görs via den nättjänst som avses i 29 § 1 mom. På behandlingen av ansökan om utbetalning av stöd tillämpas bestämmelserna i 29 § om behandling av stödansökan.

Livsmedelsverket får med avvikelse från 1 mom. meddela närmare föreskrifter om att utbetalningen av stödet söks på annat sätt än i det elektroniska systemet, om detta förutsätts på grund av brådska vid verkställandet av stödsystemet, att antalet ansökningar är få eller av någon annan därmed jämförbar särskild orsak.

Till utbetalningsansökan ska fogas de utredningar och bokföringshandlingar som är nödvändiga med tanke på förutsättningarna för utbetalning av stödet.

Understödet kan betalas ut i högst fem poster. Som understöd betalas högst en sådan andel av de godtagbara kostnaderna enligt utbetalningsansökan som motsvarar stödnivån och det beviljade stödets belopp.

En förutsättning för utbetalning av understödet är att stödtagaren har iakttagit stödvillkoren. En ytterligare förutsättning är att stödtagaren har haft faktiska, slutliga och verifierbara utgifter som hänför sig till den åtgärd som stöds. Om understöd har beviljats för en bygginvestering är en förutsättning för utbetalning av den sista posten att investeringen i sin helhet har genomförts i enlighet med stödbeslutet.

Närmare bestämmelser om grunderna för bedömning av om utgifter är faktiska, slutliga och verifierbara utfärdas genom förordning av statsrådet. Närmare bestämmelser om betalningsposterna för investeringsstöd i form av understöd och om fristen för inlämnande av utbetalningsansökan får utfärdas genom förordning av statsrådet.

Livsmedelsverket meddelar närmare föreskrifter om blanketterna för ansökan om utbetalning, om de handlingar som ska fogas till utbetalningsansökan samt om hur planerna och utredningarna ska presenteras, om förfarandet vid elektronisk ansökan, om hur mottagandet och behandlingen av utbetalningsansökan ska ordnas tekniskt, om de anteckningar som ska göras i ansökningshandlingarna samt om överföring till informationssystemet av utbetalningsansökningar som gjorts på en blankett.

37 §

Utbetalning av stöd i form av understöd

Närings-, trafik- och miljöcentralen beslutar om utbetalningen av understöd. Centralen sammanställer utbetalningsuppgifterna om stöd som den beslutat bevilja och sänder uppgifterna till Livsmedelsverket. Livsmedelsverket svarar för kontrollen och godkännandet av utgifterna samt för den tekniska utbetalningen av stöden.

38 §

Tillstånd att lyfta lån

Av ett lån som stöds kan på en gång lyftas högst en andel som motsvarar räntestödslånets belopp av de godtagbara kostnader som ingår i ansökan om tillstånd att lyfta lån. En förutsättning för beviljande av tillstånd att lyfta lånet är att stödvillkoren har iakttagits. En ytterligare förutsättning är att stödtagarens utgifter är slutliga och verifierbara samt hänför sig till den åtgärd som stöds.

Närmare bestämmelser om grunderna för bedömning av om utgifter är faktiska, slutliga och verifierbara samt om fristen för att utverka tillstånd att lyfta lån utfärdas genom förordning av statsrådet. Livsmedelsverket meddelar närmare föreskrifter om blanketter för ansökan om tillstånd samt om de handlingar och utredningar som ska fogas till ansökan.

39 §

Betalning av räntestöd

Kreditgivaren ska separat ansöka om betalning av räntestöd för varje ränteperiod, likväl högst en gång i månaden. Ett centralt finansiellt institut som Livsmedelsverket godkänt vidarebefordrar ansökan till Livsmedelsverket, som sköter betalningen till institutet. Det centrala finansiella institutet förmedlar räntestödet till kreditgivaren.

Livsmedelsverket meddelar närmare föreskrifter om förfarandet vid ansökan om och förmedling av räntestöd.

40 §

Lämnande av uppgifter för uppföljning

Jord- och skogsbruksministeriet, Livsmedelsverket och närings-, trafik- och miljöcentralen har rätt att av mottagare av stöd få sådana utredningar och uppföljningsuppgifter som avses i artikel 7 och i bilaga I till förordningen om strategiska planer som behövs för uppföljning av stöden och bedömning av deras effektivitet.

Stödtagaren ska på begäran för närings-, trafik- och miljöcentralen lägga fram utredningar om genomförandet av affärsplanen.

Närmare bestämmelser om utredningarnas och uppföljningsuppgifternas innehåll får utfärdas genom förordning av statsrådet Livsmedelsverket meddelar närmare föreskrifter om hur affärsplanen ska lämnas till närings-, trafik- och miljöcentralen.

41 §

Uppföljning av lån som stöds

Kreditgivaren ska ordna med uppföljning av lån som stöds och användning av räntestöd. Kreditgivaren ska regelbundet sända Livsmedelsverket uppgifter om beviljande, lyftande och amortering av lån samt om räntebetalning. Kreditgivaren ska utan dröjsmål i sina datasystem föra in ändringar som gäller lån som stöds.

Genom förordning av statsrådet föreskrivs närmare om de uppgifter som kreditgivaren ska sända till Livsmedelsverket. Livsmedelsverket meddelar närmare föreskrifter om hur uppgifterna ska presenteras och sändas.

42 §

Informationssystem för övervakning

På det informationssystem som används för övervakning av uppgifter enligt denna lag tillämpas 45 § 1 och 3 mom. i lagen om utvecklingsstöd.

43 §

Förvaring av uppgifter

Uppgifterna i informationssystemet förvaras tio år från beslutet om beviljande av stöd. Om stöd har beviljats ska uppgifterna förvaras tio år från utbetalningen av den sista posten eller från det att den sista posten av lån som är föremål för räntestöd lyfts, dock så länge som räntestöd betalas. Uppgifter om statsborgen ska förvaras så länge som borgen är i kraft eller, om statens borgensansvar har förverkligats, så länge regressfordran kan drivas in. När det är fråga om stöd som ingår i plan eller i program som delfinansieras av Europeiska unionen ska uppgifterna förvaras fem år från det att Europeiska kommissionen betalar unionens sista finansieringsandel enligt planen eller enligt programmen.

44 §

Inspektionsrätt

Jord- och skogsbruksministeriet och Livsmedelsverket kan förrätta inspektioner som gäller beviljare och förmedlare av stöd samt stödtagare, i syfte att utöva tillsyn över att förutsättningarna och villkoren för beviljande, betalning och användning av stöd iakttas. Närings-, trafik- och miljöcentralerna har motsvarande rätt i fråga om förmedlare av stöd och stödtagare.

Livsmedelsverket beslutar om antalet inspektioner och väljer inspektionsobjekten utifrån riskanalys eller slumpmässigt urval, om inte något annat föreskrivs i Europeiska unionens lagstiftning. Livsmedelsverket gör upp en inspektionsstrategi och en inspektionsplan.

Också Europeiska unionens organ har inspektionsrätt enligt vad som bestäms i Europeiska unionens lagstiftning, i fråga om stöd som helt eller delvis har beviljats av Europeiska unionens medel eller som har beviljats som statligt stöd.

Närmare bestämmelser om sättet att förrätta de inspektioner som avses i 2 mom. får utfärdas genom förordning av statsrådet.

45 §

Inspektion

Inspektion får i den omfattning som tillsynsuppdraget kräver utsträckas till byggnader, konstruktioner, lokaler, omständigheter, informationssystem och handlingar som är relevanta för en åtgärd som stöds och användningen av stöd. Inspektion får dock inte utföras i lokaler som omfattas av hemfriden.

Bestämmelser om det förfarande som ska iakttas vid inspektion finns i 39 § i förvaltningslagen. Inspektionsberättelsen ska utan dröjsmål ges in till den behöriga närings-, trafik- och miljöcentralen samt till Livsmedelsverket.

11 kap

Återbetalning av stöd, upphörande av utbetalning av stöd, återkrav samt minskat stöd och påföljder

45 a §

Återbetalning av stöd

Stödtagaren ska utan dröjsmål betala tillbaka ett stöd eller en del av det som denne fått felaktigt, till för stort belopp eller uppenbart utan grund. Stödtagaren ska betala tillbaka stödet eller en del av det, också när det inte kan användas på det sätt som krävs enligt stödbeslutet. Om det belopp som ska betalas tillbaka är högst 100 euro, behöver det inte betalas tillbaka.

Vad som bestäms i 1 mom. gäller inte skillnaden mellan stöd som beviljats enligt kalkylerade grunder och de faktiska kostnaderna.

46 §

Upphörande av utbetalning och återkrav av stöd

Närings-, trafik- och miljöcentralen är skyldig att upphöra med utbetalningen av stödet samt att återkräva stöd, om

- 1) villkoren för beviljande eller utbetalning av stödet inte har uppfyllts,
- 2) stödtagaren har gett sådana felaktiga eller bristfälliga uppgifter som väsentligt har inverkat på beviljandet eller utbetalningen av stödet,
- 3) stöd villkoren inte har iakttagits,
- 4) stödtagaren inte har iakttagit ett åtagande som avses i 8 § 3 mom.,
- 5) stödtagaren har överlåtit eller lagt ned eller väsentligt begränsat den företagsverksamhet som stöds eller överlåtit det investeringsobjekt som stöds före utgången av den frist som anges i 20 § och ny motsvarande egendom inte har skaffats i stället för den överlåtna eller företagsarrangemang inte har genomförts i enlighet med den nämnda paragrafen,
- 6) stödtagaren har försatts i konkurs före utgången av den frist som anges i 20 § och det i stödtagarens verksamhet har begåtts ett sådant gäldenärsbrott som avses i 39 kap. i strafflagen (39/1889),

- 7) stödtagaren har vägrat att bistå vid inspektion, eller
- 8) detta krävs i Europeiska unionens lagstiftning om sådana strukturstöd till jordbruket som delfinansieras av Europeiska unionen eller helt finansieras med nationella medel.

Återkravet ska enligt 1 mom. 5 punkten gälla den andel av beloppet av det utbetalda stödet som fås genom att den andel som motsvarar egendomens användningstid eller den tid under vilken företagsverksamhet bedrivits dras av från fristen enligt 20 §.

Om stödtagaren inte följt lagstiftningen om offentlig upphandling, betalas stödet inte ut eller också upphör utbetalningen av stödet och det stöd som redan betalats ut återkrävs för den upphandling som strider mot författningarna i enlighet med vad som föreskrivs i artikel 61 i den horisontella förordningen.

Belopp på högst 100 euro exklusive ränta behöver dock inte debiteras.

Om stöd har beviljats flera stödtagare gemensamt, svarar alla mottagare solidariskt för återbetalning av stödet. Mellan stödtagarna fördelas ansvaret i det förhållande i vilket stödtagaren har deltagit i den verksamhet som utgör grund för skyldigheten att betala tillbaka stödet.

47 §

Dröjsmålsränta på belopp som återkrävs

Om det belopp som återkrävs inte betalas senast på den förfallodag som avses i 50 § 1 mom. ska en årlig dröjsmålsränta betalas enligt 4 § 1 mom. i räntelagen (633/1982) på beloppet. Räntan beräknas enligt den tid som börjar 60 dagar efter beslutet om återkrav och slutar när fordran betalas eller, om fordran dras av från en post som ska betalas ut senare, när avdraget görs.

50 §

Beslut om återkrav och om upphörande med utbetalning

Närings-, trafik- och miljöcentralen ska fatta beslut om återkrav och om upphörande med utbetalningen av stöd. I beslutet anges det belopp som återkrävs samt förfallodagen för betalningen av det, som är 60 dagar efter dagen för återkravsbeslutet.

Ett beslut om återkrav ska fattas utan ogrundat dröjsmål efter det att närings-, trafik- och miljöcentralen fått del av den grund som anges i 46 § och senast inom tio år från det att den sista stödposten har betalats.

51 §

Verkställighet av återkravsbeslut

Livsmedelsverket svarar för verkställandet av återkravsbeslut. Återkrav kan genomföras så att det belopp som återkrävs inklusive ränta dras av från övriga stöd som betalas till stödtagaren.

Beslut om återkrav kan verkställas genom utsökning efter det att beslutet har vunnit laga kraft. En återkravsfordran preskriberas när fem år förflutit från ingången av det år som följer på det år då återkravsbeslutet vunnit laga kraft. På verkställande av beslutet tillämpas i övrigt lagen om verkställighet av skatter och avgifter (706/2007).

51 a §

Minskat stöd och påföljder

Om det vid en administrativ kontroll som gäller utbetalning eller vid någon annan kontroll upptäcks att en åtgärd som är föremål för stöd inte har genomförts i enlighet med en godkänd plan eller om den som ansöker om stöd i sin ansökan om utbetalning har uppgett kostnader som inte berättigar till stöd, betalas inget stöd ut eller minskas det stöd som betalas ut. Beslut om administrativa påföljder i anslutning till det stöd som betalas ut fattas av den myndighet som beslutar om utbetalning av stödet.

I fråga om påföljderna ska det beaktas vad som föreskrivs i artikel 59 i den horisontella förordningen. Inga påföljder bestäms i situationer som avses i artikel 59.5 andra stycket a, b och c i den horisontella förordningen eller i andra jämförbara situationen.

Närmare bestämmelser om grunderna för minskning av stöd och om beräkning av minskningar och påföljder utfärdas genom förordning av statsrådet.

52 §

Godkännande av kreditinstitut

Livsmedelsverket beslutar om ett kreditinstitut eller en sammanslutning ska godkännas som kreditgivare eller som centralt finansiellt institut. Beslutet fattas på ansökan varav ska framgå de uppgifter som krävs för bedömning av förutsättningarna för godkännandet. Godkännandet kan återtas om förutsättningarna inte längre är uppfyllda.

Genom förordning av statsrådet föreskrivs närmare om förutsättningarna för godkännande av kreditgivare och centralt finansiellt institut samt om förfarandet för ansökan om godkännande. Livsmedelsverket meddelar närmare föreskrifter om de blanketter som ska användas för ansökan om godkännande samt om de tekniska detaljerna när det gäller förutsättningarna för godkännande.

54 §

Kreditgivarens upplysnings- och biståndsskyldighet

När kreditgivaren sköter lån med borgen ska den beakta statens fördel som borgensman. Kreditgivaren ska utan dröjsmål underrätta Livsmedelsverket om sådana förändringar när det gäller stöddagarens ekonomiska ställning, lån som stöds eller värdet på egendom som utgör säkerhet för lån, som kan ha betydelse för statens ställning som borgensman.

Kreditgivaren och det centrala finansiella institutet ska på en specificerad begäran till jord- och skogsbruksministeriet, Livsmedelsverket samt närings-, trafik- och miljöcentralen lämna ut sådana uppgifter om stöddagare som är nödvändiga för övervakning av att förutsättningarna och villkoren för beviljande av stöd iakttas.

55 §

Avgifter för statsborgen

Kreditgivaren ska förmedla de avgifter som avses i 1 mom. till staten. För skötseln av denna uppgift betalar Livsmedelsverket ersättning till kreditgivaren. Ersättningen betalas av gårdsbrukets utvecklingsfonds medel.

Genom förordning av statsrådet föreskrivs närmare om borgensavgifter samt om ersättningar till kreditgivare. Livsmedelsverket kan meddela närmare föreskrifter om förfarandet vid förmedlingen av avgifter.

56 §

Förverkligande av statens borgensansvar

Livsmedelsverket svarar för intressebevakningen i samband med statens borgensansvar och regressrätt.

Livsmedelsverket kan besluta att en regressfordran ska lämnas oindriven om stöddagaren inte skäligen kan anses klara av att betala den på grund av varaktig arbetsoförmåga, långvarig arbetslöshet, försörjningsplikt eller någon annan jämförbar orsak.

61 §

Rätt att få upplysningar och utlämnande av information

I fråga om jord- och skogsbruksministeriets, Livsmedelsverkets samt närings-, trafik- och miljöcentralens rätt att få och lämna ut uppgifter om stöd som beviljats enligt denna lag tillämpas 57 § i lagen om utvecklingsstöd.

Denna lag träder i kraft den 20 .

På de ansökningar som är anhängiga och på de stöd som beviljats när lagen träder i kraft tillämpas de bestämmelser och föreskrifter som gällde vid ikraftträdandet.

Stöd kan inte beviljas för sådana planeringskostnader som avses i 13 §, om kostnaderna har uppkommit före den 1 januari 2023.

Genom denna lag upphävs lagen om finansiering av landsbygdsnärings (329/1999). På ärenden som är anhängiga vid ikraftträdandet av denna lag tillämpas de bestämmelser i lagen om finansiering av landsbygdsnärings som gällde vid ikraftträdandet. Även i fråga om uppskov, överföring, indragning, uppsägning och återkrav av stöd och statliga lån som baserar sig på lagen om finansiering av landsbygdsnärings iakttas de bestämmelser i den lagen som gällde vid ikraftträdandet av denna lag.

Genom denna lag upphävs lagen om stödjande av grundtorrläggning (947/1997). På de ansökningar som är anhängiga och på de stöd som beviljats innan lagen träder i kraft tillämpas de bestämmelser i lagen om stödjande av grundtorrläggning som gällde vid ikraftträdandet.

2.

Lag

om ändring av lagen om strukturstöd för renhushållning och naturnäringar

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i lagen om strukturstöd för renhushållning och naturnäringar (986/2011) 114 §, *ändras* 2 § 3 mom. och 5 mom., 6 § 1 mom. 17 punkten, 7 § 2 mom., 11 § 1 mom., 14 § 1 mom., 15 § 1 mom., 16 § 3 mom., 40 och 41 §, 43 § 2 mom., 44 § 2—4 mom., 47 och 48 §, rubriken för 49 § och 49 § 2 mom., 52 § 4 mom., 56 § 1 och 3 mom., 57 § 1 och 4 mom., 58 §, 61 § 4 mom., 65 § 5 mom., 66 § 4 mom., 67 §, 68 § 2 mom., 69 § 2 mom., 70 §, 71 § 3 och 4 mom., 73 § 4 mom., 74 och 75 §, 89 § 2 mom., 90, 92 och 93 §, 94 § 3 mom., rubriken för 23 kap., 95 §, rubriken för 102 § och 102 § 1 mom., 103 §, 105 § 2 och 3 mom., 106 § 2 och 3 mom., 107 och 109 § och 127 § 2 mom.,

av dem 2 § 3 och 5 mom., 48 §, 49 § 2 mom., 57 § 1 och 4 mom., 70 § delvis, 89 § 2 mom., 92 § och 114 § sådana de lyder i lag 1676/2015, 11 § 1 mom. sådant det lyder i lag 418/2018 och 41 § sådant det lyder i lag 253/2021,

fogas till 6 § 1 mom. en ny 18 punkt och till lagen nya 7 a §, 94 a och 103 a § som följer:

2 §

Tillämpningsområde

Bestämmelser om stöd som beviljas för primär förädling och saluföring av produkter från renhushållning och andra jordbruksprodukter samt för utvidgande av verksamheten på en renhushållningslägenhet eller naturnäringslägenhet till att omfatta också annat än renhushållning eller någon annan naturnäring finns i lagen om stödjande av landsbygdens utveckling under finansieringsperioden 2023—2027 (/20). Denna lag tillämpas dock på investeringar som gäller grundlig reparation av renbeteslags slakterier och på sådana processer på en lägenhet som är nödvändiga för att bearbeta en animalisk eller vegetabilisk produkt för den första försäljningen.

Med undantag för särskilda förmåner tillämpas lagen inte heller på stöd som finansieras med medel från Europeiska unionens strukturfonder eller Europeiska havs-, fiskeri- och vattenbruksfonden eller på åtgärder som hör till området för Europeiska unionens gemensamma fiskeripolitik.

6 §

Definitioner

I denna lag avses med

17) *centralt finansiellt institut* ett godkänt kreditinstitut eller en annan sådan sammanslutning som avses i 52 § 2 mom. i lagen om strukturstöd till jordbruket och som Livsmedelsverket har godkänt att verka som centralt finansiellt institut,

18) *den horisontella förordningen* Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/2116 om finansiering, förvaltning och övervakning av den gemensamma jordbrukspolitikerna och om upphävande av förordning (EU) nr 1306/2013.

7 §

Förutsättningar som gäller stödets finansiering och belopp

Stöd kan inte beviljas till den del som andelen offentligt stöd av de godtagbara kostnaderna för en åtgärd överstiger det maximibelopp för offentligt stöd som föreskrivs i Europeiska unionens lagstiftning. I fråga om planbaserade stöd får den offentliga finansieringens andel av stödet inte överstiga det maximibelopp för offentlig finansiering som anges i planen.

7 a §

Begränsningar för beviljande av stöd

Ett i denna lag avsett stöd kan inte beviljas, om

1) den som ansöker om stöd under innevarande kalenderår eller de tre kalenderår som föregår ansökan i sin verksamhet upprepade gånger har visat uppenbar likgiltighet för iakttagandet av villkoren för stöd som tidigare beviljats enligt denna lag,

2) förutsättningarna för beviljande av stödet har skapats på konstlad väg, i strid med målen för denna lag och det uppenbara syftet med arrangemanget har varit att kringgå bestämmelserna om beviljande av stöd för att eftersträva orättmätig ekonomisk vinning,

3) den som ansöker om stöd under året för ansökan eller under de tre föregående kalenderåren väsentligen har försummat sina registrerings-, anmälnings- eller betalningsskyldigheter i anslutning till skatter, lagstadgade pensions-, olycksfalls- eller arbetslöshetsförsäkringsavgifter eller avgifter som Tullen tar ut eller har väsentliga betalningsstörningar, eller har skulder som är föremål för utsökning och som med avseende på sökandens betalningsförmåga är större än ringa, eller skulder som har återsänts från utsökningen med ett intyg över medellöshetshinder, om inte beviljandet av stöd av särskilda skäl anses ändamålsenligt,

4) den som ansöker om stöd är föremål för ett oreglerat betalningskrav på grundval av ett tidigare kommissionsbeslut som förklarar ett stöd olagligt och oförenligt med den inre marknaden enligt artikel 1.4 a i kommissionens förordning (EU) nr 651/2014 genom vilken vissa kategorier av stöd förklaras förenliga med den inre marknaden enligt artiklarna 107 och 108 i fördraget,

5) det är fråga om ett företag i svårigheter; med företag i svårigheter avses ett företag i svårigheter enligt artikel 2.18 i kommissionens förordning som nämns i 4 punkten.

Om den som ansöker om stöd är juridisk person gäller begränsningarna i 1 mom. 1 och 3 punkten verkställande direktören och dennes ställföreträdare, medlemmar och suppleanter i styrelsen, medlemmar och suppleanter i förvaltningsrådet och jämförbara organ, ansvariga bolagsmän och andra som hör till den högsta ledningen. Det som föreskrivs ovan gäller också personer som direkt eller indirekt innehar minst 25 procent av aktierna i ett aktiebolag eller av den rösträtt som aktierna medför, eller motsvarande ägande- eller bestämmanderätt om det är fråga om en annan sammanslutning än ett aktiebolag.

11 §

Inledande av en åtgärd som stöds

Investeringsstöd till näringsidkare, stöd för bostadsbyggande till näringsidkare, investeringsstöd till renbeteslag och forskningsfinansiering beviljas inte för åtgärder som näringsidkaren,

renbeteslaget eller den som ansöker om forskningsfinansiering redan har inlett innan stödansökan har lämnats in. Med avvikelse från vad som föreskrivs får dock stöd beviljas för nödvändiga planeringskostnader som hänför sig till den åtgärd för vilken stöd söks och som uppkommit innan stödansökan lämnats in. Stöd till renbeteslag för underhåll av renstängsel beviljas inte om underhållet har inletts innan stödansökan har anhängiggjorts. Startstöd till unga näringsidkare kan beviljas om stöd har sökts inom 24 månader från det att näringsverksamheten etablerades.

14 §

Val av åtgärder som stöds

Inom de gränser som avses i 7 § 1 mom. beviljas stöd i första hand för åtgärder som avsevärt främjar de syften som anges i 1 § och, om stödet ingår i en plan, för de syften som anges i planen.

15 §

Näringsidkande

Stöd kan beviljas en sökande som idkar eller börjar idka renhushållning på en renhushållningslägenhet eller renhushållning eller någon annan naturnäring på en naturnäringslägenhet så att sökanden får den huvudsakliga delen av sin utkomst från det. En person som äger minst 80 livrenar anses dock få den huvudsakliga delen av sin utkomst från renhushållning. Den som idkar någon annan naturnäring ska ha en årlig inkomst från naturnäringslag som uppgår till minst det belopp som bestäms genom förordning av statsrådet. Beloppet justeras årligen av Livsmedelsverket genom en föreskrift så att det motsvarar den allmänna inkomstutvecklingen.

16 §

Sökandens inkomster

Genom förordning av statsrådet föreskrivs om de största tillåtna inkomsterna för sökanden och dennes make samt om vilka inkomster som beaktas vid beräkningen av dessa inkomster. De största tillåtna inkomsterna kan differentieras enligt stödobjekt. Livsmedelsverket ska årligen föreskriva om en justering av maximibeloppet så att beloppet motsvarar den allmänna inkomstutvecklingen. Genom förordning av statsrådet kan det också föreskrivas om inkomster som inte ska beaktas i totalinkomsterna.

40 §

Bedömning av räntan på räntestödslån

Om närings-, trafik- och miljöcentralen har skäl att misstänka att räntan på ett lån överstiger den ränta som avses i 38 § 1 mom. 2 punkten, kan centralen begära att Livsmedelsverket ska bedöma om räntan på lånet uppfyller villkoret i det ovan nämnda lagrummet. Kreditgivaren ska lämna de utredningar som Livsmedelsverket begär i ärendet.

41 §

Maximibeloppet av statsborgen

Statsborgen kan beviljas inom ramen för det maximala lånekapital som årligen fastställs i dispositionsplanen för gårdsbrukets utvecklingsfond. Det utestående lånekapital för vilket statsborgen beviljats får samtidigt uppgå till högst 240 miljoner euro, inklusive lån som beviljats med stöd av lagen om strukturstöd till jordbruket och motsvarande tidigare lagstiftning. Vid beräkningen av det ovannämnda beloppet beaktas också kapitalet för sådana lån som med stöd av bestämmelser som gällt före ikraftträdandet av denna lag har beviljats för förbättring av renhushållningens och andra naturnäringsars struktur och där utgifterna för realisering av borgensansvaret betalas med medel från gårdsbrukets utvecklingsfond.

43 §

Tiden för genomförande av åtgärder

Närings-, trafik- och miljöcentralen kan förlänga den frist som avses i 1 mom. på ansökan som har gjorts innan fristen gått ut. En förutsättning är att genomförandet av den åtgärd som stöds har inletts inom den frist som nämns i 1 mom. och att det finns ett godtagbart skäl att förlänga fristen. Fristen kan förlängas två gånger för högst ett år i sänder. Om en ansökan om förlängning av en åtgärd lämnas in inom rimlig tid efter utgången av den frist som avses i 1 mom., får närings-, trafik- och miljöcentralen behandla den, om orsaken till att fristen inte iakttagits är en allvarlig förändring i sökandens hälsotillstånd, någon annan av sökanden oberoende, oväntad, oförutsedd händelse eller något annat oöverstigligt hinder.

44 §

Villkor för användning av stöd

Objektet för en investering som stöds får inte varaktigt eller i betydande grad användas för andra ändamål än den näringsverksamhet eller den verksamhet hos ett renbeteslag som stöds och användningsändamålet för den bostadsbyggnad som stöds får inte ändras innan fem år har förflutit från betalningen av den sista posten av ett stöd i form av understöd eller, om stödet ansluter sig till ett lån, från det att lånet eller den sista låneposten har lyfts. Ägande- eller besittningsrätten till objektet för den investering som stöds får dock överlåtas på någon annan före utgången av den ovan nämnda fristen, förutsatt att stödtagaren i stället skaffar sådan motsvarande egendom eller genomför ett sådant arrangemang genom vilket mottagaren uppfyller villkoren för beviljande av stöd och karaktären av den verksamhet som stöds inte förändras väsentligt.

Den näringsverksamhet eller övriga verksamhet som stöds får inte läggas ned eller inskränkas väsentligt innan fem år har förflutit från betalningen av den sista posten av ett stöd i form av understöd och, om stödet ansluter sig till ett lån, från det att lånet eller den sista låneposten har lyfts. Ägande- eller besittningsrätten till den näringsverksamhet som stöds eller medel som anknyter till den i avsevärd får dock överlåtas på någon annan före utgången av den ovan nämnda fristen, förutsatt att stödtagaren i stället skaffar sådan motsvarande egendom eller genomför ett

sådant arrangemang genom vilket mottagaren uppfyller villkoren för beviljande av stöd och karaktären av den näringsverksamhet som stöds inte förändras väsentligt.

Som en överlåtelse enligt 2 och 3 mom. betraktas inte att objektet för den investering som stöds eller den näringsverksamhet som är föremål för stödet övergår genom arvsrättsligt förvärv eller generationsväxling i samband med att stöd har betalats för upphörande med renhushållning eller naturnäringsverksamhet eller startstöd har beviljats näringsidkare inom renhushållning eller naturnäringsverksamhet.

47 §

Information om möjligheten att ansöka om stöd

Livsmedelsverket ska i lämplig omfattning informera om möjligheten att ansöka om stöd som avses i 5–8 kap., om fristen för ansökan om stöd, om ansökningsförfarandet samt om de viktigaste förutsättningarna och villkoren för beviljande av stöd.

48 §

Att ansöka om stöd

Stöd ska sökas elektroniskt via en nättjänst som utgör en del av den informationsresurs för livsmedelsförvaltningen som avses i lagen om livsmedelsförvaltningens informationsresurs (560/2021). Sökanden autentiseras genom stark autentisering på det sätt som föreskrivs i lagen om stark autentisering och betrodda elektroniska tjänster (617/2009). En stödansökan kan också göras med en blankett som fastställts för ändamålet. Blanketten kan lämnas in via en skyddad e-postförbindelse i form av en ifyllbar pdf-blankett eller i pappersformat. Den sistnämnda ska undertecknas.

Till ansökan ska fogas de handlingar, utredningar och planer som är nödvändiga för att bedöma förutsättningarna för beviljande av stöd.

Ansökan med bilagor sparas i informationssystemet och hanteras därefter i huvudsak elektroniskt. En ansökan som gjorts med en blankett arkiveras elektroniskt, om inte något annat följer av särskilda skäl.

Livsmedelsverket meddelar närmare föreskrifter om de blanketter som ska användas vid ansökan om stöd, om de bilagor som avses i 2 mom. samt om det sätt på vilket planerna och utredningarna ska presenteras och om förfarandet vid elektronisk ansökan.

49 §

Frist för ansökan om stöd

Närmare bestämmelser om fristen för ansökan om stöd och om stödperioderna får utfärdas genom förordning av statsrådet. Livsmedelsverket meddelar närmare föreskrifter om hur mottagandet och behandlingen av stödansökan ska ordnas tekniskt, om de anteckningar som ska göras i ansökningshandlingarna samt om överföringen till informationssystemet av stödansökningar som gjorts på en blankett.

52 §

Förhandlingar med sametinget

Resultatet av förhandlingarna ska meddelas jord- och skogsbruksministeriet och Livsmedelsverket.

56 §

Utbetalning av startstöd i form av understöd

Ansökan om utbetalning av startstöd i form av understöd till unga näringsidkare ska göras med iakttagande av 48 § 1 mom. Stödet betalas ut i två poster.

Genom förordning av statsrådet utfärdas närmare bestämmelser om utbetalning av startstöd i form av understöd och om fristen för inlämnande av utredningar enligt 2 mom. Livsmedelsverket meddelar närmare föreskrifter om sådana utredningar som avses ovan.

57 §

Utbetalning av investeringsstöd, stöd för bostadsbyggande och stöd till renbeteslag för underhåll av stängsel som beviljas i form av understöd

Ansökan om utbetalning av ett sådant investeringsstöd och stöd för bostadsbyggande som beviljats för ett renhushållnings- eller naturnäringsföretag samt av stöd för renbeteslags investeringar och underhåll av stängsel ska göras med iakttagande av 48 § 1 mom. På behandlingen av ansökan om utbetalning av stöd tillämpas bestämmelserna om behandling av stödansökan i 48 §. En utbetalningsansökan kan också göras i enlighet med 48 § med en blankett som fastställts för ändamålet. För inlämnandet av ansökan kan en skälig frist som räknas från stödbeslutet sättas ut eller, när det är fråga om den sista utbetalningsansökan för en åtgärd som stöds, från det att åtgärden har genomförts. Ansökan ska ges in till den närings-, trafik- och miljöcentral som har beviljat stödet.

Närmare bestämmelser om grunderna för bedömning av om utgifterna är faktiska, slutliga och verifierbara samt om påvisande av att byggandet framskridit utfärdas genom förordning av statsrådet. Närmare bestämmelser om betalningsposterna för investeringsstöd i form av understöd och om fristen för inlämnande av utbetalningsansökan får utfärdas genom förordning av statsrådet. Livsmedelsverket meddelar närmare föreskrifter om blanketter för ansökan, om utbetalning och om handlingar och utredningar som ska fogas till utbetalningsansökan.

58 §

Utbetalning av stöd i form av understöd

Närings-, trafik- och miljöcentralen beslutar om utbetalningen av understöd enligt 5–9 kap. Närings-, trafik- och miljöcentralen ska sammanställa uppgifterna om utbetalning av stöd som

den beviljat och lämna dem till Livsmedelsverket. Livsmedelsverket svarar för kontrollen och godkännandet av utgifterna och för den tekniska utbetalningen av stöden.

61 §

Tillstånd att lyfta lån

Genom förordning av statsrådet utfärdas närmare bestämmelser om grunderna för bedömning av om utgifter är faktiska, slutliga och verifierbara samt om fristen för att utverka tillstånd att lyfta lån. Livsmedelsverket meddelar närmare föreskrifter om blanketter för ansökan om tillstånd och om de handlingar och utredningar som ska fogas till ansökan.

65 §

Överföring av lån och ändring av lånevillkor

Genom förordning av statsrådet utfärdas närmare bestämmelser om situationer där det förutsätts tillstånd för ändring av lånevillkor samt om den tid inom vilken tillstånd ska utverkas. Livsmedelsverket meddelar närmare föreskrifter om de blanketter som ska användas i tillståndsförfarandet.

66 §

Användning av ränteförmåner för statliga lån och av andra stöd i anslutning till lån samt stöd som ingår i statsborgen

Livsmedelsverket meddelar närmare föreskrifter om det förfarande som kreditgivaren ska iaktta när stöd i anslutning till lån används för statliga lån som kreditgivaren har beviljat.

67 §

Beviljande av lån ur gårdsbrukets utvecklingsfonds medel till kreditgivare

Livsmedelsverket beslutar på kreditgivarens ansökan om beviljande av lån till kreditgivaren för beviljande av statliga lån. Lån kan sökas genom förmedling av ett centralt finansiellt institut.

Livsmedelsverket ska upprätta ett skuldebrev mellan staten och en eller flera kreditgivare, underteckna skuldebrevet på statens vägnar och ansvara för förvaring och överlåtelse av det till låntagaren när lånet har betalats eller ersatts med ett nytt skuldebrev.

Livsmedelsverket meddelar närmare föreskrifter om förfarandena vid ansökan om och beviljande och betalning av statliga medel samt om när kreditgivaren kan agera utan förmedling av ett centralt finansiellt institut.

68 §

Redovisning av statliga lån

Betalningar enligt Livsmedelsverkets beslut med anledning av kreditgivarens ansökan om gottgörelse ska göras inom sju bankdagar efter det att kreditgivaren har fått del av beslutet.

69 §

Ersättning för kreditgivarens kostnader

Livsmedelsverket ska besluta att de ersättningar enligt 1 mom. som betalats till ett kreditinstitut för skötseln av statliga lån helt eller delvis ska återkrävas hos kreditinstitutet, om kreditinstitutet inte har skött ett statligt lån så som föreskrivs i denna lag eller med stöd av den eller så som god banksed kräver. Trots vad som föreskrivs i 95 § kan ersättningarna återkrävas under hela lånetiden.

70 §

Förmedling av statliga lånemedel

Lån som staten beviljat en kreditgivare betalas av Livsmedelsverket genom förmedling av ett centralt finansiellt institut.

Livsmedelsverket betalar arvudet för skötseln av ett statligt lån till kreditgivaren på ansökan genom förmedling av ett centralt finansiellt institut.

Kreditgivaren ska genom förmedling av ett centralt finansiellt institut betala amorteringarna och räntorna på ett statligt lån till Livsmedelsverket för intäktsföring i gårdsbrukets utvecklingsfond.

De ändringar i statliga lån som gjorts vid reglering enligt lagen om företagssanering (47/1993) eller vid reglering enligt lagen om skuldsanering för privatpersoner (57/1993) görs även i skulder mellan kreditinstitutet och staten.

Livsmedelsverket kan meddela föreskrifter om de fall där kreditgivarna kan utföra de ovan nämnda uppgifterna utan ett centralt finansiellt institut.

71 §

Betalning av räntestöd

Kreditgivaren ska separat ansöka om betalning av räntestöd för varje ränteperiod, dock högst en gång i månaden. Ett centralt finansiellt institut som Livsmedelsverket godkänt vidarebefordrar ansökan till Livsmedelsverket, som sköter betalningen till institutet. Det centrala finansiella institutet förmedlar räntestödet till kreditgivaren.

Livsmedelsverket meddelar närmare föreskrifter om förfarandet vid ansökan om och förmedling av räntestöd.

73 §

Statens ansvar

Livsmedelsverket kan meddela närmare föreskrifter om förfarandet i anslutning till bevakningen av statens intressen.

74 §

Gottgörelser för statliga lån

Livsmedelsverket beslutar om den gottgörelse för kapital och räntor som på grundval av statens ansvar ska betalas till kreditinstitut. Innan gottgörelsen fastställs ska Livsmedelsverket klarlägga att den slutliga förlusten till följd av gäldenärens och en eventuell borgensmans insolvens har konstaterats och att förlusten inte har kunnat täckas med medel från försäljning av den egendom som utgör säkerhet eller, om personborgen inte utgör säkerhet, den säkerhet som ställts. Försäljning av säkerheten krävs dock inte när gäldenären eller tredje man som ansvarar för lånet får behålla den egendom som utgör säkerhet vid företagssanering eller skuldsanering för privatpersoner eller vid en annan liknande reglering eller vid reglering av säkerhetsansvaret. Livsmedelsverket betalar gottgörelsen till kreditinstitutet med medel ur gårdsbrukets utvecklingsfond.

De amorteringar och räntor som låntagaren betalar till kreditgivaren efter gottgörelsen ska redovisas till Livsmedelsverket.

Livsmedelsverket beslutar om återkrav hos låntagaren av den gottgörelse som har betalats till kreditgivaren till den del lånet eller räntor på lånet inte har betalats till staten. En årlig ränta enligt den räntefot som avses i 4 § i räntelagen (633/1982) kan tas ut av låntagaren på gottgörelse som på basis av ansökan om gottgörelse har betalats till kreditgivaren. En anteckning om detta ska göras i stödbeslutet.

Gottgörelse för förlusterna behöver inte betalas till kreditgivaren eller beloppet av gottgörelsen kan sänkas, om denna lag eller god banksed inte har iakttagits vid skötseln av lånet.

Livsmedelsverket meddelar närmare föreskrifter om förfarandet vid ansökan om och betalning av gottgörelse.

75 §

Behandlingstiden för ansökan om gottgörelse och dröjsmålsräntor på gottgörelser

Livsmedelsverket ska behandla en ansökan om gottgörelse som gäller statliga lån inom tre månader från det att kreditgivarens ansökan har inkommit till Livsmedelsverket och den slutliga förlusten till följd av gäldenärens och en eventuell borgensmans insolvens har konstaterats. Om ansökan om gottgörelse inte kan avgöras som sådan, räknas tiden om tre månader från det att den sista av de tilläggsutredningar som är nödvändiga för att ansökan ska kunna avgöras och som Livsmedelsverket begärt har lämnats in. Om tiden överskrider är staten skyldig att betala dröjsmålsränta för den överskridande tiden enligt den räntefot som avses i 4 § i räntelagen.

89 §

Uppföljning av affärsplaner

Närmare bestämmelser om innehållet i de utredningar som avses i 1 mom. utfärdas genom förordning av statsrådet. Livsmedelsverket meddelar närmare föreskrifter om hur utredningarna ska presenteras och ges in till närings-, trafik- och miljöcentralen.

90 §

Uppföljning av statliga lån, räntestödslån och lån som omfattas av statsborgen

Kreditgivaren ska ordna uppföljning av hur statliga lån, räntestödslån och lån som omfattas av statsborgen sköts och hur stöd i anslutning till statliga lån, räntestöd för andra lån och andra stöd i anslutning till lån används. Kreditgivaren ska regelbundet sända Livsmedelsverket uppgifter om beviljande, lyftande och amortering av lån, uppgifter om betalning av ränta på statliga lån, räntestödslån och lån mot statsborgen och uppgifter om användning av stöd i anslutning till lån. Kreditgivaren utan dröjsmål ska se till att ändringar som gäller statliga lån och andra lån som stöds förs in i kreditgivarens datasystem.

Närmare bestämmelser om de uppgifter som kreditgivaren ska lämna till Livsmedelsverket utfärdas genom förordning av statsrådet. Livsmedelsverket meddelar närmare föreskrifter om hur uppgifterna ska presenteras och lämnas.

92 §

Förvaring av uppgifter

Uppgifterna i informationssystemet förvaras tio år från beslutet om beviljande av stöd. Om stöd har beviljats ska uppgifterna förvaras tio år från utbetalningen av den sista posten eller från det att den sista posten av ett statligt lån eller ett lån som är föremål för räntestöd lyfts, dock så länge som räntestöd betalas. Uppgifter om statsborgen ska förvaras så länge som borgen är i kraft eller, om borgensansvaret har realiserats, så länge regressfordran kan drivas in. Uppgifter om statliga lån ska förvaras så länge som kreditinstitutet har en fordran på låntagaren för ett statligt lån eller, om en kreditgivare har ansökt om en gottgörelse för ett statligt lån hos Livsmedelsverket, till dess att beslutet om ansökan om gottgörelse har vunnit laga kraft. När det är fråga om stöd som ingår i plan eller i program som delfinansieras av Europeiska unionen ska uppgifterna dessutom förvaras fem år från det att Europeiska kommissionen betalar Europeiska unionens sista finansieringsandel enligt planen eller programmet.

93 §

Inspektionsrätt

Jord- och skogsbruksministeriet och Livsmedelsverket kan förrätta inspektioner som gäller beviljare, utbetalare och förmedlare av stöd samt stöddagare, i syfte att utöva tillsyn över att förutsättningarna och villkoren för beviljande, betalning och användning av stöd iakttas. Närings-, trafik- och miljöcentralen har motsvarande rätt i fråga om förmedlare och stöddagare. Nämnade myndigheter har rätt att få upplysningar trots sekretessbestämmelserna.

Livsmedelsverket beslutar om antalet inspektioner och väljer inspektionsobjekten utifrån ris-kanalys eller slumpmässigt urval, om inte något annat föreskrivs i Europeiska unionens lagstiftning. Livsmedelsverket gör upp en inspektionsstrategi och en inspektionsplan.

Också Europeiska unionens organ har inspektionsrätt enligt vad som bestäms i Europeiska unionens lagstiftning, i fråga om stöd som helt eller delvis har beviljats av Europeiska unionens medel eller som har beviljats som statligt stöd.

Närmare bestämmelser om sättet att förrätta de inspektioner som avses i 2 mom. får utfärdas genom förordning av statsrådet.

94 §

Utförande av inspektioner

En inspektionsberättelse ska upprättas över inspektionen och utan dröjsmål lämnas till närings-, trafik- och miljöcentralen och Livsmedelsverket.

23 kap

Återbetalning av stöd, upphörande av utbetalning, återkrav av stöd samt minskat stöd och påföljder

94 a §

Återbetalning av stöd

Stödtagaren ska utan dröjsmål betala tillbaka ett stöd eller en del av det som denne fått felaktigt, till för stort belopp eller uppenbart utan grund. Stödtagaren ska betala tillbaka stödet eller en del av det, också när det inte kan användas på det sätt som krävs enligt stödbeslutet. Om det belopp som ska betalas tillbaka är högst 100 euro, behöver det inte betalas tillbaka.

Vad som bestäms i 1 mom. gäller inte skillnaden mellan stöd som beviljats enligt kalkylerade grunder och de faktiska kostnaderna.

95 §

Upphörande av utbetalning och återkrav av stöd

Närings-, trafik- och miljöcentralen är skyldig att upphöra med utbetalningen av stöd och att återkräva stöd som avses i 5–8 kap., om

- 1) villkoren för beviljande eller utbetalning av stödet inte har uppfyllts,
- 2) stödtagaren har gett sådana felaktiga eller bristfälliga uppgifter som väsentligt har inverkat på beviljandet eller utbetalningen av stödet,
- 3) stöd villkoren inte har iakttagits,
- 4) stödtagaren inte har iakttagit ett åtagande som avses i 17 § 1 mom.,
- 5) stödtagaren har överlåtit eller lagt ned eller väsentligt begränsat den näringsverksamhet som stöds eller överlåtit det investeringsobjekt som stöds eller en bostadsbyggnad för vilken har

beviljats bostadsfinansiering före utgången av den frist som anges i 44 § och ny motsvarande egendom inte har skaffats i stället för den överlåtna eller arrangemang inte har genomförts i enlighet med den nämnda paragrafen,

6) stödtagaren har försatts i konkurs före utgången av den frist som anges i 44 § och det i stödtagarens verksamhet har begåtts ett sådant gäldenärsbrott som avses i 39 kap. i strafflagen (39/1889),

7) stödtagaren har vägrat att bistå vid inspektion, eller om

8) Europeiska unionens lagstiftning om sådana strukturstöd till jordbruket som helt eller delvis finansieras av Europeiska unionen eller som i sin helhet finansieras med nationella medel kräver det.

Återkravet ska enligt 1 mom. 5 punkten gälla den andel av beloppet av det utbetalda stödet som fås genom att den andel som motsvarar egendomens användningstid eller den tid under vilken näringsverksamhet bedrivits dras av från fristen enligt 44 §.

Om stödtagaren inte följt lagstiftningen om offentlig upphandling, betalas stödet inte ut eller också upphör utbetalningen av stödet och det stöd som redan betalats ut återkrävs för den upphandling som strider mot författningarna i enlighet med vad som föreskrivs i artikel 61 i den horisontella förordningen.

Belopp på högst 100 euro exklusive ränta behöver dock inte debiteras.

Om stöd har beviljats flera stödtagare gemensamt, svarar alla mottagare solidariskt för återbetalning av stödet. Mellan stödtagarna fördelas ansvaret i det förhållande i vilket stödtagaren har deltagit i den verksamhet som utgör grund för skyldigheten att betala tillbaka stödet.

Stöd som återkrävs ska betalas tillbaka senast inom ett år från närings-, trafik- och miljöcentralens beslut.

102 §

Beslut om återkrav och om upphörande med utbetalning

Beslut om återkrav och om upphörande med utbetalning av stöd och om uppsägning av statliga lån fattas av närings-, trafik- och miljöcentralen. Genom beslutet fastställs det belopp som återkrävs eller sägs upp, räntan enligt 99 § och förfallodagen för betalningen av dem.

103 §

Verkställighet av återkravsbeslut

Livsmedelsverket svarar för verkställandet av återkravsbeslut. Återkrav kan genomföras så att det belopp som återkrävs inklusive ränta dras av från övriga stöd som betalas till stödtagaren. I fråga om återkrav av statliga lån och uttag av ränta på dem ligger ansvaret dock på det kreditinstitut som beviljat lånet.

Beslut om återkrav kan verkställas genom utsökning efter det att beslutet har vunnit laga kraft. En återkravsfordran preskriberas när fem år förflutit från ingången av det år som följer på det år då återkravsbeslutet vunnit laga kraft. På verkställande av beslutet tillämpas i övrigt lagen om verkställighet av skatter och avgifter (706/2007).

Uppsägning av statliga lån och uttag av ränta för återkrav hör dock till det kreditinstitut som beviljat lånet.

103 a §

Minskat stöd och påföljder

Om det vid en administrativ kontroll som gäller utbetalning eller vid någon annan kontroll upptäcks att en åtgärd som är föremål för stöd inte har genomförts i enlighet med en godkänd plan eller om den som ansöker om stöd i sin ansökan om utbetalning har uppgett kostnader som inte berättigar till stöd, betalas inget stöd ut eller minskas det stöd som betalas ut. Beslut om administrativa påföljder i anslutning till det stöd som betalas ut fattas av den myndighet som beslutar om utbetalning av stödet.

I fråga om påföljderna ska det beaktas vad som föreskrivs i artikel 59 i den horisontella förordningen. Inga påföljder bestäms i situationer som avses i artikel 59.5 andra stycket a, b och c i den horisontella förordningen eller i andra jämförbara situationen.

Närmare bestämmelser om grunderna för minskning av stöd och om beräkning av minskningar och påföljder utfärdas genom förordning av statsrådet.

105 §

Kreditgivarens upplysnings- och biståndsskyldighet

När kreditgivare sköter statliga lån ska de beakta statens intressen i egenskap av kreditgivare och när de sköter lån med borgen ska de beakta statens intressen i egenskap av borgensman. Kreditgivaren ska utan dröjsmål underrätta Livsmedelsverket om sådana förändringar när det gäller stödtagarens ekonomiska ställning, det lån som stöds eller värdet på den egendom som utgör säkerhet för lån, som kan ha betydelse för statens ställning som kreditgivare eller borgensman.

Kreditgivaren och det centrala finansiella institutet ska på specifik begäran till jord- och skogsbruksministeriet, Livsmedelsverket och närings-, trafik- och miljöcentralen lämna ut sådana uppgifter om stödtagare som är nödvändiga för övervakningen av att förutsättningarna och villkoren för beviljande av stöd iakttas.

106 §

Avgifter för statsborgen

Kreditgivaren ska förmedla de avgifter som avses i 1 mom. till staten. För skötseln av denna uppgift betalar Livsmedelsverket ersättning till kreditgivaren. Ersättningen betalas av gårdsbrukets utvecklingsfonds medel.

Genom förordning av statsrådet utfärdas närmare bestämmelser om borgensavgifter och om sätten att bestämma borgensavgifter samt om ersättningar till kreditgivare. Livsmedelsverket kan meddela närmare föreskrifter om förfarandet vid förmedlingen av avgifter.

107 §

Realisering av statens borgensansvar

Livsmedelsverket svarar för intressebevakningen i samband med statens borgensansvar och regressrätt.

Livsmedelsverket kan besluta att en regressfordran ska lämnas oindriven om stödtagaren inte skäligen kan anses klara av att betala den på grund av varaktig arbetsoförmåga, långvarig arbetslöshet, försörjningsplikt eller någon annan jämförbar orsak.

Avgifter som har samband med realisering av borgensansvar betalas av gårdsbrukets utvecklingsfonds medel. Ersättningar som fås på grund av regressrätten ska redovisas till fonden.

109 §

Rätt att få upplysningar samt utlämnande av information

Jord- och skogsbruksministeriet, Livsmedelsverket samt närings-, trafik- och miljöcentralen har trots sekretessbestämmelserna rätt att av andra myndigheter eller andra som sköter offentliga uppdrag få sådana uppgifter om sökanden eller stödtagaren, dennes hälsotillstånd, ekonomiska situation och affärs- eller yrkesverksamhet eller om finansiering med offentliga medel eller andra omständigheter som är nödvändiga för behandlingen av stödärendet.

De myndigheter som anges i 1 mom. har trots sekretessbestämmelserna rätt att avgiftsfritt av Skatteförvaltningen få uppgifter om skatter i fråga om fysiska personer, de som ansöker om stöd och stödtagare samt av andra myndigheter eller parter som sköter offentliga uppgifter få uppgifter om ovannämnda parter i fråga om skötsel av registrerings-, anmälnings- och betalnings-skyldigheter i anslutning till lagstadgade pensions-, olycksfalls- och arbetslöshetsförsäkrings-avgifter samt om deras verksamhet, ekonomi och kopplingar, om uppgifterna är nödvändiga för att bevilja, betala ut eller övervaka användningen av stödet.

Jord- och skogsbruksministeriet, Livsmedelsverket samt närings-, trafik- och miljöcentralen har trots sekretessbestämmelserna rätt att till andra myndigheter eller andra som sköter offentliga uppdrag eller till Europeiska unionens organ överlämna sådana uppgifter om stödtagaren som samlats in vid skötseln av uppgifter enligt denna lag och som är nödvändiga för fullgörande av den inspektionsuppgift som föreskrivs för myndigheten, till den som sköter offentliga uppdrag eller organet eller för att övervaka att Europeiska unionens lagstiftning har följts.

Uppgifter som erhållits på basis av 1–3 mom. får inte användas för andra ändamål än de har begärts för.

127 §

Avvikande förfaranden

Livsmedelsverket kan meddela närmare föreskrifter om de handlingar som behövs vid behandlingen av ärenden enligt 118–126 §.

Denna lag träder i kraft den 20 .

På de ansökningar som är anhängiga och på de stöd som beviljats när lagen träder i kraft tillämpas de bestämmelser och föreskrifter som gällde vid ikraftträdandet.

Stöd kan inte beviljas för sådana planeringskostnader som avses i 11 § 1 mom., om kostnaderna har uppkommit före den 1 januari 2023.

3.

Lag

om ändring av skoltlagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i skoltlagen (253/1995) 2 a §, 8 § 3 och 4 mom., 55 § 1 mom., 55 a § och 65 § 2 mom.,
sådana de lyder, 2 a §, 8 § 3 och 4 mom., 55 a § och 65 § 2 mom. i lag 1677/2015 samt 55 §
1 mom. i lag 1474/2009, som följer:

2 a §

Förhållande till Europeiska unionens lagstiftning och plan

Bestämmelserna i 5 och 8 § i lagen om strukturstöd för renhushållning och naturnäringar
(986/2011), nedan lagen om strukturstöd för renhushållning, och de bestämmelser som utfärdats
med stöd av 5 § i den lagen tillämpas vid beviljande av stöd enligt denna lag.

8 §

Vissa stödåtgärder enligt annan lagstiftning

Stöd för annan i 3 § 2 mom. avsedd företagsverksamhet än jordbruk och fiske beviljas med
iakttagande av bestämmelserna i lagen om stödjande av landsbygdens utveckling under finan-
sieringsperioden 2023—2027 (/2022), dock så att stödet helt finansieras med nationella medel.
För en åtgärd kan utöver bidrag beviljas understött lån och statsborgen enligt denna lag.

Bestämmelser om stöd för fiske finns i lagen om Europeiska havs-, fiskeri- och vattenbruks-
fonden (997/2021). Denna lag tillämpas dock på i 9 § avsedda särskilda rättigheter gällande
fiske samt på stöd som beviljas för byggnad på basis av en sådan rätt.

55 §

Verkställighetsmyndigheter

Jord- och skogsbruksministeriet, Livsmedelsverket, Närings-, trafik- och miljöcentralen i
Lappland, landsbygdsnäringsmyndigheten i Enare kommun samt Forststyrelsen sköter verkstäl-
ligheten av denna lag. Närmare bestämmelser om de förfaranden som ska iakttas vid verkstäl-
ligheten av denna lag kan utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

55 a §

Rätt att få upplysningar samt utlämnande av information

Vid verkställigheten av denna lag tillämpas i fråga om jord- och skogsbruksministeriets, Livs-
medelsverkets och närings-, trafik- och miljöcentralernas rätt att få och lämna ut information
bestämmelserna i 109 § i lagen om strukturstöd för renhushållning.

65 §

Närmare bestämmelser och föreskrifter

Livsmedelsverket meddelar föreskrifter om formulären för köpe- och skuldebrev, ansökningar och beslut samt om andra formulär som behövs för verkställigheten av denna lag.

Denna lag träder i kraft den .

4.

Lag

om ändring av lagen om gårdsbrukets utvecklingsfond

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om gårdsbrukets utvecklingsfond (657/1966) 2 §, 2 a § 2 mom. och 3 § 4 mom.,
sådana de lyder, 2 § och 3 § 4 mom. i lag 33/2014 samt 2 a § 2 mom. i lag 424/2007, som
följer:

2 §

Gårdsbrukets utvecklingsfond bildas av de medel som tillhört kolonisationsfonden, de medel
som inflyter genom fondens verksamhet eller som donerats, de medel som genom statsbudgeten
överförs till fonden samt de medel som med stöd av 19 § i lagen om förvaltning av den strate-
giska planen för den gemensamma jordbrukspolitiken (/20) intäktsförs till fonden som en
delfinansiering av det stöd som finansieras med fondens medel.

2 a §

Förvaltningen av gårdsbrukets utvecklingsfond samt fondens bokföring och betalningar sköts
till andra delar än de som nämns i 1 mom. av Livsmedelsverket, om inte annat föreskrivs i lag.
Statsrådet utfärdar genom förordning närmare bestämmelser om dessa uppgifter när det gäller
Livsmedelsverket.

3 §

Medlen i gårdsbrukets utvecklingsfond ska användas så att syftena enligt lagen om struktur-
stöd till jordbruket (1476/2007), lagen om stödjande av landsbygdens utveckling under finan-
sieringsperioden 2023–2027 (/20) och lagen om strukturstöd för renhushållning och naturnä-
ringar (986/2011) främjas.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Helsingfors den 19 september 2022

Statsminister

Sanna Marin

Jord- och skogsbruksminister Antti Kurvinen

1.

Lag

om ändring av lagen om strukturstöd till jordbruket

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i lagen om strukturstöd till jordbruket (1476/2007) 70 §,

ändras 2 § 2 och 3 mom., 3–5 §, 6 § 2 mom., 7 § 4 mom., 8 § 2 mom., 9 § 1 mom., 11 § 3 mom., 13 §, 14 § 2 mom., 15 och 16 §, 18 § 1 mom., 19 §, 20 § 2–6 mom., 21 § 3 mom., 27 § 4 mom., 28 och 29 §, rubriken för 30 § och 30 § 2 mom., 35–37 §, 38 § 2 och 4 mom., 39 § 3 och 4 mom., 40–44 §, 45 § 1 och 3 mom., rubriken för 11 kap., 46, 47, 50 och 51 §, 52 § 3 och 4 mom., 54 § 2 och 3 mom., 55 § 2 och 3 mom., 56 § 1 och 2 mom. och 61 §,

av dem 2 § 2 och 3 mom. sådana de lyder i lag 29/2014, 3 och 4 §, 6 § 2 mom., 7 § 4 mom., 8 § 2 mom., 9 § 1 mom., 11 § 3 mom., 14 § 2 mom., 21 § 3 mom., 29 §, 30 § 2 mom., 35 och 36 §, 38 § 2 och 4 mom., 40, 42 och 43 §, 45 § 3 mom., 47 § och 61 § sådana de lyder i lag 1187/2014, 13 § sådan den lyder i lag 417/2018, 18 § 1 mom. sådant det lyder i lag 252/2021, 19 § sådan den lyder i nämnda lag 29/2014 och i lagarna 598/2009 och 1507/2009, 20 § sådan den lyder i sistnämnda lag och lagarna 499/2011 och 1412/2016, 27 § 4 mom., 37 § och 44 § och 54 § 2 och 3 mom. sådana de lyder i nämnda lag 1507/2009, 46 § och 50 § sådana de lyder i de nämnda lagarna 1507/2009 och 1187/2014, samt

fogas till 5 § ett nytt 2 mom., till lagen nya 14 a, 14 b, 45 a och 51 a § som följer:

Gällande lydelse

2 §

Tillämpningsområde

Denna lag tillämpas dock inte på stöd eller ersättningar som beviljas jordbrukare för upphörande med produktionsverksamhet. Lagen tillämpas inte heller på stöd som finansieras med medel från Europeiska unionens strukturfonder eller Europeiska havs- och fiskerifonden.

Bestämmelser om stöd som beviljas för förädling och marknadsföring av jordbruksprodukter samt för utvidgande av gårdsbruksheters verksamhet till att omfatta också annat än jordbruk finns i lagen om stödjande av landsbygdens utveckling (28/2014). På förberedelse för saluföring av jordbruksprodukter som vidtas på en gårdsbruksenhet tillämpas emellertid denna lag.

Föreslagen lydelse

2 §

Tillämpningsområde

Denna lag tillämpas dock inte på stöd eller ersättningar som beviljas jordbrukare för upphörande med produktionsverksamhet. Lagen tillämpas inte heller på stöd som finansieras med medel från Europeiska unionens strukturfonder eller *Europeiska havs-, fiskeri- och vattenbruksfonden*.

Bestämmelser om stöd som beviljas för förädling och marknadsföring av jordbruksprodukter samt för utvidgande av gårdsbruksheters verksamhet till att omfatta också annat än jordbruk finns i *lagen om stödjande av landsbygdens utveckling under finansieringsperioden 2023—2027 (/20)*. På *iordningställande av jordbruksprodukter för försäljning* som vidtas på en gårdsbruksenhet tillämpas emellertid denna lag.

Gällande lydelse

3 §

Förhållande till Europeiska unionens lagstiftning och program

Denna lag tillämpas på beviljande, betalning, övervakning, inspektion och återkrav av stöd som Europeiska unionen delfinansierar, om inte något annat följer av Europeiska unionens lagstiftning. Denna lag kompletterar Europeiska unionens lagstiftning och, om de medel som används för att finansiera stödet ingår i ett program, villkoren i det programmet.

Vid beviljande av stöd tillämpas vad som i Europeiska unionens lagstiftning föreskrivs om förutsättningar och begränsningar för beviljande av statligt stöd inom jordbrukssektorn, om inte något annat följer av Europeiska kommissionens beslut om godkännande av ett program.

Närmare bestämmelser om hur Europeiska unionens lagstiftning om statligt stöd ska tillämpas på stödsystem enligt denna lag får utfärdas genom förordning av statsrådet. Bestämmelser om införande av och varaktigheten hos stödsystemet utfärdas genom förordning av statsrådet inom de gränser som Europeiska unionens lagstiftning om strukturstöd till jordbruket som delfinansieras av Europeiska unionen eller helt finansieras med nationella medel ställer samt inom ramen för de medel som i statsbudgeten eller i dispositionsplanen för gårdsbrukets utvecklingsfond anvisats för finansieringen av stödsystemet.

4 §

Definitioner

I denna lag avses med

1) *jordbruk* åkerbruk, husdjursskötsel, växt-
husproduktion, trädgårds- och plantskoleod-
ling, pälsdjursuppfödning, renhushållning, bi-
odling, yrkesmässig jakt, bär- och svamp-
plockning samt annan produktion av sådana
produkter som avses i bilaga I till fördraget
om Europeiska unionens funktionssätt,

2) *gårdsbruksenhet* en produktionsenhet
som en jordbrukare leder och som används för

Föreslagen lydelse

3 §

*Förhållande till Europeiska unionens lagstiftning och **plan***

Denna lag tillämpas på beviljande, betalning, övervakning, inspektion och återkrav av stöd som Europeiska unionen delfinansierar, om inte något annat följer av Europeiska unionens lagstiftning. Denna lag kompletterar Europeiska unionens lagstiftning och, om de medel som används för att finansiera stödet ingår i *en plan*, villkoren i *den planen*.

Vid beviljande av stöd tillämpas vad som i Europeiska unionens lagstiftning föreskrivs om förutsättningar och begränsningar för beviljande av statligt stöd inom jordbrukssektorn, om inte något annat följer av Europeiska kommissionens beslut om godkännande *av en plan*.

Närmare bestämmelser om hur Europeiska unionens lagstiftning om statligt stöd ska tillämpas på stödsystem enligt denna lag får utfärdas genom förordning av statsrådet. Bestämmelser om införande av och varaktigheten hos stödsystemet utfärdas genom förordning av statsrådet inom de gränser som Europeiska unionens lagstiftning om strukturstöd till jordbruket som delfinansieras av Europeiska unionen eller helt finansieras med nationella medel ställer samt inom ramen för de medel som i statsbudgeten eller i dispositionsplanen för gårdsbrukets utvecklingsfond anvisats för finansieringen av stödsystemet.

4 §

Definitioner

I denna lag avses med

1) *jordbruk* åkerbruk, husdjursskötsel, växt-
husproduktion, trädgårds- och plantskoleod-
ling, pälsdjursuppfödning, renhushållning, bi-
odling, yrkesmässig jakt, bär- och svamp-
plockning samt annan produktion av sådana
produkter som avses i bilaga I till fördraget
om Europeiska unionens funktionssätt,

2) *förordningen om strategiska planer*
Europaparlamentets och rådets förordning

Gällande lydelse

bedrivande av jordbruk samt bildas av en eller flera fastigheter eller delar av fastigheter eller av en eller flera produktionsbyggnader med mark och som är funktionellt och ekonomiskt självständig och förvaltas som en helhet på grundval av ägande eller arrende,

3) *åtgärd som stöds* verksamhet som har samband med etablering eller bedrivande av jordbruk och för vilken stöd har sökts eller beviljats,

4) *investering* uppförande, utvidgande, grundlig reparation eller förvärv av en byggnad, konstruktion eller anläggning samt annat förvärv av materiella eller immateriella anläggningstillgångar,

5) *offentligt stöd* finansiering som beviljats av Europeiska unionen, staten eller ett annat offentligt organ eller någon annan förmån med ett värde som kan bestämmas i pengar,

6) *stöd* finansiering som i statsbudgeten eller i dispositionsplanen för gårdsbrukets utvecklingsfond anvisas för förbättring av jordbruksstrukturen och som beviljas som understöd eller räntestöd för räntestödslån eller som en borgensförbindelse på statens vägnar eller en kombination av dessa,

7) *stöd i anslutning till lån* stöd som beviljas som räntestöd för räntestödslån, som borgensförbindelse på statens vägnar eller som en kombination av dessa,

8) *lagen om utvecklingsstöd* lagen om stöd-jande av landsbygdens utveckling (28/2014),

9) *program* ett program enligt 3 § 1 punkten i lagen om förvaltning av utvecklingsprogrammen för landsbygden (27/2014).

Föreslagen lydelse

(EU) 2021/2115 om fastställande av regler om stöd för de strategiska planer som medlemsstaterna ska upprätta inom ramen för den gemensamma jordbrukspolitiken (strategiska GJP-planer) och som finansieras av Europeiska garantifonden för jordbruket (EGFJ) och Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (Ejflu) samt om upphävande av förordningarna (EU) nr 1305/2013 och (EU) nr 1307/2013,

3) **gårdsbruksenhet** enligt artikel 3.2 i förordningen om strategiska planer samtliga enheter som används för jordbruksverksamhet och drivs av en jordbrukare och som är belägna i en och samma medlemsstat,

4) *åtgärd som stöds* verksamhet som har samband med etablering eller bedrivande av jordbruk och för vilken stöd har sökts eller beviljats,

5) *investering* uppförande, utvidgande, grundlig reparation eller förvärv av en byggnad, konstruktion eller anläggning samt annat förvärv av materiella eller immateriella anläggningstillgångar,

6) *offentligt stöd* finansiering som beviljats av Europeiska unionen, staten eller ett annat offentligt organ eller någon annan förmån med ett värde som kan bestämmas i pengar,

7) *stöd* finansiering som i statsbudgeten eller i dispositionsplanen för gårdsbrukets utvecklingsfond anvisas för förbättring av jordbruksstrukturen och som beviljas som understöd eller räntestöd för räntestödslån eller som en borgensförbindelse på statens vägnar eller en kombination av dessa,

8) *stöd i anslutning till lån* stöd som beviljas som räntestöd för räntestödslån, som borgensförbindelse på statens vägnar eller som en kombination av dessa,

9) **lagen om utvecklingsstöd** lagen om stöd-jande av landsbygdens utveckling under finansieringsperioden 2023–2027 (/20),

10) **plan** en strategisk plan för den gemensamma jordbrukspolitiken enligt artikel 104 i förordningen om strategiska planer och vars

Gällande lydelse

Närmare bestämmelser om kännetecknen för en funktionellt och ekonomiskt självständig gårdsbruksenhet får utfärdas genom förordning av statsrådet.

5 §

Stödtagare

Stöd kan beviljas fysiska personer och privaträttsliga sammanslutningar som bedriver eller börjar bedriva jordbruk som sin näring på en gårdsbruksenhet (*lantbruksföretagare*). Dessutom kan stöd beviljas privaträttsliga sammanslutningar av vars delägare eller medlemmar över hälften är fysiska personer och vars syfte är att främja samarbetet mellan delägarna eller medlemmarna i deras produktionsverksamhet inom jordbruket (*sammanslutning av lantbruksföretagare*).

6 §

Startstöd till unga jordbrukare

Startstöd till en ung jordbrukare kan beviljas som lika stora poster eller som en procentuell andel av de godtagbara kostnaderna för stödobjektet eller som en kombination av dessa. Stödets form, nivå och maximibelopp kan bestämmas utifrån målområdet, produktionsgrenen eller stödets målgrupp med beaktande av

Föreslagen lydelse

stödåtgärder finansieras antingen med Europeiska unionens medel och nationella medel eller helt med nationella medel eller helt med Europeiska unionens medel,

11) **den horisontella förordningen** Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/2116 om finansiering, förvaltning och övervakning av den gemensamma jordbrukspolitiken och om upphävande av förordning (EU) nr 1306/2013.

5 §

Stödtagare

Stöd kan beviljas fysiska personer och privaträttsliga sammanslutningar som bedriver eller börjar bedriva jordbruk som sin näring på en gårdsbruksenhet (*lantbruksföretagare*). Dessutom kan stöd beviljas privaträttsliga sammanslutningar av vars delägare eller medlemmar över hälften är fysiska personer och vars syfte är att främja samarbetet mellan delägarna eller medlemmarna i deras produktionsverksamhet inom jordbruket (*sammanslutning av lantbruksföretagare*).

Stöd kan beviljas dikningssammanslutningar eller andra sammanslutningar av fastighetsägare och innehavare av arrenderätt som avtalat om gemensam dikning om medlemmarna i diknings-sammanslutningen, fastighetsägarna och innehavarna av arrenderätt är lantbruksföretagare enligt 1 mom. Med dikningssammanslutning avses i denna lag en sådan vattenrättslig sammanslutning för dikning som avses i vattenlagen (587/2011).

6 §

Startstöd till unga jordbrukare

Startstöd till en ung jordbrukare kan beviljas som lika stora poster eller som en procentuell andel av de godtagbara kostnaderna för stödobjektet eller som en kombination av dessa. Stödets form, nivå och maximibelopp kan bestämmas utifrån målområdet, produktionsgrenen eller stödets målgrupp med beaktande av

Gällande lydelse

de syften som nämns i 1 §, den marknadssituation som råder inom produktionsgrenen och de disponibla medlen för finansiering av stödet. Stödet kan beviljas som understöd *eller* räntestöd eller som en kombination av dessa.

7 §

Investeringsstöd för gårdsbruk

Närmare bestämmelser om den verksamhet som stöds med investeringsstöd, om godtagbara kostnader, om investeringsstödet nivå och maximibelopp samt om stödets form utfärdas, inom de gränser som anges i Europeiska unionens lagstiftning, genom förordning av statsrådet. Bestämmelser om godtagbara enhetskostnader utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

8 §

Förutsättningar som gäller stödtagaren

En förutsättning för beviljande av stöd är att sökanden har tillräcklig yrkesskicklighet för den företagsverksamhet som stöds.

Föreslagen lydelse

de syften som nämns i 1 §, den marknadssituation som råder inom produktionsgrenen och de disponibla medlen för finansiering av stödet. Stödet kan beviljas som understöd, räntestöd *eller statsborgen* eller som en kombination av dessa.

7 §

Investeringsstöd för gårdsbruk

Genom förordning av statsrådet utfärdas bestämmelser om den verksamhet som stöds med investeringsstöd, om godtagbara kostnader, om investeringsstödet nivå och maximibelopp samt om stödets form inom de gränser som anges i Europeiska unionens lagstiftning. Genom förordning av statsrådet får det också föreskrivas om grunderna för den fördelning av finansieringen som avses i 3 § 3 mom. och om fördelningen av bevilningsfullmakter eller anslag mellan olika finansieringskällor. Bestämmelser om godtagbara enhetskostnader utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

8 §

Förutsättningar som gäller stödtagaren

En förutsättning för beviljande av stöd är att sökanden har tillräcklig yrkesskicklighet för den företagsverksamhet som stöds. *Detta förutsätts dock inte om det handlar om investeringar som främjar tillståndet i miljön och hållbara produktionssätt, gårdsbruksenheters energiinvesteringar eller investeringar som främjar djurs välbefinnande och biosäkerheten.*

Gällande lydelse

9 §

Förutsättningar som gäller gårdsbruksenhets läge och besittningen av den

En gårdsbruksenhet som stöds ska vara belägen i Finland och, om det är fråga om programbaserat stöd, inom programmets tillämpningsområde. Om sökanden är en sammanslutning ska denna ha sin hemort inom Europeiska unionen.

11 §

Affärsplan

Närmare bestämmelser om investeringar som förutsätter en affärsplan utfärdas genom förordning av statsrådet. Landsbygdsverket meddelar närmare föreskrifter om innehållet i affärsplanen och om det sätt på vilket planen ska presenteras samt om de blanketter som ska användas vid utarbetandet av planen.

13 §

Förutsättningar som gäller åtgärder som stöds

Investeringsstöd för gårdsbruk beviljas inte för åtgärder som redan inletts. Startstöd till unga jordbrukare kan beviljas om stöd har sökts inom 24 månader från det att jordbruket etablerades.

Om en åtgärd som stöds förutsätter att myndighetstillstånd utverkas måste ett sådant tillstånd uppvisas innan stöd beviljas.

Om en åtgärd som stöds innefattar en bygginvestering ska sökanden dessutom lägga

Föreslagen lydelse

9 §

Förutsättningar som gäller gårdsbruksenhets läge och besittningen av den

En gårdsbruksenhet som stöds ska vara belägen i Finland och, om det är fråga om *planbaserat* stöd, inom *planens* tillämpningsområde. Om sökanden är en sammanslutning ska denna ha sin hemort inom Europeiska unionen.

11 §

Affärsplan

Närmare bestämmelser om investeringar som förutsätter en affärsplan utfärdas genom förordning av statsrådet. *Livsmedelsverket* meddelar närmare föreskrifter om innehållet i affärsplanen och om det sätt på vilket planen ska presenteras samt om de blanketter som ska användas vid utarbetandet av planen.

13 §

Förutsättningar som gäller åtgärder som stöds

Investeringsstöd för gårdsbruk beviljas inte för åtgärder som redan inletts *innan stödansökan har lämnats in. Med avvikelse från vad som föreskrivs får dock stöd beviljas för nödvändiga planeringskostnader som hänför sig till den åtgärd för vilken stöd söks och som uppkommit innan stödansökan lämnats in.* Startstöd till unga jordbrukare kan beviljas om stöd har sökts inom 24 månader från det att jordbruket etablerades.

Om en åtgärd som stöds innefattar en gemensam dikningsinvestering ska investeringen medföra nytta för jordbruksmarken och för fler än en gårdsbruksenhet.

Om en åtgärd som stöds förutsätter att myndighetstillstånd utverkas måste ett sådant tillstånd uppvisas innan stöd beviljas.

Om en åtgärd som stöds innefattar en bygginvestering ska sökanden dessutom lägga

Gällande lydelse

fram en byggnadsplan av vilken det framgår hur funktionell, lämplig och miljöanpassad investeringen är.

Genom förordning av statsrådet föreskrivs det närmare om situationer där en åtgärd anses vara inledd *samt* om byggnadsplanens innehåll. Genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet kan det föreskrivas om tekniska, ekonomiska och funktionella samt säkerhets- och miljörelaterade omständigheter som gäller en bygginvestering.

14 §

Förutsättningar som gäller stödets finansiering och belopp

Stöd kan inte beviljas till den del som andelen offentligt stöd av de godtagbara kostnaderna för den åtgärd som stöds överstiger det maximibelopp för offentligt stöd som föreskrivs i Europeiska unionens lagstiftning. När det är fråga om programbaserat stöd får den offentliga finansieringens andel av stödet inte överskrida maximibeloppet av den programenliga offentliga finansieringen.

(ny)

Föreslagen lydelse

fram en byggnadsplan av vilken det framgår hur funktionell, lämplig och miljöanpassad investeringen är. *Om en åtgärd som stöds innefattar en gemensam dikningsinvestering ska sökanden om dikningsprojektet lägga fram en i 5 kap. 15 § i vattenlagen avsedd dikningsplan om dikningsprojektet. Den åtgärd som stöds ska förordas av den statliga tillsynsmyndighet som avses i vattenlagen i ett utlåtande för vilket förutsätts att åtgärden främjar miljöns tillstånd.*

Genom förordning av statsrådet föreskrivs det närmare om situationer där en åtgärd anses vara inledd, om byggnadsplanens innehåll *samt om de åtgärder som anses främja tillståndet i miljön när en gemensam dikningsinvestering ingår i den åtgärd som stöds.* Genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet kan det föreskrivas om tekniska, ekonomiska och funktionella samt säkerhets- och miljörelaterade omständigheter som gäller en bygginvestering.

14 §

Förutsättningar som gäller stödets finansiering och belopp

Stöd kan inte beviljas till den del som andelen offentligt stöd av de godtagbara kostnaderna för den åtgärd som stöds överstiger det maximibelopp för offentligt stöd som föreskrivs i Europeiska unionens lagstiftning. När det är fråga om *planbaserat stöd* får den offentliga finansieringens andel av stödet inte överskrida maximibeloppet av *den planenliga* offentliga finansieringen.

14 a §

Förbud mot dubbelfinansiering

Ett i denna lag avsett stöd kan inte beviljas för en åtgärd som beviljats annan offentlig finansiering, om detta leder till sådan dubbelfinansiering som avses i artikel 36 i den horisontella förordningen.

Begränsningar för beviljande av stöd

Ett i denna lag avsett stöd kan inte beviljas, om

1) den som ansöker om stöd under innevarande kalenderår eller de tre kalenderår som föregår ansökan i sin verksamhet upprepade gånger har visat uppenbar likgiltighet för iakttagandet av villkoren för stöd som tidigare beviljats enligt denna lag,

2) förutsättningarna för beviljande av stödet har skapats på konstlad väg, i strid med målen för denna lag och det uppenbara syftet med arrangemanget har varit att kringgå bestämmelserna om beviljande av stöd för att eftersträva orättmätig ekonomisk vinning,

3) den som ansöker om stöd under året för ansökan eller under de tre föregående kalenderåren väsentligen har försummat sina registrerings-, anmälnings- eller betalningsskyldigheter i anslutning till skatter, lagstadgade pensions-, olycksfalls- eller arbetslöshetsförsäkringsavgifter eller avgifter som Tullen tar ut eller har väsentliga betalningsstörningar, eller har skulder som är föremål för utsökning och som med avseende på sökandens betalningsförmåga är större än ringa, eller skulder som har återsänts från utsökningen med ett intyg över medellöshetshinder, om inte beviljandet av stöd av särskilda skäl anses ändamålsenligt,

4) den som ansöker om stöd är föremål för ett oreglerat betalningskrav på grundval av ett tidigare kommissionsbeslut som förklarar ett stöd olagligt och oförenligt med den inre marknaden enligt artikel 1.4 a i kommissionens förordning (EU) nr 651/2014 genom vilken vissa kategorier av stöd förklaras förenliga med den inre marknaden enligt artiklarna 107 och 108 i fördraget,

5) det är fråga om ett företag i svårigheter; med företag i svårigheter avses ett företag i svårigheter enligt artikel 2.18 i kommissionens förordning som nämns i 4 punkten.

Om den som ansöker om stöd är juridisk person gäller begränsningarna i 1 mom. 1 och 3 punkten verkställande direktören och den-

Gällande lydelse

15 §

Val av åtgärder som stöds

Inom de gränser som nämns i 14 § 1 mom. beviljas stöd i första hand för åtgärder som avsevärt främjar syften som nämns i 1 § och, om stödet ingår i ett program, för sådana syften som anges i programmet.

Om ansökan gäller investeringsstöd för gårdsbruk kan följande omständigheter beaktas när man väljer vilka åtgärder som ska stödjas:

- 1) faktorer som inverkar på de ekonomiska förutsättningarna för den företagsverksamhet som stöds,
- 2) åtgärdens inverkan på lönsamheten av den företagsverksamhet som stöds,
- 3) åtgärdens inverkan på den stöddagande gårdsbruksenhets produktionsförhållanden i fråga om arbetsmiljön och ett hållbart utnyttjande av naturtillgångar samt djurs välbefinnande.

Om sökanden är en sammanslutning av lantbruksföretagare ska bedömningen av de grunder som avses i 2 mom. 1 och 2 punkten utsträckas till medlemmarnas eller delägarnas företagsverksamhet.

Om ansökan gäller startstöd till en ung jordbrukare ska valet av vilka åtgärder som stöds göras med tillämpning av 2 mom. 1 punkten.

Föreslagen lydelse

nes ställföreträdare, medlemmar och suppleanter i styrelsen, medlemmar och suppleanter i förvaltningsrådet och jämförbara organ, ansvariga bolagsmän och andra som hör till den högsta ledningen. Det som föreskrivs ovan gäller också personer som direkt eller indirekt innehar minst 25 procent av aktierna i ett aktiebolag eller av den rösträtt som aktierna medför, eller motsvarande ägande- eller bestämmanderätt om det är fråga om en annan sammanslutning än ett aktiebolag.

15 §

Val av åtgärder som stöds

Inom de gränser som nämns i 14 § 1 mom. beviljas stöd i första hand för åtgärder som avsevärt främjar syften som nämns i 1 § och, om stödet ingår i en plan, för sådana syften som anges i planen.

Om ansökan gäller investeringsstöd för gårdsbruk ska man när man väljer vilka åtgärder som ska stödjas beakta

- 1) åtgärdens inverkan på ekonomin och konkurrenskraften hos det företag som stödet gäller,
- 2) åtgärdens inverkan på den stöddagande gårdsbruksenhets produktionsförhållanden i fråga om arbetsmiljön och djurs välbefinnande samt ett hållbart utnyttjande av naturtillgångar, miljön och klimatet.

Om sökanden är en sammanslutning av lantbruksföretagare, en dikningssammanslutning eller en annan sammanslutning av fastighetsägare eller av innehavare av arrenderätt ska bedömningen av de grunder som avses i 2 mom. 1 punkten utsträckas till medlemmarnas eller delägarnas företagsverksamhet.

Om ansökan gäller startstöd till en ung jordbrukare ska man när man väljer vilka åtgärder som stöds beakta

- 1) de ekonomiska förutsättningarna för företagsverksamheten,
- 2) gårdens produktionsförutsättningar,

Gällande lydelse

Genom förordning av statsrådet föreskrivs närmare om grunderna för valet av åtgärder som stöds.

16 §

Kreditgivare

Stöd i anslutning till lån kan beviljas för lån av en kreditgivare som Landsbygdsverket godkänt i enlighet med 52 §.

18 §

Förutsättningar för beviljande av statsborgen

Statsborgen kan beviljas inom ramen för det maximala lånekapital som årligen fastställs i dispositionsplanen för gårdsbrukets utvecklingsfond. Det utestående lånekapital för vilket statsborgen beviljats får samtidigt uppgå till högst 110 miljoner euro. Vid beräkningen av det ovannämnda beloppet beaktas också kapitalet för sådana lån som med stöd av bestämmelser som gällt före ikraftträdandet av denna lag har beviljats för förbättring av jordbrukets struktur och där utgifterna för realisering av borgensansvaret betalas med medel från gårdsbrukets utvecklingsfond.

— — — — —

19 §

Tiden för genomförande av åtgärder

En åtgärd som stöds ska i sin helhet genomföras inom två år efter att stödet beviljats. En kortare frist kan dock sättas ut för genomförandet av åtgärden, om detta är motiverat med hänsyn till det sätt på vilket åtgärden genomförs eller verksamhetens art. Om stöd för en bygginvestering har beviljats på basis av ett sådant tillstånd enligt markanvändnings- och bygglagen (132/1999) som inte har vunnit laga kraft, ska fristen räknas från den tidpunkt då tillståndsbeslutet har vunnit laga kraft. Om stöd för anskaffning av lösöre har beviljats i

Föreslagen lydelse

3) *gårdens uppgivna utvecklingsinsatser och verksamhetens hållbarhet.*

Genom förordning av statsrådet föreskrivs närmare om grunderna för valet av åtgärder som stöds.

16 §

Kreditgivare

Stöd i anslutning till lån kan beviljas för lån av en kreditgivare som *Livsmedelsverket* godkänt i enlighet med 52 §.

18 §

Förutsättningar för beviljande av statsborgen

Statsborgen kan beviljas inom ramen för det maximala lånekapital som årligen fastställs i dispositionsplanen för gårdsbrukets utvecklingsfond. Det utestående lånekapital för vilket statsborgen beviljats får samtidigt uppgå till högst 240 miljoner euro. Vid beräkningen av det ovannämnda beloppet beaktas också kapitalet för sådana lån som med stöd av bestämmelser som gällt före ikraftträdandet av denna lag har beviljats för förbättring av jordbrukets struktur och där utgifterna för realisering av borgensansvaret betalas med medel från gårdsbrukets utvecklingsfond.

— — — — —

19 §

Tiden för genomförande av åtgärder

En åtgärd som stöds ska i sin helhet genomföras inom två år efter att stödet beviljats. En kortare frist kan dock sättas ut för genomförandet av åtgärden, om detta är motiverat med hänsyn till det sätt på vilket åtgärden genomförs eller verksamhetens art. Om stöd för en bygginvestering har beviljats på basis av ett sådant tillstånd enligt markanvändnings- och bygglagen (132/1999) *eller enligt vattenlagen* som inte har vunnit laga kraft, ska fristen räknas från den tidpunkt då tillståndsbeslutet har vunnit laga kraft. Om stöd för anskaffning av

Gällande lydelse

samband med en bygginvestering och anskaffningen inte kan göras innan bygginvesteringen slutförts, ska fristen räknas från det att bygginvesteringen är slutförd.

Närings-, trafik- och miljöcentralen kan på ansökan som har gjorts innan fristen gått ut förlänga den frist som avses i 1 mom. En förutsättning är att genomförandet av den åtgärd som stöds har inletts inom den frist som nämns i 1 mom. och att det finns något godtagbart skäl att förlänga fristen. Fristen kan förlängas två gånger för högst ett år i sänder.

När investeringsstöd eller startstöd beviljas med medel som delvis finansieras av Europeiska unionen kan tiden för genomförandet av investeringen eller tiden för utbetalning av startstödet eller en annan frist som avses i 1 mom. fortsätta eller, under de förutsättningar som föreskrivs i 2 mom., förlängas utöver den tid inom vilken medlen i det program från vilket stödet beviljats ska användas. En förutsättning för detta är att resten av stödet kan betalas ur gårdsbrukets utvecklingsfond eller helt och hållet med nationella medel som anvisats ur ett anslag i statsbudgeten.

Närmare bestämmelser om den frist som bestäms för genomförande av åtgärder som stöds och om förlängning av fristen får utfärdas genom förordning av statsrådet.

20 §

Villkor för användning av stöd

Objektet för en investering som stöds får inte varaktigt eller i betydande grad användas för andra ändamål än den företagsverksamhet som stödet avser innan fem år har förflutit från

Föreslagen lydelse

lösöre har beviljats i samband med en bygginvestering och anskaffningen inte kan göras innan bygginvesteringen slutförts, ska fristen räknas från det att bygginvesteringen är slutförd.

Närings-, trafik- och miljöcentralen kan på ansökan som har gjorts innan fristen gått ut förlänga den frist som avses i 1 mom. En förutsättning är att genomförandet av den åtgärd som stöds har inletts inom den frist som nämns i 1 mom. och att det finns något godtagbart skäl att förlänga fristen. Fristen kan förlängas två gånger för högst ett år i sänder. *Om en ansökan om förlängning av en åtgärd lämnas in inom rimlig tid efter utgången av den frist som avses i 1 mom., får närings-, trafik- och miljöcentralen behandla den, om orsaken till att fristen inte iakttagits är en allvarlig förändring i sökandens hälsotillstånd, någon annan av sökanden oberoende, oväntad, oförutsedd händelse eller något annat oöverstigligt hinder.*

När investeringsstöd eller startstöd beviljas med medel som delvis finansieras av Europeiska unionen kan tiden för genomförandet av investeringen eller tiden för utbetalning av startstödet eller en annan frist som avses i 1 mom. fortsätta eller, under de förutsättningar som föreskrivs i 2 mom., förlängas utöver den tid inom vilken medlen i *den plan eller* i det program från vilket stödet beviljats ska användas. En förutsättning för detta är att resten av stödet kan betalas ur gårdsbrukets utvecklingsfond eller helt och hållet med nationella medel som anvisats ur ett anslag i statsbudgeten.

Närmare bestämmelser om den frist som bestäms för genomförande av åtgärder som stöds och om förlängning av fristen får utfärdas genom förordning av statsrådet.

20 §

Villkor för användning av stöd

Objektet för en investering som stöds får inte varaktigt eller i betydande grad användas för andra ändamål än den företagsverksamhet som stödet avser innan fem år har förflutit från

Gällande lydelse

betalningen av den sista stödposten och, om stödet ansluter sig till ett lån, från det att lånet eller den sista låneposten har lyfts. *Om ägande- eller besittningsrätten till objektet för den investering som stöds överläts på någon annan före utgången av den ovan nämnda fristen, ska stödtagaren före överlåtelsen utverka närings-, trafik- och miljöcentralens tillstånd. En förutsättning för tillståndet är att mottagaren uppfyller villkoren för beviljande av stöd och att karaktären av den företagsverksamhet som stöds inte förändras väsentligt.*

Den företagsverksamhet som stöds får inte läggas ned eller inskränkas väsentligt innan fem år har förflutit från betalningen av den sista posten av ett stöd i form av understöd och, om stödet ansluter sig till ett lån, från det att lånet eller den sista låneposten har lyfts. *Om ägande- eller besittningsrätten till den företagsverksamhet som stöds överläts på någon annan före utgången av den ovan nämnda fristen, ska stödtagaren före överlåtelsen utverka närings-, trafik- och miljöcentralens tillstånd. En förutsättning för tillståndet är att mottagaren uppfyller villkoren för beviljande av stöd och att karaktären av den företagsverksamhet som stöds inte förändras väsentligt.*

Som en överlåtelse enligt 2 och 3 mom. betraktas inte att objektet för den investering eller företagsverksamhet som stöds övergår genom arvsrättsligt fång eller generationsväxling i samband med att stöd betalats för avstående från jordbruk eller stöd beviljats för etablering av jordbruk.

Genom förordning av statsrådet utfärdas närmare bestämmelser om hur upphandlingen ska genomföras när de EU-tröskelvärden som avses i 1 mom. inte överskrids samt om upphandlingar över 30 000 euro som inte behöver annonseras. Närmare bestämmelser om annonserings- och upphandlingsförfarandet samt upphandlingsdokument som ska förvaras utfärdas genom förordning av statsrådet.

Landsbygdsverket kan meddela närmare föreskrifter om innehållet i anbudsförfrågan och offentliggörandet av den, handläggningen av anbud och avtalssätten.

Föreslagen lydelse

betalningen av den sista stödposten och, om stödet ansluter sig till ett lån, från det att lånet eller den sista låneposten har lyfts. Ägande- eller besittningsrätten till objektet för den investering som stöds får dock överlåtas på någon annan före utgången av den ovannämnda fristen, *förutsatt att stödtagaren i stället skaffar sådan motsvarande egendom eller genomför ett sådant företagsarrangemang genom vilket karaktären av den verksamhet som stöds inte förändras väsentligt och mottagaren uppfyller villkoren för beviljande av stöd.*

Den företagsverksamhet som stöds får inte läggas ned eller inskränkas väsentligt innan fem år har förflutit från betalningen av den sista posten av ett stöd i form av understöd och, om stödet ansluter sig till ett lån, från det att lånet eller den sista låneposten har lyfts. Ägande- eller besittningsrätten till den företagsverksamhet som stöds *får dock överlåtas* på någon annan före utgången av den ovannämnda fristen, *förutsatt att stödtagaren i stället skaffar sådan motsvarande egendom eller genomför ett sådant företagsarrangemang genom vilket karaktären av den företagsverksamhet som stöds inte förändras väsentligt och mottagaren uppfyller villkoren för beviljande av stöd.*

Som en överlåtelse enligt 2 och 3 mom. betraktas inte att objektet för den investering eller företagsverksamhet som stöds övergår genom arvsrättsligt *förvärv* eller generationsväxling i samband med att stöd betalats för *upphörande med att bedriva jordbruk* eller stöd beviljats för etablering av jordbruk.

Genom förordning av statsrådet utfärdas närmare bestämmelser om hur upphandlingen ska genomföras när de EU-tröskelvärden som avses i 1 mom. inte överskrids samt om upphandlingar över 30 000 euro som inte behöver annonseras. Närmare bestämmelser om annonserings- och upphandlingsförfarandet samt upphandlingsdokument som ska förvaras utfärdas genom förordning av statsrådet.

Livsmedelsverket kan meddela närmare föreskrifter om innehållet i anbudsförfrågan och offentliggörandet av den, handläggningen av anbud och avtalssätten.

Gällande lydelse

21 §

Bokföringsskyldighet

Stödtagaren ska förvara bokföringsmaterialet i fråga om den åtgärd som stöds så som föreskrivs i 2 kap. 9 och 10 § i bokföringslagen. Om det är fråga om stöd som ingår i ett program som delfinansieras av Europeiska unionen, ska det material som anknyter till bokföringen förvaras minst tre år efter det att Europeiska kommissionen programenligt betalar unionens sista finansieringsandel.

27 §

Överföring av lån och ändring av lånevillkor

Genom förordning av statsrådet föreskrivs närmare om situationer där det förutsätts tillstånd för ändring av lånevillkor samt om den tid inom vilken tillstånd ska utverkas. Landsbygdsverket meddelar närmare föreskrifter om de blanketter som ska användas för tillståndsförfarandet.

28 §

Information om möjligheten att ansöka om stöd

Landsbygdsverket ska i lämplig omfattning informera om möjligheten att ansöka om stöd, om fristen för ansökan om stöd, om ansökningsförfarandet samt om de viktigaste förutsättningarna och villkoren för beviljande av stöd.

29 §

Stödansökan

Stöd ska sökas elektroniskt via en nättjänst som utgör en del av det informationssystem som avses i 50 § i lagen om utvecklingsstöd. På nättjänsten autentiseras sökanden genom sådan stark autentisering som avses i 2 § 1

Föreslagen lydelse

21 §

Bokföringsskyldighet

Stödtagaren ska förvara bokföringsmaterialet i fråga om den åtgärd som stöds så som föreskrivs i 2 kap. 9 och 10 § i bokföringslagen. Om det är fråga om stöd som ingår i en plan som delfinansieras av Europeiska unionen, ska det material som anknyter till bokföringen förvaras minst tre år efter det att Europeiska kommissionen *planenligt* betalar unionens sista finansieringsandel.

27 §

Överföring av lån och ändring av lånevillkor

Genom förordning av statsrådet föreskrivs närmare om situationer där det förutsätts tillstånd för ändring av lånevillkor samt om den tid inom vilken tillstånd ska utverkas. *Livsmedelsverket kan meddela* närmare föreskrifter om de blanketter som ska användas för tillståndsförfarandet.

28 §

Information om möjligheten att ansöka om stöd

Livsmedelsverket ska i lämplig omfattning informera om möjligheten att ansöka om stöd, om fristen för ansökan om stöd, om ansökningsförfarandet samt om de viktigaste förutsättningarna och villkoren för beviljande av stöd.

29 §

Att ansöka om stöd

Stöd ska sökas elektroniskt via en nättjänst som utgör en del av *den informationsresurs för livsmedelsförvaltningen som avses i lagen om livsmedelsförvaltningens informationsre-*

Gällande lydelse

punkten i lagen om stark autentisering och elektroniska signaturer (617/2009). En stöd-ansökan kan också göras med hjälp av en blankett som fastställts för ändamålet och som ska undertecknas.

Till ansökan ska sökanden foga de handlingar, utredningar och planer som är nödvändiga för bedömningen av förutsättningarna för beviljande av stöd.

Ansökan med bilagor sparas i informationssystemet och behandlas sedan i huvudsak elektroniskt. En ansökan som gjorts på en blankett arkiveras elektroniskt, om inte något annat följer av särskilda skäl.

Landsbygdsverket meddelar närmare föreskrifter om de blanketter som ska användas vid ansökan om stöd, om de bilagor som avses i 2 mom. samt om det sätt på vilket planen och utredningarna ska presenteras och om förfarandet vid elektronisk ansökan.

30 §

Att ansöka om stöd

Närmare bestämmelser om fristen för ansökan om stöd utfärdas genom förordning av statsrådet. Landsbygdsverket meddelar närmare föreskrifter om hur mottagandet och behandlingen av stödansökan ska ordnas tekniskt, om de anteckningar som ska göras i ansökningshandlingarna samt om överföringen till informationssystemet av stödansökningar som gjorts på en blankett.

35 §

Utbetalning av startstöd i form av understöd

Startstöd i form av understöd till unga jordbrukare betalas utan särskild ansökan. Stödet betalas ut i två poster.

En förutsättning för betalning av den första posten är att stödtagaren uppvisar en utredning om etablering, om startstödet har beviljats före etableringen av jordbruket.

Föreslagen lydelse

surs (560/2021). Sökanden autentiseras genom stark autentisering på det sätt som föreskrivs i lagen om stark autentisering och betrodda elektroniska tjänster (617/2009).

Livsmedelsverket får med avvikelse från 1 mom. meddela närmare föreskrifter om att ett visst stöd eller vissa stöd söks på annat sätt än i det elektroniska systemet, om detta förutsätts på grund av brådska vid verkställandet av stödsystemet, att antalet ansökningar är få eller av någon annan därmed jämförbar särskild orsak.

Livsmedelsverket får meddela närmare föreskrifter om de handlingar som ska fogas till ansökan, om förfarandet vid ansökan samt om det sätt på vilket planerna och utredningarna ska presenteras.

30 §

Frist för ansökan om stöd

Närmare bestämmelser om fristen för ansökan om stöd får utfärdas genom förordning av statsrådet. *Livsmedelsverket får meddela* närmare föreskrifter om hur mottagandet och behandlingen av stödansökan ska ordnas tekniskt, om de anteckningar som ska göras i ansökningshandlingarna samt om överföringen till informationssystemet av stödansökningar som gjorts på en blankett.

35 §

Utbetalning av startstöd i form av understöd

Ansökan om utbetalning av startstöd i form av understöd till unga jordbrukare ska göras via en i 29 § 1 mom. avsedd nättjänst. Stödet betalas ut i två poster.

En förutsättning för betalning av den första posten är att stödtagaren uppvisar en utredning om etablering i samband med utbetalningsansökan, om startstödet har beviljats före etableringen av jordbruket.

Gällande lydelse

Närmare bestämmelser om utbetalning av startstöd i form av understöd och om fristen för inlämnande av en utredning enligt 2 mom. utfärdas genom förordning av statsrådet. Landsbygdsverket meddelar närmare föreskrifter om den utredning som avses ovan.

36 §

Utbetalning av investeringsstöd i form av understöd

Ansökan om utbetalning av investeringsstöd i form av understöd görs via den nättjänst som avses i 29 § 1 mom. På behandlingen av ansökan om utbetalning av stöd tillämpas bestämmelserna i 29 § om behandling av stödansökan. *Utbetalningsansökan kan göras också med hjälp av en blankett som fastställts för ändamålet och som ska undertecknas och lämnas in till den myndighet som har beviljat stödet.*

Till utbetalningsansökan ska fogas de utredningar och bokföringshandlingar som är nödvändiga med tanke på förutsättningarna för utbetalning av stödet.

Understödet kan betalas ut i högst fem poster. Som understöd betalas högst en sådan andel av de godtagbara kostnaderna enligt utbetalningsansökan som motsvarar stödnivån och det beviljade stödets belopp.

En förutsättning för utbetalning av understödet är att stödtagaren har iakttagit stödvillkoren. En ytterligare förutsättning är att stödtagaren har haft faktiska, slutliga och verifierbara utgifter som hänför sig till den åtgärd som stöds. Om understöd har beviljats för en bygginvestering är en förutsättning för utbetalning av den sista posten att investeringen i sin helhet har genomförts i enlighet med stödbeslutet.

Närmare bestämmelser om grunderna för bedömning av om utgifter är faktiska, slutliga

Föreslagen lydelse

Närmare bestämmelser om utbetalning av startstöd i form av understöd utfärdas genom förordning av statsrådet. *Livsmedelsverket får meddela närmare föreskrifter om den utredning som avses ovan.*

36 §

Utbetalning av investeringsstöd i form av understöd

Ansökan om utbetalning av investeringsstöd i form av understöd görs via den nättjänst som avses i 29 § 1 mom. På behandlingen av ansökan om utbetalning av stöd tillämpas bestämmelserna i 29 § om behandling av stödansökan.

Livsmedelsverket får med avvikelse från 1 mom. meddela närmare föreskrifter om att utbetalningen av stödet söks på annat sätt än i det elektroniska systemet, om detta förutsätts på grund av brådska vid verkställandet av stödsystemet, att antalet ansökningar är få eller av någon annan därmed jämförbar särskild orsak.

Till utbetalningsansökan ska fogas de utredningar och bokföringshandlingar som är nödvändiga med tanke på förutsättningarna för utbetalning av stödet.

Understödet kan betalas ut i högst fem poster. Som understöd betalas högst en sådan andel av de godtagbara kostnaderna enligt utbetalningsansökan som motsvarar stödnivån och det beviljade stödets belopp.

En förutsättning för utbetalning av understödet är att stödtagaren har iakttagit stödvillkoren. En ytterligare förutsättning är att stödtagaren har haft faktiska, slutliga och verifierbara utgifter som hänför sig till den åtgärd som stöds. Om understöd har beviljats för en bygginvestering är en förutsättning för utbetalning av den sista posten att investeringen i sin helhet har genomförts i enlighet med stödbeslutet.

Närmare bestämmelser om grunderna för bedömning av om utgifter är faktiska, slutliga

Gällande lydelse

och verifierbara utfärdas genom förordning av statsrådet. Närmare bestämmelser om betalningsposterna för investeringsstöd i form av understöd och om fristen för inlämnande av utbetalningsansökan får utfärdas genom förordning av statsrådet.

Landsbygdsverket meddelar närmare föreskrifter om blanketterna för ansökan om utbetalning, om de handlingar som ska fogas till utbetalningsansökan samt om hur planerna och utredningarna ska presenteras, om förfarandet vid elektronisk ansökan, om hur mottagandet och behandlingen av utbetalningsansökan ska ordnas tekniskt, om de anteckningar som ska göras i ansökningshandlingarna samt om överföring till informationssystemet av utbetalningsansökningar som gjorts på en blankett.

37 §

Utbetalning av stöd i form av understöd

Närings-, trafik- och miljöcentralen beslutar om utbetalningen av understöd. Centralen sammanställer utbetalningsuppgifterna om stöd som den beslutat bevilja och sänder uppgifterna till Landsbygdsverket. Landsbygdsverket svarar för kontrollen och godkännandet av utgifterna samt för den tekniska utbetalningen av stöden.

38 §

Tillstånd att lyfta lån

Av ett lån som stöds kan på en gång lyftas högst en andel som motsvarar de faktiska kostnaderna. En förutsättning för beviljande av tillstånd att lyfta lånet är att stöd villkoren har iakttagits. En ytterligare förutsättning är att stödtagarens utgifter är slutliga och verifierbara samt hänför sig till den åtgärd som stöds.

Föreslagen lydelse

och verifierbara utfärdas genom förordning av statsrådet. Närmare bestämmelser om betalningsposterna för investeringsstöd i form av understöd och om fristen för inlämnande av utbetalningsansökan får utfärdas genom förordning av statsrådet.

Livsmedelsverket meddelar närmare föreskrifter om blanketterna för ansökan om utbetalning, om de handlingar som ska fogas till utbetalningsansökan samt om hur planerna och utredningarna ska presenteras, om förfarandet vid elektronisk ansökan, om hur mottagandet och behandlingen av utbetalningsansökan ska ordnas tekniskt, om de anteckningar som ska göras i ansökningshandlingarna samt om överföring till informationssystemet av utbetalningsansökningar som gjorts på en blankett.

37 §

Utbetalning av stöd i form av understöd

Närings-, trafik- och miljöcentralen beslutar om utbetalningen av understöd. Centralen sammanställer utbetalningsuppgifterna om stöd som den beslutat bevilja och sänder uppgifterna till *Livsmedelsverket*. *Livsmedelsverket* svarar för kontrollen och godkännandet av utgifterna samt för den tekniska utbetalningen av stöden.

38 §

Tillstånd att lyfta lån

Av ett lån som stöds kan på en gång lyftas högst en andel som motsvarar *räntestödslånets belopp av de godtagbara kostnader som ingår i ansökan om tillstånd att lyfta lån*. En förutsättning för beviljande av tillstånd att lyfta lånet är att stöd villkoren har iakttagits. En ytterligare förutsättning är att stödtagarens utgifter är slutliga och verifierbara samt hänför sig till den åtgärd som stöds.

Gällande lydelse

Närmare bestämmelser om grunderna för bedömning av om utgifter är faktiska, slutliga och verifierbara samt om fristen för att utverka tillstånd att lyfta lån utfärdas genom förordning av statsrådet. Landsbygdsverket meddelar närmare föreskrifter om blanketter för ansökan om tillstånd samt om de handlingar och utredningar som ska fogas till ansökan.

39 §

Betalning av räntestöd

Kreditgivaren ska separat ansöka om betalning av räntestöd för varje ränteperiod, likväl högst en gång i månaden. Ett centralt finansiellt institut som Landsbygdsverket godkänt vidarebefordrar ansökan till Landsbygdsverket, som sköter betalningen till institutet. Det centrala finansiella institutet förmedlar räntestödet till kreditgivaren.

Landsbygdsverket meddelar närmare föreskrifter om förfarandet vid ansökan om och förmedling av räntestöd.

40 §

Lämnande av uppgifter för uppföljning

Stödtagaren ska på begäran för närings-, trafik- och miljöcentralen lägga fram utredningar om genomförandet av affärsplanen *samt om uppföljningen av stödet och bedömningen av dess effektivitet.*

Landsbygdsverket meddelar närmare föreskrifter om innehållet i *utredningarna* och om det sätt på vilket de ska presenteras samt om hur de ska lämnas till närings-, trafik- och miljöcentralen.

Föreslagen lydelse

Närmare bestämmelser om grunderna för bedömning av om utgifter är faktiska, slutliga och verifierbara samt om fristen för att utverka tillstånd att lyfta lån utfärdas genom förordning av statsrådet. *Livsmedelsverket* meddelar närmare föreskrifter om blanketter för ansökan om tillstånd samt om de handlingar och utredningar som ska fogas till ansökan.

39 §

Betalning av räntestöd

Kreditgivaren ska separat ansöka om betalning av räntestöd för varje ränteperiod, likväl högst en gång i månaden. Ett centralt finansiellt institut som *Livsmedelsverket* godkänt vidarebefordrar ansökan till *Livsmedelsverket*, som sköter betalningen till institutet. Det centrala finansiella institutet förmedlar räntestödet till kreditgivaren.

Livsmedelsverket meddelar närmare föreskrifter om förfarandet vid ansökan om och förmedling av räntestöd.

40 §

Lämnande av uppgifter för uppföljning

Jord- och skogsbruksministeriet, Livsmedelsverket och närings-, trafik- och miljöcentralen har rätt att av mottagare av stöd få sådana utredningar och uppföljningsuppgifter som avses i artikel 7 och i bilaga I till förordningen som nämns i 4 § 2 punkten som behövs för uppföljning av stöden och bedömning av deras effektivitet.

Stödtagaren ska på begäran för närings-, trafik- och miljöcentralen lägga fram utredningar om genomförandet av affärsplanen.

Närmare bestämmelser om utredningarnas och uppföljningsuppgifternas innehåll får utfärdas genom förordning av statsrådet. Livsmedelsverket meddelar närmare föreskrifter om innehållet i affärsplanen och om det sätt på vilket det ska presenteras samt om hur det ska

Gällande lydelse

41 §

Uppföljning av lån som stöds

Kreditgivaren ska ordna med uppföljning av lån som stöds och användning av räntestöd. Kreditgivaren ska regelbundet sända Landsbygdsverket uppgifter om beviljande, lyftande och amortering av lån samt om räntebetalning. Kreditgivaren ska utan dröjsmål i sina datasystem föra in ändringar som gäller lån som stöds.

Genom förordning av statsrådet föreskrivs närmare om de uppgifter som kreditgivaren ska sända till Landsbygdsverket. Landsbygdsverket meddelar närmare föreskrifter om hur uppgifterna ska presenteras och sändas.

42 §

Informationssystem för övervakning

På det informationssystem som används för övervakning av uppgifter enligt denna lag tillämpas 50 § 1, 3 och 4 mom. i lagen om utvecklingsstöd.

43 §

Förvaring av uppgifter

Uppgifterna i informationssystemet förvaras tio år från beslutet om beviljande av stöd. Om stöd har beviljats ska uppgifterna förvaras tio år från utbetalningen av den sista posten eller från det att den sista posten av lån som är föremål för räntestöd lyfts, dock så länge som räntestöd betalas. Uppgifter om statsborgen ska förvaras så länge som borgen är i kraft eller, om statens borgensansvar har förverkligats, så länge regressfordran kan drivas in. När det är fråga om stöd som ingår i program som delfinansieras av Europeiska unionen ska uppgifterna förvaras fem år från det att Europeiska kommissionen betalar unionens sista finansieringsandel enligt programmet.

Föreslagen lydelse

lämnas till närings-, trafik- och miljöcentralen.

41 §

Uppföljning av lån som stöds

Kreditgivaren ska ordna med uppföljning av lån som stöds och användning av räntestöd. Kreditgivaren ska regelbundet sända *Livsmedelsverket* uppgifter om beviljande, lyftande och amortering av lån samt om räntebetalning. Kreditgivaren ska utan dröjsmål i sina datasystem föra in ändringar som gäller lån som stöds.

Genom förordning av statsrådet föreskrivs närmare om de uppgifter som kreditgivaren ska sända till *Livsmedelsverket*. *Livsmedelsverket* meddelar närmare föreskrifter om hur uppgifterna ska presenteras och sändas.

42 §

Informationssystem för övervakning

På det informationssystem som används för övervakning av uppgifter enligt denna lag tillämpas 45 § 1 och 3 mom. i lagen om utvecklingsstöd.

43 §

Förvaring av uppgifter

Uppgifterna i informationssystemet förvaras tio år från beslutet om beviljande av stöd. Om stöd har beviljats ska uppgifterna förvaras tio år från utbetalningen av den sista posten eller från det att den sista posten av lån som är föremål för räntestöd lyfts, dock så länge som räntestöd betalas. Uppgifter om statsborgen ska förvaras så länge som borgen är i kraft eller, om statens borgensansvar har förverkligats, så länge regressfordran kan drivas in. När det är fråga om stöd som ingår i *plan eller* i program som delfinansieras av Europeiska unionen ska uppgifterna förvaras fem år från

Gällande lydelse

44 §

Inspektionsrätt

Jord- och skogsbruksministeriet och Landsbygdsverket kan förrätta inspektioner som gäller beviljare och förmedlare av stöd samt stödtagare, i syfte att utöva tillsyn över att förutsättningarna och villkoren för beviljande, betalning och användning av stöd iakttas. Närings-, trafik- och miljöcentralerna har motsvarande rätt i fråga om förmedlare av stöd och stödtagare.

45 §

Inspektion

Inspektion får i den omfattning som tillsynsuppgiftet kräver utsträckas till byggnader, lokaler, omständigheter, informationssystem och handlingar som är relevanta för en åtgärd som stöds och användningen av stöd. Inspektion får dock inte utföras i lokaler som omfattas av hemfriden.

Bestämmelser om det förfarande som ska iakttas vid inspektion finns i 39 § i förvaltningslagen. Inspektionsberättelsen ska utan

Föreslagen lydelse

det att Europeiska kommissionen betalar unionens sista finansieringsandel *enligt planen eller enligt programmet*.

44 §

Inspektionsrätt

Jord- och skogsbruksministeriet och *Livsmedelsverket* kan förrätta inspektioner som gäller beviljare och förmedlare av stöd samt stödtagare, i syfte att utöva tillsyn över att förutsättningarna och villkoren för beviljande, betalning och användning av stöd iakttas. Närings-, trafik- och miljöcentralerna har motsvarande rätt i fråga om förmedlare av stöd och stödtagare.

Livsmedelsverket beslutar om antalet inspektioner och väljer inspektionsobjekten utifrån riskanalys eller slumpmässigt urval, om inte något annat föreskrivs i Europeiska unionens lagstiftning. Livsmedelsverket gör upp en inspektionsstrategi och en inspektionsplan.

Också Europeiska unionens organ har inspektionsrätt enligt vad som bestäms i Europeiska unionens lagstiftning, i fråga om stöd som helt eller delvis har beviljats av Europeiska unionens medel eller som har beviljats som statligt stöd.

Närmare bestämmelser om sättet att förrätta de inspektioner som avses i 2 mom. får utfärdas genom förordning av statsrådet.

45 §

Inspektion

Inspektion får i den omfattning som tillsynsuppgiftet kräver utsträckas till byggnader, *konstruktioner*, lokaler, omständigheter, informationssystem och handlingar som är relevanta för en åtgärd som stöds och användningen av stöd. Inspektion får dock inte utföras i lokaler som omfattas av hemfriden.

Bestämmelser om det förfarande som ska iakttas vid inspektion finns i 39 § i förvaltningslagen. Inspektionsberättelsen ska utan

Gällande lydelse

dröjsmål ges in till den behöriga närings-, trafik- och miljöcentralen samt till Landsbygdsverket.

Föreslagen lydelse

dröjsmål ges in till den behöriga närings-, trafik- och miljöcentralen samt till *Livsmedels-*verket.

11 kap

Avbrytande av utbetalning av stöd samt återkrav

(ny)

11 kap

Återbetalning av stöd, upphörande av utbetalning av stöd, återkrav samt minskat stöd och påföljder

45 a §

Återbetalning av stöd

Stödtagaren ska utan dröjsmål betala tillbaka ett stöd eller en del av det som denne fått felaktigt, till för stort belopp eller uppenbart utan grund. Stödtagaren ska betala tillbaka stödet eller en del av det, också när det inte kan användas på det sätt som krävs enligt stödbeslutet. Om det belopp som ska betalas tillbaka är högst 100 euro, behöver det inte betalas tillbaka.

Vad som bestäms i 1 mom. gäller inte skillnaden mellan stöd som beviljats enligt kalkylerade grunder och de faktiska kostnaderna.

46 §

Avbrytande av utbetalning av stöd samt återkrav

Närings-, trafik- och miljöcentralen är skyldig att avbryta utbetalningen av stödet samt att återkräva stöd, om

1) villkoren för beviljande eller utbetalning av stödet inte har uppfyllts,

2) stödtagaren har gett felaktiga eller bristfälliga uppgifter som väsentligt har inverkat på beviljandet eller utbetalningen av stödet,

3) stödvillkoren inte har iakttagits,

4) stödtagaren inte har iakttagit ett åtagande som avses i 8 § 3 mom.,

5) stödtagaren *utan närings-, trafik- och miljöcentralens tillstånd*, innan den frist som nämns i 20 § gått ut, har överlåtitt den företagsverksamhet eller det investeringsobjekt som stöds,

46 §

Upphörande av utbetalning av stöd samt återkrav av stöd

Närings-, trafik- och miljöcentralen är skyldig att *upphöra med* utbetalningen av stödet samt att återkräva stöd, om

1) villkoren för beviljande eller utbetalning av stödet inte har uppfyllts,

2) stödtagaren har gett *sådana* felaktiga eller bristfälliga uppgifter som väsentligt har inverkat på beviljandet eller utbetalningen av stödet,

3) stödvillkoren inte har iakttagits,

4) stödtagaren inte har iakttagit ett åtagande som avses i 8 § 3 mom.,

5) stödtagaren har överlåtitt *eller lagt ned eller väsentligt begränsat* den företagsverksamhet som stöds eller överlåtitt det investeringsobjekt som stöds *före utgången av den* frist

Gällande lydelse

6) stödtagaren har vägrat att bistå vid inspektion, eller om

7) detta krävs i Europeiska unionens lagstiftning om sådana strukturstöd till jordbruket som delfinansieras av Europeiska unionen eller helt finansieras med nationella medel.

Belopp på högst 100 euro behöver dock inte debiteras.

Om stöd har beviljats flera stödtagare gemensamt, svarar alla mottagare solidariskt för återbetalning av stödet. Mellan stödtagarna fördelas ansvaret i det förhållande i vilket stödtagaren har deltagit i den verksamhet som utgör grund för skyldigheten att betala tillbaka stödet.

47 §

Räntan på det belopp som återkrävs

På belopp som återkrävs ska det betalas en årlig dröjsmålsränta enligt 4 § 1 mom. i räntelagen (633/1982). Räntan beräknas enligt den tid som börjar 60 dagar efter beslutet om återkrav och slutar när fordran betalas eller, om *det belopp som återkrävs* dras av från en post som ska betalas senare, när avdraget görs.

Föreslagen lydelse

som anges i 20 § och ny motsvarande egendom inte har skaffats i stället för den överlåtna eller företagsarrangemang inte har genomförts i enlighet med den nämnda paragrafen;

6) stödtagaren har försatts i konkurs före utgången av den frist som anges i 20 § och det i stödtagarens verksamhet har begåtts ett sådant gäldenärsbrott som avses i 39 kap. i strafflagen (39/1889),

7) stödtagaren har vägrat att bistå vid inspektion, eller

8) detta krävs i Europeiska unionens lagstiftning om sådana strukturstöd till jordbruket som delfinansieras av Europeiska unionen eller helt finansieras med nationella medel.

Återkravet ska enligt 1 mom. 5 punkten gälla den andel av beloppet av det utbetalda stödet som fås genom att den andel som motsvarar egendomens användningstid eller den tid under vilken företagsverksamhet bedrivits dras av från fristen enligt 20 §.

Om stödtagaren inte följt lagstiftningen om offentlig upphandling, betalas stödet inte ut eller också upphör utbetalningen av stödet och det stöd som redan betalats ut återkrävs för den upphandling som strider mot författningarna i enlighet med vad som föreskrivs i artikel 61 i den horisontella förordningen.

Belopp på högst 100 euro *exklusive* ränta behöver dock inte debiteras.

Om stöd har beviljats flera stödtagare gemensamt, svarar alla mottagare solidariskt för återbetalning av stödet. Mellan stödtagarna fördelas ansvaret i det förhållande i vilket stödtagaren har deltagit i den verksamhet som utgör grund för skyldigheten att betala tillbaka stödet.

47 §

Dröjsmålsränta på belopp som återkrävs

Om *det belopp som återkrävs* inte betalas senast på den förfallodag som avses i 50 § 1 mom. ska en årlig dröjsmålsränta betalas enligt 4 § 1 mom. i räntelagen (633/1982) på beloppet. Räntan beräknas enligt den tid som börjar 60 dagar efter beslutet om återkrav och slutar när *fordran* betalas eller, om fordran dras

Gällande lydelse

50 §

Beslut om återkrav och avbrytande av utbetalning

Närings-, trafik- och miljöcentralen ska fatta beslut om återkrav och avbrytande av utbetalning av stöd. Genom beslutet fastställs det belopp som återkrävs och förfallodagen för betalningen av det.

Beslut om återkrav ska fattas utan ogrundat dröjsmål efter att närings-, trafik- och miljöcentralen fått vetskap om den grund som anges i 46 § och senast tio år efter att den sista stödposten har betalats.

51 §

Verkställighet av återkravsbeslut

Landsbygdsverket svarar för verkställandet av återkravsbeslut. Återkrav kan genomföras så att det belopp som återkrävs jämte ränta dras av från övriga stöd som betalas till stödtagaren. *I så fall måste beslutet om återkrav ha vunnit laga kraft.*

Beslut om återkrav kan verkställas genom utsökning efter det att beslutet har vunnit laga kraft. Därvid tillämpas lagen om verkställighet av skatter och avgifter (706/2007).

(ny)

Föreslagen lydelse

av från en post som ska betalas ut senare, när avdraget görs.

50 §

Beslut om återkrav och om upphörande med utbetalning

Närings-, trafik- och miljöcentralen ska fatta beslut om återkrav och *om upphörande med utbetalningen* av stöd. *I beslutet anges det belopp som återkrävs samt förfallodagen för betalningen av det, som är 60 dagar efter dagen för återkravsbeslutet.*

Ett beslut om återkrav ska fattas utan ogrundat dröjsmål efter det att närings-, trafik- och miljöcentralen *fått del av den grund som* anges i 46 § och senast *inom tio år från* det att den sista stödposten har betalats.

51 §

Verkställighet av återkravsbeslut

Livsmedelsverket svarar för verkställandet av återkravsbeslut. Återkrav kan genomföras så att det belopp som återkrävs *inklusive ränta* dras av från övriga stöd som betalas till stödtagaren.

Beslut om återkrav kan verkställas genom utsökning efter det att beslutet har vunnit laga kraft. *En återkravsfordran preskriberas när fem år förflutit från ingången av det år som följer på det år då återkravsbeslutet vunnit laga kraft. På verkställande av beslutet tillämpas i övrigt lagen om verkställighet av skatter och avgifter (706/2007).*

51 a §

Minskat stöd och påföljder

Om det vid en administrativ kontroll som gäller utbetalning eller vid någon annan kontroll upptäcks att en åtgärd som är föremål för stöd inte har genomförts i enlighet med en godkänd plan eller om den som ansöker om stöd i sin ansökan om utbetalning har uppgett kostnader som inte berättigar till stöd, betalas

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

inget stöd ut eller minskas det stöd som betalas ut. Beslut om administrativa påföljder i anslutning till det stöd som betalas ut fattas av den myndighet som beslutar om utbetalning av stödet.

I fråga om påföljderna ska det beaktas vad som föreskrivs i artikel 59 i den horisontella förordningen. Inga påföljder bestäms i situationer som avses i artikel 59.5 andra stycket a, b och c i den horisontella förordningen eller i andra jämförbara situationen.

Närmare bestämmelser om grunderna för minskning av stöd och om beräkning av minskningar och påföljder utfärdas genom förordning av statsrådet.

52 §

Godkännande av kreditinstitut

Landsbygdsverket beslutar om ett kreditinstitut eller en sammanslutning ska godkännas som kreditgivare eller som centralt finansiellt institut. Beslutet fattas på ansökan varav ska framgå de uppgifter som krävs för bedömning av förutsättningarna för godkännandet. Godkännandet kan återtas om förutsättningarna inte längre är uppfyllda.

Genom förordning av statsrådet föreskrivs närmare om förutsättningarna för godkännande av kreditgivare och centralt finansiellt institut samt om förfarandet för ansökan om godkännande. Landsbygdsverket meddelar närmare föreskrifter om de blanketter som ska användas för ansökan om godkännande samt om de tekniska detaljerna när det gäller förutsättningarna för godkännande.

54 §

Kreditgivarens upplysnings- och biståndsskyldighet

När kreditgivaren sköter lån med borgen ska den beakta statens fördel som borgensman. Kreditgivaren ska utan dröjsmål underrätta

52 §

Godkännande av kreditinstitut

Livsmedelsverket beslutar om ett kreditinstitut eller en sammanslutning ska godkännas som kreditgivare eller som centralt finansiellt institut. Beslutet fattas på ansökan varav ska framgå de uppgifter som krävs för bedömning av förutsättningarna för godkännandet. Godkännandet kan återtas om förutsättningarna inte längre är uppfyllda.

Genom förordning av statsrådet föreskrivs närmare om förutsättningarna för godkännande av kreditgivare och centralt finansiellt institut samt om förfarandet för ansökan om godkännande. *Livsmedelsverket* meddelar närmare föreskrifter om de blanketter som ska användas för ansökan om godkännande samt om de tekniska detaljerna när det gäller förutsättningarna för godkännande.

54 §

Kreditgivarens upplysnings- och biståndsskyldighet

När kreditgivaren sköter lån med borgen ska den beakta statens fördel som borgensman. Kreditgivaren ska utan dröjsmål underrätta

Gällande lydelse

Landsbygdsverket om sådana förändringar när det gäller stödtagarens ekonomiska ställning, lån som stöds eller värdet på egendom som utgör säkerhet för lån, som kan ha betydelse för statens ställning som borgensman.

Kreditgivaren och det centrala finansiella institutet ska på en specificerad begäran till jord- och skogsbruksministeriet, Landsbygdsverket samt närings-, trafik- och miljöcentralen lämna ut sådana uppgifter om stödtagare som är nödvändiga för övervakning av att förutsättningarna och villkoren för beviljande av stöd iakttas.

55 §

Avgifter för statsborgen

Kreditgivaren ska förmedla de avgifter som avses i 1 mom. till staten. För skötseln av denna uppgift betalar Landsbygdsverket ersättning till kreditgivaren. Ersättningen betalas av gårdsbrukets utvecklingsfonds medel.

Genom förordning av statsrådet föreskrivs närmare om borgensavgifter samt om ersättningar till kreditgivare. Landsbygdsverket kan meddela närmare föreskrifter om förfarandet vid förmedlingen av avgifter.

56 §

Förverkligande av statens borgensansvar

Landsbygdsverket svarar för intressebevakningen i samband med statens borgensansvar och regressrätt.

Landsbygdsverket kan besluta att en regressfordran ska lämnas oindriven om stödtagaren inte skäligen kan anses klara av att betala den på grund av varaktig arbetsoförmåga, långvarig arbetslöshet, försörjningsplikt eller någon annan jämförbar orsak.

Föreslagen lydelse

Livsmedelsverket om sådana förändringar när det gäller stödtagarens ekonomiska ställning, lån som stöds eller värdet på egendom som utgör säkerhet för lån, som kan ha betydelse för statens ställning som borgensman.

Kreditgivaren och det centrala finansiella institutet ska på en specificerad begäran till jord- och skogsbruksministeriet, *Livsmedelsverket* samt närings-, trafik- och miljöcentralen lämna ut sådana uppgifter om stödtagare som är nödvändiga för övervakning av att förutsättningarna och villkoren för beviljande av stöd iakttas.

55 §

Avgifter för statsborgen

Kreditgivaren ska förmedla de avgifter som avses i 1 mom. till staten. För skötseln av denna uppgift betalar *Livsmedelsverket* ersättning till kreditgivaren. Ersättningen betalas av gårdsbrukets utvecklingsfonds medel.

Genom förordning av statsrådet föreskrivs närmare om borgensavgifter samt om ersättningar till kreditgivare. *Livsmedelsverket* kan meddela närmare föreskrifter om förfarandet vid förmedlingen av avgifter.

56 §

Förverkligande av statens borgensansvar

Livsmedelsverket svarar för intressebevakningen i samband med statens borgensansvar och regressrätt.

Livsmedelsverket kan besluta att en regressfordran ska lämnas oindriven om stödtagaren inte skäligen kan anses klara av att betala den på grund av varaktig arbetsoförmåga, långvarig arbetslöshet, försörjningsplikt eller någon annan jämförbar orsak.

Gällande lydelse

61 §

Rätt att få upplysningar och utlämnande av information

I fråga om jord- och skogsbruksministeriets, Landsbygdsverkets samt närings-, trafik- och miljöcentralens rätt att få och lämna ut uppgifter om stöd som beviljats enligt denna lag tillämpas 64 § i lagen om utvecklingsstöd.

70 §

Övergångsbestämmelse om informationssystemet för övervakning]

Innan lagstiftningen om hantering av kunduppgifter inom landsbygdsnäringsförvaltningen träder i kraft ska på upprätthållandet och användningen av register som ingår i det informationssystem för övervakning som avses i 42 § samt på offentligheten och sekretessbeläggningen av registeruppgifterna tillämpas vad som föreskrivs i lagen om landsbygdsnäringsregistret (1515/1994).

Föreslagen lydelse

61 §

Rätt att få upplysningar och utlämnande av information

I fråga om jord- och skogsbruksministeriets, *Livsmedelsverkets* samt närings-, trafik- och miljöcentralens rätt att få och lämna ut uppgifter om stöd som beviljats enligt denna lag tillämpas 57 § i lagen om utvecklingsstöd.

(upphävs)

Denna lag träder i kraft den 20 .

På de ansökningar som är anhängiga och på de stöd som beviljats när lagen träder i kraft tillämpas de bestämmelser och föreskrifter som gällde vid ikraftträdandet.

Stöd kan inte beviljas för sådana planeringskostnader som avses i 13 §, om kostnaderna har uppkommit före den 1 januari 2023.

Genom denna lag upphävs lagen om finansiering av landsbygdsnäringar (329/1999). På ärenden som är anhängiga vid ikraftträdandet av denna lag tillämpas de bestämmelser i lagen om finansiering av landsbygdsnäringar som gällde vid ikraftträdandet. Även i fråga om uppskov, överföring, indragning, uppsägning och återkrav av stöd och statliga lån som baserar sig på lagen om finansiering av landsbygdsnäringar iakttas de bestämmelser i den lagen som gällde vid ikraftträdandet av denna lag.

Genom denna lag upphävs lagen om stödjande av grundtorrläggning (947/1997). På de ansökningar som är anhängiga och på de

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

*stöd som beviljats innan lagen träder i kraft
tillämpas de bestämmelser i lagen om stöd-
jande av grundtorrläggning som gällde vid
ikraftträdandet.*

2.

Lag

om ändring av lagen om strukturstöd för renhushållning och naturnäringar

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om strukturstöd för renhushållning och naturnäringar (986/2011) 114 §,
ändras 2 § 3 mom. och 5 mom., 6 § 1 mom. 17 punkten, 7 § 2 mom., 11 § 1 mom., 14 § 1 mom., 15 § 1 mom., 16 § 3 mom., 40 och 41 §, 43 § 2 mom., 44 § 2—4 mom., 47 och 48 §, rubriken för 49 § och 49 § 2 mom., 52 § 4 mom., 56 § 1 och 3 mom., 57 § 1 och 4 mom., 58 §, 61 § 4 mom., 65 § 5 mom., 66 § 4 mom., 67 §, 68 § 2 mom., 69 § 2 mom., 70 §, 71 § 3 och 4 mom., 73 § 4 mom., 74 och 75 §, 89 § 2 mom., 90, 92 och 93 §, 94 § 3 mom., rubriken för 23 kap., 95 §, rubriken för 102 § och 102 § 1 mom., 103 §, 105 § 2 och 3 mom., 106 § 2 och 3 mom., 107 och 109 § och 127 § 2 mom.,
av dem 2 § 3 och 5 mom., 48 §, 49 § 2 mom., 57 § 1 och 4 mom., 70 § delvis, 89 § 2 mom., 92 § och 114 § sådana de lyder i lag 1676/2015, 11 § 1 mom. sådant det lyder i lag 418/2018 och 41 § sådant det lyder i lag 253/2021,
fogas till 6 § 1 mom. en ny 18 punkt och till lagen nya 7 a §, 94 a och 103 a § som följer:

Gällande lydelse

2 §

Tillämpningsområde

Bestämmelser om stöd som beviljas för primär förädling och saluföring av produkter från renhushållning och andra jordbruksprodukter samt för utvidgande av verksamheten på en renhushållningslägenhet eller naturnäringslägenhet till att omfatta också annat än renhushållning eller någon annan naturnäring finns i lagen om stödjande av landsbygdens utveckling (28/2014). Denna lag tillämpas dock på investeringar som gäller grundlig reparation av renbeteslags slakterier och på sådana processer på en lägenhet som är nödvändiga för att bearbeta en animalisk eller vegetabilisk produkt för den första försäljningen.

Med undantag för särskilda förmåner tillämpas lagen inte heller på stöd som finansieras med medel från Europeiska unionens strukturfonder eller Europeiska havs- och fiskerifonden eller på åtgärder som hör till området för

Föreslagen lydelse

2 §

Tillämpningsområde

Bestämmelser om stöd som beviljas för primär förädling och saluföring av produkter från renhushållning och andra jordbruksprodukter samt för utvidgande av verksamheten på en renhushållningslägenhet eller naturnäringslägenhet till att omfatta också annat än renhushållning eller någon annan naturnäring finns i *lagen om stödjande av landsbygdens utveckling under finansieringsperioden 2023—2027 (/20)*. Denna lag tillämpas dock på investeringar som gäller grundlig reparation av renbeteslags slakterier och på sådana processer på en lägenhet som är nödvändiga för att bearbeta en animalisk eller vegetabilisk produkt för den första försäljningen.

Med undantag för särskilda förmåner tillämpas lagen inte heller på stöd som finansieras med medel från Europeiska unionens strukturfonder eller *Europeiska havs-, fiskeri- och vattenbruksfonden* eller på åtgärder som hör

Gällande lydelse

Europeiska unionens gemensamma fiskeripolitik.

6 §

Definitioner

I denna lag avses med

17) *centralt finansiellt institut* ett godkänt kreditinstitut eller en annan sådan sammanlutning som avses i 52 § 2 mom. i lagen om strukturstöd till jordbruket och som Landsbygdsverket har godkänt att verka som centralt finansiellt institut.

7 §

Förutsättningar som gäller stödets finansiering och belopp

Stöd kan inte beviljas till den del som andelen offentligt stöd av de godtagbara kostnaderna för en åtgärd överstiger det maximibelopp för offentligt stöd som föreskrivs i Europeiska unionens lagstiftning. I fråga om programbaserade stöd får den offentliga finansieringens andel av stödet inte överstiga det maximibelopp för offentlig finansiering som anges i programmet.

(ny)

Föreslagen lydelse

till området för Europeiska unionens gemensamma fiskeripolitik.

6 §

Definitioner

I denna lag avses med

17) *centralt finansiellt institut* ett godkänt kreditinstitut eller en annan sådan sammanlutning som avses i 52 § 2 mom. i lagen om strukturstöd till jordbruket och som *Livsmedelsverket* har godkänt att verka som centralt finansiellt institut

18) *den horisontella förordningen* Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/2116 om finansiering, förvaltning och övervakning av den gemensamma jordbrukspolitikens och om upphävande av förordning (EU) nr 1306/2013).

7 §

Förutsättningar som gäller stödets finansiering och belopp

Stöd kan inte beviljas till den del som andelen offentligt stöd av de godtagbara kostnaderna för en åtgärd överstiger det maximibelopp för offentligt stöd som föreskrivs i Europeiska unionens lagstiftning. I fråga om *planbaserade* stöd får den offentliga finansieringens andel av stödet inte överstiga det maximibelopp för offentlig finansiering som anges i planen.

7 a §

Begränsningar för beviljande av stöd

Ett i denna lag avsett stöd kan inte beviljas, om

1) *den som ansöker om stöd under innevarande kalenderår eller de tre kalenderår som föregår ansökan i sin verksamhet upprepade gånger har visat uppenbar ligkiltighet för*

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

iakttagandet av villkoren för stöd som tidigare beviljats enligt denna lag,

2) förutsättningarna för beviljande av stödet har skapats på konstlad väg, i strid med målen för denna lag och det uppenbara syftet med arrangemanget har varit att kringgå bestämmelserna om beviljande av stöd för att eftersträva orättmätig ekonomisk vinning,

3) den som ansöker om stöd under året för ansökan eller under de tre föregående kalenderåren väsentligen har försummat sina registrerings-, anmälnings- eller betalningsskyldigheter i anslutning till skatter, lagstadgade pensions-, olycksfalls- eller arbetslöshetsförsäkringsavgifter eller avgifter som Tullen tar ut eller har väsentliga betalningsstörningar, eller har skulder som är föremål för utsökning och som med avseende på sökandens betalningsförmåga är större än ringa, eller skulder som har återsänts från utsökningen med ett intyg över medellöshetshinder, om inte beviljandet av stöd av särskilda skäl anses ändamålsenligt,

4) den som ansöker om stöd är föremål för ett oreglerat betalningskrav på grundval av ett tidigare kommissionsbeslut som förklarar ett stöd olagligt och oförenligt med den inre marknaden enligt artikel 1.4 a i kommissionens förordning (EU) nr 651/2014 genom vilken vissa kategorier av stöd förklaras förenliga med den inre marknaden enligt artiklarna 107 och 108 i fördraget,

5) det är fråga om ett företag i svårigheter; med företag i svårigheter avses ett företag i svårigheter enligt artikel 2.18 i kommissionens förordning som nämns i 4 punkten.

Om den som ansöker om stöd är juridisk person gäller begränsningarna i 1 mom. 1 och 3 punkten verkställande direktören och dennes ställföreträdare, medlemmar och suppleanter i styrelsen, medlemmar och suppleanter i förvaltningsrådet och jämförbara organ, ansvariga bolagsmän och andra som hör till den högsta ledningen. Det som föreskrivs ovan gäller också personer som direkt eller indirekt innehar minst 25 procent av aktierna i ett aktiebolag eller av den rösträtt som aktierna medför, eller motsvarande ägande- eller bestämmanderätt om det är fråga om en annan sammanslutning än ett aktiebolag.

Gällande lydelse

11 §

Inledande av en åtgärd som stöds

Investeringsstöd till näringsidkare, stöd för bostadsbyggande till näringsidkare, investeringsstöd till renbeteslag och forskningsfinansiering beviljas inte för åtgärder som näringsidkaren, renbeteslaget eller den som ansöker om forskningsfinansiering redan har inlett. Stöd till renbeteslag för underhåll av renstängsel beviljas inte om underhållet har inletts innan stödansökan har anhängiggjorts. Startstöd till unga näringsidkare kan beviljas om stöd har sökts inom 24 månader från det att näringsverksamheten etablerades.

14 §

Val av åtgärder som stöds

Inom de gränser som avses i 7 § 1 mom. beviljas stöd i första hand för åtgärder som avsevärt främjar de syften som anges i 1 § och, om stödet ingår i ett program, för de syften som anges i programmet.

15 §

Näringsidkande

Stöd kan beviljas en sökande som idkar eller börjar idka renhushållning på en renhushållningslägenhet eller renhushållning eller någon annan naturnäring på en naturnäringslägenhet så att sökanden får den huvudsakliga delen av sin utkomst från det. En person som äger minst 80 livrenar anses dock få den huvudsakliga delen av sin utkomst från renhushållning. Den som idkar någon annan naturnäring ska ha en årlig inkomst från naturnäringar som

Föreslagen lydelse

11 §

Inledande av en åtgärd som stöds

Investeringsstöd till näringsidkare, stöd för bostadsbyggande till näringsidkare, investeringsstöd till renbeteslag och forskningsfinansiering beviljas inte för åtgärder som näringsidkaren, renbeteslaget eller den som ansöker om forskningsfinansiering redan har inlett *innan stödansökan har lämnats in. Med avvikelse från vad som föreskrivs får dock stöd beviljas för nödvändiga planeringskostnader som hänför sig till den åtgärd för vilken stöd söks och som uppkommit innan stödansökan lämnats in.* Stöd till renbeteslag för underhåll av renstängsel beviljas inte om underhållet har inletts innan stödansökan har anhängiggjorts. Startstöd till unga näringsidkare kan beviljas om stöd har sökts inom 24 månader från det att näringsverksamheten etablerades.

14 §

Val av åtgärder som stöds

Inom de gränser som avses i 7 § 1 mom. beviljas stöd i första hand för åtgärder som avsevärt främjar de syften som anges i 1 § och, om stödet ingår *i en plan*, för de syften som anges i programmet.

15 §

Näringsidkande

Stöd kan beviljas en sökande som idkar eller börjar idka renhushållning på en renhushållningslägenhet eller renhushållning eller någon annan naturnäring på en naturnäringslägenhet så att sökanden får den huvudsakliga delen av sin utkomst från det. En person som äger minst 80 livrenar anses dock få den huvudsakliga delen av sin utkomst från renhushållning. Den som idkar någon annan naturnäring ska ha en årlig inkomst från naturnäringar som

Gällande lydelse

uppgår till minst det belopp som bestäms genom förordning av statsrådet. Beloppet justeras årligen av Landsbygdsverket genom en föreskrift så att det motsvarar den allmänna inkomstutvecklingen.

16 §

Sökandens inkomster

Genom förordning av statsrådet föreskrivs om de största tillåtna inkomsterna för sökanden och dennes make samt om vilka inkomster som beaktas vid beräkningen av dessa inkomster. De största tillåtna inkomsterna kan differentieras enligt stödbjekt. Landsbygdsverket ska årligen föreskriva om en justering av maximibeloppet så att beloppet motsvarar den allmänna inkomstutvecklingen. Genom förordning av statsrådet kan det också föreskrivas om inkomster som inte ska beaktas i totalinkomsterna.

40 §

Bedömning av räntan på räntestödslån

Om närings-, trafik- och miljöcentralen har skäl att misstänka att räntan på ett lån överstiger den ränta som avses i 38 § 1 mom. 2 punkten, kan centralen begära att Landsbygdsverket ska bedöma om räntan på lånet uppfyller villkoret i det ovan nämnda lagrummet. Kreditgivaren ska lämna de utredningar som Landsbygdsverket begär i ärendet.

41 §

Maximibeloppet av statsborgen

Statsborgen kan beviljas inom ramen för det maximala lånekapital som årligen fastställs i dispositionsplanen för gårdsbrukets utvecklingsfond. Det utestående lånekapital för vilket statsborgen beviljats får samtidigt uppgå till högst 110 miljoner euro, inklusive lån som beviljats med stöd av lagen om strukturstöd till

Föreslagen lydelse

uppgår till minst det belopp som bestäms genom förordning av statsrådet. Beloppet justeras årligen av *Livsmedelsverket* genom en föreskrift så att det motsvarar den allmänna inkomstutvecklingen.

16 §

Sökandens inkomster

Genom förordning av statsrådet föreskrivs om de största tillåtna inkomsterna för sökanden och dennes make samt om vilka inkomster som beaktas vid beräkningen av dessa inkomster. De största tillåtna inkomsterna kan differentieras enligt stödbjekt. *Livsmedelsverket* ska årligen föreskriva om en justering av maximibeloppet så att beloppet motsvarar den allmänna inkomstutvecklingen. Genom förordning av statsrådet kan det också föreskrivas om inkomster som inte ska beaktas i totalinkomsterna.

40 §

Bedömning av räntan på räntestödslån

Om närings-, trafik- och miljöcentralen har skäl att misstänka att räntan på ett lån överstiger den ränta som avses i 38 § 1 mom. 2 punkten, kan centralen begära att *Livsmedelsverket* ska bedöma om räntan på lånet uppfyller villkoret i det ovan nämnda lagrummet. Kreditgivaren ska lämna de utredningar som *Livsmedelsverket* begär i ärendet.

41 §

Maximibeloppet av statsborgen

Statsborgen kan beviljas inom ramen för det maximala lånekapital som årligen fastställs i dispositionsplanen för gårdsbrukets utvecklingsfond. Det utestående lånekapital för vilket statsborgen beviljats får samtidigt uppgå till högst 240 miljoner euro, inklusive lån som beviljats med stöd av lagen om strukturstöd till

Gällande lydelse

jordbruket och motsvarande tidigare lagstiftning. Vid beräkningen av det ovannämnda beloppet beaktas också kapitalet för sådana lån som med stöd av bestämmelser som gällt före ikraftträdandet av denna lag har beviljats för förbättring av renhushållningens och andra naturnäringars struktur och där utgifterna för realisering av borgensansvaret betalas med medel från gårdsbrukets utvecklingsfond.

43 §

Tiden för genomförande av åtgärder

Närings-, trafik- och miljöcentralen kan förlänga den frist som avses i 1 mom. på ansökan som har gjorts innan fristen gått ut. En förutsättning är att genomförandet av den åtgärd som stöds har inletts inom den frist som nämns i 1 mom. och att det finns ett godtagbart skäl att förlänga fristen. Fristen kan förlängas två gånger för högst ett år i sänder.

44 §

Villkor för användning av stöd

Objektet för en investering som stöds får inte varaktigt eller i betydande grad användas för andra ändamål än den näringsverksamhet eller den verksamhet hos ett renbeteslag som stöds och användningsändamålet för den bostadsbyggnad som stöds får inte ändras innan fem år har förflutit från betalningen av den sista posten av ett stöd i form av understöd eller, om stödet ansluter sig till ett lån, från det att lånet eller den sista låneposten har lyfts.

Föreslagen lydelse

jordbruket och motsvarande tidigare lagstiftning. Vid beräkningen av det ovannämnda beloppet beaktas också kapitalet för sådana lån som med stöd av bestämmelser som gällt före ikraftträdandet av denna lag har beviljats för förbättring av renhushållningens och andra naturnäringars struktur och där utgifterna för realisering av borgensansvaret betalas med medel från gårdsbrukets utvecklingsfond.

43 §

Tiden för genomförande av åtgärder

Närings-, trafik- och miljöcentralen kan förlänga den frist som avses i 1 mom. på ansökan som har gjorts innan fristen gått ut. En förutsättning är att genomförandet av den åtgärd som stöds har inletts inom den frist som nämns i 1 mom. och att det finns ett godtagbart skäl att förlänga fristen. Fristen kan förlängas två gånger för högst ett år i sänder. *Om en ansökan om förlängning av en åtgärd lämnas in inom rimlig tid efter utgången av den frist som avses i 1 mom., får närings-, trafik- och miljöcentralen behandla den, om orsaken till att fristen inte iakttagits är en allvarlig förändring i sökandens hälsotillstånd, någon annan av sökanden oberoende, oväntad, oförutsedd händelse eller något annat oöverstigligt hinder.*

44 §

Villkor för användning av stöd

Objektet för en investering som stöds får inte varaktigt eller i betydande grad användas för andra ändamål än den näringsverksamhet eller den verksamhet hos ett renbeteslag som stöds och användningsändamålet för den bostadsbyggnad som stöds får inte ändras innan fem år har förflutit från betalningen av den sista posten av ett stöd i form av understöd eller, om stödet ansluter sig till ett lån, från det att lånet eller den sista låneposten har lyfts. Ägande- eller besittningsrätten till objektet för

Gällande lydelse

Om ägande- eller besittningsrätten till objektet för den investering som stöds överläts på någon annan före utgången av den ovan nämnda fristen, ska stödtagaren före överlåtelsen utverka närings-, trafik- och miljöcentralens tillstånd. En förutsättning för tillståndet är att mottagaren uppfyller villkoren för beviljande av stöd och att karaktären av den verksamhet som stöds inte förändras väsentligt.

Den näringsverksamhet eller övriga verksamhet som stöds får inte läggas ned eller inskränkas väsentligt innan fem år har förflutit från betalningen av den sista posten av ett stöd i form av understöd och, om stödet ansluter sig till ett lån, från det att lånet eller den sista låneposten har lyfts. *Om ägande- eller besittningsrätten till den näringsverksamhet som stöds eller medel som anknyter till den i avsevärd mån överläts på någon annan före utgången av den ovan nämnda fristen, ska stödtagaren före överlåtelsen utverka närings-, trafik- och miljöcentralens tillstånd. En förutsättning för tillståndet är att mottagaren uppfyller villkoren för beviljande av stöd och att karaktären av den näringsverksamhet eller någon annan verksamhet som stöds inte förändras väsentligt.*

Som en överlåtelse enligt 2 och 3 mom. betraktas inte att objektet för den investering som stöds eller den näringsverksamhet som är föremål för stödet övergår genom arvsrättsligt förvärv eller generationsväxling i samband med att stöd har betalats för upphörande med renhushållning eller naturnäringsverksamhet eller startstöd har beviljats näringsidkare inom renhushållning eller naturnäringar.

47 §

Information om möjligheten att ansöka om stöd

Landsbygdsverket ska i lämplig omfattning informera om möjligheten att ansöka om stöd som avses i 5–8 kap., om fristen för ansökan om stöd, om ansökningsförfarandet samt om de viktigaste förutsättningarna och villkoren för beviljande av stöd.

Föreslagen lydelse

den investering som stöds *får dock överlåtas* på någon annan före utgången av den ovan nämnda fristen, *förutsatt att stödtagaren i stället skaffar sådan motsvarande egendom eller genomför ett sådant arrangemang genom vilket* mottagaren uppfyller villkoren för beviljande av stöd och karaktären av den verksamhet som stöds inte förändras väsentligt.

Den näringsverksamhet eller övriga verksamhet som stöds får inte läggas ned eller inskränkas väsentligt innan fem år har förflutit från betalningen av den sista posten av ett stöd i form av understöd och, om stödet ansluter sig till ett lån, från det att lånet eller den sista låneposten har lyfts. Ägande- eller besittningsrätten till den näringsverksamhet som stöds eller medel som anknyter till den i avsevärd mån får dock överlåtas på någon annan före utgången av den ovan nämnda fristen, *förutsatt att stödtagaren i stället skaffar sådan motsvarande egendom eller genomför ett sådant arrangemang genom vilket* mottagaren uppfyller villkoren för beviljande av stöd och karaktären av den näringsverksamhet som stöds inte förändras väsentligt.

Som en överlåtelse enligt 2 och 3 mom. betraktas inte att objektet för den investering som stöds eller den näringsverksamhet som är föremål för stödet övergår genom arvsrättsligt förvärv eller generationsväxling i samband med att stöd har betalats för upphörande med renhushållning eller naturnäringsverksamhet eller startstöd har beviljats näringsidkare inom renhushållning eller naturnäringar.

47 §

Information om möjligheten att ansöka om stöd

Livsmedelsverket ska i lämplig omfattning informera om möjligheten att ansöka om stöd som avses i 5–8 kap., om fristen för ansökan om stöd, om ansökningsförfarandet samt om de viktigaste förutsättningarna och villkoren för beviljande av stöd.

48 §

48 §

*Stödansökan****Att ansöka om stöd***

Stöd ska sökas elektroniskt via en nättjänst som är en del av det informationssystem som avses i 50 § i lagen om stödjande av landsbygds utveckling. Sökanden identifieras i nättjänsten med en sådan stark autentisering som avses i 2 § 1 punkten i lagen om stark autentisering och elektroniska signaturer (617/2009). En stödansökan kan också göras med hjälp av en blankett som fastställts för ändamålet och som ska undertecknas.

Stöd ska sökas elektroniskt via en nättjänst som *utgör en del av den informationsresurs för livsmedelsförvaltningen som avses i lagen om livsmedelsförvaltningens informationsresurs (560/2021). Sökanden autentiseras genom stark autentisering på det sätt som föreskrivs i lagen om stark autentisering och betrodda elektroniska tjänster (617/2009).* En stödansökan kan också göras *med en blankett som fastställts för ändamålet. Blanketten kan lämnas in via en skyddad e-postförbindelse i form av en ifyllbar pdf-blankett eller i pappersformat. Den sistnämnda ska undertecknas.*

Till ansökan ska fogas de handlingar, utredningar och planer som är nödvändiga för att bedöma förutsättningarna för beviljande av stöd.

Till ansökan ska fogas de handlingar, utredningar och planer som är nödvändiga för att bedöma förutsättningarna för beviljande av stöd.

Ansökan med bilagor sparas i informationssystemet och hanteras därefter i huvudsak elektroniskt. En ansökan som gjorts med en blankett arkiveras elektroniskt, om inte något annat följer av särskilda skäl.

Ansökan med bilagor sparas i informationssystemet och hanteras därefter i huvudsak elektroniskt. En ansökan som gjorts med en blankett arkiveras elektroniskt, om inte något annat följer av särskilda skäl.

Landsbygdsverket meddelar närmare föreskrifter om de blanketter som ska användas vid ansökan om stöd, om de bilagor som avses i 2 mom. samt om det sätt på vilket planerna och utredningarna ska presenteras och om förfarandet vid elektronisk ansökan.

Livsmedelsverket meddelar närmare föreskrifter om de blanketter som ska användas vid ansökan om stöd, om de bilagor som avses i 2 mom. samt om det sätt på vilket planerna och utredningarna ska presenteras och om förfarandet vid elektronisk ansökan.

49 §

49 §

*Att ansöka om stöd****Frist för ansökan om stöd***

Närmare bestämmelser om fristen för ansökan om stöd och om stödperioderna får utfärdas genom förordning av statsrådet. Landsbygdsverket meddelar närmare föreskrifter om hur mottagandet och behandlingen av stödansökan ska ordnas tekniskt, om de anteckningar som ska göras i ansökningshandlingarna samt om överföringen till informationssystemet av stödansökningar som gjorts på en blankett.

Närmare bestämmelser om fristen för ansökan om stöd och om stödperioderna får utfärdas genom förordning av statsrådet. *Livsmedelsverket meddelar närmare föreskrifter om hur mottagandet och behandlingen av stödansökan ska ordnas tekniskt, om de anteckningar som ska göras i ansökningshandlingarna samt om överföringen till informationssystemet av stödansökningar som gjorts på en blankett.*

Gällande lydelse

52 §

Förhandlingar med sametinget

Resultatet av förhandlingarna ska meddelas jord- och skogsbruksministeriet och Landsbygdsverket.

56 §

Utbetalning av startstöd i form av understöd

Startstöd i form av understöd till unga näringsidkare betalas utan särskild ansökan. Stödet betalas ut i högst två årliga poster.

Genom förordning av statsrådet utfärdas närmare bestämmelser om utbetalning av startstöd i form av understöd och om fristen för inlämnande av utredningar enligt 2 mom. Landsbygdsverket meddelar närmare föreskrifter om sådana utredningar som avses ovan.

57 §

Utbetalning av investeringsstöd, stöd för bostadsbyggande och stöd till renbeteslag för underhåll av stängsel som beviljas i form av understöd

Ansökan om utbetalning av ett sådant investeringsstöd och stöd för bostadsbyggande som beviljats för ett renhushållnings- eller naturnäringsföretag samt av stöd för renbeteslags investeringar och underhåll av stängsel ska göras genom den nättjänst som avses i 48 § 1 mom. På behandlingen av ansökan om utbetalning av stöd tillämpas bestämmelserna om behandling av stödansökan i 48 §. En utbetalningsansökan kan också göras med hjälp av en blankett som fastställts för ändamålet och som ska undertecknas. För inlämnandet av ansökan kan en skälig frist som räknas från stödbeslutet sättas ut eller, när det är fråga om

Föreslagen lydelse

52 §

Förhandlingar med sametinget

Resultatet av förhandlingarna ska meddelas jord- och skogsbruksministeriet och Livsmedelsverket.

56 §

Utbetalning av startstöd i form av understöd

Ansökan om utbetalning av startstöd i form av understöd till unga näringsidkare ska göras med iakttagande av 48 § 1 mom. Stödet betalas ut i två poster.

Genom förordning av statsrådet utfärdas närmare bestämmelser om utbetalning av startstöd i form av understöd och om fristen för inlämnande av utredningar enligt 2 mom. Livsmedelsverket meddelar närmare föreskrifter om sådana utredningar som avses ovan.

57 §

Utbetalning av investeringsstöd, stöd för bostadsbyggande och stöd till renbeteslag för underhåll av stängsel som beviljas i form av understöd

Ansökan om utbetalning av ett sådant investeringsstöd och stöd för bostadsbyggande som beviljats för ett renhushållnings- eller naturnäringsföretag samt av stöd för renbeteslags investeringar och underhåll av stängsel ska göras med iakttagande av 48 § 1 mom. På behandlingen av ansökan om utbetalning av stöd tillämpas bestämmelserna om behandling av stödansökan i 48 §. En utbetalningsansökan kan också göras i enlighet med 48 § med en blankett som fastställts för ändamålet. För inlämnandet av ansökan kan en skälig frist som räknas från stödbeslutet sättas ut eller, när det är fråga om

Gällande lydelse

den sista utbetalningsansökan för en åtgärd som stöds, från det att åtgärden har genomförts. Ansökan ska ges in till den närings-, trafik- och miljöcentral som har beviljat stödet.

Närmare bestämmelser om grunderna för bedömning av om utgifterna är faktiska, slutliga och verifierbara samt om påvisande av att byggandet framskridit utfärdas genom förordning av statsrådet. Närmare bestämmelser om betalningsposterna för investeringsstöd i form av understöd och om fristen för inlämnande av utbetalningsansökan får utfärdas genom förordning av statsrådet. Landsbygdsverket meddelar närmare föreskrifter om blanketter för ansökan, om utbetalning och om handlingar och utredningar som ska fogas till utbetalningsansökan.

58 §

Utbetalning av stöd i form av understöd

Närings-, trafik- och miljöcentralen beslutar om utbetalningen av understöd enligt 5–9 kap. Närings-, trafik- och miljöcentralen ska sammanställa uppgifterna om utbetalning av stöd som den beviljat och lämna dem till Landsbygdsverket. Landsbygdsverket svarar för kontrollen och godkännandet av utgifterna och för den tekniska utbetalningen av stöden.

61 §

Tillstånd att lyfta lån

Genom förordning av statsrådet utfärdas närmare bestämmelser om grunderna för bedömning av om utgifter är faktiska, slutliga och verifierbara samt om fristen för att utverka tillstånd att lyfta lån. Landsbygdsverket meddelar närmare föreskrifter om blanketter för ansökan om tillstånd och om de handlingar och utredningar som ska fogas till ansökan.

Föreslagen lydelse

tas ut eller, när det är fråga om den sista utbetalningsansökan för en åtgärd som stöds, från det att åtgärden har genomförts. Ansökan ska ges in till den närings-, trafik- och miljöcentral som har beviljat stödet.

Närmare bestämmelser om grunderna för bedömning av om utgifterna är faktiska, slutliga och verifierbara samt om påvisande av att byggandet framskridit utfärdas genom förordning av statsrådet. Närmare bestämmelser om betalningsposterna för investeringsstöd i form av understöd och om fristen för inlämnande av utbetalningsansökan får utfärdas genom förordning av statsrådet. *Livsmedelsverket* meddelar närmare föreskrifter om blanketter för ansökan, om utbetalning och om handlingar och utredningar som ska fogas till utbetalningsansökan.

58 §

Utbetalning av stöd i form av understöd

Närings-, trafik- och miljöcentralen beslutar om utbetalningen av understöd enligt 5–9 kap. Närings-, trafik- och miljöcentralen ska sammanställa uppgifterna om utbetalning av stöd som den beviljat och lämna dem till *Livsmedelsverket*. *Livsmedelsverket* svarar för kontrollen och godkännandet av utgifterna och för den tekniska utbetalningen av stöden.

61 §

Tillstånd att lyfta lån

Genom förordning av statsrådet utfärdas närmare bestämmelser om grunderna för bedömning av om utgifter är faktiska, slutliga och verifierbara samt om fristen för att utverka tillstånd att lyfta lån. *Livsmedelsverket* meddelar närmare föreskrifter om blanketter för ansökan om tillstånd och om de handlingar och utredningar som ska fogas till ansökan.

Gällande lydelse

65 §

Överföring av lån och ändring av lånevillkor

Genom förordning av statsrådet utfärdas närmare bestämmelser om situationer där det förutsätts tillstånd för ändring av lånevillkor samt om den tid inom vilken tillstånd ska utverkas. Landsbygdsverket meddelar närmare föreskrifter om de blanketter som ska användas i tillståndsförfarandet.

66 §

Användning av ränteförmåner för statliga lån och av andra stöd i anslutning till lån samt stöd som ingår i statsborgen

Landsbygdsverket meddelar närmare föreskrifter om det förfarande som kreditgivaren ska iaktta när stöd i anslutning till lån används för statliga lån som kreditgivaren har beviljat.

67 §

Beviljande av lån ur gårdsbrukets utvecklingsfonds medel till kreditgivare

Landsbygdsverket beslutar på kreditgivarens ansökan om beviljande av lån till kreditgivaren för beviljande av statliga lån. Lån kan sökas genom förmedling av ett centralt finansiellt institut.

Landsbygdsverket ska upprätta ett skuldebrev mellan staten och en eller flera kreditgivare, underteckna skuldebrevet på statens vägnar och ansvara för förvaring och överlåtelse av det till låntagaren när lånet har betalats eller ersatts med ett nytt skuldebrev.

Landsbygdsverket meddelar närmare föreskrifter om förfarandena vid ansökan om och beviljande och betalning av statliga medel samt om när kreditgivaren kan agera utan förmedling av ett centralt finansiellt institut.

Föreslagen lydelse

65 §

Överföring av lån och ändring av lånevillkor

Genom förordning av statsrådet utfärdas närmare bestämmelser om situationer där det förutsätts tillstånd för ändring av lånevillkor samt om den tid inom vilken tillstånd ska utverkas. *Livsmedelsverket* meddelar närmare föreskrifter om de blanketter som ska användas i tillståndsförfarandet.

66 §

Användning av ränteförmåner för statliga lån och av andra stöd i anslutning till lån samt stöd som ingår i statsborgen

Livsmedelsverket meddelar närmare föreskrifter om det förfarande som kreditgivaren ska iaktta när stöd i anslutning till lån används för statliga lån som kreditgivaren har beviljat.

67 §

Beviljande av lån ur gårdsbrukets utvecklingsfonds medel till kreditgivare

Livsmedelsverket beslutar på kreditgivarens ansökan om beviljande av lån till kreditgivaren för beviljande av statliga lån. Lån kan sökas genom förmedling av ett centralt finansiellt institut.

Livsmedelsverket ska upprätta ett skuldebrev mellan staten och en eller flera kreditgivare, underteckna skuldebrevet på statens vägnar och ansvara för förvaring och överlåtelse av det till låntagaren när lånet har betalats eller ersatts med ett nytt skuldebrev.

Livsmedelsverket meddelar närmare föreskrifter om förfarandena vid ansökan om och beviljande och betalning av statliga medel samt om när kreditgivaren kan agera utan förmedling av ett centralt finansiellt institut.

Gällande lydelse

68 §

Redovisning av statliga lån

Betalningar enligt Landsbyggsverkets beslut med anledning av kreditgivarens ansökan om gottgörelse ska göras inom sju bankdagar efter det att kreditgivaren har fått del av beslutet.

69 §

Ersättning för kreditgivarens kostnader

Landsbyggsverket ska besluta att de ersättningar enligt 1 mom. som betalats till ett kreditinstitut för skötseln av statliga lån helt eller delvis ska återkrävas hos kreditinstitutet, om kreditinstitutet inte har skött ett statligt lån så som föreskrivs i denna lag eller med stöd av den eller så som god banksed kräver. Trots vad som föreskrivs i 95 § kan ersättningarna återkrävas under hela lånetiden.

70 §

Förmedling av statliga lånemedel

Lån som staten beviljat en kreditgivare betalas av Landsbyggsverket genom förmedling av ett centralt finansiellt institut.

Landsbyggsverket betalar arvudet för skötseln av ett statligt lån till kreditgivaren på ansökan genom förmedling av ett centralt finansiellt institut.

Kreditgivaren ska genom förmedling av ett centralt finansiellt institut betala amorteringarna och räntorna på ett statligt lån till Landsbyggsverket för intäktsföring i gårdsbrukets utvecklingsfond.

De ändringar i statliga lån som gjorts vid reglering enligt lagen om företagssanering (47/1993) eller vid reglering enligt lagen om skuldsanering för privatpersoner (57/1993)

Föreslagen lydelse

68 §

Redovisning av statliga lån

Betalningar enligt *Livsmedelsverkets* beslut med anledning av kreditgivarens ansökan om gottgörelse ska göras inom sju bankdagar efter det att kreditgivaren har fått del av beslutet.

69 §

Ersättning för kreditgivarens kostnader

Livsmedelsverket ska besluta att de ersättningar enligt 1 mom. som betalats till ett kreditinstitut för skötseln av statliga lån helt eller delvis ska återkrävas hos kreditinstitutet, om kreditinstitutet inte har skött ett statligt lån så som föreskrivs i denna lag eller med stöd av den eller så som god banksed kräver. Trots vad som föreskrivs i 95 § kan ersättningarna återkrävas under hela lånetiden.

70 §

Förmedling av statliga lånemedel

Lån som staten beviljat en kreditgivare betalas av *Livsmedelsverket* genom förmedling av ett centralt finansiellt institut.

Livsmedelsverket betalar arvudet för skötseln av ett statligt lån till kreditgivaren på ansökan genom förmedling av ett centralt finansiellt institut.

Kreditgivaren ska genom förmedling av ett centralt finansiellt institut betala amorteringarna och räntorna på ett statligt lån till *Livsmedelsverket* för intäktsföring i gårdsbrukets utvecklingsfond.

De ändringar i statliga lån som gjorts vid reglering enligt lagen om företagssanering (47/1993) eller vid reglering enligt lagen om skuldsanering för privatpersoner (57/1993)

Gällande lydelse

görs även i skulder mellan kreditinstituten och staten.

Livsmedelsverket kan meddela föreskrifter om de fall där kreditgivarna kan utföra de ovan nämnda uppgifterna utan ett centralt finansiellt institut.

71 §

Betalning av räntestöd

Kreditgivaren ska separat ansöka om betalning av räntestöd för varje ränteperiod, dock högst en gång i månaden. Ett centralt finansiellt institut som Landsbygdsverket godkänt vidarebefordrar ansökan till Landsbygdsverket, som sköter betalningen till institutet. Det centrala finansiella institutet förmedlar räntestödet till kreditgivaren.

Landsbygdsverket meddelar närmare föreskrifter om förfarandet vid ansökan om och förmedling av räntestöd.

73 §

Statens ansvar

Landsbygdsverket kan meddela närmare föreskrifter om förfarandet i anslutning till bevakningen av statens intressen.

74 §

Gottgörelser för statliga lån

Landsbygdsverket beslutar om den gottgörelse för kapital och räntor som på grundval av statens ansvar ska betalas till kreditinstitut. Innan gottgörelsen fastställs ska Landsbygdsverket klarlägga att den slutliga förlusten till följd av gäldenärens och en eventuell borgens-

Föreslagen lydelse

görs även i skulder mellan kreditinstituten och staten.

Livsmedelsverket kan meddela föreskrifter om de fall där kreditgivarna kan utföra de ovan nämnda uppgifterna utan ett centralt finansiellt institut.

71 §

Betalning av räntestöd

Kreditgivaren ska separat ansöka om betalning av räntestöd för varje ränteperiod, dock högst en gång i månaden. Ett centralt finansiellt institut som *Livsmedelsverket* godkänt vidarebefordrar ansökan till *Livsmedelsverket*, som sköter betalningen till institutet. Det centrala finansiella institutet förmedlar räntestödet till kreditgivaren.

Livsmedelsverket meddelar närmare föreskrifter om förfarandet vid ansökan om och förmedling av räntestöd.

73 §

Statens ansvar

Livsmedelsverket kan meddela närmare föreskrifter om förfarandet i anslutning till bevakningen av statens intressen.

74 §

Gottgörelser för statliga lån

Livsmedelsverket beslutar om den gottgörelse för kapital och räntor som på grundval av statens ansvar ska betalas till kreditinstitut. Innan gottgörelsen fastställs ska *Livsmedelsverket* klarlägga att den slutliga förlusten till följd av gäldenärens och en eventuell borgensmans insolvens har konstaterats och att förlusten

Gällande lydelse

mans insolvens har konstaterats och att förlusten inte har kunnat täckas med medel från försäljning av den egendom som utgör säkerhet eller, om personborgen inte utgör säkerhet, den säkerhet som ställts. Försäljning av säkerheten krävs dock inte när gäldenären eller tredje man som ansvarar för lånet får behålla den egendom som utgör säkerhet vid företagssanering eller skuldsanering för privatpersoner eller vid en annan liknande reglering eller vid reglering av säkerhetsansvaret. Landsbygdsverket betalar gottgörelsen till kreditinstitutet med medel ur gårdsbrukets utvecklingsfond.

De amorteringar och räntor som låntagaren betalar till kreditgivaren efter gottgörelsen ska redovisas till Landsbygdsverket.

Landsbygdsverket beslutar om återkrav hos låntagaren av den gottgörelse som har betalats till kreditgivaren till den del lånet eller räntor på lånet inte har betalats till staten. En årlig ränta enligt den räntefot som avses i 4 § i räntelagen (633/1982) kan tas ut av låntagaren på gottgörelse som på basis av ansökan om gottgörelse har betalats till kreditgivaren. En anteckning om detta ska göras i stödbeslutet.

Gottgörelse för förlusterna behöver inte betalas till kreditgivaren eller beloppet av gottgörelsen kan sänkas, om denna lag eller god banksed inte har iakttagits vid skötseln av lånet.

Landsbygdsverket meddelar närmare föreskrifter om förfarandet vid ansökan om och betalning av gottgörelse.

75 §

Behandlingstiden för ansökan om gottgörelse och dröjsmålsräntor på gottgörelser

Landsbygdsverket ska behandla en ansökan om gottgörelse som gäller statliga lån inom tre månader från det att kreditgivarens ansökan har inkommit till Landsbygdsverket och den slutliga förlusten till följd av gäldenärens och en eventuell borgensmans insolvens har konstaterats. Om ansökan om gottgörelse inte kan avgöras som sådan, räknas tiden om tre månader från det att den sista av de tilläggsutredningar som är nödvändiga för att ansökan ska

Föreslagen lydelse

inte har kunnat täckas med medel från försäljning av den egendom som utgör säkerhet eller, om personborgen inte utgör säkerhet, den säkerhet som ställts. Försäljning av säkerheten krävs dock inte när gäldenären eller tredje man som ansvarar för lånet får behålla den egendom som utgör säkerhet vid företagssanering eller skuldsanering för privatpersoner eller vid en annan liknande reglering eller vid reglering av säkerhetsansvaret. *Livsmedelsverket* betalar gottgörelsen till kreditinstitutet med medel ur gårdsbrukets utvecklingsfond.

De amorteringar och räntor som låntagaren betalar till kreditgivaren efter gottgörelsen ska redovisas till *Livsmedelsverket*.

Livsmedelsverket beslutar om återkrav hos låntagaren av den gottgörelse som har betalats till kreditgivaren till den del lånet eller räntor på lånet inte har betalats till staten. En årlig ränta enligt den räntefot som avses i 4 § i räntelagen (633/1982) kan tas ut av låntagaren på gottgörelse som på basis av ansökan om gottgörelse har betalats till kreditgivaren. En anteckning om detta ska göras i stödbeslutet.

Gottgörelse för förlusterna behöver inte betalas till kreditgivaren eller beloppet av gottgörelsen kan sänkas, om denna lag eller god banksed inte har iakttagits vid skötseln av lånet.

Livsmedelsverket meddelar närmare föreskrifter om förfarandet vid ansökan om och betalning av gottgörelse.

75 §

Behandlingstiden för ansökan om gottgörelse och dröjsmålsräntor på gottgörelser

Livsmedelsverket ska behandla en ansökan om gottgörelse som gäller statliga lån inom tre månader från det att kreditgivarens ansökan har inkommit till *Livsmedelsverket* och den slutliga förlusten till följd av gäldenärens och en eventuell borgensmans insolvens har konstaterats. Om ansökan om gottgörelse inte kan avgöras som sådan, räknas tiden om tre månader från det att den sista av de tilläggsutredningar som är nödvändiga för att ansökan ska

Gällande lydelse

kunna avgöras och som Landsbygdsverket begärt har lämnats in. Om tiden överskrids är staten skyldig att betala dröjsmålsränta för den överskridande tiden enligt den räntefot som avses i 4 § i räntelagen.

89 §

Uppföljning av affärsplaner

Närmare bestämmelser om innehållet i de utredningar som avses i 1 mom. utfärdas genom förordning av statsrådet. Landsbygdsverket meddelar närmare föreskrifter om hur utredningarna ska presenteras och ges in till närings-, trafik- och miljöcentralen.

90 §

Uppföljning av statliga lån, räntestödslån och lån som omfattas av statsborgen

Kreditgivaren ska ordna uppföljning av hur statliga lån, räntestödslån och lån som omfattas av statsborgen sköts och hur stöd i anslutning till statliga lån, räntestöd för andra lån och andra stöd i anslutning till lån används. Kreditgivaren ska regelbundet sända Landsbygdsverket uppgifter om beviljande, lyftande och amortering av lån, uppgifter om betalning av ränta på statliga lån, räntestödslån och lån mot statsborgen och uppgifter om användning av stöd i anslutning till lån. Kreditgivaren utan dröjsmål ska se till att ändringar som gäller statliga lån och andra lån som stöds förs in i kreditgivarens datasystem.

Närmare bestämmelser om de uppgifter som kreditgivaren ska lämna till Landsbygdsverket utfärdas genom förordning av statsrådet. Landsbygdsverket meddelar närmare föreskrifter om hur uppgifterna ska presenteras och lämnas.

92 §

Förvaring av uppgifter

Uppgifterna i informationssystemet förvaras tio år från beslutet om beviljande av stöd.

Föreslagen lydelse

kunna avgöras och som *Livsmedelsverket* begärt har lämnats in. Om tiden överskrids är staten skyldig att betala dröjsmålsränta för den överskridande tiden enligt den räntefot som avses i 4 § i räntelagen.

89 §

Uppföljning av affärsplaner

Närmare bestämmelser om innehållet i de utredningar som avses i 1 mom. utfärdas genom förordning av statsrådet. *Livsmedelsverket* meddelar närmare föreskrifter om hur utredningarna ska presenteras och ges in till närings-, trafik- och miljöcentralen.

90 §

Uppföljning av statliga lån, räntestödslån och lån som omfattas av statsborgen

Kreditgivaren ska ordna uppföljning av hur statliga lån, räntestödslån och lån som omfattas av statsborgen sköts och hur stöd i anslutning till statliga lån, räntestöd för andra lån och andra stöd i anslutning till lån används. Kreditgivaren ska regelbundet sända *Livsmedelsverket* uppgifter om beviljande, lyftande och amortering av lån, uppgifter om betalning av ränta på statliga lån, räntestödslån och lån mot statsborgen och uppgifter om användning av stöd i anslutning till lån. Kreditgivaren utan dröjsmål ska se till att ändringar som gäller statliga lån och andra lån som stöds förs in i kreditgivarens datasystem.

Närmare bestämmelser om de uppgifter som kreditgivaren ska lämna till *Livsmedelsverket* utfärdas genom förordning av statsrådet. *Livsmedelsverket* meddelar närmare föreskrifter om hur uppgifterna ska presenteras och lämnas.

92 §

Förvaring av uppgifter

Uppgifterna i informationssystemet förvaras tio år från beslutet om beviljande av stöd.

Gällande lydelse

Om stöd har beviljats ska uppgifterna förvaras tio år från utbetalningen av den sista posten eller från det att den sista posten av ett statligt lån eller ett lån som är föremål för räntestöd lyfts, dock så länge som räntestöd betalas. Uppgifter om statsborgen ska förvaras så länge som borgen är i kraft eller, om borgensansvaret har realiserats, så länge regressfordran kan drivas in. Uppgifter om statliga lån ska förvaras så länge som kreditinstitutet har en fordran på låntagaren för ett statligt lån eller, om en kreditgivare har ansökt om en gottgörelse för ett statligt lån hos Landsbygdsverket, till dess att beslutet om ansökan om gottgörelse har vunnit laga kraft. När det är fråga om stöd som ingår i program som delfinansieras av Europeiska unionen ska uppgifterna dessutom förvaras fem år från det att Europeiska kommissionen betalar Europeiska unionens sista finansieringsandel enligt programmet.

93 §

Inspektionsrätt

Jord- och skogsbruksministeriet och Landsbygdsverket kan förrätta inspektioner som gäller beviljare, utbetalare och förmedlare av stöd samt stöddagare, i syfte att utöva tillsyn över att förutsättningarna och villkoren för beviljande, betalning och användning av stöd iakttas. Närings-, trafik- och miljöcentralen har motsvarande rätt i fråga om förmedlare och stöddagare. Nämnda myndigheter har rätt att få upplysningar trots sekretessbestämmelserna.

Föreslagen lydelse

Om stöd har beviljats ska uppgifterna förvaras tio år från utbetalningen av den sista posten eller från det att den sista posten av ett statligt lån eller ett lån som är föremål för räntestöd lyfts, dock så länge som räntestöd betalas. Uppgifter om statsborgen ska förvaras så länge som borgen är i kraft eller, om borgensansvaret har realiserats, så länge regressfordran kan drivas in. Uppgifter om statliga lån ska förvaras så länge som kreditinstitutet har en fordran på låntagaren för ett statligt lån eller, om en kreditgivare har ansökt om en gottgörelse för ett statligt lån hos *Livsmedelsverket*, till dess att beslutet om ansökan om gottgörelse har vunnit laga kraft. När det är fråga om stöd som ingår i program som delfinansieras av Europeiska unionen ska uppgifterna dessutom förvaras fem år från det att Europeiska kommissionen betalar Europeiska unionens sista finansieringsandel enligt programmet.

93 §

Inspektionsrätt

Jord- och skogsbruksministeriet och *Livsmedelsverket* kan förrätta inspektioner som gäller beviljare, utbetalare och förmedlare av stöd samt stöddagare, i syfte att utöva tillsyn över att förutsättningarna och villkoren för beviljande, betalning och användning av stöd iakttas. Närings-, trafik- och miljöcentralen har motsvarande rätt i fråga om förmedlare och stöddagare. Nämnda myndigheter har rätt att få upplysningar trots sekretessbestämmelserna.

Livsmedelsverket beslutar om antalet inspektioner och väljer inspektionsobjekten utifrån riskanalys eller slumpmässigt urval, om inte något annat föreskrivs i Europeiska unionens lagstiftning. Livsmedelsverket gör upp en inspektionsstrategi och en inspektionsplan.

Också Europeiska unionens organ har inspektionsrätt enligt vad som bestäms i Europeiska unionens lagstiftning, i fråga om stöd som helt eller delvis har beviljats av Europeiska unionens medel eller som har beviljats som statligt stöd.

Gällande lydelse

94 §

Utförande av inspektioner

En inspektionsberättelse ska upprättas över inspektionen och utan dröjsmål lämnas till närings-, trafik- och miljöcentralen och Landsbygdsverket.

23 kap

Avbrytande av utbetalning av stöd samt återkrav

(ny)

95 §

Avbrytande av utbetalning av stöd samt återkrav

Närings-, trafik- och miljöcentralen är skyldig att avbryta utbetalningen av stöd och att återkräva stöd som avses i 5–8 kap., om

1) villkoren för beviljande eller utbetalning av stödet inte har uppfyllts,

Föreslagen lydelse

*Närmare bestämmelser om sättet att för-
rätta de inspektioner som avses i 2 mom. får
utfärdas genom förordning av statsrådet.*

94 §

Utförande av inspektioner

En inspektionsberättelse ska upprättas över inspektionen och utan dröjsmål lämnas till närings-, trafik- och miljöcentralen och *Livsmedelsverket*.

23 kap

Återbetalning av stöd, upphörande av utbetalning, återkrav av stöd samt minskat stöd och påföljder

94 a §

Återbetalning av stöd

Stödtagaren ska utan dröjsmål betala tillbaka ett stöd eller en del av det som denne fått felaktigt, till för stort belopp eller uppenbart utan grund. Stödtagaren ska betala tillbaka stödet eller en del av det, också när det inte kan användas på det sätt som krävs enligt stödbeslutet. Om det belopp som ska betalas tillbaka är högst 100 euro, behöver det inte betalas tillbaka.

Vad som bestäms i 1 mom. gäller inte skillnaden mellan stöd som beviljats enligt kalkylerade grunder och de faktiska kostnaderna.

95 §

Upphörande av utbetalning och återkrav av stöd

Närings-, trafik- och miljöcentralen är skyldig att *upphöra med utbetalningen* av stödet samt återkräva stöd som avses i 5–8 kap., om

1) villkoren för beviljande eller utbetalning av stödet inte har uppfyllts,

Gällande lydelse

2) stödtagaren har gett felaktiga eller bristfälliga uppgifter som väsentligt har inverkat på beviljandet eller utbetalningen av stödet,

3) stödsvillkoren inte har iakttagits,

4) stödtagaren inte har fullgjort det åtagande som avses i 17 § 1 mom.,

5) stödtagaren har överlåtit den näringsverksamhet eller det investeringsobjekt som stöds eller en bostadsbyggnad för vilken har beviljats bostadsfinansiering *utan närings-, trafik- och miljöcentralens tillstånd* och innan den frist som nämns i 44 § 2 mom. löpt ut,

6) stödtagaren har vägrat att bistå vid inspektion, eller om

7) Europeiska unionens lagstiftning om sådana strukturstöd till jordbruket som helt eller delvis finansieras av Europeiska unionen eller som i sin helhet finansieras med nationella medel kräver det.

Ett belopp som uppgår till högst 25 euro kan dock efterskänkas.

Om stöd har beviljats flera stödtagare gemensamt, svarar alla mottagare solidariskt för återbetalning av stödet. Mellan stödtagarna

Föreslagen lydelse

2) stödtagaren har gett *sådana* felaktiga eller bristfälliga uppgifter som väsentligt har inverkat på beviljandet eller utbetalningen av stödet,

3) stödsvillkoren inte har iakttagits,

4) stödtagaren inte *har iakttagit* ett åtagande som avses i 17 § 1 mom.,

5) stödtagaren har överlåtit *eller lagt ned eller väsentligt begränsat* den näringsverksamhet som stöds eller överlåtit det investeringsobjekt som stöds eller en bostadsbyggnad för vilken har beviljats bostadsfinansiering *före utgången av den frist som anges i 44 §* och ny motsvarande egendom inte har skaffats i stället för den överlåtna eller arrangemang inte har genomförts i enlighet med den nämnda paragrafen,

6) *stödtagaren har försatts i konkurs före utgången av den frist som anges i 44 § och det i stödtagarens verksamhet har begåtts ett sådant gäldenärsbrott som avses i 39 kap. i strafflagen (39/1889),*

7) stödtagaren har vägrat att bistå vid inspektion, eller om

8) Europeiska unionens lagstiftning om sådana strukturstöd till jordbruket som helt eller delvis finansieras av Europeiska unionen eller som i sin helhet finansieras med nationella medel kräver det.

Återkravet ska enligt 1 mom. 5 punkten gälla den andel av beloppet av det utbetalda stödet som fås genom att den andel som motsvarar egendomens användningstid eller den tid under vilken näringsverksamhet bedrivits dras av från fristen enligt 44 §.

Om stödtagaren inte följt lagstiftningen om offentlig upphandling, betalas stödet inte ut eller också upphör utbetalningen av stödet och det stöd som redan betalats ut återkrävs för den upphandling som strider mot författningarna i enlighet med vad som föreskrivs i artikel 61 i den horisontella förordningen.

Belopp på högst 100 euro exklusive ränta behöver dock inte debiteras.

Om stöd har beviljats flera stödtagare gemensamt, svarar alla mottagare solidariskt för återbetalning av stödet. Mellan stödtagarna

Gällande lydelse

fördelas ansvaret i det förhållande som stödtagaren har deltagit i den verksamhet som legat till grund för skyldigheten att betala tillbaka stödet.

Stöd som återkrävs ska betalas tillbaka senast inom ett år från närings-, trafik- och miljöcentralens beslut.

102 §

Beslut om återkrav och avbrytande av utbetalning

Beslut om återkrav och avbrytande av utbetalning av stöd och om uppsägning av statliga lån fattas av närings-, trafik- och miljöcentralen. Genom beslutet fastställs det belopp som återkrävs eller sägs upp, räntan enligt 99 § och förfallodagen för betalningen av dem.

103 §

Verkställighet av återkravsbeslut

Landsbyggsverket svarar för verkställandet av återkravsbeslut. Återkrav *med stöd av ett beslut som vunnit laga kraft* kan genomföras så att det belopp som återkrävs jämte ränta dras av från övriga stöd som betalas till stödtagaren. I fråga om återkrav av statliga lån och uttag av ränta på dem ligger ansvaret dock på det kreditinstitut som beviljat lånet.

Beslut om återkrav kan verkställas genom utsökning efter det att beslutet har vunnit laga kraft. På verkställigheten av beslutet tillämpas lagen om verkställighet av skatter och avgifter (706/2007).

Uppsägning av statliga lån och uttag av ränta för återkrav hör dock till det kreditinstitut som beviljat lånet.

Föreslagen lydelse

fördelas ansvaret i det förhållande *som* stödtagaren har deltagit i den verksamhet som *utgör grund* för skyldigheten att betala tillbaka stödet.

Stöd som återkrävs ska betalas tillbaka senast inom ett år från närings-, trafik- och miljöcentralens beslut.

102 §

Beslut om återkrav och om upphörande med utbetalning

Beslut om återkrav och *om upphörande med* utbetalning av stöd och om uppsägning av statliga lån fattas av närings-, trafik- och miljöcentralen. Genom beslutet fastställs det belopp som återkrävs eller sägs upp, räntan enligt 99 § och förfallodagen för betalningen av dem.

103 §

Verkställighet av återkravsbeslut

Livsmedelsverket svarar för verkställandet av återkravsbeslut. Återkrav kan genomföras så att det belopp som återkrävs *inklusive ränta* dras av från övriga stöd som betalas till stödtagaren. I fråga om återkrav av statliga lån och uttag av ränta på dem ligger ansvaret dock på det kreditinstitut som beviljat lånet.

Beslut om återkrav kan verkställas genom utsökning efter det att beslutet har vunnit laga kraft. *En återkravsfordran preskriberas när fem år förflutit från ingången av det år som följer på det år då återkravsbeslutet vunnit laga kraft.* På verkställande av beslutet tillämpas lagen om verkställighet av skatter och avgifter (706/2007).

Uppsägning av statliga lån och uttag av ränta för återkrav hör dock till det kreditinstitut som beviljat lånet.

Gällande lydelse

(ny)

Föreslagen lydelse

103 a §

Minskat stöd och påföljder

Om det vid en administrativ kontroll som gäller utbetalning eller vid någon annan kontroll upptäcks att en åtgärd som är föremål för stöd inte har genomförts i enlighet med en godkänd plan eller om den som ansöker om stöd i sin ansökan om utbetalning har uppgett kostnader som inte berättigar till stöd, betalas inget stöd ut eller minskas det stöd som betalas ut. Beslut om administrativa påföljder i anslutning till det stöd som betalas ut fattas av den myndighet som beslutar om utbetalning av stödet.

I fråga om påföljderna ska det beaktas vad som föreskrivs i artikel 59 i den horisontella förordningen. Inga påföljder bestäms i situationer som avses i artikel 59.5 andra stycket a, b och c i den horisontella förordningen eller i andra jämförbara situationen.

Närmare bestämmelser om grunderna för minskning av stöd och om beräkning av minskningar och påföljder utfärdas genom förordning av statsrådet.

105 §

Kreditgivarens upplysnings- och biståndsskyldighet

När kreditgivare sköter statliga lån ska de beakta statens intressen i egenskap av kreditgivare och när de sköter lån med borgen ska de beakta statens intressen i egenskap av borgensman. Kreditgivaren ska utan dröjsmål underrätta Landsbygdsverket om sådana förändringar när det gäller stödtagarens ekonomiska ställning, det lån som stöds eller värdet på den egendom som utgör säkerhet för lån, som kan ha betydelse för statens ställning som kreditgivare eller borgensman.

Kreditgivaren och det centrala finansiella institutet ska på specifik begäran till jord- och skogsbruksministeriet, Landsbygdsverket och närings-, trafik- och miljöcentralen lämna ut sådana uppgifter om stödtagare som är nöd-

105 §

Kreditgivarens upplysnings- och biståndsskyldighet

När kreditgivare sköter statliga lån ska de beakta statens intressen i egenskap av kreditgivare och när de sköter lån med borgen ska de beakta statens intressen i egenskap av borgensman. Kreditgivaren ska utan dröjsmål underrätta *Livsmedelsverket* om sådana förändringar när det gäller stödtagarens ekonomiska ställning, det lån som stöds eller värdet på den egendom som utgör säkerhet för lån, som kan ha betydelse för statens ställning som kreditgivare eller borgensman.

Kreditgivaren och det centrala finansiella institutet ska på specifik begäran till jord- och skogsbruksministeriet, *Livsmedelsverket* och närings-, trafik- och miljöcentralen lämna ut sådana uppgifter om stödtagare som är nöd-

Gällande lydelse

vändiga för övervakningen av att förutsättningarna och villkoren för beviljande av stöd iakttas.

106 §

Avgifter för statsborgen

Kreditgivaren ska förmedla de avgifter som avses i 1 mom. till staten. För skötseln av denna uppgift betalar Landsbygdsverket ersättning till kreditgivaren. Ersättningen betalas av gårdsbrukets utvecklingsfonds medel.

Genom förordning av statsrådet utfärdas närmare bestämmelser om borgensavgifter och om sätten att bestämma borgensavgifter samt om ersättningar till kreditgivare. Landsbygdsverket kan meddela närmare föreskrifter om förfarandet vid förmedlingen av avgifter.

107 §

Realisering av statens borgensansvar

Landsbygdsverket svarar för intressebevakningen i samband med statens borgensansvar och regressrätt.

Landsbygdsverket kan besluta att en regressfordran ska lämnas oindriven om stödtagaren inte skäligen kan anses klara av att betala den på grund av varaktig arbetsoförmåga, långvarig arbetslöshet, försörjningsplikt eller någon annan jämförbar orsak.

Avgifter som har samband med realisering av borgensansvar betalas av gårdsbrukets utvecklingsfonds medel. Ersättningar som fås på grund av regressrätten ska redovisas till fonden.

109 §

Rätt att få upplysningar samt utlämnande av information

Jord- och skogsbruksministeriet, Landsbygdsverket samt närings-, trafik- och miljöcentralen har trots sekretessbestämmelserna

Föreslagen lydelse

vändiga för övervakningen av att förutsättningarna och villkoren för beviljande av stöd iakttas.

106 §

Avgifter för statsborgen

Kreditgivaren ska förmedla de avgifter som avses i 1 mom. till staten. För skötseln av denna uppgift betalar *Livsmedelsverket* ersättning till kreditgivaren. Ersättningen betalas av gårdsbrukets utvecklingsfonds medel.

Genom förordning av statsrådet utfärdas närmare bestämmelser om borgensavgifter och om sätten att bestämma borgensavgifter samt om ersättningar till kreditgivare. *Livsmedelsverket* kan meddela närmare föreskrifter om förfarandet vid förmedlingen av avgifter.

107 §

Realisering av statens borgensansvar

Livsmedelsverket svarar för intressebevakningen i samband med statens borgensansvar och regressrätt.

Livsmedelsverket kan besluta att en regressfordran ska lämnas oindriven om stödtagaren inte skäligen kan anses klara av att betala den på grund av varaktig arbetsoförmåga, långvarig arbetslöshet, försörjningsplikt eller någon annan jämförbar orsak.

Avgifter som har samband med realisering av borgensansvar betalas av gårdsbrukets utvecklingsfonds medel. Ersättningar som fås på grund av regressrätten ska redovisas till fonden.

109 §

Rätt att få upplysningar samt utlämnande av information

Jord- och skogsbruksministeriet, *Livsmedelsverket* samt närings-, trafik- och miljöcentralen har trots sekretessbestämmelserna rätt

Gällande lydelse

rätt att av andra myndigheter eller andra som sköter offentliga uppdrag få sådana uppgifter om sökanden eller stödtagaren, dennes hälsotillstånd, ekonomiska situation och affärs- eller yrkesverksamhet eller om finansiering med offentliga medel eller andra omständigheter som är nödvändiga för behandlingen av stödärendet.

Jord- och skogsbruksministeriet, Landsbygdsverket samt närings-, trafik- och miljöcentralen har trots sekretessbestämmelserna rätt att till andra myndigheter eller andra som sköter offentliga uppdrag eller till Europeiska unionens organ överlämna sådana uppgifter om stödtagaren som samlats in vid skötseln av uppgifter enligt denna lag och som är nödvändiga för fullgörande av den inspektionsuppgift som föreskrivs för myndigheten eller organet eller för att övervaka att Europeiska unionens lagstiftning har följts.

Uppgifter som erhållits på basis av 1 eller 2 mom. får inte användas för andra ändamål än de har begärts för.

114 §

Tekniskt bistånd

På tekniskt bistånd för verkställighet av stöd enligt denna lag tillämpas vad som föreskrivs om användning av tekniskt bistånd i 65 § i lagen om stödjande av landsbygdens utveckling.

Föreslagen lydelse

att av andra myndigheter eller andra som sköter offentliga uppdrag få sådana uppgifter om sökanden eller stödtagaren, dennes hälsotillstånd, ekonomiska situation och affärs- eller yrkesverksamhet eller om finansiering med offentliga medel eller andra omständigheter som är nödvändiga för behandlingen av stödärendet.

De myndigheter som anges i 1 mom. har trots sekretessbestämmelserna rätt att avgiftsfritt av Skatteförvaltningen få uppgifter om skatter i fråga om fysiska personer, de som ansöker om stöd och stödtagare samt av andra myndigheter eller parter som sköter offentliga uppgifter få uppgifter om ovannämnda parter i fråga om skötsel av registrerings-, anmälnings- och betalningsskyldigheter i anslutning till lagstadgade pensions-, olycksfalls- och arbetslöshetsförsäkringsavgifter samt om deras verksamhet, ekonomi och kopplingar, om uppgifterna är nödvändiga för att bevilja, betala ut eller övervaka användningen av stödet.

Jord- och skogsbruksministeriet, Livsmedelsverket samt närings-, trafik- och miljöcentralen har trots sekretessbestämmelserna rätt att till andra myndigheter eller andra som sköter offentliga uppdrag eller till Europeiska unionens organ överlämna sådana uppgifter om stödtagaren som samlats in vid skötseln av uppgifter enligt denna lag och som är nödvändiga för fullgörande av den inspektionsuppgift som föreskrivs för myndigheten, *den som sköter offentliga uppdrag* eller organet eller för att övervaka att Europeiska unionens lagstiftning har följts.

Uppgifter som erhållits på basis av 1–3 mom. får inte användas för andra ändamål än de har begärts för.

(upphävs)

Gällande lydelse

127 §

Avvikande förfaranden

Landsbygdsverket kan meddela närmare föreskrifter om de handlingar som behövs vid behandlingen av ärenden enligt 118–126 §.

Föreslagen lydelse

127 §

Avvikande förfaranden

Livsmedelsverket kan meddela närmare föreskrifter om de handlingar som behövs vid behandlingen av ärenden enligt 118–126 §.

Denna lag träder i kraft den 20

På de ansökningar som är anhängiga och på de stöd som beviljats när lagen träder i kraft tillämpas de bestämmelser och föreskrifter som gällde vid ikraftträdandet.

Stöd kan inte beviljas för sådana planeringskostnader som avses i 11 § 1 mom., om kostnaderna har uppkommit före den 1 januari 2023.

3.

Lag

om ändring av skollagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i skollagen (253/1995) 2 a §, 8 § 3 och 4 mom., 55 § 1 mom., 55 a § och 65 § 2 mom.,
sådana de lyder, 2 a §, 8 § 3 och 4 mom., 55 a § och 65 § 2 mom. i lag 1677/2015 samt 55 §
1 mom. i lag 1474/2009, som följer:

Gällande lydelse

2 a §

Förhållande till Europeiska unionens lag- stiftning och program

Bestämmelserna i 5 och 8 § i lagen om
strukturstöd för renhushållning och naturnä-
ringar (986/2011), nedan lagen om struktur-
stöd för renhushållning, och de bestämmelser
som utfärdats med stöd av 5 § i den lagen till-
lämpas vid beviljande av stöd enligt denna
lag.

8 §

Vissa stödåtgärder enligt annan lagstiftning

Stöd för annan i 3 § 2 mom. avsedd företags-
verksamhet än jordbruk och fiske beviljas
med iakttagande av bestämmelserna i lagen
om stödjande av landsbygdens utveckling
(28/2014), dock så att stödet helt finansieras
med nationella medel. För en åtgärd kan utö-
ver bidrag beviljas understött lån och statsbor-
gen enligt denna lag.

Bestämmelser om stöd för fiske finns i lagen
om det nationella genomförandet av den euro-
peiska förordningen om Europeiska havs- och
fiskerifonden (1093/2014). Denna lag tilläm-
pas dock på i 9 § avsedda särskilda rättigheter
gällande fiske samt på stöd som beviljas för
byggande på basis av en sådan rätt.

Föreslagen lydelse

2 a §

*Förhållande till Europeiska unionens lag- stiftning och **plan***

Bestämmelserna i 5 och 8 § i lagen om
strukturstöd för renhushållning och naturnä-
ringar (986/2011), nedan lagen om struktur-
stöd för renhushållning, och de bestämmelser
som utfärdats med stöd av 5 § i den lagen till-
lämpas vid beviljande av stöd enligt denna
lag.

8 §

Vissa stödåtgärder enligt annan lagstiftning

Stöd för annan i 3 § 2 mom. avsedd företags-
verksamhet än jordbruk och fiske beviljas
med iakttagande av bestämmelserna i *lagen
om stödjande av landsbygdens utveckling un-
der finansieringsperioden 2023—2027 (*
/2022), dock så att stödet helt finansieras
med nationella medel. För en åtgärd kan utöver bi-
drag beviljas understött lån och statsborgen
enligt denna lag.

Bestämmelser om stöd för fiske finns i lagen
*om Europeiska havs-, fiskeri- och vatten-
bruksfonden (997/2021)*. Denna lag tillämpas
dock på i 9 § avsedda särskilda rättigheter gäl-
lande fiske samt på stöd som beviljas för byg-
gande på basis av en sådan rätt.

Gällande lydelse

55 §

Verkställighetsmyndigheter

Jord- och skogsbruksministeriet, Landsbygdsverket, Närings-, trafik- och miljöcentralen i Lappland, landsbygdsnäringsmyndigheten i Enare kommun samt Forststyrelsen sköter verkställigheten av denna lag. Närmare bestämmelser om de förfaranden som ska iakttas vid verkställigheten av denna lag kan utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

55 a §

Rätt att få upplysningar samt utlämnande av information

Vid verkställigheten av denna lag tillämpas i fråga om jord- och skogsbruksministeriets, Landsbygdsverkets och närings-, trafik- och miljöcentralernas rätt att få och lämna ut information bestämmelserna i 109 § i lagen om strukturstöd för renhushållning.

65 §

Närmare bestämmelser och föreskrifter

Landsbygdsverket meddelar föreskrifter om formulären för köpe- och skuldebrev, ansökningar och beslut samt om andra formulär som behövs för verkställigheten av denna lag.

Föreslagen lydelse

55 §

Verkställighetsmyndigheter

Jord- och skogsbruksministeriet, *Livsmedelsverket*, Närings-, trafik- och miljöcentralen i Lappland, landsbygdsnäringsmyndigheten i Enare kommun samt Forststyrelsen sköter verkställigheten av denna lag. Närmare bestämmelser om de förfaranden som ska iakttas vid verkställigheten av denna lag kan utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

55 a §

Rätt att få upplysningar samt utlämnande av information

Vid verkställigheten av denna lag tillämpas i fråga om jord- och skogsbruksministeriets, *Livsmedelsverkets* och närings-, trafik- och miljöcentralernas rätt att få och lämna ut information bestämmelserna i 109 § i lagen om strukturstöd för renhushållning.

65 §

Närmare bestämmelser och föreskrifter

Livsmedelsverket meddelar föreskrifter om formulären för köpe- och skuldebrev, ansökningar och beslut samt om andra formulär som behövs för verkställigheten av denna lag.

Denna lag träder i kraft den 20 .

4.

Lag

om ändring av lagen om gårdsbrukets utvecklingsfond

I enlighet med riksdagens beslut:
ändras i lagen om gårdsbrukets utvecklingsfond (657/1966) 2 §, 2 a § 2 mom. och 3 § 4 mom., sådana de lyder, 2 § och 3 § 4 mom. i lag 33/2014 samt 2 a § 2 mom. i lag 424/2007, som följer:

Gällande lydelse

2 §

Gårdsbrukets utvecklingsfond bildas av de medel som tillhört kolonisationsfonden, de medel som inflyter genom fondens verksamhet eller som donerats, de medel som genom statsbudgeten överförs till fonden samt de medel som med stöd av 19 § i lagen om förvaltning av utvecklingsprogrammen för landsbygden (27/2014) intäktsförs till fonden som en delfinansiering av det stöd som finansieras med fondens medel

2 a §

Förvaltningen av gårdsbrukets utvecklingsfond samt fondens bokföring och betalningar sköts till andra delar än de som nämns i 1 mom. av Landsbygdsverket, om inte annat föreskrivs i lag. Statsrådet utfärdar genom förordning närmare bestämmelser om dessa uppgifter när det gäller Landsbygdsverket.

3 §

Medlen i gårdsbrukets utvecklingsfond ska användas så att syftena enligt lagen om strukturstöd till jordbruket (1476/2007), lagen om stödjande av landsbygdens utveckling (28/2014), *lagen om finansiering av landsbygdsnärings* (329/1999) och lagen om strukturstöd för renhushållning och naturnärings (986/2011) främjas.

Föreslagen lydelse

2 §

Gårdsbrukets utvecklingsfond bildas av de medel som tillhört kolonisationsfonden, de medel som inflyter genom fondens verksamhet eller som donerats, de medel som genom statsbudgeten överförs till fonden samt de medel som med stöd av § i *lagen om förvaltning av den strategiska planen för den gemensamma jordbrukspolitiken* (/20) intäktsförs till fonden som en delfinansiering av det stöd som finansieras med fondens medel

2 a §

Förvaltningen av gårdsbrukets utvecklingsfond samt fondens bokföring och betalningar sköts till andra delar än de som nämns i 1 mom. av *Livsmedelsverket*, om inte annat föreskrivs i lag. Statsrådet utfärdar genom förordning närmare bestämmelser om dessa uppgifter när det gäller *Livsmedelsverket*.

3 §

Medlen i gårdsbrukets utvecklingsfond ska användas så att syftena enligt lagen om strukturstöd till jordbruket (1476/2007), lagen om stödjande av landsbygdens utveckling under finansieringsperioden 2023–2027 (/20) och lagen om strukturstöd för renhushållning och naturnärings (986/2011) främjas.

Denna lag träder i kraft den 20 .